
mohan
PUBLICATIONS

మాఘపురాణము

30 కథలతో..... వచనము

గ్రంథకర్త :
శ్రీ జయంతి జగన్నాథశాస్త్రి

☎ 246 2565
మోహన్
ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం
కోటగుమ్మం, రాజమహేంద్రవరము

 2012 వెల : 30 -00

మాఘ పురాణము

గ్రంథకర్త :
శ్రీ జయంతి జగన్నాథశాస్త్రి

పాతప్రతికి యథాతథ ముద్రణ

ప్రకాశకులు :
మోహన్ ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం
కోటగుమ్మం, రాజమహేంద్రవరము

పూర్వ ప్రచురణ కర్తలు :
కొండపల్లి వీరవెంకయ్య & సన్స్
కొండపల్లి ప్రచురణలు - రాజమహేంద్రవరము

భూమిక

పూర్వమునుండియు మనదేశము ఋషివర్యులచే నడుపబడి మత సంబంధమైన వాతావరణమందలవడియున్నది. అనేక రీతుల నీతి సాంప్రదాయములను మౌనివర్యులు ప్రచారముచేసి పురాణములందుల్లేఖించి యున్నారు. అట్టి పదునెనిమిది పురాణములను మహానుభావుడైన వ్యాసుడు సంస్కృత భాషలో రచించినాడు. దానిని జనసామాన్యము చదువుకొనుటకు గాని, అందలి యర్థమునవగాహనజేసి కొనుటకు గాని సులభసాధ్యము కానేరదు. ఆ కారణమున స్కాందపురాణాంతర్గతమగు మాఘమాస మహాత్మ్యమును వచన రూపముగా నాబాలగోపాలము, స్త్రీలు, బాలురు, వృద్ధులు, చదివి యానందించునట్లును, తత్పురాణపఠనాదులవలన తాముతరించుటయేగాక వినువారినిగూడ తరింపజేయుదురను తలంపుతో సరళమగు భాషలో రచింప బడినది. ఇందు ముప్పది యధ్యాయములు గలవు. మాఘ మాసమన స్నానానంతరము దినమునకొక అధ్యాయము వంతున మాసాంతము వరకు ముప్పది యధ్యాయములును చదువవలయును. పురాణమును చదువుటకుముందు పఠింపవలసిన ప్రార్థనశ్లోకములు, పఠనాంతరము చదువవలసిన శ్లోకములు కూడా నిందు జేర్చబడినవి. కాన భక్తులు, ముముక్షువులు, మతాభిలాషులు యీ గ్రంథము నామూలాగ్రముగా జదివి, దాని ప్రాశస్త్యమును గ్రహించి మమ్ము లను ప్రోత్సహించి, తాము యిహపర సుఖములంది, యానందింతురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇట్లు

రాజమహేంద్రవరం — గ్రంథకర్త

విషయ సూచిక

ప్రార్థన శ్లోకములు

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయే త్సర్వవిఘ్నోపశాంతయే

శ్లో॥ అభీప్సితార్థ సిద్ధ్యర్థం పూజితో యస్సురైరపి
సర్వవిఘ్నచ్ఛిందే తస్మైతగణాధిపతయే నమః॥

శ్లో॥ యా కుందేందు తుషారహారధవళా యా శుభ్రవస్త్రాన్వితా
యా వీణావరదండ మండితకరాయాశ్వేత పద్మాసనా
యా బ్రహ్మాచ్యుత శంకర ప్రభృతిభిర్దేవై స్సదా పూజితా
సామాం పాతు సరస్వతీ భగవతీ నిశ్శేష జాడ్యాపహా

శ్లో॥ వందే లక్ష్మీం పరమశివ మయీం శుద్ధజాంబూనదా భాం
తేజోరూపాం కనకవసనాం స్వర్ణభూషోజ్జ్వలాంగీం
బీజాపూరం కనకకలశం హేమ పద్మం దధానా
మాద్యాం శక్తిం సకల జననీం విష్ణువామాంక సంస్థామ్

శ్లో॥ వ్యాసం వసిష్ఠ నప్తారం శక్తేః పౌత్ర మకల్మషమ్
పరాశరాత్మజం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్

శ్లో॥ ఆచతుర్వదనో బ్రహ్మాద్విబాహు రపరోహరిః
అఫాలలో చనశ్శంభుర్భగవాన్ బాదరాయణః॥

శ్లో॥ గురుర్బ్రహ్మా గురుర్విష్ణు ర్గురుర్దేవో మహేశ్వరః
గురు స్సాక్షాత్పర బ్రహ్మా తస్మై శ్రీ గురవే నమః

శ్లో॥ జ్ఞానానంద మయం దేవం నిర్మల స్ఫటికాకృతిం
ఆధారం సర్వవిద్యానాం హయగ్రీవ ముపాస్మహే

శ్రీరస్తు

మాఘపురాణము

మొదటి అధ్యాయము

శంకరుడు పార్వతికి మాఘమహిమను దెల్పుట

పూర్వమందొకప్పుడు సాంబశివుడు రజతాద్రియందు సుఖా సీనుడై కూర్చుండి యుండగా భార్యయైన పార్వతీదేవి, భర్తనుద్దేశించి, "విశ్వాత్మా! సర్వలోకములకు అధిపతివై సకల భూతకోటియందును దయగలవాడవైయుండు శంకరా! నీవలన ననేకపుణ్య విషయ ములను వినియుంటిని. నీవచనామృతమును గ్రోలిన కొలది యింకను వినవలెనను కుతూహలము జనించుచున్నది. కాబట్టి మిక్కిలి పుణ్యమునుయిచ్చునదియు, ప్రయాగ మహాత్మ్య సహితమునగు మాఘమాస మహాత్మ్యమును నాకుసవిస్తరముగా దెల్పు"మని ప్రార్థించెను. అంతట శంభుదేవుడు పార్వతీదేవికి మాఘమాస మాహాత్మ్యమును జెప్పెను. మరియు పార్వతీ! యెంతటి రహస్యమైన దైనను నీకొరకు నేను దీనిని చెప్పుచున్నాను, వినుమనిపల్కెను.

"సూర్యుడు మకరరాశి యందుండగా మాఘమాసమునప్రాతః కాలమందు యే నరుడు స్నానమాచరించునో యాతడు సమస్త పాపములనుండి విముక్తుడై అంత్యమందు మోక్షమునందుచున్నాడు. మరియు సూర్యుడు మకరరాశి యందుండగా మాఘమాసమున ప్రయాగక్షేత్రమందేనరుడు స్నానమాచరించునో యాతడు వైకుంఠమును చేరును. మాఘ మాసమందు యే మానవుడుగాని యెచ్చటనైనగాని గోవుపాదము మునుగునంతలోతుగల నీళ్ళలోనయినను స్నానమాడిన యెడల ఆతడాస్నాన ఫలమువలన సమస్తపాతకముల నుండి విడువబడుచున్నాడు. రెండవ దినమునజేసిన స్నానము వలన విష్ణులోకమును పొందును. మూడవదినమున జేయు స్నానము వలన విష్ణుమూర్తి యే యీ పుణ్యాత్మునకెట్టి ఫలమివ్వవలసియుండునను ఆలోచనలో నుండును. మాఘమాసమున ప్రయాగలోగల గంగయందు మునిగిన మానవునకు పునర్జన్మయుండనేరదు. సూర్యుడు మకరరాశియం దుండగా మాఘమాసమందు సూర్యోదయ సమయమున నదిలోగాని, చెఱువులోగాని, స్నానముచేయువారు మోక్షము నొందుదురు. పార్వతీ! సూర్యుడు మాఘమాసమందు ప్రాతఃకాలమున ఉదయించుచున్న సమయమున, గ్రామమునకు బయటగల చెఱువు యందుగాని కాలువయందుగాని నూతియందుగాని యెవరు భక్తితో స్నానముచేయుదురో అట్టివారు మహాపాతకములనుండి విముక్తులు కాగలరు.

మాఘమాసమందేమానవుడు గాని, ప్రాతఃకాలమున జలము లేకపోవుట చేతగాని, శరీరమందు శక్తిలేకగాని, పరిపూర్ణమైన స్నానమాచరింపజాలక, గోవుపాదము మునుగు నంతటి నీటిలోనైనను మార్జనచేసుకొని పరిశుద్ధుడగునో అట్టివాని పాపములుగూడ పటాపంచలగును. దైవవశముచేత తెలిసిగాని, తెలియకగాని ఒక్క మారు స్నానమాడినను పాపములు నశించును. భక్తితో స్నానముచేయువాని పుణ్యమును వినుము. అశ్వమేధ యాగమును జేసినందు వలన గలుగు ఫలమును పొంది అంత్య మందు విష్ణుసాయుజ్య

మును పొందును. మాఘమాసమంతయు శ్రద్ధాయుక్తుడై భక్తిగా స్నానమాచరించువాడును శ్రీమహావిష్ణువును అర్చించువాడును విష్ణులోకప్రాప్తి నొందుటయేగాక వైకుంఠాధిపతి కూడ గాగలడు. పార్వతీ! మాఘమాసమున ప్రాతఃకాలమున స్నానముచేసి హరిని పూజించి యీ మాఘపురాణము వినిన వాడు జీవన్ముక్తుడని చెప్ప దగును. మరియు నట్టిపురాణ శ్రవణము, నదీతీరమందుగాని, జలాశయసమీపమందుగాని గావించినవాడు జన్మాంతర మందు మునీశ్వరుడై పుట్టును. ఎవడీరీతిగా మాఘమాసమందు స్నానముగాని, జపము గాని, విష్ణుపూజను గాని, యధాశక్తిగా దానముగాని భక్తితో పురాణశ్రవణముగాని జేయడో, వాడు సమస్తపాపములచేతను బాధనొందుచుండును. అట్లుగావించినవాని పాపము లన్నియు నశించును. మరియు తిరిగి అంటనేరవు, మాఘమాస మందేమానవుడు ప్రాతః కాలమున స్నానముచేయడో అతడు మిక్కిలి క్రూరమైన కుంభీపాకనరకమందు కూలద్రోయ బడి ఆ యగ్నియందు వండబడుచున్నాడు. మదముచేత యేనరుడు స్నానముచేయడో అతడు కోటిజన్మలయందు చండాలుడై పుట్టుచున్నాడు. మాఘమాస మున చలికి భయపడి ప్రాతఃస్నానమాచరింపని స్త్రీనిగాని పురుషునిగాని చూడకూడదు. అట్లుచూచిన యెడల తిరిగి సూర్యుని చూచినగాని ఆ దోషము నివారణకాజాలదు. మాఘమాస మున ప్రాతః స్నానము కోటియజ్ఞ ఫలప్రదము. గర్వముచేత ఎవడు స్నానముజేయడో, వాడు కోటి యజ్ఞములు చేసినను పశువులను చంపు చండాలుడగునేగాని వేరుకాజాలడు. బాలుడుగాని దరిద్రుడుగాని మాఘస్నాన మాచరించిన వేయియజ్ఞముల ఫలితమునుపొంది అంత్య మందు పరమపదమును పొందును. బాలుడుగాని, పడుచు వాడుగాని, వృద్ధుడుగాని మాఘస్నాన మాచరించిన హరికటాక్షము వలన వారిపాపములన్నియు నశించును. బలమైన శరీరముగల వానికి మాఘస్నాన మత్యంతావశ్యకము. ఈస్నానము వలన నూరుసార్లు ఆకాశగంగలో మునిగినంత పుణ్యము లభించును. చండాలు డైనను, తెలియక మాఘస్నాన మాచరించిన, వాని పూర్వపాపములన్నియు నశించి పరిశుద్ధుడగును.

పార్వతీ! బ్రహ్మహత్యగావించినవాడును, మద్యపాన మొనరించినవాడును బంగారమును దొంగిలించినవాడును, గురుభార్యను పొందినవాడును వీరితో సహ వాసమునుగలిగియున్నవాడును యింకను యిట్టి మహాపాపముల నాచరించినవారు యీ మాఘ స్నాన మాచరించిన యెడలవారు సమస్త పాపములనుండి విముక్తులై అంత్యమందు శ్రీహరినిపొందగలరు. ఈ మహాపాపకులేగాక, కుక్కమాంసమును తినినవాడును, కులభ్రష్టు డును, క్రూరుడును, కులనాశకుడును దానముచేయనివాడును, నిత్యకర్మను విడనాడిన వాడును, పశువులను జంపువాడును, పరులను వంచించువాడును, అసత్యమాడు వాడును, దాంబికుడును, భార్య, కుమారుడు, శిష్యుడు, సద్బ్రాహ్మణుడు, యోగ్యులైన బంధువులుగాక యితరులచే వండబడిన పదార్థములను భుజించువాడును, మిత్రద్రోహియు చేసినమేలు మరచువాడును, హత్యలను చేయువాడును, పరస్త్రీలోలుడును, పరులసొమ్ము నపహరించు వాడును, స్వధర్మమును విడిచి పరవృత్తులచేత జీవించువాడును వ్యవసాయముచేయు విప్రుడును, రాజ ద్రోహముచేయువాడును పరులను వచించు ఆశాపరుడై, యితరుల మీద కొండెములు చెప్పుచు దీనుడై దేవతావిముఖుడై జీవించువాడును, తన్ను తాను పొగడుకొనుచు ధర్మకార్యములను చెడ గొట్టుచు అయోగ్యులకు దానముల నిచ్చును. ఫలపుష్ప సహితమగు చెట్లను నరుకుచుండువాడును, విశ్వాసఘాతుకు డును, అగ్నిహోత్ర

ములను విడిచినవాడును, పుత్రహీనుడును, చెడుకర్మలను చేయు వాడును, గురువును నిందించువాడును, మహాపాపియై దంపతులకు విభేదముగూర్చు వాడును, గ్రామమునకు దేవాలయమునకు అధికారి యగువాడును, వేదములనుచెప్పి ధనమార్జించువాడును, బహిష్కరింపబడినవాడును తెలిసి పాపమును చేయువాడును, తెలియక చేయువాడును, రహస్యముగా చేయువాడును, యీ విధమైన అనేక పాపకర్మలను చేసినవాడును, ప్రాయశ్చిత్తములేకనే మాఘమాస మందు ప్రాతఃకాలమున సూర్యుడు సగము ఉదయించు చుండగా స్నానమాచరించినచో వారందరును పరమ పవిత్రముగా అగుదురని ఆ సమయ మున సమస్త జలములును ఘోషించుచుండును.

పార్వతీ! క్రూరకర్మలు చేయువాడును, పాపములు చేయువాడును, లజ్జనువిడనాడిన వాడును, మాఘమాసమున ప్రాతఃకాల మున స్నానమాచరించిన వారి పాపములన్నియు హరింతుమని జలములు ఘోషించుచుండును. సంసారభయమును, పాపభీతియుగల నరుడు మాఘమాసమున ప్రాతఃస్నానము చేయదగినది. ఇందుకు సందియములేదు. ఎవడైనను బడాయికిగాని, భయము చేతగాని ఒకరి ప్రేరేపణ చేతగాని, సజ్జన సహవాసము చేతగాని సహజ స్వభావముచేతగాని మాఘ మాసమందుషః స్నానమాచరించునో యతడు సమస్తమైన భయంకర పాపములనుండి విముక్తుడగును. ఏ నరుడు భక్తియుక్తుడై మాఘ మాసమునకు మొదటిలో నేను ఉదయమున మాఘస్నానమును తప్పక చేయుదునని ఎవడు సంకల్పించిచేయునో అట్టివాని సమస్త పాపములు అగ్నినివైచిన దూదివలె అదృశ్యమగును. ఆ పాపములు నలుదిక్కులకు పారిపోవును. మరియు నాతడు పరబ్రహ్మ మును పొందగలడు. పార్వతీ! సమస్తమైన నెలలలో మాఘమాసము మిక్కిలి ప్రశస్తము. సర్వదేవతలలో శ్రీహరి శ్రేష్ఠుడు. సమస్త శాస్త్రములలో వేదము ప్రధానము. సర్వవర్ణములలో బ్రాహ్మణులధికులు. అన్నిపర్వతములలో మేరుపర్వతము మిన్నయనందగును. గాన అట్టి సర్వోత్కృష్టమైన మాఘమాసమున స్నానమొనరించువానికి వేయిరెట్లు ఫలము లభించును. కాంతా! మాఘమాసమున చలిచేత స్నానము చేయజాలని మానవుడు, ధృఢమైన మరియొకనిచేత స్నానముచేయించి వానికి దక్షిణనిచ్చి, వానివలన స్నాన ఫలమును గ్రహించినను, యిహసౌఖ్యములనంతముగా పొంది అంత్యమందు పరలోకసుఖమును బొందుచు,హరిసాన్నిధ్యమున సంతోషముతో చిరకాలము ఉండగలడు. మాఘస్నానము చేయజాలక చలికి వణకువారికి యెండు కట్టెలనుతెచ్చి అగ్నిని ప్రజ్వలింపజేసినవానికి సమర్పించువారు, ఆ స్నానఫలమును పొందుదురు. మాఘస్నాన మాచరించిన పిదప చలికి తాళజాలక అగ్ని నాశించువారు స్నానమును శ్రీహరికి అర్పించి మరియు అగ్నిని సేవింపవలయును. ఏమానవుడు, దరిద్రుడు, కుటుంబీకుడును, వస్త్రహీనుడునునై మాఘ స్నానమాచరించి శీతపీడితుడై యుండు వానికి వస్త్రదానము చేయునో యాతడు నా స్నానఫలమునుపొంది అంత్యమందు పరమపదమును పొందును. మాఘస్నానముచేయుట యందాసక్తుడును, దరిద్రుడును, కుటుంబీకుడును అగు బ్రాహ్మణునకు వస్త్రమునుగాని శాలువనుగాని దానము చేయువాడు సమస్త కర్మలను అంటని యోగీశ్వరునివలె పాపము లను అంటనేరదు. మాఘమాసమురాగానే స్నానమును చేయుటయందిష్టము లేనివానిని, మంచిమాటల చేతగాని బలవంతము చేసిగాని ఎవరుమాఘస్నానమునకు తీసికొనివెళ్ళునో, అత డును అతనితో వచ్చినవాడునుకూడ పుణ్యవంతులగుదురు. ఏ నరుడు మాఘమాస

మున సూర్యుడు సగము ఉదయించుచుండగా ప్రోత్సాహపరచి జనులను స్నానార్థము తీసుకుని వెళ్ళునో, వారందరకును నూరు వాజపేయ యాగములను జేసినందువలన కలుగు ఫలితమును పొందకలుగుదురు. మాఘస్నానమాచరించిన మానవుని యే పాపాత్ముడు దూషించునో వానిని సమస్త పాపములు ఆశ్రయించి యుండును.

పార్వతీ! ఎవడు, ప్రేమచేతనైనను తండ్రినిగాని, తల్లినిగాని తమ్మునిగాని, కుమారునిగాని, మాఘస్నానమును మానుమని మందలించునో, వాడు గోవును చంపిన పాపమును పొంది సమస్త కర్మలచేతను తొలగింపబడును. మరియు ఘోరనరకమును పొందును. ఏనరుడు, విప్రునిగాని, క్షత్రియునిగాని, వైశ్యునిగాని, శూద్రునిగాని, ఆడువారినిగాని మాఘస్నానమును జేయుమని చెప్పునోవాడు పుణ్యలోకమును పొందును. మాఘస్నానమాచరించిన వానినిచూచి యానందించు వాడు పుణ్యమును పొందును. నిందించువాడు పాపుడగును. మాఘస్నానముతో సమానమయిన పుణ్యము మూడులోకములందును లేదు. ఆ సమయమందే పాపములను తొలగించి పుణ్యమునిచ్చును. శక్తిలేనివాడు పాదప్రక్షాళన మాచరించి పురాణమును వినినయెడల స్నానఫలమును పొందును. గాన శక్తిలేనివారు మాసమంతయు మాఘపురాణమును వినినయెడల స్నానఫలమును పొందగలరు. దుఃఖనివారణమునకు మాఘస్నానమునకు మించిన పుణ్యములేదు. నూరుమారులు అశ్వమేధయాగములుచేసి దక్షిణలనిచ్చి సంపాదించిన ఫలితమును, మాఘస్నానమువలన కలిగినపుణ్యములు సమానములు ! పాపభీతిచే సూర్యుదుదయించువేళ మాఘమాసమున స్నానమాచరించువాడు రౌరవాది నరకములనుండి విడివడి విష్ణుసాయుజ్యమును పొందును. బుద్ధిగలవాడుగాని, జ్ఞానిగాని శ్రీహరిని ధ్యానించుచు మాఘమాసమున ప్రాతఃస్నానమాచరించినచో వాడు విష్ణుపదప్రాప్తి నందును. సోదరుని చంపినవాడుగాని, తల్లిని చంపినవాడుగాని, మునీశ్వరుని చంపినవాడుగాని, స్నేహితుని చంపినవాడుగాని, మాఘమాసమున సూర్యోదయకాలమున స్నానము చేసిన యెడల సమస్త పాపములనుండి విముక్తు దగుటయేగాక శ్రీహరిని జేర గలడు.

ఓ పార్వతీ ! ఎవరు మాఘమాస మందు స్నానము జేసి భక్తితో యీ కథను వినుచున్నారో, వారికి లభించుపుణ్యము నింతింతయని నేను చెప్పజాలను. స్నానము చేయు శక్తిలేక మాసమంతయు యీ కథ వినినవారు చిరకాలము విష్ణులోక మందుండును.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు – మాఘపురాణమున మొదటి అధ్యాయము

రెండవ అధ్యాయము

విప్రకన్య పతితోకూడ స్వర్గమునకేగుట

పార్వతీ ! వినుము, ఈ మాఘమాసమున స్నానమాచరించిన మహిమవలన పూర్వకాలమునందొక బ్రాహ్మణ వనిత పాపములచే విడువబడి తనభర్తతో గూడుకొని శ్రీమహావిష్ణువు సాయుజ్యమును పొందెను అని శంకరుడు చెప్పగా పార్వతీదేవి, "నాథా! ఆ బ్రాహ్మణ పుత్రికయెవరు! ఆమెచేసిన పాపకర్మమేమి? అది మాఘస్నానము వలన యెట్లు నివర్తితమయ్యెను? యీ విషయములన్నియు సవిస్తరముగా నాకు దెలుపు"మనిభర్తనుద్దేశించి పలుకగా పరమేశ్వరుడు పార్వతీదేవికీరీతిగా చెప్ప సాగెను.

పూర్వకాలమున సౌరాష్ట్రదేశమునందు బృందారక మను గ్రామమున సుదేవుడను ఒకవిప్రుడు కలడు. అతడు సదాచారవం తుడును సజ్జనులను పోషించు వాడును, వేదము, దాని యర్థము తత్వ సహితముగ తెలిసినవాడును, వేదాంతపంచక మును బాగుగ చదివినవాడును అయియుండెను. ఆ బ్రాహ్మణునకు వేదవేదాంగము లను తెలిసిన శిష్యగణము చాలమందిగలరు. వారందరు ఆ బ్రహ్మజ్ఞాన సంపూర్ణుడగు సుదేవుని నిత్యము సేవించుచుండిరి. ఆ బ్రాహ్మణునకు పదిసంవత్సరముల వయసు గలదియు మంచి చక్కని రూపముగలదియు, సమస్త అవయవ సమత్వ సౌందర్యము గలదియు, కాంతిగలదియు బాలికామణియు, లేడిచూపులవంటి చూపులు గలదియు నగు కుమార్తెగలదు. మరియు నా బాలికామణి పొడవైన కేశములు గలదియు, సుందరమైన ముఖవికాసము కలదియు, పండిన దొండ పండువంటి పెదవులు గలదియు, శంఖమునుబోలిన కంఠముగలదియు చిలుకయొక్క స్వరమును బోలిన స్వరవిశేషము గలదియు, చక్కనిముక్కు కలదియు, యోగ్యమైన మందహాసము గలదియునై విరాజిల్లుచుండెను. ఆ కన్యకనుజూచి సుదేవుడు యీ బాలికను యెవరి కిచ్చి పెండ్లిగావింతునని ఆలోచించుచుండగా, కొంతకాలమునకు శిష్యుడైన సుమిత్రు డనువాడు ఒకనాడు గురువునిమిత్తమై సమిత్కుశ ఫలపుష్పాదులను దెచ్చుటకై యరణ్య మునకుబోవుచుండగా బంతియాడుకొనుచు నా కన్యకామణి వాని వెన్నంటి ఆ యరణ్యమునకు పోయెను. సుమిత్రుడును చాలదూరముగా నా యరణ్యమునం బడిపోయెను. అందు జలపూరిత మయిన తటాకమును గాంచెను.

ఆ సరస్సుయొక్క తీరమందు అనేక విధములగు వృక్షములున్నవి. నిర్మలమైన, చల్లనినీటితో నిండియున్నది. వికసించిన పద్మములచేత విరాజిల్లుచున్నది. తుమ్మెదలతో తులతూగుచున్నది. యఱ్ఱని పద్మములచేతను బంగరువన్నెగల కలువలచేతను ప్రకాశించు చున్నది. జలజంతువులచేతను, విభిన్నతరంగములచేతను, స్వేచ్ఛగా తిరుగాడుచు, కూయుచున్న పక్షివిశేషములచేతను ప్రకాశించుచుండెను. మరియు, కోకిల స్వరముల తోడను, చిలుక పలుకులతోడను, వృక్షములతోడను, అంతఃపుర తుల్యమై రాణించు నా వనమునుజూచి యచ్చటగల తటాకోదకమును గ్రోలి, ఆ తీరమునగల ఫలములను భుజించి యేకాంత స్థలమందు సుఖాసీనయై యున్న ఆ బ్రాహ్మణ పుత్రిక, చలించినదై, మన్మథవికారావేశయై, తొందరపాటుగల మనస్సుగలదై ఆ సుమిత్రుడను శిష్యునితో రతిక్రీడలను సలుప నిశ్చయించినదై వానినుద్దేశించి ఓశుభాకారా! యీ దివ్యమైన జనశూన్యమైన, ప్రకృతి విరాజమానమైన యీ వనమందు నీతోగూడ సంభోగింప నామనస్సు వాంఛను దవిలి యున్నది. యౌవనమందణగియున్న మన్మథాగ్ని నన్నుదహించు చున్నది. నీవునాతో సురతక్రీడల దేలి యా యగ్నిని చల్లార్చుము. ఇరువురమనంబులకును రమ్యమైనదియు, సమానమగు యౌవనముగల వారమగుటచే సంభోగమున కనుకూల మగునదియు, సుఖవంతమగు నీ ప్రదేశమున ఆలస్యము చేయక నావద్దకువచ్చి, నా మృదువైన శరీరమును కోమలమైన యవయవములను నీవు ప్రేమతో మన్మథా విష్టుడవై నన్నాలింగనము చేసికొనుము. అని పల్కిన బ్రాహ్మణవనితను సుమిత్రుడు చూచి బాలికా! యిట్టి అపవిత్రమైన వాక్కులను నీవు పలుకరాదు. నీవు నాకు గురువు కుమార్తెవు పుణ్య

వతివి. నాకు సోదరివగుదువు నన్నుదావేశమై యీ రీతిగా సోదరుడవగు నన్ను రతిక్రీడకు రమ్మని యర్థించుచున్నావు. సంభోగమునకు నేనంగీ కరింపను. అట్లుగావించితిమేని సూర్య చంద్రాదులుండు నంతకాల మీ కర్మ ఫలము ననుభవించుచు నరకమందుండ గలవారము. కాన లేచి యింటికిపొమ్ము. గురువు నామీద కోపము వహించును. ఆలస్య మైన తండ్రి నిన్ను కొట్టును. సమిత్కుశ పుష్ప ఫలాదులంగైకొని యింటికి త్వరగా పోదము రమ్ము. నామాట వినుమని పలువిధ ముల పలికెను. ఆ కన్య సుమిత్రునిగాంచి మోహనా! కన్యక, రత్నము, బంగారము, విద్య అమృతము తనంతటతానే స్వయముగా యింటికి వచ్చినప్పుడు వద్దని నిరాకరించువాడు మూఢుడని తెలియదగును. అన్యోన్యము ఆలింగ నము సురతము ననుభవింపక నన్ను విడిచి నీవింటికేగ దలచిన నేనీ వనమందే ప్రాణత్యాగ మొనరిం తును. నేను లేకుండ నీ వొంటరిగా జనినయెడల నా తండ్రి నిన్ను శపింపగలడు. సంభోగరహితవై శరీరధారినై యావనమున నుండజాలను. నీతోగలసి నే నింటికి రాను. నీవా కర్మఫలమనుభవింపుము అని పల్కినంతట విషమపరిస్థితిలోబడి సుమిత్రుడు ఆ బ్రాహ్మణ వనితతోకూడ సురత క్రీడల దేలుటకై నిశ్చయించెను.

పార్వతీ! యీ రీతిగా వారిద్దరును ఒక సుందర ప్రదేశమందు పద్మముల తోడను, పువ్వులతోడను, సువాసనలతోడను, సంభోగమున కనుకూలమగు శయ నము నేర్పరచి కోయిల నిస్వనముల మధ్య, కపోతముల కలకలములనడుమ, చిలుక పలుకుల శబ్దముల యందు, పరిమళయుక్తమగువాయు సంస్పర్శలతో, మన్మథ వికారములచేత విలసిల్లుచున్న అన్యోన్య చుంబనాలింగనాది చేష్టలం జరిపి సురతక్రీడ దేలియాడుచుండిరి. వారట్లుగావించి పరస్పర మనోల్లాసమునుపొంది, బంతియాటలాడి, సమిత్కుశపుష్పఫలాదులు సంగ్రహించి యా సుందరవనమును విడిచి గ్రామమున కేగిరి. సుమిత్రుడు తెచ్చిన సమిత్కుశాదికమును గురువైన వసుదేవునికి సమర్పించెను. సుదేవుడును శిష్యుని సంతోషబరచి కుమార్తె నుద్దేశించి కన్యకా ! నీవు బంతియాటలాడి అరణ్యమున మిక్కిలి యా యాసపడి యున్నావు. ఈ రుచికరమగు భోజనమును చేయుమని పలుకగా తండ్రి యానతి ప్రకారమామె యట్లే చేసెను. తరు వాత కొంతకాలమునకు ఆ కన్యకను కాశ్మీరదేశస్థుడగు బ్రాహ్మణు డొకడు పెండ్లియాడెను. పిమ్మట కాలకర్మవశమున ఆ బ్రాహ్మణుడు చనిపోయెను.

అప్పుడా భర్తశవమునుగని నేలంబడియేడ్చు చున్నట్టియు, వేడిచూపులు గలదియు, విగతకేశియు, ఊడిన వస్త్రములు గలదియునగు, తనకుమార్తెనుజూచి, సుదేవుడు విచారిం చెను. మరియు పతివ్రతయై బాలికామణియై, మన్మథావస్థంబడి భర్తృ హీనమైయున్న యీ నాకుమారికను చూచుట బహుకష్టము. యీామె కీ విచారముతోదినము లెట్లుగడు చును? ఈమె పూర్వజన్మ మందొనరించిన పాపకృత్యములచేత యీరీతిగా వైధవ్యదుః ఖమును పొందినది. బ్రహ్మయిట్టిసుందర వనితకు వైధవ్యము నుదుట వ్రాసెనుగదా! ఎంతమూఢాత్ముడు ! సృష్టిచేయుధాత యీరీతిగా దుష్కర్మ చేయబూనినాడు. అని సుదేవుడు భార్యతోగూడ పలువిధముల విలపించెను. అంతట నియతమైన ప్రతినిష్ఠగలవాడును, సమస్త భూతములందును దయగలవాడునునగు దృఢవ్రతుడగు మునీశ్వరు డచటికి వచ్చెను. అతడు భిక్షార్థము యింటింట దిరుగుచు, నచ్చట నా యేడుపును విని దయగల వాడై యచ్చటకువచ్చి సుదేవునితో అయ్యా! నీవెందుకట్లు యేడ్చుచున్నావు? కారణమును జెప్పుము. నీ దుఃఖమునేను క్షణములో నివారింతును. అని పల్కిన ముని పల్కులు విని

సుదేవు డాతనితో మహానుభావా ! మా దుఃఖకారణము నాలింపుము. నీదర్శన భాగ్యము వలన మా దుఃఖమంతరించినది. నాకు శాంతి కలిగెను. ఈ చిన్నది నాకుమార్తె; దీనిభర్త చనిపోయెను. అందువలన నిదియేడ్చుచున్నది. దీని విచారమువలన, దీని యందు గల ప్రేమచేత నేనును యేడ్చుచుంటిని. ఈ బాలిక పూర్వజన్మమున యేమిపాప మాచరించెనో తెలియజెప్పుము. నీవాక్యామృత్యముచే నా దుఃఖాగ్నింజల్లార్చుము. అని బలికిన సుదేవుని పలుకులు విని యతీశ్వరుడిట్లు బలికెను.

పాపరహితుడైన విప్రుడా ! వినుము. నీకుమార్తె, పూర్వకాల మందు క్షత్రియ కన్యక ; మిగుల సుందరవతి, జరాసక్తిచే జారుల మాటలను లెక్కకొనుచు భర్తను జంప నుద్దేశించెను. మరియు విదర్భ దేశాధిపతియగు నాతని యర్థరాత్రియందు నిద్రించు చుండగా కత్తితోజంపెను. మిక్కిలి భయముగలదానివలె విచారించెను. పిమ్మట ఆ కత్తితోనే తనను కూడా చంపుకొనెను. ఇట్లు భర్తను చంపి తానుకూడ నిహతురాలయ్యెను. అట్టి పాతకురాలు నీకు కూతురుగా బుట్టెను. నీకుమార్తె దోషమువలన నీ యల్లుడు మృతి బొందెను. విధవయయ్యెను. ఈ కన్యక, దోషసహిత యైనప్పటికిని, పాపరహితమైన నీ యింటి యందు పుట్టుటకు కారణమును చెప్పె దను; వినుము.

పూర్వకాలమున పదునాలుగు జన్మల క్రిందట మాఘమాసమందు మకరరాశి యందు సూర్యుడుండగా గౌరీవ్రతపరాయణులైన వెరింగూడి సరస్వతీనదికి వెళ్ళి అచట విప్రస్త్రీ లందరును యిసుకతో మాఘగౌరినిచేసి ప్రతిదినమును భక్తితో పూజించుచుండగా నీకుమార్తె వారు చేయు పూజాదికమును జూచుటవలన పవిత్ర మయిన నీ వంశమందు జన్మించినది. ఆ విధముగానే యీ జన్మమందును, వనమునకుబోయి అచట ఘోరమైన పాపమును చేసినది. ఎట్టిదనగా చెప్పెదను వినుము. మన్మధపరవశయై నీశిష్యుడగు సుమిత్రు నితో సంభోగించి నందువలన యీజన్మమందే నీ కుమార్తె ఫలితమును పొందెను. కాబట్టి పూర్వార్జితపాపమును, యీ జన్మమందలి పాపములు నీకుమార్తె నీరీతిగా బాధించుచున్నవి. వృధాగాశోకించు నందువలన ప్రయోజనములేదు. మానవులకు తాము చేసిన పాప పుణ్యము లనుభవింపక తప్పదుగదా! అనిపలికిన యోగీశ్వరుని పలుకు లాలించి సుదేవుడు తన రెండు చెవులను చేతులతో మూసికొనుచూ, హరిహరీ ! ఎంతటి పాపపు పలుకులు వినవలసివచ్చెను. నాకుమార్తె పూర్వజన్మమున పతిని జంపి తానాత్మ హత్య గావించు కొనెను. ఈ జన్మమున కన్యకగా నుండగనే గురుపుత్రునితో తుల్యుడగ నా శిష్యునితో సంగమించినది. అని కొంతతడవు విచారించి యోగీశ్వరు నుద్దేశించి ఇట్లు పలికెను.

ఆర్యా ! నాకుమార్తెచేసిన పాపములెట్లు నశించును. నా యల్లుడు తిరిగి యెట్లు జీవింపగలడు? ఇందుకుగల విధానమును నీవు నాకు సవిస్తరముగా దెలియబల్కుమని సుదేవుడడిగెను. ధృడ వ్రతుడగు నా యతీశ్వరుడు సుదేవునిగాంచి గురుదేవా ! నీకుమార్తె యొక్క సౌభాగ్యమును, నీయల్లుని జీవనమును గోరుచున్నావు గాన చెప్పెదను వినుము. మాఘమాసమందు సూర్యోదయ కాలమున చెఱువునందు గాని నదియందుగాని నీ కుమార్తెచేత స్నానము చేయింపుము. మరియు నాతీరము నందే యిసుకతో గౌరీ ప్రతిమను చేసి సువాసనలతో గూడినవై, ధూపదీప నైవేద్యములచేత పూజింపవలెను. ఇట్లు మాఘ మాసమున నెలరోజులీ వ్రతమును నీకుమార్తెచేత చేయించితివేని నీకుమార్తెయొక్క సంచిత

పాపములన్నియు నశించును. భర్తకూడ పునర్జీవుడగును; మాఘశుద్ధ తదియ దినమందున రెండు క్రొత్తచేటలను దెచ్చి, దానియందు చీర, రవికె, పసుపు, పండ్లు, తాంబూలము, దక్షిణలనుంచి,యొక ముత్తయిదువ స్త్రీని కాటుక మొదలైన యలంకరణ ద్రవ్యములచే పూజించి, యీ రెండుచేటలను (మూసివాయనము) నామెకు సమర్పించి ఏడుమారులు ప్రదక్షిణ నమస్కారములను గావించి సంతుష్టినిగా భోజనమిడిన యెడల నీకుమార్తె చేసిన సంసర్గదోషము నివృత్తియగును. ఆ పాపము నశించును. కాబట్టి మాఘస్నానము వలన స్త్రీకిగాని పురుషునకుగాని స్వకృతపాపసంచయ మంతయు పటాపంచలగును. మకర మందు రవియుండగా మాఘమాసమున స్నానముజేసి హరిని ధ్యానించి చక్రాంకిత మును పొందువాడు శ్రీహరిని బొందును. విధవగాని, ముత్తయిదువ కాని మాఘస్నాన మాచరించిన, శ్రీహరినిజేరును. సువాసిని సర్వదా సౌభాగ్యమును పొందగలదు. ఆడువారి మాఘస్నానము ముఖ్యముగా విప్రులకు విశేషమైన ఫలితమిచ్చును. సమస్త శుభముల నిచ్చును. సర్వదుఃఖములను రూపుమాపును. ఋషి సత్తములు మాఘస్నాన మాచరించిన వారికి పాపములంటవని వక్కాణించిరి. పిచ్చివాడైను, అమాయకుడైనను, స్త్రీగాని పురుషుడుగాని, సహవాసముచేతగాని, సహజముగాగాని డాంబికమునకుగాని, మాఘ మాసమందు మార్తాండు డుదయించువేళకు స్నానమాచరించునో, వాడు సమస్త పాపముల చేత విడువబడి శ్రీహరిని పొందగలడు. ఈరీతిగా పలికిన యతీశ్వరుని మాటలువిని సుదేవుడు వెడలిపోయెను. దృఢపుత్రికయును,తనదారిని స్వేచ్ఛగాజనెను. పిమ్మట సుదేవుడు తనకుమార్తెను మాఘమాసమున స్నానమును జేయించి మాఘగౌరీవ్రత మాచరింపజేసెను. కాబట్టి ఓ హైమవతీ! ఆ పుణ్యముచేత నామెపాపములు నశించెను. భర్త జీవించెను. పిమ్మట స్నేహితుల తోడను, తండ్రి తోడను అనేక సుఖముల ననుభవించి అంత్యమున భర్తతో కైవల్యమున కేగెను. సుదేవుడును మాఘస్నాన మాచరించి ముక్తినొందెను.

ఇదిస్కాంపురాణాంతర్గతమగు - మాఘపురాణమున రెండవ అధ్యాయము

మూడవ అధ్యాయము

సుదేవ శిష్యుని కథ

పార్వతీదేవి శంకరుని గూర్చి “నాథా ! సుదేవుడును, నాతని కుమార్తెయు పాపములచేత విడువబడి పవిత్రవంతులైరని బల్కితిరి గదా! గురుశిష్యుడైన సుమిత్రు నికి గల పాపమెట్లు పరిణమించెను? వినగోరుచుంటి” ననిపలుకగా సాంబశివుడు తన కాంతనుగాంచి “పార్వతీ ! కొంతకాలమునకు పాపరహితుడైయున్న తన గురువును గాంచి సుమిత్రుడు పశ్చాత్తాపము బొందినవాడై యిట్లు పలికెను.

గురువర్యా ! అరణ్యమున నేను నీ పుత్రికతో సురత క్రీడల దేలితిని. నేను కోరి చేసిన కృత్యముకాదు. నీకుమార్తెయే నన్నుకోరినది. నేను వలదని పలువిధముల వారించి తిని, వినక నేనామెను కలియనియెడల ఆత్మత్యాగ మొనరింతునని క్రూరముగాబెదరిం చెను. మీ పుత్రిక మృతిజెందిన తాము శాపమిత్తురను భయమున సంభోగించితిని. నీ పుత్రికవలన నాకిట్టి మహాపాపము సంభవించినది. నేనీ పాపమును భరింపలేను గాన

దీనికి తగు ప్రాయశ్చిత్తమును చెప్పుము. తద్గంగాస్నానమున నేనుపాపవిముక్తుడనగుదును.

అని పల్కిన శిష్యుని మాటలను విని వాని పాపమునకు పరిహారమును తెల్పెను. అదెట్లన గంగానదీ తీరమునకుబోయి యచ్చట పండ్రెండు సంవత్సరములు ఘోరతపమాచరింప వలయును. దానివలన సురతేచ్ఛవలన గలిగిన పాపములు నశించును. అంత నా సుమిత్రు డాపల్కులాలించి గురునాజ్ఞనుపొంది గంగానదీ తీరమునుగూర్చి వెడలెను. మార్గమున మునులచేత కూడిననియు మనసున కానందదాయకమైనదియు, సమస్తజీవుల కును సుఖము నిచ్చునది యునగు; నొక దివ్యమైన ఆశ్రమమును జూచెను. సుమిత్రుడు మార్గా యాసముచేత యెండబాధకు బడలినవాడై ఆ యాశ్రమమును ప్రవేశించినంత కన్నుల కానందదాయకముగ నదీతీరమున మాఘస్నానముచేసి పరిశుద్ధుడై సంతానము తోడను, శిష్యగణముతోడను; భార్యలతోను గూడుకొని సుఖాసీనులై మాఘపురాణమును శ్రద్ధతో విని యానందించుచు శ్రీహరిని పూజించుచున్న మునీశ్వరులాతని కంటబడిరి. అంతట సుమిత్రుడు వారికి వినయముతో నమస్కరించి, మునులారా ! మీ రాచరించు వ్రత మేది? దీనివలన కలుగు ఫలితమేది? ఏపుణ్యలోకము కలుగును. మీరు పూజించున దెవరు? యీ మొదలగు విశేషములను వివరముగా నాకు దెల్పుడని ప్రార్థించెను.

మునీశ్వరులా సుమిత్రుని పలుకులువిని మాఘమాసధర్మము లను వానికి దెల్పుటకై సత్యవ్రతుండను నొకముని శ్రేష్ఠుని నియమించిరి. అంత నా సత్యవ్రతు డాసుమిత్రునితో నిట్లని చెప్పసాగెను. విప్రకుమారా ! చెప్పెదను. సావధానచిత్తుడవై వినుము. ఇది మాఘ మాసవ్రతము. ఇది మహా పాపములను సహితము నాశనము చేయును. మాఘమాసమున మకరరాశియందు సూర్యుడుండగా సూర్యోదయమగు చుండగా నదియందేనరుడు స్నాన మాచరించునో వాడు శ్రీవిష్ణువున కిష్టుడగును. దోషములేక శ్రీహరిని పూజించి యీ మాఘమాసమహాత్మ్యమును వినుచు ఒక మాఘమాసమైనను పూర్తిగా నెలదినములు వ్రతమాచరించునోవాడు శ్రీహరిసాయుజ్యమును పొందును. మాఘస్నానము చేయని వాడును, సత్యమును, పరిశుద్ధతను విడనాడినవాడును, సదాచారపరులను నిందించు వాడును, బ్రహ్మహత్యనుగావించిన వానితో తుల్యుడని యెఱుంగుము. కూటసాక్ష్యములు జెప్పువానిని, దురాచార సంపన్నుని, సంభోగప్రియుని, పరస్త్రీరతుని, మాఘవ్రతము వదిలినవానిని కూడ బ్రహ్మహత్యాపాతకుడని యెఱుంగుము. వృక్షములను తోటలను నరుకువానిని, దుర్మార్గుని, కన్యలను, గుఱ్ఱములను, పశువులను, అమ్మువానిని మాఘమాస వ్రతమును త్యజించినవానిని, బ్రహ్మఘాతకుడని దెలిసికొనుము. చెఱువుగట్టలను తెగగొట్టి, నీటిని పోనిచ్చువానిని, పరస్త్రీలయందాసక్తుడగు వానిని, మాఘస్నానమును మానినవానిని, బ్రహ్మహంతకుడని గ్రహింపుము. దేవద్రవ్యమును దొంగిలించువానిని మాఘస్నానమును చేయనివాని నిస్తేయియని పండితులు పల్కుదురు. అనగా పంచమహాపాతకముల నాచ రించువారితో సమానులగుదురు. విప్రునకు వాగ్దాన మొసంగిభిన్నముగా నొనరించువాడు మాఘస్నానమును వదలిన మానవునివలె పాప మతియగును. గురువుతోను, విప్రునితోను తగవులాడి ద్వేషించు వాడును, ఆత్మస్తుతి గావించుకొనువాడు వైశ్యదేవరహితమైన యన్నము తినువాడును బంగారమును దొంగిలించినవాడును, పరభార్యాసంగమమును సోదరభార్యా సంగమమును, మాఘస్నాన పరిత్యక్తుడును, గురుభార్యారతుడును, చండాలురతో భాషించు విప్రుడును, దర్భలుచేతలేని బ్రాహ్మణుడును, రజస్వల, చండాలుడు మొదలగువారి మాటలు

వినుచు భుజించువాడును, దుష్టసహవాసము చేయువాడును, వేదశూన్యమగు గ్రామమున నివసించు వాడును, పంచమహాపాతకములలో లెక్కగొనబడును.

పురాణమునువినుచుండగను, పెండ్లి నిశ్చయమగు చుండగను, ఉపనయనము జరుపుచుండగను, ధర్మకార్యములొనర్చు చుండగను, విఘ్నములు కల్పించువాడు మాఘ మాసపురాణమును వినని మూర్ఖునివలె పశుఘాతకుడగును. శరణాగతుడగు వానిని చంపినవాడును, తీర్థయాత్రలయందు మనసులేనివాడును, ఈ వ్రతమును విసర్జించు వాడును సమాన పాపులేయగుదురు. పితృయజ్ఞము మొదలగు కర్మలను వదలినవాడును, భార్యనువిడచినవాడును కులాధముడును, ఈ వ్రతహీనుడును సమానులే అగుదురు. మాతా పితరులతో కలహించువాడును, మాఘస్నాన పరిత్యక్తుడును సమానులు. పాపా త్ములు పొందు కష్టములు మాఘస్నానము మానిన వాని నాశ్రయించునుగాన బుద్ధి మంతులు మాఘస్నానమాచరించి సుఖించవలెను. మేముచేయునది మాఘవ్రతము దీని నాచరించువాడు పాపములచే విడువబడి సుఖవంతుడగును.

మాఘమాసమున అర్కోదయకాలమున శ్రీహరిని పూజించి స్నానమాచరించు వాడు, అశ్వమేధయాగ ఫలమును పొందును. మాఘమాసమునకు శ్రీహరి అధిదేవత. యీ మాసఫలము నిచ్చు వాడు శ్రీహరిగాన మాఘవ్రతము చేయువాడామాధవుని పూజింప వలెను. ఎవడు మాఘమాసమున ప్రాతఃకాలమున స్నానముచేసి మాధవుని తులసి దళము చేత పూజించునో యతడు విష్ణుసాయుజ్యమును పొందును. శ్రీహరిని తులసివత్తులతో నదీతీరమున బూజింప వలెను.కల్పోక్తరీతిని గంధము,అర్ఘ్యపాద్యాది విధులచేతను, ధూప దీప నైవేదన తాంబూలాదులచేతను, ఫలాదులతోడను భక్తియుక్తముగ పూజింపవలెను. మరియు నా శ్రీహరిని సన్నిధానమున మాఘపురాణమును బఠింపవలెను. పురాణశ్రవణా నంతరము విప్రులకు బంగారము, వస్త్రము, అన్నము, ఉదకము లోనగు వాటిచే తృప్తిపరచి; కందమూల ఫలాదులచేత మాసమంతయు వ్రతమాచరించవలెను. మాసమంతయు యీ రీతిగా వ్రతమునుజరిపి మాసాంతమందు మాఘస్నాన ఫలితమునకై శ్రీహరి ప్రీతిగా బ్రాహ్మణసమారాధన జేయవలయును. ఈ రీతిగా ఏ మానవుడు మాఘవ్రత మాచరించునో వానికి పాపములంటవు. యముడు దరికిరానేరడు. పునర్జన్మలేదు.తిరిగి మాతృస్తన్య పానమునుచేయడు. ఇంద్రియ వశుడుకాడు. దుఃఖమును పొందడు. సుఖవంతుడగును. ఇదియే మాఘవ్రతము. నీవు వినదలచితివిగాన చెప్పితిని. ఇక మాఘమాసము మూడు రోజులు మాత్రమేగలదు. పాపములను హరించునదిగాన వెంటనే యీ నదిలో మును గుము. అని చెప్పిన సత్యవ్రతుని మాటలను సుమిత్రుడు విని పరేచ్ఛాజనితమైన పాపమును గూర్చి నివేదించెను. సుదేవునితో తన విషయమును జెప్పుటయు, సుదేవుడు తనకు చెప్పిన పాపనివారణోపాయమును గూడ సుమిత్రుడు చెప్పగా విని సుదేవుడిట్లు పలికెను.

ఆ మాసమున భక్తితో మూడు దినములు స్నానమాడినను కథాపురాణములను వినుటవల్లను, పాపములన్నియు నశించిపోవును. సర్వఫలమును సమకూర్చి గంగాతీరము నకు వెళ్ళును. గురువుగారి వచనప్రకార మాచరింపుము. అట్లు గావించితివేని జన్మరాహిత్య మును పొందగలవు. జరామరణ వివర్జితమైన మోక్షమును పొందగలుగుదువు అని చెప్పిన సత్యవ్రతుని మాటలువిని మాఘమాసమున మిగిలిన మూడుదినములు స్నానము చేసి పాపవిముక్తుడై భక్తితో గంగాతీరముజేరి ఘోరమగు తపమొనరించెను. ఇంద్రియము

లను బంధించి, చలి, యెండ, గాలి బాధలనుసహించి, వేరేదృష్టిలేక యే మాత్రమును చలింపక, భక్తిగలిగి ముక్తినాసించి, శంఖచక్రగదాధారియు, చతుర్భుజ విరాజమానుడును పీతాంబర ధరుడును కౌస్తుభ ధారియు, కంఠమందు ముత్యాలహారము గలవాడును కిరీటమును గలిగియున్న లక్ష్మీవిభుడైన శ్రీమహావిష్ణువును మనసునందు నిలిపి ధ్యానింపుచు తపమాచరించు చుండెను.

పార్వతీ! వినుము యీ రీతిగా తపమును జేయుచున్న సుమిత్రుని జూచుటకు గాని, తపఃప్రభావమిట్టిదని చెప్పుటకుగాని యెవ్వరికిని సాధ్యముగాకుండెను. ఇట్లు సుమిత్రుడు తపస్సును పన్నెండు సంవత్సరములు చేసెను. పిమ్మట శ్రీహరి కరుణా కటా క్షమువలన సుమిత్రుడు మోక్షము బొందెను. ఇదియంతయు మాఘమాస స్నానము వలనగల ఫలితమని తెలియవలెను. నీవడిగినప్రశ్నకు సమాధాన మిచ్చితివి గదా! యీ సుదేవుని శిష్యుడైన సుమిత్రుని పాపనాశనమైన కథను యేమానవుడు మాఘస్నాన మాచరించి యొకమారైనను వినునో యాతడు సమస్త పాతకములనుండి విడువబడి వైకుంఠమును జేరగలడు. ఈ అధ్యాయమును, భక్తిచేతగాని, బలవంతము చేతగాని, యిష్టతలేకగాని వినినవాడు మాఘస్నాన ఫలమును పొందును. భగవంతుని భక్తిప్రసక్తిగల యీకథను యేనరుడు వినడోవాడు అంధతమను నరకమున బడియుండును. ఛందస్సులేని మంత్రమును ఓంకారములేని తపస్సును, మాఘమాస కథను వినని వ్రతధర్మములును నిష్ఫలములేకాని ప్రయోజనకారి కాజాలవు అని యీ రీతిగా పరమేశ్వరుడు పార్వతికి చెప్పెను.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గత మగు-మాఘపురాణమునందు మూడవ అధ్యాయము

నాల్గవ అధ్యాయము

ఆడకుక్క ముక్తినిగాంచిన కథ

మహాదేవుడు పార్వతినుద్దేశించి చెప్పుచున్నాడు. "పార్వతీ ! ఇహపర సుఖముల నిచ్చు మాఘస్నాన ప్రభావమును దెల్పుమరియొక ఇతిహాసమును చెప్పెదను వినుము. మాఘమాసమున స్నానమాచరించువాడు యీలోకమందును పరలోకమందును కూడ చక్రవర్తియగును. మరియు యీ శుద్ధదశమి యందు భక్తితో శ్రీహరిని పూజించినవాడు వారికి ప్రియుడగుచున్నాడు." అంత పార్వతి శంకరునితో "ప్రియా! యీ లక్ష్మీనారాయణ వ్రతము యిష్టార్థముల నిచ్చునదిగాన దీనిని నాచరించువిధాన మెట్టిది? దీనికి కావలసిన ద్రవ్యసంచయమేమి? ఎట్లుపూజింపవలెను? యీ విషయ ములు చెప్పు"మని యడుగగా శంకరుడు చెప్పుచున్నాడు. "ఈ శుక్లదశమినాడు ఉదయమున స్నానముచేసి నదీతీరమందు గాని స్వగృహమందుగాని మంటపమును యేర్పరచవలెను. ఆ మంటపమును గోమయ ముచేత నలికి రంగురంగుల ముగ్గులతో అలంకరించిమధ్యను అష్టదళపద్మమును నిర్మించి స్వస్తికావరణను పరికల్పించవలెను. అనేకపువ్వులు పండ్లతోను చాందినీలతోను అలంక రించి ఆ మంటపమందు జగదీశ్వరుడైన శ్రీలక్ష్మీనారాయణులపూజ చేయవలెను. క్రొత్తకలశమందు నీరునుపోసి ఆకు చిగుళ్ళును, పండ్లనువుంచి వస్త్రమును క్రొత్తదానికప్పి ఆ వస్త్రమధ్యమున లక్ష్మీనారాయణ ప్రతిమనుంచి పూజచేయవలెను. ఆ పీఠమున మధ్యగా

సాలగ్రామముంచి పూజింపవలెను. పవిత్రులైన బ్రాహ్మణులచేత నా సాలగ్రామమును పంచామృతస్నాన మును చేయించి తులసీదళములచేతను, పువ్వులచేతను, పూజచేసి చందనము, ధూప దీప నైవేద్యమునుయిచ్చి, పాయసాన్నములు, అపూపములు, మొదలగు నవి సమర్పించి పూజించవలెను. మరియు పూజించునప్పుడు, వైకుంఠవాసుని కొరకు స్నానమును సమర్పించుచుంటివి. ఇష్టార్థప్రదునకు వస్త్రమిచ్చుచుంటిని. జనార్థనునకు యజ్ఞోపవీతమును, గోవర్ధనోద్ధారునకు గంధమును, పద్మాలయా కాంతునకు పుష్పము లను, సూర్యసమానతేజునకు ధూపమును యిచ్చుచుంటిని. సురేశ్వరునకు దీపమును, కేతువునకు నైవేద్యమును, సుముకునకు తాంబూలమును, విష్ణుదేవునకు ప్రదక్షిణ మును, నరసింహమూర్తికి నమస్కారమును, లక్ష్మీనారాయణ స్వరూపుడైన శ్రీరామ చంద్రునకు ఓంకారసహితమగు మంత్రములచేత జపమును సమర్పించుచున్నాను అనుచు భక్తితో శ్రీహరికి తామ్రపాత్రలోని నీకు అర్ఘ్యప్రధానమివ్వవలెను. ఓలక్ష్మీపతే! సమస్త దేవతలకు ఆధార భూతుడవును, లక్ష్మీనారాయణ స్వరూపుడవును, అగు నీ కొరకు అర్ఘ్యమిచ్చు చుంటిని. స్వీకరింపుమని ప్రార్థింపవలెను.

దేవా! నాచేత చేయబడు యీ వ్రతమును ఫలప్రదముగా నొనరింపుమని ప్రార్థింప వలెను. మాఘస్నానము చేయువారు స్నేహితులతోను, బంధువులతోను, తల్లిదండ్రుల తోను, కూడుకున్నవారై బ్రాహ్మణులకు; బియ్యము, బెల్లము, ఉప్పు దానమియ్యవలెను. పిమ్మట యీ వ్రతముచేయువారుచేత నక్షింతలనుంచుకొని మాఘపురాణమును భక్తితో వినవలెను. అనంతరమందు యధాశక్తిగా బ్రాహ్మణ సంవత్సరమును జేయవలెను. పార్వతీ! ఇట్లీ స్నానముచేసి ఈ శుద్ధదశమినాడు లక్ష్మీనారాయణ పూజగావించిన వ్రతమహిమ చేత మేరుపర్వతము మందరపర్వతముతో సమానమగు పాపము లైనను నశించును.

మందస్మిత ముకారవిందురాలవగు పార్వతీ! వినుము. మాఘ వ్రతము నారంభించువారికి యెవరు ధనసహాయమును చేయుదురో వారలకా వ్రతఫలము సిద్ధిం చును. ఈ మాసమున లక్ష్మీనారాయణుని దర్శించినవాడు రాజు దుర్యోనివలన యెట్లు ముక్తిని గాంచెనో అట్లే పాపవిముక్తుడై మోక్షమును పొందును. అని చెప్పగా శంకరా! ఆరాజు యెవ్వడు! ఏ పాపముచేత దుర్యోనిని పొందెను? వాని కా పాపము నుండి ముక్తి యెట్లుకలిగెను? నాకు యీ విషయము వివరముగా దెల్పుమనిన పార్వతి యడుగగా శంకరుడు చెప్పు చున్నాడు.

శాంభవీ! పూర్వకాలమున సమస్త శాస్త్రకోవిదుడును, సర్వ భూతదయాపరు డును, సర్వమౌనిసన్మానుడునుఅగు గౌతముడను ఋషివర్యుడు అనేకమంది శిష్యులతోను, భక్తులతోను కూడినవాడై తీర్థయాత్రలు సల్పుచు సమస్తమగు నదులలో గ్రుంకులిడుచు క్రమముగా నుత్తమమగు కృష్ణవేణీనదీతీరమును చేరెను. గౌతముడు మాఘమాసమురాగానే ఆ నదీతీరమున యాశ్రమమును నిర్మించుకొనెను. గౌత ముడు తన శిష్యులతోకూడినవాడై కృష్ణవేణీనదియందు సూర్యోదయసమయమున ప్రాతఃస్నానము గావించెను. పిమ్మట ఆ తీరమునగల అశ్వత్థమూలమునందుగల శ్రీహరిని విధియుక్తముగా భక్తితో పూజించెను. అచ్చటనే శిష్యులకు గౌతముడు ఈమాసముయొక్క గొప్పదనమును చెప్పెను. ఇట్లు దిన ములు గడచుచుండగా గౌతముడు శిష్యులతో కూడుకొని యీ శుద్ధదశమినాడు ఆ యశ్వత్థ వృక్షమూలమునందు శుభప్రదముగా మంటపమేర్పరచి ఫలపుష్పములతో నలంక

రించి ఆ మంటపమునకు మధ్యగా శ్రీహరిని నిలిపి పూజించెను. ఆ ప్రదేశమునకు ఒక ఆడకుక్కవచ్చి ఆ శ్రీహరియొక్క పూజావిధానములు చూచుచు నా యశ్వత్థవృక్షమునకు యెదురుగా సమీపములోనే కూర్చుండెను. గౌతముని శిష్యులు, గురువునాజ్ఞనుపొంది వారిదండముతో నాకుక్కను భయపెట్టిరి. ఆ కుక్క నెమ్మదిగా యుత్తరదిశకుపోయి పిమ్మట మరల తూర్పునకువచ్చి దక్షిణదిశనుండి పడమరవైపున యథాస్థానము నాక్రమించెను. తిరిగి శిష్యులు దానిని భయపెట్టిరి. పూర్వమువలెనే ఆ కుక్క ప్రదక్షణముచేసి నిలచెను. ఇట్లే వారు భయపెట్టుటవలన మాఘ శుద్ధ దశమీ భానువారమున శ్రీమహావిష్ణువుకు మూడుమారులు ప్రదక్షణముచేసి మహాత్ములు పూజించుటచూచి వారి దర్శనము చేసెను. వెంటనే ఆ కుక్క తనదేహమును విడిచి దివ్యదేహమును ధరించి ఆ తీరమందే రాజుగా అయ్యెను. ఆ రాజుసమస్త భూషణములచేతను నిండినవాడై లేచి నమస్క రించి గౌతమ ముని దగ్గరకువచ్చి నమస్కరించి నిలచెను. గౌతముడు తనశిష్యులతో కూడ నా రాజును చూచి కుక్కగానున్న నీతడు రాజగుటను పరమాశ్చర్యమును పొంది నీవెవ్వడవని యడిగెను. పార్వతీ ! ఆ కథావిధానమును చెప్పెదను వినుము.

గౌతముడు ఆరాజు నుద్దేశించి నీవుయెవ్వడవు? గంధర్వుడవా ! మనుష్యుడవా! దేవుడవా, రాక్షసుడవా, కిన్నరుడవా, వేగమే నాతో చెప్పుము. అని యడిగెను. రాజు గౌతమునితో నిట్లు చెప్పెను. మునిపుంగవా ! నేను వంగదేశమునకు రాజును నా పేరు వేగరథుడు, చంద్రవంశమున బుట్టితివి ధైర్యవంతుడను, శస్త్రాస్త్ర విద్యా పారాంగతుడను, సర్వదేశములకు అధిపతివి ధర్మమార్గమును తప్పక ప్రజలను పాలించువాడును ధర్మములు సంపాదించువాడను, ధర్మమునందాసక్తిగలవాడను, గోదానము, భూదాన వస్త్రదానము మొదలగు పెక్కుదానములను చేసితిని. విశేషించి అన్నదానమును కూడా చేసితిని. తిలదానము నిచ్చితిని, హిరణ్యాదానములనుచేసి తిని. అనేక యజ్ఞముల నాచరించితిని. ఇష్ట క్రతుకర్మలను చేసితిని, తటాకములను, గుళ్ళను నిర్మించితిని, నూతులను, ఉద్యానవనము లను నిర్మించితిని; వేయేల మునులుచెప్పిన సమస్తధర్మములను నిర్వహించితిని విప్రోత్తమా? ఇట్టి నాకు సద్గతి గలుగలేదు. కారణము చెప్పెదను వినుము. ఒకానొకప్పుడు సమస్త ధర్మములు తెలిసినవాడును, మౌనిజన వందితుడునునగు పైంగలుండను ముని యజ్ఞ మును చేయుచు యజ్ఞ దక్షిణకొరకు నన్నడుగుటకై నాయింటికి వచ్చెను. నేను వానినిచూచి లేచి వందన మాచరించి అర్ఘ్యపాద్యాది విధులచేత పూజించి కుశల ప్రశ్నచేసితిని. పైంగలు గుడు తృప్తుడయి నన్నుజూచి యిట్లు చెప్పెను. రాజా! నీకొక రహస్యమును చెప్పుచుంటిని వినుము. ఈనెలయందు మకరరాశియందు సూర్యుడుండగా సూర్యుడుదయించు చుండగా శ్రద్ధాభక్తులతో స్నానముచేసి మాఘమాస మహాత్మ్యమును వినుము. అందు వలన నీకు విష్ణుసాయుజ్యము లభించును. మరియు అశ్వమేధ యాగఫల మును, తీర్థస్నానదాన, అన్నదాన ఫలితములను పొందగలవు. మాఘశుద్ధ సప్తమీ ఆదివార మందుగాని, దశమీ ఆదివారమందుగాని ప్రాతఃస్నాన మాచరించినవాడు విష్ణులోక మును పొందును. మాఘ పూర్ణిమయందు ప్రాతఃస్నానమాచరించినవాడు పాపముల చేత విడువబడును. ఎవడు అజ్ఞానముచేత ప్రాతఃకాలమున యీ మాసమున స్నానమును ముప్పదిదినములలో నొక్కనాడైనను చేయడో వాడు జన్మజన్మాంతరములందు ఛండాలుడైపుట్టును. ఈనెలయందు ప్రాతఃకాలమున అజ్ఞానముచేతగాని; చలిబాధచేతగాని, స్నానమాచరించనివాడు బ్రాహ్మణు

డైనను చండాలుగుచున్నాడు. స్నానము చేసినయెడల మరల విప్రుడగుచున్నాడు. ఇతరకర్మలను తగ్గించినను, మాఘమాసమున ప్రాతఃస్నానమును చేయవలెను. వారికి యమభటుల భయముండ నేరదు. ఇట్లుచెప్పిన పైంగలముని మాటలకు దుర్గతిని చేకూర్చు జవాబు నిచ్చితిని.

విప్రోత్తమా ! నేను మాఘస్నానమును చేయను. నాకుశక్తి లేదు. నేను చలి బాధకు, తాళజాలను, విప్రులకు దానమిచ్చెదనుగాని స్నానముచేయను అట్లు స్నానము చేయుమని యెన్నడును చెప్పకుము. చలిబాధకు నా ప్రాణములు పోవును. శరీరము నశించును. దేహముపోయిన తరువాత ధర్మసంపాదన యెట్లు జరుగును. గాన నేను దేహముపోయిన తరువాత ధర్మసంపాదన యెట్లు జరుగును. గాన నేను స్నానమును చేయను అని పలికిన, పైంగలుడా మాటలువిని నావలన యజ్ఞ దక్షిణను తీసికొనక నా ప్రార్ధనను అంగీకరింపక వెంటనే యటనుండి కదలిపోయెను. నాపైంగలు ననేకరీతుల బ్రతిమాలి యజ్ఞమునకువలయు దక్షిణనిచ్చి పంపితిని. పైంగలు డా దక్షిణను గ్రహించి తనయాశ్రమమునకు వెళ్ళెను. పిమ్మట కాలాను గతిచే నేను మృతినిబొంది క్రూరమైన నరకబాధలపాలైతిని. ఆ యనుభవమునకు పిమ్మట భూలోకమున నూరుజన్మలు గాడిదనై పుట్టితిని. ఇరువది నాలుగు మారులు కుక్కనైతిని. విప్రోత్తమా ! దైవయోగమువలన యీ కుక్క జన్మనుండి యిప్పుడు విముక్తిని బొందితిని. ఈ ముక్తి యెట్లు కలిగినదో యానతిండు. మీరు చెప్పిన ప్రకారము ఆచరించి పవిత్రుడనగుదును అని చెప్పెను.

గౌతముడారాజు మాటలను విని ఆశ్చర్యముపొంది క్షణకాల మాలోచించి వానితో నిట్లుచెప్పెను. రాజా! పైంగలుడు పలికిన రీతిని మాఘస్నాన ప్రభావముమిక్కిలి యెక్కు వైనది. అందసత్యములేదు. నీకు కలిగినవిపత్తు మాఘస్నాన తిరస్కారమువలన గలిగినది గ్రహిం పుము. దుర్యోనియగు కుక్కజన్మనుండి ముక్తుడగుటకు కారణమును చెప్పెదను వినుము. కృష్ణవేణీనదీతీరమున నేనును, నాశిష్యులును మాఘశుద్ధదశమి దినమున భక్తితో లక్ష్మీనారాయణ పూజను కావించితిమి. దైవవశమున నీవచటికి వచ్చితివి నీవు చూచుచుండగా వ్రతముచేయుట విధియుక్తముకాదని నా శిష్యులు నిన్నుదండముతో బెదిరింపగా నీవుపోయి మూడుసారులు చుట్టి ఆ భగవంతునికి ప్రదక్షిణ మాచరించితివి. ఆ పుణ్యవిశేషముచేత కుక్కజన్మ పోయినది. మోక్షము కలిగినది. గానయీనదీ జలమందు మాఘస్నానము ఆచరింపుము. అందువలన యితర జన్మలలో చేసినపాపములు నశిచును. పిమ్మట వైకుంఠప్రాప్తి కలుగును. చలికి భయపడక స్నానమాచరింపుము. ఆ రాజును గౌతముని మాటలనువిని స్నానముచేయుటకై ఆ నదీతీరమందే నివసించెను.

ఇంతలో అశ్వత్థవృక్షముయొక్క తొఱ్ఱలోనుండియొక కప్ప క్రిందపడి గౌతముని ముందరకు వచ్చెను.శిష్యులందరును చూచుచుండగా ఆ కప్ప భూమింపడి యిటు నటు తిరుగుచు విచారించుచుండెను. కూయుచుండెను. పాముకుబుసమును విడిచి నట్లు ఆ కప్ప తన దేహమును విడిచి దివ్యదేహమును ధరించి, సుందరాంగి యగు స్త్రీ రూపముతో నిలిచెను. నారచీరలు ధరించి మునిభార్యయై సుందరమును, వలుద లగు కుచములును గలిగి మందస్మిత వదన ముతో విలసిల్లుచుండెను. గౌతముని పాదములను దర్శించుచు, కుచములపైగల చీరనుపైకెగ ద్రోయుచు, ఆ వనిత నమ్రశిరస్కయై సిగ్గుతో భూమిని జూచుచు, వారిమధ్య నిలిచెను. గౌతము డాకప్ప దేహమువదలి సుందరవనితగా

మారినిలిచియున్న మునిభార్యను జూచి భయము లేదని యామె కభయమిచ్చి నీవెవ్వరి దానవు? ఏ పాపముచేత యిట్లు కప్పవైతివి? ఎందులకిచ్చటికి వచ్చితివి? ఏ పాపమున నీకు కప్ప స్వరూపము గలిగినది? పూర్వజన్మమున యిట్టి జన్మమును పొందుట కెట్టి పాపమును గావించితివి? ఇది యంతయు సవిస్తరముగా జెప్పుము అని గౌతమముని యడుగగా నమస్కరించి గౌతమముని సందర్శనము వలన కలిగిన జ్ఞానసంపత్తి వలన సమస్తము తెలిసికొని పూర్వజన్మమందు తానొనరించిన పాపమును చెప్పసాగెను.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు-మాఘపురాణమున నాల్గవ అధ్యాయము

అయిదవ అధ్యాయము

గౌతమభార్య దుర్యోనినుండి ముక్తిగాంచుట

ఆ మునికాంత తన పూర్వజన్మవృత్తాంతమును గౌతమునకిట్లు చెప్పెను. ఆర్యా! నేను పూర్వజన్మమున జ్ఞానసిద్ధియను వానికుమార్తెను, ప్రజ్ఞామునియొక్కభార్యను, మాకాపురము కావేరీ తీరము నా భర్త సమస్తధర్మములను తెలిసినవాడును, ఆత్మజ్ఞానియు, మంచి స్వభావముగలవాడును, దయగలవాడును, సమస్తజీవులకు ఉపకారమును చేయు వాడునుగా నుండెను. అతడు కావేరీనదికి ఉత్తరపుటొడ్డున ఒక ఆశ్రమమును నిర్మించుకొని దానిలో నివసించుచు మాఘమాసమున శుచిగా స్నానమాచరించుచుండెను. ఒకదినమున నాభర్త, నన్నుగూడ మాఘస్నానము వలన పుణ్యము కలదనియు పాపములు నశించు ననియు, నందువలన స్నానమునకు తనతోకూడ రమ్మనియు, ఆతీరమున విష్ణుప్రీతికై పూజనుచేయుటకు గోమయముచేత అలికి పంచరంగుల ముగ్గులను బెట్టుమనియు, హరి సేవచేయుమనియు, హరిపూజార్థము, దీపారాధనకు వత్తినిచేయుమనియును, శ్రీవారికి ధూపము, దీపము, నైవేద్యము సమర్పింపు మనియు, ప్రతీదినమును ప్రదక్షిణ నమస్కారములను తనతోగూడ జేయు మనియు, ప్రాతఃస్నానముచేసి యీ మహాత్మ్యమును కొంత కాలమైనను వినుమనియు, హరిపాదోదకమును సేవింపుమనియు, శ్రీహరిని పెక్కునామములచేత, కృష్ణా, విష్ణూ, ముకుందా, నారాయణా, జనార్ధనా, అచ్యుతా, అనంతా విశ్వాత్మా అని కీర్తించుమనియు, కోపము, మత్సరము యీ మొదలగు దుర్గుణములు చేరనీక సక్రమ పద్ధతిని ఈ వ్రతము గావించిన నీవు శాశ్వతమగు ముక్తిని పొందగలవు. అని చెప్పిన నా భర్తమాటలనువిని నేను తిరిగి వినరాని మాటలచేతను, నరకదాయకమగు దుర్భాషలచేతను నా భర్తను నిందించితిని.

విప్రుడా ! మాఘమనగానేమి? ఎక్కడిదేవుడు? విధియెవరు? ఫలితమేమి? ఎవడుచూచను? ధర్మవ్యతిరిక్తమేమి? మాఘఫలితమెక్కడ? గతియేమి? ఈ నెలయందె సూర్యుడు మకరరాశియందు వుండగా సూర్యోదయకాలమునకు చలిలోపోయి చలి గాలిలో చల్లని నీటిలో నేనెట్లుస్నానము చేయగలదానను? మీరుచెప్పిన కర్మ విశేషములను నేను చేయలేను. సూర్యుడు మిట్టమధ్యాహ్నమున నెత్తిమీదకు వచ్చువరకు పర్ణశాలనుండి బయటకురాలేను. అట్టితరి చలిగాలిలో శీతలోదకములందు సూర్యోదయ సమయమున ఎవతె స్నానముచేయును? ఇట్టిచలిలో స్నానముజేసిన నా ప్రాణములుండనేరవు. కాబట్టి నేను స్నానముచేయను. నీమాట కంగీకరించి చలిచేత చచ్చుటకు నేనుసిద్ధపడను. అని

యీప్రకారముగా నామెభర్తతో బలుకగా మాఘమాస ధర్మములను బాగుగా నెరిగి నాభర్త నిత్యమును శాంతస్వభావుడైనను నేను పలికిన దుర్భాషలకు కోపించి నన్ను శపించెను.

ధర్మము నతిక్రమించిన కుమారుని, దుర్భాషలాడు భార్యను బ్రాహ్మణద్వేషుడైన రాజు తక్షణమే శాపముచేత దండింపవలెను. అందువలన నా భర్త నన్ను యీరీతిగా కృష్ణవేణి నదీతీరమున, జలశూన్యమైన అశ్వత్థవృక్షముయొక్క తొఱ్ఱలో కప్పగా పడియుండు మునిశపించెను. ఇట్లు శాపమునందిన పిమ్మట నాకుగల యజ్ఞా నము తొలగి కండ్లు తెఱచి భయముతో భర్తపాదములంబడి అనేకరీతుల ప్రార్థించితిని. అట్లు ప్రార్థించగా నా భర్త నా కిచ్చిన శాపమున కొకగడు వేర్పరచెను. అది ఎట్టిదనిన మాఘశుద్ధ దశమి నాడు నీవు గౌతమమునిని ఎప్పుడు దర్శించెదవో ఆ క్షణమందు నీకు శాపవిముక్తియగును. మరియు నా మునివలన నీవు యెప్పుడు మాఘమాస మహాత్మ్యమును వినెదవో ఆ క్షణ మందే కప్పరూపముపోయి నీ పూర్వరూపమును నీవు పొందగలవు. అని పలికి నా భర్త యూరకుండెను. వెంటనే నా సుందరమైన స్త్రీరూప మంతరించి కప్పరూపము లభించెను. పిమ్మట నేను విచారముతో నెదురు కొనుచు, దాటుకొనుచు, కృష్ణవేణీనదీతీరమున గల యీ యశ్వత్థ వృక్షమున నివసించితిని. నా శాపమునకు గడువుకాలము చెప్పెదను వినుము ఇప్పటికి పదివేలేండ్లు గడచినవి. కోటి అరుణోదయములును గడచినవి. పిమ్మట మీ దర్శనభాగ్యము కలిగినది. మీ వలన పురాణమువింటిని. మీకరుణాకటాక్షముచేత కప్పరూపమును వదలి స్త్రీనైతిని అని పలికిన ఆ వనితను జూచి గౌతమముని నవ్వుచు యామెతో నిట్లనెను. భర్తమాటవినక, మాఘమాస ఫలమును వినకయున్నందున నీ భర్త శపింపగా యాశాపమువలన కప్పజన్మ కలిగినది. ఇంతకంటె వేరొక నరక హేతువు కలుగనేరదు. నరకము కంటె కూడ మిక్కిలి దుఃఖభాజనమైన యీ కప్పరూపము మాఘఫల నిరాదరణవలన గల్గిన శాపఫలితముగాని వేరుగాదు.

నీభర్త చాలాబుద్ధి వికాసముగలవాడు. నీవు మాఘమాసమున చలికివెరచి స్నానముమానితివిగాన జలశూన్యమైన శుష్కకోటరమందు కప్పగాజేసెను. నీకు జల నివాసమిచ్చిన యెడల నన్నే నీవు పొందగలగుదువు దానివలన నీకుముక్తిగలుగు నని యాలోచన వలన నిట్లుగావించెను. ఏలయనగా మాఘమాసమున నీటియం దుండు వారికి నీచజన్మలనుండి విముక్తిగలుగును. పూర్వకాలమున నీటి యందు సంచరించు జలచరములను మాఘమాసమున నీచజన్మలనుండి ముక్తినిపొంది దివ్య దేహములను ధరించి స్వర్గమును జేరినవి. గాన నీకు జలవాసమును కలుగజేయక స్వమలాహారమగు మండూక జన్మను ప్రసాదించెను.

స్త్రీలకు స్వతంత్రములేదు. భర్తమాట జవదాటరాదు. పాతి వ్రత్యపుణ్యము చేతను, పతిసేవచేతను స్త్రీలు విష్ణులోకమునుపొంద గల్గుదురు. ఇతర వ్రతములవలన పొంద జాలరు. స్త్రీలకు భర్తయే ఆత్మ, శ్రీమహావిష్ణువు, బ్రహ్మ,శంకరుడు; గురువు, తీర్థము, అనిపెద్దలు చెప్పుదురు. పతిసేవను విడిచి పలుధర్మములను నిర్వహించినను ఆ స్త్రీ యెన్నడును ముక్తినిపొందజాలదు. ఏస్త్రీభర్తను విడనాడి స్వేచ్ఛానువర్తినియై సంచరించునో యామె యమలోకమున సూర్య చంద్రాదులున్నంతరవకు నిలిచియుండును. పతిలేనిస్త్రీ, గురువులచేతను, ధర్మవేత్తలచేతను ప్రేరేపింపబడియైనను లేకున్నను పతి పరాయణయై ధర్మమును ఆచరింపవలెను. ఏ స్త్రీయైనను పతిపాదముల జలములు శిరస్సుపై జల్లు

కొనునో, ఆ స్త్రీ హరిలోకమును చేరగలదు. గంగా స్నానఫలమును పొందగల్గును. ప్రతిపాదోదకమును ఏ స్త్రీ త్రాగునో ఆ స్త్రీ వెయ్యి చాంద్రాయణ వ్రతముల ఫలమును పొందును, గనుక నీవుచేసిన కర్మదోషమున ఫలము నీవే అనుభవించవలెను. నీకు మాఘశుద్ధదశమినాడు పుణ్యవశమున కప్ప జన్మ నుండి ముక్తిగలిగి యందమగు స్త్రీరూపమును పొందితివి. ఈ మాఘమాసమున పాపమును పోగొట్టు కృష్ణవేణీనదియందు స్నానమును జేయుము, నీకు విష్ణులోక ప్రాప్తికలుగును. స్త్రీలుగాని పురుషులుగాని, యీ మాఘమాసమున ప్రాతఃకాలమున స్నానము చేయుదురేని వారు శ్రీమహావిష్ణువు సన్నిధానమును జేరుదురు. ఎవరైనను తెలియక గాని, తెలిసిగాని, మాఘశుద్ధదశమి దినమునను, సప్తమియందును, పౌర్ణమియందును, పాడ్యమియందును స్నానముచేసిన యెడల వారిపాపములన్నియు పటాపంచలగును. మాఘశుద్ధపాడ్యమి దినమున స్నానము చేసినవారి పాపములు గాలిచేత మేఘములు విడిపోయినట్లు నశించును. ఎవడు మాఘశుద్ధ ఏకాదశినాడు, ద్వాదశినాడు స్నానముచేసి శ్రీహరిని పూజించి, తత్సన్నిధానమున విష్ణుకథలను, మాఘమాస మహాత్మ్యమును సంతోషముగా భక్తితో వినునో వానిపాపములు నిప్పు తగిలిన గడ్డి కుప్పవలె భస్మమగును.

ఎవడు మాఘశుద్ధ చతుర్దశియందుగాని పౌర్ణమియందుగాని భక్తితో స్నానము చేసిన మాఘమాసాధిదేవతయగు శ్రీహరిని ధ్యానించి పదెనెమిది అప్పములుగాని, పూరీలుగాని వేణు పాత్రయందుంచి విప్రునకు దానమిచ్చినచో ఆ పుణ్యాత్ముడు యిహ లోకమందు సమస్త సుఖములను అనుభవించి అంతమందు స్వర్గ సుఖముల ననుభవించి శ్రీహరి ప్రసాదమువలన తిరిగి భూలోకమున చక్రవర్తిగా జన్మించగలడు. ఎట్లయినను స్నానముచేసి శ్రీహరి పూజచేసి మాఘమాసమున శక్తికితక్కువలేకుండా దానమును జేయవలెను. ఈ పుణ్యమైన మాఘమాసమహాత్మ్యమును నీకు నేను చెప్పితిని అని గౌతమ ముని యూరకుండెను.

పార్వతీ ! వినుము. ఆరాజు కృష్ణవేణీ నదీతోయములందు భక్తితో స్నానముచేసి శ్రీమహావిష్ణువును పూజించి మాఘపురాణ మును వినిభూలోకమున పుత్రపౌత్రసమే తుడై రథ గజాశ్వసంపదలతో తులతూగి రాజ్యసుఖముల ననుభవించి పిమ్మట మాఘస్నానమును చేసి గౌతముని దయవలనను, హరికృపవలనను అంతమందు పునర్జన్మలేని వైకుంఠమును జేరి ముక్తినిపొందెను. ఆమునికాంత కృష్ణవేణీ నదీతీరమున మాఘమాసమంతయు అచ్చటనే శ్రీహరి పదధ్యానపరాయణయై సూర్యుడర్ధోదితు డగుచుండగా ప్రతిదినము స్నానముచేయుచు భర్తృపదసేవా మానసయై మాధవ కథాసుధారసమును గ్రోలుచు, కాలము గడపి అంత్యమందు హరి ప్రసాదముచేతను, మాఘమహిమచేతను ఇంద్రాది దేవతలకుగూడ నలవిగాని వైకుంఠము చేరెను.

మాఘమాసమున చేసిన తపస్సు బుద్ధికి మిక్కిలి ఫలితము నిచ్చును అని విద్వాంసులు చెప్పుదురు. సూర్యోదయ కాలమున మాఘమాసమందు చేయు స్నానము సమస్తకోరికల నిచ్చును. సకల పాపములను హరించును సర్వభయములను పోగొటుటను. పర్వత సమూహములవంటి పాపములయినను మాఘస్నానము వలన వజ్రాయుధముచేత నరకబడినట్లు మాయమయి మాఘస్నానముచేయని మానవులందు రహస్యముగా నున్నవి. బలముగల వాయువువలన మబ్బులు నశించునట్లును, సూర్యునివలన చీకటులు బోవు

నట్లును, మాఘస్నానమువలన పాపములన్నియు నిర్మూలములగును. మిగిలియున్నవి మాఘస్నానమెరుగని మానవులందణగి యుండును. ఎన్నివ్రతములుచేసినను మాఘమాస స్నానముతో సమానము కానేరవు. కాన మానవుడు ప్రయత్నపూర్వకముగా మాఘస్నాన మాచరించవలెను. పార్వతీ! నీకు యీ రీతిగా దుఃఖనాశకరమును సుఖప్రదమునునగు మాఘమాస మహాత్మ్యమును చెప్పితిని దీనిని వినువారు పఠించు వారును సమస్తమైన యజ్ఞము లను చేసినందువలన కలుగు ఫలమును పొందగల్గుదురు సందియము లేదు.

పార్వతీ ! చెప్పెదను వినుము. మాఘమాసమునందైనను దైవవశముచేత నొక మారు స్నానమాడినను శూద్రుడు, వాని భార్య సద్గతినిపొందినట్లు విష్ణులోక ప్రాప్తిని జెందెద రని పార్వతీదేవి నాథా శూద్రుడు, వాని భార్య మాఘస్నానమెట్లుచేసిరి ? వారేమి పాపముచేసిరి? చెప్పుమని యడిగెను. శంకరుడు 'పార్వతీ ! వినుము. పాప నాశనకరమగు నీ కథను జెప్పెదను విని యానందింపుము.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు – మాఘపురాణమున అయిదవ అధ్యాయము

ఆఱవ అధ్యాయము

శూద్రదంపతులు ముక్తిగాంచిన కథ

పూర్వకాలమున ఆంధ్రదేశమున సుమందుడను శూద్రుడొక డుండెను. అతడు అమితమగు ధనము ధాన్యము గలిగియుండెను. నిత్యము వ్యవసాయముజేయుచు, క్రూరమైన వడ్డీవ్యాపారము చేయుచు, అపకారపు బుద్ధిగలిగి, గోవులను, గేదెలను, గుఱ్ఱములను, మేకలను, గొఱ్ఱెలను, ఒంటెలను, కొనుచు, అమ్ముచు, మితిలేని ధనమును సంపాదించెను. అట్టివానికి సర్వభూతములయందు దయగల కుముద యను భార్యగలదు. సుమందుడు దుర్మార్గుడు, నాస్తికుడు, దేవతావిముఖుడు, అసత్యవాది, పాపాత్ముడు, నిర్దయుడునై యుండెను. అతడతికష్టపడి సంపాదించిన ధనమంతయు తాను తినక యెవరికిని పెట్టజాలక భూమియందు పాతిపెట్టెను. కొంతకాలమునకు విధివశమున శుచివ్రతుడను ఒక ముని పుంగవుడు మాఘమాస మున రాత్రికాలమున ఆ సుమందుని యింటికి వచ్చెను. ఆ ముని మార్గాయాసముచేతను, వర్షబాధచేతను, బాధనుపొంది చలికివణకిపోవుచు మాట్లాడజాలక ఆ సుమందుని భార్యను నివాసముకై యిట్లు ప్రార్థించెను.

కల్యాణీ ! నేను బ్రాహ్మణుడను, మార్గమున వర్షము వలన మిక్కిలి బాధపడి తిని. ఆకాశము మేఘములతోనిండి వర్షమును సూచించుచున్నది. చీకటి అలముకొని యున్నది. మీ గృహము బాగుగా నున్నదిగాన యీచలికి వర్షమునకు మీ గృహమం దుండి బాధలేకుండ నిద్రించి ఉదయమున వెడలిపోదును. గాన మీయింట నాకు నివాస మును యిమ్ము అనిపలికెను. ఆవిప్రుని మాటలకు సుమందుని భార్య కుముద దయగలదై బ్రాహ్మణోత్తమా ! మాయింటిలోనికివచ్చి నీబాధ నివృత్తిగావించుకొని సుఖింపుము. అని చెప్పి గోవులను కట్టుస్థానమును శుభ్రపరచి, అలికి ముగ్గులిడి యొక కంబళమునుపరచి ఆబ్రాహ్మణుని గూర్చుండ నియమించెను. ఆ శుచివ్రతుడను మునిపుంగవుడు లోనికిపోయి యా కంబళ మున గూర్చుండెను. శీతవాత బాధానివారణకై కుముద మరియొక కంబళ

మును కప్పుకొనుటకిచ్చి యగ్నిని ప్రజ్వలింపజేసి ముని ముందరనుంచెను. ఆవుపాలు పితికి, కాచి, ఆకలితీర్చుకొనుటకా విప్రున కిచ్చెను. ఇట్లు మాఘమాసమున కుముద విప్రునకు సేవచేసినది. ఆ సమయమున భర్త గ్రామమునందులేడు.

భర్త తిరిగి యింటికివచ్చిన, యిట్టిసజ్జనసేవను చేయనివ్వడని విప్రునిసేవించి కుముద మిక్కిలి సంతోషమును పొందియుండెను.విప్రుడును, సంతోషించి ఆ రాత్రి నిద్రించి మార్గాయాసమును పోగొట్టుకొని అపరరాత్రియందు శ్రీహరినామ సంకీర్తన గావింప సాగెను. కుముదనిద్రనుండిలేచి, ఆ విప్రుని చూచి సంతోషించి "విప్రోత్తమా తామెచ్చటనుండి వచ్చుచుండిరి? ఎచ్చటకివెళ్ళుచున్నారు; దయయుంచి చెప్పవేడె దను. అనియడిగెను. విప్రుడు యిట్లు చెప్పెను. కాంతా ! నే నిప్పుడు తుంగభద్రా నదీతీరమునుండి వచ్చుచున్నాను. శ్రీరంగమును చూచుకోరికతో వెళ్ళుచున్నాను. మాఘమాసమున తీర్థసేవలను చేయుకోరికతో వచ్చుచుంటిని. ఇందువలన విష్ణులోక ప్రాప్తికలుగును. అనిపలికిన మునిమాటలు విని కుముద తిరిగి విప్రునితో ఆర్యా! మాఘఫలమేమి? తీర్థసేవ యనగా నేమి? ఏమిఫలముగలదు? దేనిచేత పాపములు నశించును. శ్రీహరిదేని వలన సంతుష్టుడగును. సెలవిందు" అని ప్రార్థించెను.

శుచివ్రతుడు కుముదతో నీరీతిగా చెప్పెను. కళ్యాణీ! మాఘఫలమును వినిన వాని పాపములునశించి మోక్షము పొందును. నూరుజన్మలలో సంపాదించిన పాపము సహితము నశించును. మాఘమాసమున సూర్యుడు మకరరాశియందుండగా ప్రాతః కాలమున నెవడు కోటియజ్ఞముల ఫలమిచ్చు మాఘస్నానముచేయునో, వాని పాపము లన్నియు నశించిపోవును. ఎవడు సూర్యోదయకాలమున స్నానముచేసి రంగురంగుల పుష్పములచేతను, పరిమళయుక్తమగు పువ్వులచేతను, లేత తులసీ దళముచేతను, మాఘమాసాధి దేవతయగు శ్రీహరినిపూజించి మాఘమాస ప్రతిపాదకమైన శ్రీహరి ధర్మత్కథలను వినుచు యధాశక్తిగా దానములనిచ్చెదరో వారికి గలుగు ఫలము నంతయు, పురుషులుగాని స్త్రీలుగాని విజ్ఞానముచేతగాని, అజ్ఞానముచేతకాని, చేసిన బ్రహ్మహత్యాది మహాపాతకములన్నియు క్షణములో నివారణమగును.మాఘమాసమున స్నానముగాని, జపముగాని, దానముగానిచేయక కాలముగడపు మానవుడు అంధతామిస్రము నరకమున బడి శాశ్వతముగా పొర్లాడుచుండును.ఏ ఒక్కనాడైనను మాఘమాసమున స్నానముచేయని నరుడు అనంతమగు జన్మలెత్తుచు, మహాపాపుడై రౌరవాది నరకమందు దుఃఖమనుభవించు చుండును. దీనితో సమానఫలము నిచ్చుమాసములేదు. యజ్ఞయాగ దానాదులవలన గలుగుఫలము యీ మాఘస్నానము వలన కలుగును. శుభప్రదమైన ప్రయాగయందు యీ మాసమున స్నానముచేయు వారికి, పునరావృత్తి రహిత శాశ్వత విష్ణులోకప్రాప్తికలు గును. అట్లే యీ మాసమందు కావేరీ, కృష్ణవేణి, రేవా, తుంగభద్రా, సరస్వతీ, గోకర్ణ, ప్రభాస, శోణ, భద్ర, గౌతమీ, దక్షిణకూపాదివేగవతి, సురదీర్ఘిక, ప్రత్యక్పుదాహకావేరీ, తామ్రపర్ణీ. యీ నదులందు స్నానముచేయువారు విష్ణులోకమును పొందుదురు. మాఘ మందు నుయ్యి, కాలువ, చెఱువు, నదులు, మొదలగు వానియందు స్నానమాచరించు వారికి మోక్షము కలుగును. మరియు తిరిగి వారు జన్మనుపొందరు. మాఘమాసమున పుణ్యక్షేత్రములందుండు జలములతోగాని గోవుపాదమంతటి నీటిలోగాని ప్రాతః స్నానము

చేసిన పాపులుండనేరవు. యమభటులు దరిజేరరు. ఇహమందనంత సుఖములనంది పరమందు శ్రీహరి సాన్నిధ్యము జేరుదురు.

బలవంతముచేతగాని, భక్తిచేతగాని, అజ్ఞానముచేతగాని, మాఘస్నానమాచ రించిన యెడల వారికిమోక్షము కరతలామలకము. ఆపుణ్యమును చెప్పుటకు రుద్రేంద్రాదిదేవతలు కూడ సమర్థులుగారు. ఈరీతిగా పలికిన శుచివ్రతుని మాటలనువిని కుముద సంతోష ముతో నాతని స్తోత్రముచేసెను. మహానుభావా! మీ దర్శన భాగ్యముచేత నేను ధన్యనైతిని. మాకులము పావనమైనది. మాపితృదేవతలు తరించిరి. మా గృహము పవిత్రమయ్యెను. అని మునీశ్వరునితో పలుకుచుండగా నారాత్రిగడచి పోయినది. బ్రాహ్మీ ముహూర్తమున సూర్యోదయకాలమందు స్నానార్థ మా మునీశ్వరుడు బయలుదేరుచున్నంత వారివెంట నా కుముదయునుగూడ వెన్నంటి యిట్లనెను. విప్రోత్తమా! నామాటనువినుము నన్ను కరుణింపుము. నేనునీతోవచ్చి స్నానము జేయుదును. మునివల్లభు డామెసద్బుద్ధికి చాలసంతసమందెను. అంతట కుముద స్నానమునకుబోవు తొందరలో నుండగా నామెభర్త సుమందుడు వచ్చెను. అంత కుముద నాతనితో మునికాంతునిరాకయు తనసేవయు మాఘమాసమహిమను తానామునివలన వినుటయు, చెప్పి సూర్యోదయకాలమున నా మునితో నదికి స్నానార్థ మరిగెదనని ప్రార్థించెను.

అట్లు పలికిన తనభార్య మాటలనువిని సుమందుండు మిగుల కోపముతో అమాయకురాలా! ప్రాతఃకాలమున శీతల జలములందు ఏలమునిగెదవు? మాఘ మనగా నేమి? దానిఫలితమేమి? ఇదియంతయు నమ్మదగినదికాదు. ఏవిప్రుడు నీకీ స్నానమును గురించి బోధించినాడు? కదలకయుండుము అట్లుకాదేని నిన్ను యిపుడు యీ గదా దండముచేత దండింతును అని పలికిన భర్తమాటలనువిని కుముద మనో వ్యాకులతజెంది మాఘస్నానము నందాసక్తిగలదియై యాముని వల్లభుని వెన్నంటి వేగముగా తటాక మునకుబోయి తొందరగా మాఘస్నానమాచరించెను. ఆ సూర్యోదయ కాలమందు మాఘ మాసమున నా సుమందుండు భార్యయగు కుముదను దండించు సంకల్పముతో కఱ్ఱనిచే బూని, భార్యను కొట్టుచు బలాత్కారముగా నామెను పట్టుకొనియుండగా, నట్లిరువురు జలమధ్యమున పెనుగలాడుటలో నాతడుగూడ స్నానమాడిన వాడాయెను. ఇట్లు ఒకరి నొకరు నీటంబడి, యిష్టము లేకపోయినను స్నానము చేసినవారై యింటికి వెళ్ళిరి. విప్రుడును స్నానసంధ్యా వందనాదికములను గావించుకొని తీర్థసేవకై తూర్పుదిక్కునకు జనెను. కొంతకాలమున కాశూద్ర దంపతులు కాలానుగతముగా రోగపీడితులై మరణించిరి. అంతట క్రూరాకారులును, వికృతవేషులునగు యమభటులు నాసుమందుని యమపాశము చేత బంధించిరి. వైకుంఠమునుండి విష్ణుదూతలువచ్చి బంగారు ప్రాకారమును, మణి మయరత్న మాణిక్యాద్యలంకృతమును, స్వర్ణపతాకములతో నిండిన దివ్యవిమానమునుదెచ్చి యందామెను కూర్చుండబెట్టిరి. ఇట్లు యమభటులు సుమందుని, విష్ణుదూతలు కుముదను తమలోకములకు తీసుకొనిపోవుచుండగా కుముద విష్ణుదూతలలో నిట్లనెను. ఓవిష్ణు దూతలారా! నామాటవినుడు. నాభర్త దుర్మార్గుడు. పాపము చేసినవాడు. సమస్త ధర్మము లను నిందించినవాడును అగును. అందువలన నతడు దుఃఖపూరితమయిన యమలోకము నకు తీసికొని పోబడుచున్నాడు. అతనిభార్యనగుట వలన తత్సంసర్గదోషము నాకును

కలదు. నాభర్తవలన భయముచేత నేను గూడ పుణ్యమునుచేసి యుండలేదు. అట్టిదానికి నాకుపుణ్యలోకమెట్లు కలిగినదని యడుగగా విష్ణుదూతలిట్లు చెప్పసాగిరి.

అమ్మా ! నీవు విప్రుని సద్బోధవలన మాఘస్నానమాచరించి తివి. అదిసకల పాపములను పోగొట్టునదిగాన ఆ పుణ్యవిశేషము వలన నీకు ముక్తికలిగినది. అని వారు చెప్పగా కుముద మరల వారినిట్లు ప్రశ్నించెను. విష్ణుదూతలారా! నా భర్తకూడా నన్నులాగుకొనిపోవుటకై నీటం[బ్రవేశించి నన్నాకర్షించుటలో బలవంతమున స్నానముచేసిన వాడయ్యెనుగదా! ఆమాఘస్నాన ఫలిత మాతనికి లేదాయేమి? అని యడిగెను. విష్ణుదూత లును యమదూతలుగూడ పాపములను పుణ్యములను వివర ముగా వ్రాయు చిత్రగుప్తు నడిగిరి. అతడు స్నానార్థమై భార్యకొరకు బలత్కారముగా సంభవించిన పుణ్యమాతని లెక్కయందుండుటజూచి సుమందునికిగూడ స్నానఫలితము గలదని నిశ్చయించిరి. ఇతనికి పాపములేదు. పుణ్యముగలదు. గాన యమదూతలారా ! మీరీతని వదలి తొలగిపొండు అనిపలికిరి.

చిత్రగుప్తుని యాజ్ఞానుసారము యమభటులా సుమందుని వదలి వెడలిపోయిరి. విష్ణుదూత లాతనిని తమదివ్య విమానమున నెక్కించుకొని వైకుంఠమునకు గొంపోయిరి. అచ్చట సుమందుదును కుముదయు సుఖముగా నుండిరి. కాన ఓ పార్వతీ! వింటివా! సత్సాంగత్యముచేత సుమందుదును కుముదయు మాఘస్నానమాచరించి తత్ఫలితము వలన వారు పుణ్యలోకప్రాప్తిని పొందిరి. మరియు పునరావృత్తి రహితమైన శాశ్వతపదవిని పొందిరి సత్సాంగత్యమువలన మోక్షప్రాప్తియు, దుస్సాంగత్యమువలన నరకమును పొందుదురు. ఎల్లప్పుడును. సాంగత్యమే వర్జింపవలెను. అథవాసత్సాంగత్యము చేయ వలెను. దుస్సాంగత్యమును వదలవలెను. ఈ విధముగా సత్సాంగత్యమువలన మాఘ ఫలము మానవులకు లభించినది. ఇట్లే సదాసిద్ధించుగాక ఇతరమైన ప్రసక్తివలన ప్రయోజనము లేదు. కాన నెన్ని పనులున్నను శ్రద్ధతో మాఘస్నాన మాచరించవలెను. స్నానము, దానముచేయక మాఘమాస మును గడుపువాడు అనేక నరకముల ననుభవించి రాక్షసుడై భూలోకమున జన్మించు చున్నాడు. నదియందు మాఘమున స్నానముచేసినవాడు పాపములనుండి ముక్తుడై వెయ్యి అగ్నిష్టోమక్రతువులును, నూరువాజపేయ క్రతువులును, వెయ్యి అతిరాత్ర యజ్ఞములు, యితరమైన సమస్త యాగములను చేసినందువలన కలుగు ఫలితము కంటె అధికమగు ఫలమును పొందును. పార్వతీ ! మాఘమాసమున సూర్యోదయ కాలమునదైవ యోగముచే విద్యుక్తముగా స్నానమాచరించి శ్రీహరిని పూజించినవారు, శారీరకమయిన దోషములచేత విడువబడి అంతమందు శాంతాకారమయిన శరీర ముతో తమ పితృవర్గముతో మిత్రబంధువర్గముతో కూడినవారై, విశ్వపరిపాలకు దును, బ్రహ్మేంద్రాది స్తుత్యుడునునగు విష్ణుసాయుజ్యము జేరుదురు.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గత మగు

మాఘపురాణమున ఆఱవ అధ్యాయము

ఏడవ అధ్యాయము

సుశీలుడను బ్రాహ్మణుని కథ

శంకరుడు పార్వతి నుద్దేశించి పార్వతీ ! ఇంకను మాఘస్నాన ఫలములను చెప్పుచున్నాను వినుము అని చెప్పసాగెను. విన్న మాత్రము చేతనే నూరు జన్మలందు చేసిన పాపరాసులన్నియు నశించును. ఈ మాఘమాసమందు విధివశమున యెవడు శ్రీహరి నుద్దేశించి స్నానమాడునోవాడు వైకుంఠమునుచేరును. ఇందుకు తార్కాణముగ నొక కథ గలదు. దానిని చెప్పెదను వినుము.

తొల్లి గోదావరీ తీరమున ద్వాపరయుగమందు వేదము, వేదాంగములు, వాని తత్వార్థములు తెలిసిన సుశీలుడను విప్రోత్తముడు కలడు. అతడు దేశాటనము చేయుచు దారితప్పి యొక మహారణ్యమును ప్రవేశించెను. ఆ యరణ్యము అనేకమైన వృక్షముల తోడను, దట్టమైన వెలగ, మామిడి, మత్తి, దిరిసెన, దేవదారు మొదలయిన చెట్లతోడను, ముండ్లపొదలతోడను, దారువృక్షములతోడను, చీకటియై యుండు భయంకరమైన వెదురు పొదలతోడను, కుక్క, నక్క కూతలతోడను, పక్షుల కలకలారవములతోడను, ఎండుటాకుల నిండుచప్పుళ్ళతోడను, మదించిన ఏనుగు, దున్న, పంది, పెద్దపులి మొదలగు క్రూరజంతువుల ఘీంకారములతోడను, దావానలముచే బయలుదేరిన భటభటధ్వనులచేతను, భయంకరమైన యితర ధ్వనులచేతను నిండియుండెను. ఆ యరణ్యమున చంద్రచెట్టు ఆకారమున ఒక రాక్షసుడుండెను. ఆ రాక్షసుని పాదములు చంద్ర చెట్టుగాను మిగిలిన శరీరమంతయు క్రూరమైన రాక్షసాకార ముగాను వుండెను. పాదములు చంద్రచెట్టులో నుండెను. అది ముళ్ళుగలిగి దానికొమ్మలుగాలికి కదలినప్పుడు శరీరమునకు ముళ్ళుగుచ్చుకొనుచు ఆ క్రూరుడైన, బ్రహ్మరాక్షసుడు నల్లని మబ్బువలె, కాటుక కాంతి గలవాడై, ప్రళయకాల రాత్రితో సమానమైన ఆకారముతో పెద్దనోరుతో, శుష్కమైన పొట్టతో, వంకర పండ్లతో, క్రూరబుద్ధి గలవాడై, ఎర్రని కండ్లుగలవాడై, దూరదృష్టితో దిగంబరుడై తిండిలేక, ఎర్రనిగడ్డము, మీసము, వెంట్రుకలు గలవాడునైయుండెను. పాదములు చెట్టునందుండుటచేత కదలలేక యిటు నటు తిరుగుచు కొమ్మలచేత కప్పబడి యుండెను. ఆ ముండ్లు గ్రుచ్చుకొన్నందున శరీరమంతయు నెత్తురు బయలువెడలుచున్నది. కొమ్మలద్వారా కారురుధిరముదిగి కాలువగా ప్రవహించుచున్నది. ఆ రాక్షసునకు ఆహారము, నీరులేక జంతువులను తినుటకు వీలులేక నరకదుఃఖమును పొందు చుండెను. సుశీలుడు మార్గము తప్పుటచేత తీర్థయాత్రచేయుచు, భయముచేత, కష్టములనుబాపు కేశవుని ప్రార్థించుచు,ఆ చంద్ర చెట్టునందుగల రాక్షసునిచూచెను. ఆ రాక్షసుడు బాధచేత మిక్కిలి యేడ్చుచుండెను. మార్గముతప్పి భయమందిన విప్రుడు రాక్షసునిచూచి మరింత భయమందెను. కొంతసేపటికి ధైర్యము తెచ్చుకొని స్మశాన మందుగాని, వనమందుగాని, నీటియందుగాని ఇంటియందు గాని కలిగిన భయ మును శ్రీహరి తొలగించునను విషయము తలచుకొని, శ్రీహరిని ధ్యానిం చుచు భయమును విడచి రాక్షసుని జూచుచు ఇచ్చటనే నిలిచియుండెను.

కొంతసేపటికి రాక్షసుడు బాధచే మూర్ఛనొందెను. లేచి యిటు నటుకదలి మరలమూర్ఛితుండగు చుండెను. ముండ్లు గ్రుచ్చుకొని రక్తము మాంసము బయటకు

వచ్చుచుండెను. విచారించుచుం డెను. మూర్ఛనుబొందుచుండెను. రాక్షసులకుగూడ భయంకరుడైన ఆ బ్రహ్మరాక్షసునిజూచి సుశీలుడు దయగలవాడై యిట్లనెను. ఓరీ! రాక్షసాధమా? ఇటునటు తిరుగకుము. విచారింపకుము. కొంతకాలమట్లుండుము. నీవుఎవరు? పూర్వజన్మమునందేమి పాపముచేసితివి? నీవేకర్మచేత యీ దుఃఖమును పొందితివి? ఈ విషయమంతయు నాకు చెప్పుమని యడిగెను. ఆ రాక్షసుడు, సర్వభూత దయాళుడైన సుశీలుని పలుకులువిని, యేడుపుమాని, విప్రదర్శనమువలన తనయొక్క స్మృతికలిగి, బ్రాహ్మణోత్తమా నాకు యిప్పుడు మీదర్శనమువలన జన్మస్మృతి కలిగినది. నేను పూర్వము పుణ్యమునుచేయక పాపమును జేసితిని. పడమటితీరమున గోకర్ణ మందు మధువ్రతమనునొక గ్రామముకలదు. ఆ గ్రామమందు అనేకులు విప్రులుండిరి.నేనును బ్రాహ్మణుడను, ఆ గ్రామమునకు నేను అధికారిని. అందువలన అన్ని వ్యవహారములను, నేనే చూచుచుంటిని. గాని విముఖత చూపుచుండువాడను, సదా అసత్యమునే పల్కుచుంటిని. బ్రాహ్మణ ధనముల నపహరించితిని. ఆ ధనమే నాకుయిష్టము. ప్రతిదినము విప్రగృహముల నుండి ధనము వచ్చెడిది. అది రానిదే నేను భోజనముకూడ చేసెడి వాడనుకాను. నాశరీర మంతయు విప్రధనముతో నిండినది. ఇట్లసంఖ్యాకమైన ధనము నార్జించితిని. నా యిల్లు ధనధాన్యములతోనిండినది ధర్మార్థము కొంచెమైనను ఖర్చుపెట్ట లేదు. నేను ఎప్పుడును విప్రులను అతిధు లను పూజింపలేదు. అడిగిన విప్రులకు అన్న మును పెట్టలేదు. పుణ్యకాలములందు విప్రులకు అన్నముగాని, ధనమునుగాని, ధాన్యము గాని ఒకప్పుడైనను యివ్వలేదు. స్నానమును చేయలేదు. జపమెన్నడును చేయలేదు. ఆచారమసలేలేదు. మంచికార్యములను చేయలేదు. సంధ్యావందనము సలుపలేదు. మంత్రములను విడిచి అందరకు కనపడునట్లు తంత్రము మాత్రము జరుపుచు విప్రద్రవ్య మెట్లువచ్చునా యను మంత్రము మాత్రము పఠించువాడును, విష్ణుపూజ యెన్నడును చేయలేదు. సదా విషయలోలుడనై స్వభోజన ప్రియుడనైయుంటిని. దేవుని యెదుట తృటికాలమైనను దీపము నుంచలేదు. సత్సాంగత్య మెన్నడైనను చేయలేదు. సజ్జనులు సంభవించినను వారుండు తావువదలి దుర్జనులుండు స్థలమునకేగి నరకమున కనుకూలమైన పలుకు లతో సంతసించువాడను, నా మనస్సున హరి పాదారవిందధ్యానము యెన్నడును చేయలేదు. వినుటయందు నాకు యిష్టములేదు. నేనున్న స్థలమందు హరికథ జరిగినచో ఆచోటును వదలిపోవుదును. నా జీవితమందే జంతువు నకు ఉపకారము చేయలేదు. ఇట్టి నా దురవస్థ స్వకర్మచేత సంభవించినది. నేనతంట చనిపోయి ఘోరమైన యమలోకముజేరి యెనిమిది యుగములు మిక్కిలి కష్టములను అనుభవించితిని. యమభటులు యముని ఆజ్ఞవలన నన్ను భూతలమునకు పడ ద్రోసిరి. నేను గాడిదనై, ఏనుగునై, కుక్కనై, నక్కనై, పిల్లినై, పందినై, తోడేలై, జన్మించితిని. ఒక్కొక్క జన్మయందు పదివేల సంవత్సరములు జీవించితిని. పిమ్మట యీ అరణ్య మందు చంద్రచెట్టునైతిని. పాదములు చంద్రచెట్టు, పైభాగము రాక్షసరూపము. పాదములీ చెట్టునందుండుటచేత నెచ్చుటకు పోలేక, వాయువశమున ముండ్లు గ్రుచ్చు కొని శరీరము మిక్కిలిబాధ జెందు చున్నది. నెత్తురు మాంసము బయటకు వచ్చు చున్నది. దానిని నేను తినుచున్నాను. నేను పూర్వజన్మము వలన యీ విచారమును పొందితిని. నీదర్శన భాగ్యమున నా పూర్వజన్మ కృతము తెలిసినది. నా పాపమును బాసి నన్నెట్లు రక్షించెదవో యని ప్రార్థించెను.

సుశీలుడు రాక్షసుని వృత్తాంతమును విని రాక్షసా! నీకు గొప్పకష్టము సంభవించినది. ఈయరణ్యమున దగ్గరగా నీరున్నదా? చెప్పుము, ఆ నీటితో నిన్ను రక్షింతును. నీ దుఃఖము తొలగింతును, అనిపలికెను. అప్పుడు రాక్షసుడు, విప్రో త్తమా! యీ వనమందు పన్నెండు యోజనముల మధ్య నీరు లేదు ఆపైన కలదని చెప్పెను.

అంత నా విప్రుడు నీ పాపముపోవు విధానమును చెప్పెదను వినుము. అని బలుకగా నా రాక్షసుడు పలుకుచున్నాడు. ఆర్యా! నాకునలుగురు పుత్రులు కలరు. నా కాపురము పూర్వము గోకర్ణదేశమున గలదు. అప్పుడానలుగురు పుత్రులు దుష్ప్రవర్తనలచేత నరకదుఃఖమును బొందిరి. అట్లే వారి వంశక్రమశః సంతాన మంతయు అనుభవించిరి. వారిలో నొక డిప్పటికి అచ్చట నివసించు చున్నాడు. అతనిపేరు బాష్కలుడు. వాడును వానితండ్రులతో సమానబుద్ధిగలవాడై ఆ గ్రామము నకు అధికారిగా నుండెను. ఆతడును పాపములనుచేయు దురాచారుడు గాన వానివలన నాకుముక్తిలేదు. మాకు దుఃఖ విమోచన మెట్లు సంభవించును ? అని పలుకగా బ్రాహ్మణుడు చెప్పుచున్నాడు.

ఓరీ ! రాక్షసా ! నీకు భయములేదు. బాష్కలుని వలన ముక్తి కలుగును. నేను వెంటనే మీ గ్రామమునకు బోయి బాష్కలునితో నీవు తరించు త్రోవనుగూర్చి చెప్పెదను. అని రాక్షసునితో సుశీలుడు పలికి గోకర్ణ దేశమునగల బాస్కలుని చూచెను. విప్రుడా బాష్కలునితో తాను జూచిన సంగతి సవిస్తరముగాజెప్పి బాష్కలా ! నీవు మాఘమాసమున సూర్యోదయకాలమందు స్నానము చేయుము. దానిచేత నీ పితృదేవ తలు ముక్తిని పొందుదురు. ఎవడు ఈ మాస మున సూర్యోదయ కాలమున స్నానము చేయునోవాడు శ్రీహరి సాన్నిధ్యమునుచేరును. ఓయీ! నీవంశమందొకడు బ్రహ్మరాక్షస రూపమునుపొంది బాధపడుచున్నాడు. నీవతని పాపవిమోచనకై మాఘ స్నానము ఆచరింపుము. దానివలన నాతడు తరించును అని చెప్పి సుశీలుడు తన యిచ్ఛవచ్చిన రీతిని పోయెను.

పార్వతీ! కొంతకాలమునకు మాఘమాసము రాగానే బాష్క లుడు సుశీలుని వచనప్రకారము మాఘస్నానమును చేసెను. ఇట్లు బాష్కలుడు స్నానము, జపము, తర్పణము మొదలగునవి ఆ బ్రహ్మ రాక్షసుని కొఱకై యీ మాసమంతయు జరిపెను. మాసాంతమగు నప్పటికి బ్రహ్మరాక్షసుడు ముక్తిని పొందెను. చంద్రచెట్టు నేలమీద బడెను. ఆరాక్షసుడు రాక్షసదేహమునువిడిచి, దివ్యమైన శరీరమునుదాల్చి స్వర్గలోకము చేరెను. ఈవిధమైన యీ మాసఫలమును నీకుచెప్పితిని. పాపభీతికలవాడు మాఘ స్నానము ఆచరించిన పాపములు పటాపంచలగును. విష్ణులోకప్రాప్తి కలుగును. భక్తిశూన్యుడై భ్రమగలిగి మాఘస్నానమును ఆచరించనిచో దేహాంతరమందు కుంభీపాక నరకమును బొందు ననుటకు సందియము లేదు.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు
మాఘపురాణమున ఏడవ అధ్యాయము

ఎనిమిదవ అధ్యాయము

విద్యాధర పుత్రిక వృత్తాంతము

హిమాచలతనయా ! పార్వతీ ! వినుము. పూర్వకాలమున ఒక విద్యాధర కన్యక మాఘమాసమున స్నానవ్రతమాచరించి శ్రీహరిభక్తుని భర్తగా బడసి అంత మందు హరిసన్నిధానమును చేరెను. అని శంకరుడు చెప్పగా వినిన పార్వతి దయా సముద్రా! శంకరా ! విద్యాధరకన్యక యెచ్చట మాఘస్నాన మాచరించినది? ఎట్లు హరిభక్తుని భర్తగాబొందినది చెప్పుమని యడుగగా త్రిపురాంత కుడా గౌరింగాంచి యిట్లుచెప్పసాగెను.

తొల్లి దేవతాంశసంభవుడైన విద్యాధరుడు సంతానము లేక సంతానమును గోరుచు గంగానదీతీరమందు బ్రహ్మదేవుని గురించి తపస్సుచేసెను. అతడు యింద్రియములను నిగ్రహించి చలి, వేడి మొదలగు వాతావరణములను సహించుచు బ్రహ్మనుగూర్చి మంత్రమును జపించుచు, మనస్సున శ్రీహరిని ధ్యానింపుచు వెయ్యి దివ్యసంవత్సరములు తపస్సుచేసెను. ఇట్లు తపస్సు చేయుచున్న విద్యాధరునికి వెయ్యి దివ్యసంవత్సరముల పిదప బ్రహ్మదేవుడు ప్రత్యక్షమై అతనితో విద్యాధరా ! వినుము నేను బ్రహ్మదేవుడను, నీవు చేయుచున్న గొప్పతపస్సునకు మెచ్చితిని. నీవు కోరినవర మిచ్చెదను అడుగుము. అనిచెప్పెను. విద్యాధరుడంతట బ్రహ్మదేవా! నేను పుత్రార్థినై తపస్సు చేయుచున్నాను. గాన నాకు పుత్రుని ప్రసా దింపుమని వేడెను. బ్రహ్మదేవుండా విద్యాధరునితో ఓయీ! నీకు పుత్రసంతానప్రాప్తిలేదు. అయినను నీతపస్సునకు మెచ్చి నేనొక వరమిచ్చుచున్నాను. నీకు ఆడపిల్ల పుట్టును అని చెప్పెను. విద్యాధరు డందులకు సంతోషించి బ్రహ్మకు నమస్కరించివెడలెను. బ్రహ్మయు నటనుండి కదలిపోయెను. బ్రహ్మదేవుని వరప్రసాదమున విద్యా ధరుని భార్య ఆడపిల్లను కనెను.

విద్యాధరబాలిక క్రమముగా వృద్ధినిబొందెను. సుందరరూప మును, చంద్రుని వంటి ముఖమును, మెత్తని అవయవములును, మందహాసమును, చంపక పుష్ప కాంతివంటి కాంతియు, వికసిం చిన సంపెంగ పుష్పమువంటి ముక్కును, విశాలమైన నేత్రములును యోగ్యమైన నడవడియు; చక్కని వర్తువగల బంగారు కలశములతో సమానమైన కుచద్వయమును, మదించిన యేనుగు నడకవంటి నడకయు, సౌందర్య మును వెలిబుచ్చు శోభనకాంతియు గలిగిన యా రూపవతియగు పుత్రికనుజూచి విద్యాధరుడు సంతోషించెను. ఆమెను లాలింపుచు ఆమెను పెండ్లివిషయమై వరునెవ్వ నిగా జూచిన బాగుండును. అల్లుని నాయింటియందే నా స్వాధీనమందే యుంచు కొందును అని పలువిధముల యోచించుచుండెను. అంతట ఒకరాక్షసుడు తనకుల దేవత యగు మాయాదేవిని పూజించి, యామె వలన వరమునుపొంది ఆ వరప్రభావ మున సమస్త శాస్త్రార్థములను సమస్త విద్యలను వేదములను వేదాంగములను, తెలిసినవాడై, వాని యందు ప్రవీణుడై శాస్త్రార్థవాదములను జేయసమర్థుడై మాయా

దృష్టిని జేయగల విద్యాపరిపూర్ణుడై, మాయాయుద్ధవిశారదుడై, కామ రూపమును పొందుశక్తి గలవాడై అంతటయు తృప్తిచెందరక త్రిశూలమును బొందగోరిక గలవాడై ద్రోణపర్వతము మీద తపస్సుచేయ ప్రారంభించెను.

ఆ ద్రోణపర్వతము సమస్తమైన జంతువులకు ఆశ్రయమును సుఖమును యిచ్చునదియు, అనేకవిధములగు మృగసమూహచేత నిండియుండునదియునై చకోరములు,సారకములు, లోనగు పక్షిగణములచేతను, విద్యాధరులు, కిన్నరులు, గుహ్యక, అప్సరసలు, యితర దేవతాగణములచేత సేవింపబడుచునుండెను.ఆ పర్వత మందొక సమతల ప్రదేశమున బిల్వవృక్షమూలమున దయాస్వరూపుడనైన నన్ను గూర్చి ఆ రాక్షసుడు త్రిశూలమునకై తపస్సుచేసెను. కాలియొక్క చిటికినవ్రేలు భూమిపై మోపి కొంచెమైనను చలనము లేక నూర్ధ్వముఖము గలవాడై చేతులు జోడించి ఊర్ధ్వబాహుడై నన్నుగూర్చి మంత్రములనుచ్చరించుచు ఒక సంవత్సరకాలము తీవ్రమైన తపస్సు చేసెను.

ఆ రాక్షసుడు చేయుచున్న తపస్సునకు నేను మెచ్చి వరమిత్తు నని బలుకగా నా రాక్షసుడు నాచేతనున్న త్రిశూలము నిమ్మని యడిగెను. అంతట త్రిశూలమును వాని కిచ్చితిని. మరియు నా శూలము శత్రువులచేత నెప్పుడుబడునో యప్పుడే నీకు మరణము సంభవించును అనికూడ చెప్పితిని. రాక్షసుడంత నాతో నిట్లనెను.

శంకరా ! నీ వశమందున్న త్రిశూలము నాచేతికి వచ్చినది. నాకు శత్రువు లెచటనున్నారు? అయినను నా చేతినుండి శత్రువుల హస్తమునందెట్లు చేరును? నేనెట్లు త్రిశూలమును వదలుదును? అని పల్కుచుండగానే నేనచట అంతర్ధానమైతిని. ఆ రాక్షసుడు భయపెట్టుచు నా త్రిశూలమును చేతబూని మూడులోకములు తిరిగెను. నాతో సమానుడెచటనులేడు. అని చెప్పుచు సముద్ర మధ్యమున లోతైన నీటియందు నొక పట్టణమును నిర్మించెను.

ఆ పట్టణము ప్రాకారములచే నిండినదియు, నాలుగుద్వారము లతో శోభిల్లు నదియు మేడలనేకములుగలదియు, బంగారు వికారమైన తోరణములచేత అలంకరింప బడినదియునై, ప్రపంచమున నిట్టిదిగలదా! యనునట్లుండెను. ఇదంతయు, రాక్షసుని మాయాబలము వలన సంభవించినది. ఈ నగరమును, నిర్మించి సంతసముతో రాక్షసుడిట్లు యాలోచించెను. నాకు సుందరవతి యగు భార్యయెచట దొరకును? దేవతాస్త్రీలతో సంభోగము నాకుదోషమును కలిగించు చున్నది. వివాహముగాని కన్య నాకు కావలెను. అట్టికన్యను లోకమందు వెదకి దెచ్చుకొందునని రాక్షసుడు బయలుదేరెను. మరియు భూలోకము మొదలగు పదునాలుగు లోకములు వెదకి రాక్షసలోకము, దేవలోకము, మునిలోకము, మానవ లోకములందు క్రమముగా వెదకుచు దేవతా లోకమందుగల విద్యాధరుని పుత్రిక నీటికుండను నెత్తిన పెట్టుకొని తండ్రి యింటికి వెళ్ళుచుండగా చూచి తనరాక్షస రూపమును వదలి మన్మధునివలె ప్రకాశించుచు తనను వరింపుమని కోరెను. రాక్షసుని పలుకులువిని విద్యాధరపుత్రిక

యిట్లుచెప్పెను. నా తండ్రి యింటివద్ద నున్నాడు. నీవాతనిని యడుగుము. అంత రాక్షసుడు విద్యాధరుని వద్దకుపోయి, యాతని పుత్రికను తనకిచ్చి పెండ్లిచేయుమని యడిగెను. అతడునిరాకరించెను. రాక్షసుడంతట మిక్కిలి విచారము గలవాడై ఆ గ్రామమందు కొంతదూరము నెమ్మదిగా నడచి కామరూపములు ధరించియైనను నా కన్యను బెండ్లాడుదునని నిశ్చయించుకొని, పూర్వమందువలె ఉదకకలశమునుగొని తెచ్చుచున్న విద్యాధరుని కన్యకను హరించెను. మరియు బలాత్కారముగా నామెను చంకనిడుకొని తనగృహమునకు గొంపోయి తన కోరిక తీరినదని సంతసించెను. విద్యాధరుడు కూతురుని, గానక విచారించుచుండెను. రాక్షసుడా విద్యాధర కన్యకను శుభకాలమున పెండ్లి చేసుకొన నిశ్చయించి లగ్ననిశ్చయమునకై బ్రహ్మదేవునివద్దకు పోయెను. బ్రహ్మదేవుడు రాక్షసునితో ఓయీ! నీవు వివాహమాడుటకు యెనిమిది నెలలు గడువవలెను. ఆపైన మంచిదగును. అనిచెప్పెను. వాడును అట్లేయని అంగీకరించి విద్యాధరుని పుత్రికతో నట్లనియెను.

కళ్యాణీ! ఎనిమిది మాసముల తదనంతరమందు మంచిలగ్న మున మంచితిథి యందు నిన్ను పెండ్లాడగలను. అంతవరకు నీతోరమింపను? నీవు సుఖముగా నుండుము. స్వర్గములోనగు లోకములందుగల అమూల్యమైన రత్నములు మొదలగు వానిలో నీ కేమి కావలెనో చెప్పుము. వాటినన్నిటిని తెచ్చి ఇచ్చెదను నీకేమి భయము లేదు. అనిపలికిన రాక్షసుని పలుకులకు చంద్రుడుదయించినప్పుడు ముడుచుకొని యున్న పద్మమువలె విద్యాధరకన్యక దీనత్వమునొంది యేమియు పలుకక యూర కుండెను. పిమ్మట రాక్షసుడు ప్రార్థించగా కొంతసేపటికి యిట్లనెను. రాక్షసుడా! నాకు యే వస్తువును అక్కరలేదు. నాకునన్నియుకలవు. నాకు కావలసినప్పుడు నీతో చెప్పెదను. నాకు సోమవారం సాయంకాలమందు శివదర్శన వ్రతము కలదు. దానికి లింగమునెచ్చట ప్రతిష్ఠించితివో చెప్పుము. అని అడిగెను. ఆ రాక్షసుడా చిన్నదానిని తనయింటినుండి పాతాళము నకు గొనిపోయి యచ్చటగల హాటకేశ్వర స్వామిని చూపెను. విద్యా ధరకన్యక అందువలన సంతోషించెను. వాడును స్వేచ్ఛాను గతుడై నిర్భయముగా దిరుగుచుండెను. విద్యాధర కన్యకయు ప్రతిసోమ వారమును పాతాళమునగల హాటకేశ్వరుని దర్శించుచుండెను.

పాతాళలోకమున అందరును ప్రతిదినమును సాయంకాల మున ఈశ్వరదర్శ నార్థము హాటకేశ్వరాలయమునకువచ్చి స్వామిని దర్శించి వెళ్ళుచుందురు. అంతట నారదుడు మూడులోకములందు పర్యటించుచు పాతాళమునకుజేరెను. మరియు ఈశ్వరదర్శనార్థమై హాటకేశ్వరస్వామి ఆలయమున జేరెను. అచ్చట సోమవార వ్రతదీక్ష గల విద్యాధర కన్యక ప్రదోషకాలమున హాటకేశ్వర ఆలయమునకు వచ్చెను. నారదుడా కన్యకను జూచి చిన్నదానా ! నీ విచ్చట కేలవచ్చితివి? నాకాశ్చర్యము కలుగుచున్నది. నేను నారదుడను భయములేదు చెప్పుము అని యడుగగా విద్యాధర కన్యక నారదు నితో నిట్లు చెప్పెను.

మహానుభావా! నా యాగమనమును గురించి చెప్పెదను వినుము. దుర్మార్గుడైన రాక్షసుడొకడు నా తండ్రి యింటినుండి నన్ను తెచ్చి సముద్రమధ్యమునగల పట్టణమందుంచెను. ఎనిమిదినెలలు గడువు తరువాత ఆతడునన్ను పెండ్లియాడదలచెను. మరియు తనకామార్థము నన్నుబొందును. నేనిట్టి యిక్కట్టున పడివున్నాను అని బలికిన విద్యాధరకన్యక పలుకులువిని, నారదుడు బాలికా! భయపడకుము. నీకు శ్రీహరి భక్తుడైన భర్తను నీవున్న సముద్రమధ్య మందుగలయింటికి తెచ్చెదను. యిందులకొక యుపాయము జెప్పెదను. ఈశివునికి ముందరభాగమున మానసమను సరస్సుగలదు. సూర్యుండర్థోదితుడగుచుండగా ఆసరస్సున మాఘస్నానముచేయుము. ఇకపదునైదు దినములకు మాఘమువచ్చును. స్నానముచేయుటకు పిమ్మట నీటి యందుగాని, స్థలమందుగాని, స్థండిలమందుగాని భక్తితో శ్రీహరిని పువ్వులచేతను, అగరు, చందన, ప్రదక్షిణ నమస్కారములచేతను పూజచేయుము. మాఘమాసాధిపతి మాధవుడే గాన నీ యభీష్టములను తప్పక దీర్చగలడు. మాఘమాసమున స్నానము చేయువాడు కన్యను కోరినకన్యయు, ధనము వాంఛించిన ధనమును, పతిని గోరిన స్త్రీ పతిని, పుత్రులనుగోరువాడు పుత్రులను, స్వర్గమునభిలషించువాడు స్వర్గమును, భార్యను పొందగోరువాడుభార్యను, రాజ్యమును వలయువాడు రాజ్యమును, జ్ఞానమును గోరువాడు జ్ఞానమును, మోక్షకామి మోక్షమును పొందగలడు. గాన మకరమందు సూర్యుడుండగా మాఘమాసమున స్నానము చేయుము. దానివలన నీకోరిక సిద్ధించును. సంశయములేదు, నామాట నమ్ముము. అనిచెప్పి నారదుడు యధేచ్ఛం జనెను.

నారదుని పలుకులు విని మాఘమాసమునకై విద్యాధరకన్యక ప్రతీక్షించుచుండెను. సరిగా పదునైదుదినములకు మాఘమాస మేతెంచెను. సూర్యుడు మకరమందుండగా విద్యాధరకన్యక హాటకేశ్వరుని ముందరగల సరస్సునందు ప్రాతఃకాలమున మాఘ స్నానముచేసి, అనేకరీతుల హరిని పూజించి, ఆ నెలయంతయు స్నానపూజాదికములచే వ్రతమునుజరిపి, నారదుని స్మరణగావించు చుండెను. నారదుడు సమస్తదేశములు తిరుగుచు, సౌరాష్ట్రదేశమునకువెళ్ళి సదా శ్రీహరిని పూజించు తద్దేశాధిపతియగు హరిద్రధుని గాంచెను. ఆ రాజును, భూమిమొదలు ఆకాశమువరకు నిండియున్న సమస్త జీవకోటులను, కుమారుని, తండ్రిని, గురువుని, సేవకుని, పశువును, మనుష్యుని, ఛండాలుని,కుక్కను,పాపుని, అణువును పరమాణువును, గోవును వృక్షమును, గృహమును, బ్రహ్మదేవుని మొదలు దోమవరకుగల యేవస్తువునైనను కూడ, హరితో సమానముగా జూచుచు, తలచుచు, కీర్తించుచు నుండెను. ఎవరినైన పిలుచునపుడు శ్రీహరినామమునుచ్చరించుచు, ఎచ్చటికేగినను విష్ణువును కీర్తించుచు, మాట్లాడునపుడు మాధవు నారాధించుచు, స్వీకరించునపుడు గోవిందుని దలంచుచు, భోజనావసరమున దామోదరుని స్మరించుచు, నిద్రనుండి లేచువేళ కేశవుని ప్రార్థించుచు నిద్రించుతరి నారసింహుని లోనెంచుచు, నిద్రసమయమున శ్రీకృష్ణుని నిలుపుచు, కేళీవిలాసములంచు కామజనకుని కనుగొనుచు,

సంచారము చేయునప్పుడు వామనుని మననము చేయుచు, కష్టకాలమందు హృషీకేశుని దలంచుచు, సంతోషమున శ్రీధరుని సత్కరించుచు నుండును. ఈ రీతిగా నిరంతరము విష్ణుదేవుని ధ్యానింపుచు మిక్కిలి తేజస్సుతో హరికథలను వినుచు సమస్త మును విష్ణుమయముగా జూచుచుండెను. నారదుడా రాజును జూడబోగా నాతడు నారదుని అనేకరీతుల పూజించి వందన మాచరించి సంతసపరచెను.

అంత నారదుడా సౌరాష్ట్రదేశాధిపతినిజూచి రాజోత్తమా ! ఒక విద్యాధర కన్యకను ఒకరాక్షసుడు బలవంతముగా యెత్తుకొనిపోయి సముద్రమధ్యమందుం చెను. ఆ బాలిక కడుంగడు సుందరవతి. మరియు చక్కని యౌవనమును పొంది యున్నది. గాన నీవు నీ విక్రమముచేత ఆ బాలికను గొనివచ్చి భార్యగా గొనుము. ఆ రాక్షసునివద్ద శివునిచే ప్రసాదింపబడిన త్రిశూలము కలదు. నీవా శూలమును గొని దానితో వానిని సంహరింపుము అని నారదుడు పలుకగా సౌరాష్ట్రరాజు ఆశ్చ ర్యము గలవాడై మహాత్మా! సముద్రమధ్యమందున్న రాక్షసుని నేనెట్లు చంపగలను? ఆ విద్యాధర కన్యను ఎట్లుతీసుకొని రాగలను, అని యడిగెను. నారదుడా రాజుతో రాజోత్తమా ! నీవు సముద్రముదరికి పోవుము. సముద్రము నీకు దారినిచ్చును. ఆ మార్గమునబోయి రాక్షసునితో యుద్ధముచేసి, వానివద్దగల శివదత్త శూలమును బలిమినిపొంది దానిచేతనే వానినిచంపి నాబాలికను తీసుకొనిరమ్ము. అని యుపదేశిం చెను. హరిద్రధుడును నారదుని పలుకులు విని రథారూఢుడై సముద్రము దరికి వెడలెను. సముద్ర మారాజును జూచి రెండుగావిడి మార్గము నిచ్చెను. ఆ మార్గమున రాజు రాక్షసపురము చేరెను.

రాక్షసుడు శుభలగ్నమును కనుగొనుటకై బ్రహ్మదేవుని యొద్దకు పోవునపుడు శివదత్తమైన త్రిశూలమును యింటివద్దనే వదలి వెడలెను. అందువలన హరిద్రధు డాయింటి యందున్న త్రిశూలమును గ్రహింపగలిగెను. రాక్షసుడు బ్రహ్మదేవునివద్ద మూడు దినములుండి తిరిగి తన యింటికి వచ్చెను. ఇంటికి వచ్చుసరికి, శివదత్త శూలమును ధరించి యుద్ధమునకు సిద్ధుడైయున్న హరిద్ర ధునిచూచి మనమున రాక్షసుడిట్లు దలంచెను. నా యింటియం దెవ్వడో ప్రవేశించి త్రిశూలమును ధరించి దేవవంద్యుడయిన శ్రీమహావిష్ణువును కీర్తించుచున్నాడు. నాకు ఇట్టి విష్ణుభక్తునిచేత మరణము తథ్యము. ఇదియెట్టి తపస్సువలనను సిద్ధింపదు. మానవునకు యెప్పుడయి నను చావుతప్పదు. ఇట్లు విచారించి రాక్షసుడు యుద్ధసన్నద్ధుడై రాజుమీదికి పోయెను. రాజును రాక్షసున కభిముఖు దయ్యెను. ఇరువురును ఘోరమైన యుద్ధముచేసిరి. హరిద్రదు డా త్రిశూలముచేత రాక్షసునివక్షమునగొట్టెను. రాక్షసుడాదెబ్బచేత చచ్చి వజ్రాయుధముచేతగొట్టబడిన పర్వతమువలె నేలంబడెను. హరిద్రధుడు సంతోష ముతో విద్యాధరకన్యను జూచెను. ఆ కన్యకయు సిగ్గుచేత తలవంచుకొని నారదుని వచనములను స్మరించుచు సుఖమును చేకూర్చు భర్తనుపొందిసంతసించెను. పిమ్మట నా దంపతులుభయులు వారిగృహంబుచేరిరి. హరిద్రధుడును, భార్యయు నిరం తరము శ్రీహరిని పూజించి భక్తితో మెలంగుచు, అంత్యమందు జన్మరాహిత్యమును,

సుఖప్రదమును నగు విష్ణులోకమును చేరిరి. కాన గౌరీ ! మాఘవ్రతమును వివరముగా తెలుసుకొని ఆచ రించువాడు ఋషివరుడయి, అంతమందు మోక్షమును పొందును. మేనకాకుమారీరత్నమా ! మాఘమాసమున స్నానముచేసి మకరమందు సూర్యుడుండగా శ్రీహరిని ధ్యానించువాడు పాతకుడయినను విష్ణుమందిరమును చేరగలడు. అట్లు చేయలేనివారు యమాలయమున కతిథులు కాగలరు. ఎవరు మాఘమాసమున బహిర్జలమందు స్నానముచేసి నారాయణుని పూజింతురో, మాఘ మాసమున హరి కథనాలకింతురో, ఆ పాదోదకమును పానము చేయుదురో, అట్టి పుణ్యాత్ములు పురాణపురుషుడగు పుండరీకాక్షుని పురవరమునుజేరి పుణ్యవంతులయి సుఖమును పొందుదురు. ఈ చరిత్రమును, మాఘమాసమున సదాస్నానముచేయు వ్రతముకలవారు, స్నానాంత రము వినువారు, సమస్త పాపములచేతను విడువబడి మోక్షమును పొందుదురు.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు
మాఘపురాణమున నెనిమిదవ అధ్యాయము

తొమ్మిదివ అధ్యాయము

ఇంద్రుడు గాడిదముఖమునుండి పాప విమోచనమును పొందుట

శంకరుడు పార్వతీ దేవినిగూర్చి మాఘమాస మహిమను చెప్పుచున్నాడు. "శాంభవీ! పూర్వకాలమున వేదవేదాంగ వేత్తయైన గృత్స్నమదమహర్షి గంగానది యందు శిష్యులతో సహా మాఘమాస మందు స్నానముచేసి శ్రీహరి పూజచేసి శిష్యులకు హరికథా పఠనము చేయుచున్న సమయమున జహ్నువు మాఘమాసస్నాన ప్రభావ మును వినగోరితిని. చెప్పుమని యడుగగా నా మాఘ మహిమను నాతడిట్లు చెప్ప దొడగెను.

మాఘమాసమున ప్రాతఃకాలమున సూర్యుడు మకరరాశి యందుండగా మాఘస్నానము చేయునరుడు ఇంద్రునివలె సమస్త పాతకములనుండియు విడువ బడును. అని చెప్పిన గృత్స్నమదుని పలుకులువిని జహ్నువు ఆర్యా ! ఇంద్రుడేమి పాపముచేసెను? మాఘస్నానమువలన నతడెట్లు ఆపాపమును పోగొట్టుకొన గలిగెను. చెప్పుమని యడిగెను. అంత గృత్స్నమదుడా జహ్నుమహర్షి కిట్లు చెప్ప దొడంగెను.

కృతయుగమున తుంగభద్రానదీతీరమున నొక పుణ్యాశ్రమ మందు మూడు వేదములు చదివిన మిత్రవిందుడనునొక మహాముని యుండెను. అతని భార్య సుందరవదనయు, గొప్పదగు పిరుదుల గలదియు, ఘనమగు కుచములుగలదియు, మిగుల సౌందర్యవతియు, మిక్కిలి కామము గలదియునైయుండెను. పవిత్రమైన తుంగభద్రా నదీతోయములందు ఆ మునిభార్య ఉదయమందు ఋతుస్నానయై తలవెంట్రుకలను విడదీసుకొనుచు లేతయెండను సేవించుచుండెను. ఆ సమయ మున ఇంద్రుడు రాక్షస సంహారముచేయు కోరికతో దిక్పాలురతోడను, స్వర్గవాసులగు శూరులైన దేవతలతోడనువెళ్ళుచు, ఆ మునిపత్నినిజూచి మనంబున నామెతోరమింప నిశ్చయించుకొనెను. ఇంద్రుడు దూరమందే ఆమెనుచూచి మోహించినవాడై, వెళ్ళి దక్షిణమందున్న రాక్షసులతో ఘోరమైన యుద్ధమును

చేసి వారిని జయించి తిరిగి తన పురమును జేరెను. గాని మనమున మునిపత్నినిగూడు కోరికగలవాడై సాయం సమయమున ఇంద్రుడాముని యాశ్రమమునకువచ్చి దేవతల నంద రిని స్వరమునకు బంపి తాను మాత్రమచ్చుటనే మునియొక్క పర్ణశాల ద్వారమందు యెరిసెలో నుండి మునిభార్యను జూచుచు నుండెను.

మిత్రవిందుడు యధారీతిని అపరాత్రియందు వేదమును జెప్పుటకై పర్ణశాల యందు నిద్రించుచున్న శిష్యులను లేపుటకు బయటకువచ్చెను. అంతలో దేవేంద్రుడు నెమ్మదిగా లోనికి ప్రవేశించి పర్ణశాలయందున్న మునిభార్యను నేను దేవేంద్రుడనని బలుకుచు పట్టుకొనెను. త్వరగాలేచి మునిపత్ని బయటకుపోగా నామెను ఇంద్రుడు రెండుచేతులతో గట్టిగా పట్టుకొనెను. మరియు మంచి మాటలతో గౌరవించెను. బ్రతిమాలెను ముని పత్నియు మన్మథ వికారమున చిక్కుపడెను. అందుచేత ఇంద్రుడు మునిభార్యతో సంభోగించి వెళ్ళుటకుద్యుక్తుడాయెను. మిత్రవిందుడంతలో నింటికివచ్చి కుటీరమందున్న ఇంద్రునిజూచెను. వెంటనే జారుడని తలచి వానింబట్టెను. ఇంద్రుడు నేను దేవేంద్రుడను గాని యితరుడనుకానని మునితోపల్కెను. ముని ఇంద్రునితో నీవిచ్చటి కెందుకు వచ్చితివని యడుగగా ఇంద్రుడు సిగ్గుచేత తలవంచు కొని మాట్లాడక యూరకుండెను. మిత్రవిందుడు యింద్రుని నేరమునకు వాని నిట్లు శపించెను.

ఓరీ! జారకర్మపరాయణా ! దురాత్మా ! మూఢా ! జంభారీ! నీ ముఖము గాడిద ముఖమై జారిన పెదవులుగలిగి స్వర్గమునకు బోవుశక్తి లేకుండనుండువుగాక! ఇంద్రుడు శాపవశమున గాడిద ముఖము గలవాడైయుండెను. మిత్రవిందుడు తన భార్యను అరణ్యమందు పాషాణముగా నుండమని శపించెను. పిమ్మట మిత్రవిం దుడు గంగాతీరము నకుబోయి ఆత్మయోగముచేత దేహమునువదలి బ్రహ్మమును జేరెను.

ఇంద్రుడు ముఖము గాడిద ముఖముకాగా చెవులు నిలబెట్టి ముఖమును పైకెత్తి ఘోరమైన కూతలు కూయుచు, శరీరము మాత్రము పూర్వపురీతినేపొంది యుండెను. క్రమముగా ఇంద్రుడు పద్మపర్వతమునకుజేరి యటనొక గుహయందు ప్రవేశించి యెటు బోవుటకును శక్తి లేక, గడ్డి, గాదము తినుచు ఆ యరణ్యమందు విచారముతో నుండెను. ఇట్లు పన్నెండు సంవత్సరములు గడచినవి, దేవేంద్రుడు స్వర్గమందులేని కారణముచేత రాక్షసులు స్వర్గముపై దండెత్తి దేవతలతో యుద్ధము జేయనారంభించిరి. ప్రతిదినము జరుగు యీ క్రూరయుద్ధమువలన దేవతలు ఆయాస పడిరి. అందువలన యింద్రుని వెదకుచు దేవతలందరు నాల్గుభాగములుగా నల్దిశలకు వెళ్ళిరి. దేవతలందరు అన్నిదిక్కుల యందును మూడులోకములందును, అరణ్యముల యందును, పర్వతములయందును, పట్టణములయందును, పల్లెలయందును, గుహలయందును, లోయలయందును యింద్రుని కొరకై వెదకిరి. కాని వానింగానక దేవతలు భయమును పొందిరి. స్వర్గము రాక్షసులింకను వశము గావించుకొనలేదని తెలిసి స్వర్గమునకు దేవతలు వెళ్ళిరి.

రాక్షసులతో యధారీతిని యుద్ధముచేసి వారిచేత దెబ్బలుతిని ఓడిపోయి దేవతలు కొందరిని స్వర్గమునకు కాపుదలగానుంచి, స్వర్గమున కధిపతి లేడని ఏదోయొక మార్గమును కనిపెట్టవలెనని సముద్రము దరిజేరిరి. ఈ మాసము వచ్చు చుండగా సూర్యుడు మకరరాశి యందుండగా సముద్రతీరమున స్నానము కొరకాకాశ మార్గమునుండి కొందరు మునులు

వచ్చిరి. వారుదేవతల ప్రత్యంతాగ్రమందు యీ మాసమున మార్తాండోదయ సమయమందు స్నానమాడి హరిని పూజించి మాఘప్రభావమును చెప్పుకొనుచుండిరి. దేవతలు వారివద్దకుపోయి సముద్రమున వేరు వేరుగా మీరనుష్టించుచున్న పుణ్యవ్రతమేమి? దీనిఫలమేమి? మాకు చెప్పుమని యడిగిరి. ఆకాశగాములైన మునులు సుఖమునిచ్చు మాఘస్నాన ఫలమును గురించి చెప్పదొడగిరి.

దేవతలారా ! మేము చేయునది మాఘవ్రతము. దీనివలన సమస్త పాపములు హరించును. లోకోపకారార్థము దీనిని మీకు చెప్పుచున్నాము. ఈ మాసమున మకర మందు సూర్యుడుష్ణ కిరణుడైయుండగా ప్రాతఃకాలమున స్నానమాచరించువాడు మోక్ష మును పొందగలడు. బ్రాహ్మీముహూర్తమందులేచి శ్రీహరిని పూజించువాడు పాపవిముక్తు డగును. ఈ మాసమున జలప్రాంతమందు స్నానము, దానము, జపము, హోమములను చేయువారు ధన్యులు అగుదురు. మాఘశుద్ధ చతుర్దశి, పూర్ణిమ తిథులందు భక్తియుక్తుడై గోదాన మును వృషోత్సర్జనమును, తిలదానము, అప్పములు అన్నదానము, పాయసదా నము, కంబళము, వస్త్రము, బ్రాహ్మణునకిచ్చువారు శ్రీహరి సన్నిధానమున శాశ్వతముగా నుందురు. గోదానమువలన స్వర్గలోకమును, వృషోత్సర్జ నముచేత శ్రీహరిపురమున తిలదానముచేత త్రియామానాలోకమును అప్పముల దానముచేత సూర్య మండలమును, అన్నదానముచేత దేవలోకమును పాయసదా నము వలన ధ్రువమండలమును, కంబళి వస్త్రాదిదానములచేత కృష్ణవర్యుని సదనమును, వస్త్రదానముచేత బ్రహ్మలోకమును పొందగలరు. ఈలోకములన్నియు విష్ణుదేవుని యంశలుగాన మాఘస్నాన మును చేయువారీలోకములనుపొంది సుఖింతురు. ఈ మాఘవ్రతమును మించిన వ్రతముమరి యొకటిలేదు. అరణ్యవాసులైన మునులకు ఈ మాఘవ్రతము మిక్కిలి యనుకూలము. గృహస్తులకును మిక్కిలి యుపయోగించును.

చలికి బాధపడువాడుగాని, పిచ్చివాడుగాని, ముసలివాడుగాని, రోగబాధితుడు గాని, బ్రహ్మచారిగాని, బాలుడుగాని, స్త్రీగాని శూద్రాదులుగాని మాఘమాసమున ప్రాతః కాలమున స్నానము చేయనివారు అంతమందు ఛండాలురై జన్మింతురు. పిమ్మట పుల్కస యోనులందును, చాకలికులమందును, కుమ్మరికులమందును, తెలుకులజాతియందు జన్మించి ఆ పిమ్మట కుక్క, గాడిద, ఒంటె, నక్క, తోడేలు, పెద్దపులి, ఎలుక, పిశాచము, యీ మొదలయిన జన్మములనెత్తి బాధపడుచుందురు. కాబట్టి యేమానవుడు యీ మాసమున ప్రాతఃకాలస్నానమాచరింపడో వాడు ఛండాలుడును, కుక్క మాసంమును తినువాడును, పశువులను వధించువాడును కాలగడు. మాఘవ్రతభంగమును గావించు వారు చెప్పరాని సంకరులగుదురు. అట్టివారిని బహిష్కరింపవలెను. దేవతలారా! యెక్కు వగా చెప్పుటవలన ప్రయోజనములేదు. ఛండాలుడైనను మాఘవ్రతమునందా సక్తిగల వాడగునేని వాడుమిగుల శ్రేష్ఠుడు కాగలడు. అగ్రజాతివాడైనను మాఘవ్రతభంగ మొనర్చు వాడు ఛండాలునికంటె దక్కువాడగును.

ఏ నరుడు వేదార్థమును గ్రహించి తన్మూలమున మాఘవ్రతము మిక్కిలి పవిత్రమైన దని యెరుంగునో, యే మానవుడావ్రతము నాచరించునోవాడును ముక్తిబొందును. దేవతలారా! మేము చేయునది మాఘవ్రతము. దానిని మీకు చెప్పితిని. గృత్స్నమదుడు

జహ్నుమహర్షితో ఓంబా! ఈ విధమున ఆకాశగాములైన మునీశ్వరుల పలుకులు దేవతలువిని తమయభీష్టములను దీర్చుకొనుటకై సముద్రమున స్నానము చేసిరి. పిమ్మట దేవతలు స్నానాంతరమున జగదారాధ్యుడును, జగద్గురువును, చతుర్బాహుడును, మృదులాంగుడును, శంఖచక్రగదాపద్మధరుడును, పీతాంబరధారియును, కంబుకంఠుడును, కిరీటము,ముత్యాలహారము; మణిగణ ఖచిత కనకభూషణ విరాజితుడును, వైజయంతీ విలాసుడును, మందస్మితుడును, సర్వవ్యాపియు, పద్మము వంటి విశాలమైన నేత్రములు గలవాడును కనుపడని చీలమండలు గలవాడును, కూర్మముబోలు పాదములగలవాడును, అందమైన పిక్కలుగలవాడును, బలమైన తొడలు గలవాడును నాభికి పైభాగమున త్రివళీ పరిశోభితుడును, శుభ్రహాసము కలవాడును, సనకాది మునీశ్వరులచేత పొగడబడు వాడును, నల్లనిమేఘమువంటి శరీరకాంతి గలవాడును, కౌస్తుభమణియుతన వృక్షమునగల వాడును, మకరకుండల ముల చేతను సమస్త భూషణాలంకారములచేతను ప్రకాశించు వాడును, లక్ష్మీదేవితో కూడినవాడునుఅగు శ్రీమహావిష్ణువునుచూచి నమస్కరించిరి. అంజలి బద్ధులై స్తోత్రము చేసిరి. మరియు నా శ్రీహరిని సంతుష్టుని జేసిరి.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గమగు

మాఘపురాణమున తొమ్మిదవ అధ్యాయము

పదియవ అధ్యాయము

విశ్వామిత్రుడు కోతి ముఖమునుండి ముక్తిని పొందుట

దేవతలు శ్రీమహావిష్ణువును యీవిధముగా స్తోత్రము చేయసాగిరి. ఓ వేద వేద్యా! నీవు సర్వజీవులకు గురువు, వేదములచేత తెలియబడువాడవు. వేదములే స్థానముగా గలవాడవు, ఇట్టి నిన్ను బ్రహ్మవేత్తలు తెలుకొనుచున్నారు. అజ్ఞానులు తెలియజాలకున్నారు. సూర్యాది నవగ్రహములను, లోకములచే బ్రహ్మ, ఇంద్రుడు మొదలగు వారిచేత స్తోత్రముల నందుచుండు నీ పాదసరోజయుగము మాకిప్పుడు కనిపించినది. దేవతలయొక్క సంతోష సముద్రమునకు పూర్ణచంద్రుడవును, స్వర్గలోక మోక్షములనిచ్చు వాడవును, బ్రహ్మ ఇంద్రుడు మొదలగు దేవతలను సృష్టించువాడ వును, వైకుంఠధాముడవును, సమస్త ప్రాణులయొక్క నివాస సృష్టి లయములందుండు వాడవును, సర్వదాప్రకాశమానుడవై సచ్చిదానందరూపు డవై, సత్యవాక్య పరాయణుడవై మెలంగు నీకునమస్కారము. సర్వలోకములను సృష్టించి నపుడు బ్రహ్మదేవుడవగుదువు. ఆ సృష్టిచేయబడిన జగత్తును నాశనము చేయునపుడు యీశ్వరుడవును అగుచున్నావు. జలప్రళయముచే సర్వలోకములను నాశనము జెంది నపుడు నీవొక డవే మిగిలియుందువు. అప్పుడు వేదవినుతుడవై వటపత్రశాయివై నిలిచియుండి పూర్వపురీతిని తిరిగి భూతసృష్టి గావింతువు. గాన సమస్తమైన ప్రపంచ మునకు సృష్టికర్తవు నీవే సుమా! ఈ ప్రపంచము పూర్వకాలమున బ్రహ్మదేవునిచేత సృష్టింపబడిన పిమ్మట సంహారము జెందుచుండెను. ఈ జగమందు ప్రజల సుఖదుః ఖములను పాలించు పరమాత్మవైన నీకుగాక వేరే సృష్టి స్థితిలయకారకులగు బ్రహ్మ

విష్ణు రుద్రులకుగాని యీ జగత్తునకు మిక్కిలి పవిత్రమైన నీపద సరోజయుగమును తెలియుట కష్టసాధ్యము. కర్మ ప్రకృతి గుణభేదములచే సమస్తమైన ప్రాణికోటిని సృజించును. అఖిల నిషేధములను విడిచి నీయిష్ట విధిని స్వీకరించు నిరుపమాన ప్రజ్ఞగల నిన్ను సామాన్య మానవులు యెఱుగజాలరు. ఈ జగమంతయునీవే. నీయొక్క రోమకూపము నుండి అనేకమైన బ్రహ్మాండములు అతి సూక్ష్మమైన పరమాణువులవలె ప్రకాశించుచున్నవి. త్రిగుణయుతమైన రజోగుణపరిబద్ధమైయున్న మూఢులు ఆ పరమాత్మ స్వరూపము నెఱుంగజాలక అజ్ఞానమున బడుచున్నారు. ఓశ్రీహరీ! నీవు మొదట మాయను పరికల్పించి, పిమ్మట సత్తుచిత్తు గుణగణములను సృష్టించి, ఆ పిమ్మట దేహములను సృజించి నీవే జీవాత్మయు పరమాత్మయు కూడ నగుచు, ఆత్మలయందు ప్రవేశించి జగన్నాటక సూత్రధారివై నాట్య కళాకౌశలోత్సాహమును బ్రకటించు చుందువు.

బ్రహ్మదేవుడు నీయొక్క నాభికమలమందు పుట్టి సముద్రమందు తనపుట్టుక స్థలమును తెలియక, పద్మనాళమందు బ్రవేశించిదేవా! నాకాధారమేమి? నేనెవ్వడను? నేనెట్లు వచ్చితిని అని చింత నొందెను. అంతట ఆకాశమందు 'తప' అనుశబ్దము వినబడెను. అందువలన తపస్సు శ్రేష్ఠమని గ్రహించెను. బ్రహ్మ ఆ నాభికమలమందే శ్రీహరినిగూర్చి వేయేండ్లు తపముచేసి, తన కాధారభూతుడు శ్రీహరియని తెలిసికొని యావిష్ణుదేవుని స్తుతించి మీ ప్రభావప్రసాదమును గ్రహించి యీ హస్తిమశకాంతర భూతమైన విశ్వమును సృజించెను. ఓదేవా! నీవు వేయికండ్లు గలవాడవు. వేయిముఖ ములు కలవాడవు. వేయి పాదములు కలవాడవు, వేయిచేతులు గలవాడవు. అన్ని గుణములచేతను సహస్రసంఖ్యాకుడవు. వేయిరూపములచేత భూమ్యాది సమస్త లోకములందును వ్యాపించియుండి పదియంగుళములధికముగా నుందువు నీ పొట్ట యందు నొకభాగమందే పదునాలుగులోకములును సమస్త ప్రాణికోటితో గూడి యుండి పుట్టుచు చచ్చుచునుందును. అందువలన తెలిసినవారుకూడా నిన్ను తెలియ జాలరు. నీ బలశౌర్యములు స్వేచ్ఛాధనములు, పరమపవిత్రులైన బ్రహ్మదేవుడు, గరుత్మంతుడు, అక్రూరుడు మొదలగు భక్తులు నీవలన వైకుంఠప్రాప్తి కనువగుమార్గము లను దెలిసికొని నిన్నే సేవించి మాయకతీతులై సత్యయుతులై, పరమ పురుషుడవును, పరాత్పరుడవును, స్వయంప్రకాశకుడవును, పరబ్రహ్మ స్వరూపుడవును అగు నిన్ను పొంద కలుగుచున్నారు. ధ్రువుడు, నారదుడు, అర్జునుడు, ప్రహ్లాదుడు, ఉద్ధవుడు, శౌనక, విభీషణ, వశిష్ట, పరాశర, గజేంద్రా వ్యాసాంబరీష శుక, భీష్మ,రుక్మాంగద, ఆంజనేయ, బలి, పుండరీకాదులు నీపాదభక్తిచేతనే దుఃఖములేక తేజస్సుతోకూడిన శాశ్వతమైన నీస్థానమును బొందిరి. గాన సుఖములనిచ్చు నీపాదములకు నమస్కా రము చేసెదము, ఓశ్రీహరీ! నీవే విష్ణుడవు, సూర్యుడవు, ఇంద్రుడవు, బ్రహ్మవు, రుద్రుడవు, చంద్రుడవు, యముడవు, అగ్నిదేవుడవు, యజ్ఞాధిదేవతవు, పక్షులు, పర్వతములు, వృక్షములు, దిక్కులు, సముద్రములు, ఇవి యవి యననేల సమస్తమైన

జీవరాసులతో కూడిన నానావర్ణకమైన ప్రపంచమంతయు నీ స్వరూపమేగాని వేఱుకాదు.

ఓ దేవా! మీ పాదసరోజములందు కట్టువడిన మనస్సుగల మునీశ్వరులచేత, చేయబడిన దుస్సాధ్యమగు తపోబలిమిచే వశుడవై మునిహృదయములందు నివశిం చుచు బహిరంతర్గతవ్యాప్తి కలిగిన పరమపురుషుడవైన మహానుభావా! నీకు సదా నమస్కరింతును. శ్రీహరీ! పూర్వకాలమునుండి కూడ మునులు, యోగులు, బ్రహ్మ శంకరుడు, ఇంద్రుడు లోనగు వారందరును సంసార సాగరమును దాటుటకై మిక్కిలి సుఖప్రదమగు నీయొక్క భక్తియును పడవను ఆశ్రయించి యీజలనిధినిదాటి నీ పాదకమలములను జేరుచుందురు. పూర్వము అజామీళుడనునతడు మిక్కిలి దురాచారములు గలవాడై ప్రతినిత్యము అనేక పాపములను చేయుచు, అంత్యకాల మున తన పుత్రునియందుగల ప్రేమచేత వణకుతోకూడిన వాక్యములతో నారాయణ అను నీపేరును స్మరించిన శాశ్వత మైన మోక్షమును పొందెను. భగవంతుడా!నీ మహిమ నెఱుంగ నెవ్వరికి సాధ్యమగును? స్వతంత్రముగా పుట్టినట్టియు సర్వగుణా ధార మైనట్టియు, సుగుణములు గల్గినట్టియు విధిజ్ఞురాలును వేదజ్ఞురాలును శాస్త్రార్థ విచారణయందసమాన ప్రజ్ఞావతియు అగుపార్వతీదేవి నీయొక్క నామస్మరణచేత రెండక్షరములగు రామనామముచేత మహిమావంతమగు సుగతినిపొందెను. అనంత స్వరూపా! పూర్వకాలమున ఆదిశేషువు అనేకవిధముల తన వేయిముఖములతో నిన్నుస్తోత్రముచేసి నీకు శయ్యగా నుండెను. అట్లే శేషువునకు శత్రువైన గరుత్మం తుడు నూరుయుగములు తపస్సుచేసి నిన్ను ప్రార్థించి నీకు వాహన ముగా నుండెను. దేవదేవా! పవిత్రమైన చరిత్రలచేత నిండిన అనేక మైన విచారములను పోగొట్టునట్టి నీపాదద్వయమునకు నమస్క రించుచున్నాను. మేము దేవతలము, యుద్ధమందు రాక్షసులచేత ఓడింపబడి విచారించుచున్నాము. మమ్ములను రక్షింపుము. ఇప్పుడు ఇంద్రలోకమందు యింద్రుడులేడు. అతడెచ్చటనున్నాడో తెలియదు స్వర్గలోకమున రాక్షసులకును మాకును యుద్ధము జరిగిన మేము ఓడిపోయి రక్షణశూన్యులమై నిన్నాశ్రయింప వచ్చితిమిగాన ఇంద్రునిగాని యితరులెవ్వరైన సమర్థులుండిన వారిని గాని స్వర్గపరిపాలన మునకు పంపించి నీ శరణాగతులగు మమ్ములను రక్షింపుము.

యీ విధమున దేవస్తోత్రములను విని విష్ణుమూర్తి ప్రసన్నుడై వారి కార్యమును గ్రహించి దేవతలారా! ఇంద్రుడు గాడిద ముఖముగల్గి విప్రశాపమున పద్మావతీ పర్వతగుహయందు పడియున్నాడు.ఆశాపకారణము చెప్పెదను వినుడు మిత్రవిందుని భార్యతో యింద్రుడు రాత్రివేళ రమించియుండగా మిత్రవిందుడదిచూచి గాడిద ముఖముగల్గి స్వర్గమునకు పోజాలక యుందువని శపించెను. అందుచే ఇంద్రుడు గాడిదముఖముతో స్వర్గమునకు బోవనసమర్థుడై లజ్జాదుఃఖములచేత బాధపడు చుండెను. ఆ పద్మావతీ పర్వతము పడమటగా గోకర్ణ క్షేత్రమునకు ఉత్తరదిశయందు యిరవై ఆరు ఆమడల దూరమందున్నది. ఆ పర్వతమునగల దక్షిణపు గుహ యందు

గాడిదముఖముతో గడ్డిగాదము తినుచు, హీనమైన యెండలో మీ ఇంద్రుడున్నాడు. గాన మీరా ఇంద్రునియొద్దకు జనుడు ఆ ఇంద్రుని దోషమునకు నివారణోపాయము దెల్పెదను. దానివలన ఇంద్రుడు శక్తిగలవాడై గాడిదముఖమును వదలి స్వర్గమునకు వచ్చి మిమ్ములను పాలించును.

దేవతలారా! మాఘమాసమున మకరరాశియందు సూర్యుడర్ధోదితుడగుచుండగా మీరు ఆ యింద్రునిబట్టి తీసికొనిపోయి, తుంగభద్రా నదీతోయములందు మాఘస్నానమును చేయించిన యెడల ఆ యింద్రుడు శక్తివంతుడై ముఖము గాడిద రూపమువదలి యథారీతి నుండును. అనిపలికిన శ్రీహరి వాక్యములకు దేవతలు ఆశ్చర్య వంతులై విష్ణుదేవునిగూర్చి యిట్లు పలికిరి. భగవంతుడా! గాడిద ముఖముగల ఇంద్రుడు స్వర్గమున పూర్వపురీతిని బోయి యెట్లుండ గలడు? అని దేవత లడిగిన విష్ణుమూర్తివారితో యిట్లనెను. దేవతలారా! యీ మాసమున స్నానముచేసిన ఫలితముగా ఇంద్రుని గాడిద ముఖము మాయమగుటలో వింతలేదు. ఇంతకంటె చిత్రమైన కథను చెప్పెదను వినుడు.

పూర్వమందు విశ్వామిత్రుడను మహర్షి భూలోకమునకు బ్రదక్షిణం చేయుచు క్రమముగా గంగాతీరమునకువచ్చి యచ్చటలబ్ధమైన యొకానొక గంధర్వకాంతతో రమించెను. ఆ దోషమువలన వానరముఖము గలవాడై మాఘస్నానము చేసిన ఫలితముచే వెనుకటి రూపమునే పొందగలిగెను. ఆ సమాచారమును చెప్పెదవినుడు. ఆకాశమార్గమున గంధర్వులు తిరుగుచు, గంగాతటమునకువచ్చి భార్యాపుత్రులతో గంగానదీజలమందు మాఘస్నానము చేసి, మాఘమాసాధిపతినగు నన్నుభక్తితో పూజించి ఆ మాసమహిమనువిని పరస్పరము చెప్పుకొనుచు, సంతోషముతో భార్యా పుత్రులంగూడి ఆకాశమార్గమునబోయిరి. వారిలో నొకకాంత స్నానము నందిష్టము లేక భర్తయొక్క బలవంతాన వారితో వచ్చినదగుటచే చలికిభయపడి మాఘస్నానమును చేయకనిలిచిపోయెను.ఆదోషమువలన నామెవారితో ఆకాశమార్గ మునబోవ శక్తిలేకయుండెను. ఈమె విషయము వారాలోచింపక గంధర్వులు తమ దారిన తాముబోయిరి. గంధర్వులు వెళ్ళిన వెంటనే మాఘస్నానములేని మానినీమణి ఆకాశ గమనశక్తి అంతరింప గంగాతీరమందు గల అరణ్యమందు సంచరించుచు విచారించుచుండెను.

ఇంతలో విశ్వామిత్రుడు భూప్రదక్షిణము చేయుచుండగా తీరమునకు స్నానార్థ మరుదెంచెను ఆ జనశూన్యమైన మహారణ్యమందు నవలావణ్యవతియగు నొక గంధర్వకన్య వంటరిగా కామజనకమై కాన్పించెను. తోడనే గాధిసూనుడు మన్మథపర శుడై ఆ గంధర్వకాంతతో యిట్లనెను. కాంతా! నీవు ఎవతెవు? యీ జనశూన్యమంగు కారడవియందేలయున్నావు? నిన్నురక్షించువారెవరు?అయ్యో! నేను నిన్నుకాపాడెదను. భయమందకుము. అని పలికి గాధినందనుడు మోహపరవశుడై నిలువలేక బుద్ధి హీనుడై వెంటనే తనచేతులతో నా గంధర్వకన్యను బలవంతముగా బిగియుపట్టుకొని

తనివితీరసంభోగించెను. మిత్రాఃపత్నీసదుర్గమః అనువాక్యోక్తి ననుసరించి విశ్వామిత్రుడు గంధర్వభార్యతో సంభోగించిన పిదప తానుచేసినది దోషమని పశ్చాత్తాపమునుబొంది గంగాస్నానము చేయుటకువచ్చెను. అంతలోగంధర్వులు వారిలోకమునకేగగా గంధర్వుడు తనభార్యనుగానక, తిరిగివచ్చి, యిటునటు తాము స్నానమాడిన ప్రదేశమున జూడగా నాతని యెదుట విశ్వామిత్ర మహర్షియు, తనభార్యయు గాన్పించిరి. వెంటనే వారి దురాచారమును గ్రహించి విశ్వామిత్రు డాచరించిన దోషమునకు వానిని వానరముఖము కలవాడవగుమని శపించను. తనభార్యను పాషాణముగ పడియుండుమని శపించెను.

అట్లు గంధర్వుడు విశ్వామిత్రునికి తన భార్యకుకూడ శాపములనిచ్చి తనలోకమునకు పోయెను. గంధర్వశాపమువలన విశ్వామిత్రుడు వానరముఖుడయ్యెను. గంధర్వకాంతయు గంగాతీర మున కఠినపాషాణమయ్యెను. ఇట్లు వారు మందబుద్ధులై శాపరూపములతో పన్నెండు సంవత్సరములుండిరి. పిమ్మట ఒకనాడు నారద మహర్షి త్రిలోకసంచారిగాన మూడులోకములు తిరుగుచు యీ గంగాతీరమునకు వచ్చెను. అచట వానరూపముతో మందబుద్ధియైయున్న విశ్వామిత్రునిజూచి నారదు డమితాశ్చర్యమును బొంది దివ్యదృష్టిచే జరిగినదంతయు దెలిసికొని మనస్సులో నిట్లని యోచించెను. అయ్యో ! యీ విశ్వామిత్ర మునివల్లభుడు తన కామోద్రేకముచేత తపోభ్రష్టుడై మునిగణస్తూయమానుడయినను, గౌరవహీనుడైనాడు. పరస్త్రీ సంగమము బహుదోషవహముగదా! నారదమహర్షి యీరీతిగా తలచి విశ్వామిత్రుని పాపపరిహారమునకై వెంటనే మాఘమాసమున సూర్యోదయకాలమున సంకల్పయుక్త ముగా స్నానము చేయించెను. ఆ స్నానఫలమువలన మాఘమాసాధిదేవతనగు నేను మిక్కిలి సంతసించి విశ్వామిత్రునకు వానర ముఖమును పోగొట్టి మిక్కిలి సుందరవదనమును కల్పించితిని. అంతట నామునులిరువురునుజేరి తపస్సు చేయుటకయిపోవుచు కమండలోదకముతో పూర్వము యీవిశ్వామిత్రునితో రమించి భర్తచేత శపింపబడి పడియున్న పాషాణముపై ప్రోక్షించిన, గంధర్వునిభార్య పాషాణరూపమును వదలి మిక్కిలి యందమైన వదనార విందమును బొందియుండెను. నారదుడా స్త్రీని జూచి మిక్కిలి ఆశ్చర్యమును బొందెను. గంధర్వకాంతయు నా నదీజల మందు స్నానముచేసి తనలోకమునకు చేరెను. నారదుడును విశ్వామిత్రు డును తమతమ ప్రదేశముల కరిగిరి.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు
మాఘపురాణమునందు పదియవ అధ్యాయము

పదునొకండవ అధ్యాయము

మాఘస్నాన వ్రత ప్రభావము

విష్ణుమూర్తి దేవతల నుద్దేశించి దేవతలారా విశ్వామిత్రాది మహామునులను పరిశుద్ధులను గావించిన మాఘస్నానము మీ యింద్రుని మాత్రమెందులకు పరిశుద్ధుని జేయకుండును? కాన మీరు ఇంద్రునితీసుకొనివెళ్లి స్నానముచేయించిన అతడు పరిశుద్ధుడు కాగలడు. మరియు మాఘమాసప్రభావమును చెప్పెదను వినుడని యిట్లు పలికెను.

మాఘశుక్ల పూర్ణిమ రోజున మాఘస్నానము చేసి వృషోత్స ర్జనము చేయువాడు సమస్తపాపములచేతను విడువబడును. మాఘమాసమున సూర్యుడుదయించు చుండగా స్నానముచేయువారు పాపమునుండి విడువబడి దేవత్వమునుపొంది నాకు స్థానమైన స్వర్గము నలంకరింతురు. ఈమాసమున ఉదయమున స్నానముచేసి శ్రీహరిని పూజించి యీ మాసమహిమను వినువారు మిక్కిలి యెక్కువైన పుణ్యమును పొందగల్గుదురు. మహాపాపమువలన భయ మును బొందినారు మాఘస్నానము చేసినయెడల పాతకముక్తులై వైకుంఠ మందిరమందుండగలరు. ఎచ్చట జహ్ను సూర్యులకు కన్యలైనట్టి తెల్లనిదినగు రెండునదులు గంగ యమున తమ తరంగ ములచే చామరమువలె ప్రకాశించునో, యెచ్చట గొడుగువలె అక్షయ వటవృక్షము విరాజిల్లునో అట్టి ప్రయాగము తీర్థశ్రేష్ఠముగా నున్నది. మాఘస్నానము ఆపదలనుండి కాపాడును. దుఃఖములను దూరముచేయును. ప్రకాశించువానిలో సూర్యుడును వృక్షములలో అశ్వత్థవృక్షమును, భోగములనుభవించు దేవతలలో శ్రీహరియు, శాస్త్రములన్నిటిలోను వేదమును సమస్తజాతులలోను బ్రాహ్మణుడును, రాజులలో రాఘవరాముడును, ఋతువులన్నిటిలో వసంతఋతువును, అన్నిమంత్రములలో రామతారకమను ఆరక్షరముల మంత్రమును, స్త్రీలలో లక్ష్మీదేవియు, సమస్తనదులలో గంగానదియు, శాశ్వతమగు దేవతలందు విరాట్బ్రహ్మయు, పర్వతములలో మేరుపర్వ తమును, దానములన్నిటిలో ధనము దానమిచ్చుటయు, పరమశ్రేష్ఠములగునట్లు మాసము లన్నిటిలో యీ మాస మత్యుత్తమ మైనది. సర్వతీర్థసేవలకంటె మాఘసేవ చాలా గొప్పది. అన్నివ్రతములకంటె మాఘస్నాన వ్రతము మిక్కిలి శ్రేష్ఠము. అన్ని దానముల కంటె, అన్నిక్రతువులకంటె, యీ మాసము మిక్కిలి యెక్కువైనది.

కృష్ణవేణి, పుష్కరము, బ్రహ్మావర్తము, హిమాచలము, ప్రయాగ, గంగాసార సంగమము,గోకర్ణము,ప్రభావము,కావేరీ,పశ్చిమ వాహినీదర్శానదీ, యామ్యకూపము, తామ్రపర్ణి, నర్మదా, గౌతమీ, సరస్వతీ, యమునా, సహ్యాప్రోద్భవ, రేవానదీచాపము, పుష్కర వాహినీ, భద్ర, శోణభద్ర, వేగవతీ, సరయూ, దక్షిణకైలాసగంగ, స్వర్ణముఖి మొదలైన చతుర్వింశత్కోటి తీర్థములగు నదులయందు నిత్యము స్నానమును చేయు వారు యెట్టిఫలితమును పొందుదురో అట్టిఫలితమును, యీ మాసమున మూడు రోజులు భక్తియుక్తులై స్నానమాచరించువారు పొందగల్గుదురు. సాలగ్రామము నివాసముగాగల నన్నుయెవరు నిత్యము యీ మాసమున స్నానముచేసి యభిషేకింతురో, నీటి సమీపమందు పద్మములతోను, రంగురంగుల గన్నేరు పుష్పములతోను, మల్లెపువ్వులతోను, తులసీవన పల్లవములతోను, మందార, పారిజాత, చంపక వకుళ పుష్పములతోను, భక్తితో పూజించు దురో, అట్టివారు మరల జన్మలేని శాశ్వత విష్ణులోక ప్రాప్తిపొందుదురు. ఈ మాసమున

ఉదయమందు ఉసిరికాయలతో స్నానము చేయువాడు అన్నిపాపములచేతను విడువబడి వైకుంఠమును పొందుచున్నాడు. ఈ మాసమున శరీరమంతయు ఉదయమున తులసి మట్టిని పూసుకొని స్నానము చేయువాడు నాకు పరమ ప్రీతుడు కాగలడు. శరీరమంతయు గోమయము రాచుకొని స్నానమాడువాడు పాపవినిర్ముక్తుడగును.

దేవతలారా! ఈ మాసమున నుదయమున స్నానముచేసి అందమగు మందిర మున మాఘాదిదేవతనగు నన్నుపూజించువారు నా స్థానమును పొందగల్గుదురు. విప్రుడుగాని, శూద్రుడుగాని ఈ స్నానముచేయనియెడల అతడు యమదండనకు పాత్రుడగును. ఈ నెలయందు ఉదయమున స్నానముచేయని స్త్రీ యమబాధకు లోనగును. అనేక కారణములచేత సంభవించిన పాపములుగల స్త్రీయైనను నన్నుద లంచి ఈస్నానము చేయని యెడల ఆ స్త్రీ కుంభీపాక నరకబాధలనుండి విడివడును. భర్తలేని స్త్రీ భోజనాసక్తిచే రెండుసారులు దినమందు భుజించి ఈమాసమున స్నానము చేయకయున్న నామె కుంభీపాకనరకమందు వండబడుచున్నది. విప్రుడు ఈ స్నానము ఆచరించిన నాలోకమును బొంది నాతోసుఖించును. ఈనెలయందు స్నానదానము లనుచేయువాడు భయంకర యమలోకముదరికి బోనేరడు. ఈ స్నాన విముఖుడగు వాడు మలభోజనుడగును. ఈ స్నానము గావించి నన్ను పూజించి పిమ్మట భుజించువాడు నాకు భృత్యుడు కాగలడు. మాఘస్నానముచేసి దేవముని, పితృతర్పణములను జేసి నాకథనువిని యానందించువాడు పాప వినిర్ముక్తుడగును.

ఈ మాసమున ఉదయమున స్నానముచేసి శుద్ధమైన తెల్లని బట్టలు కట్టుకొని నన్ను స్మరింపుచు శ్రీహరినిగూర్చి అర్ఘ్యమును యిచ్చునట్టి విప్రుడు పాప వినిర్ముక్తు డగును. ఆ బ్రాహ్మణుడు నాచేత పూజింపబడును. గాన మీరును అట్టి వానిని పూజింప వలెను. ఈ మాసమున మకరరాశి యందు సూర్యుడుండగా అర్ఘ్యపాద్యాది నమస్కార విధులచేత సూర్యుని పూజచేయువారు నాలోకమును చేరుదురు. ఈ మాస మున నన్ను గూర్చి జపముచేయుచు స్నానము ఆచరించి నన్నుపూజించి అష్టోత్తరశతము గాయత్రీ జపము చేయునరుడు నాకుపూజ్యుడగును. పుణ్యోదకమందు స్నానముచేసి గాయత్రీజపము చేయువానికి ముక్తికరస్థితమగును. గాయత్రీ మహా మంత్రముతో సరిపోవుమంత్రములేదు. గాయత్రి పాతకములను నాశనము చేయును. మోక్షమునిచ్చును, గాయత్రి నాలోకమునకు అట్టివారిని చేర్చును. గాయత్రి బ్రహ్మలోక మును యిచ్చును. గాయత్రి వలన శివలోకమును సూర్యలోకమును, చంద్రలోకమును పొంద గల్గుదురు. ఎవడీమాసమున స్నానముచేసి గాయత్రీజపము ఆచరించునో, వాడు సమస్త తీర్థములందు స్నానముజేసిన ఫలితమును సమస్త యజ్ఞములకు కర్తయగు దీక్షితుని ఫలితమును పొందగలడు. అట్టినరుడు మీయందరిచేతను, మునులచేతను కొనియాడబడుచు నాపురమును చేరగలడు. మాఘ స్నానముచేసి బ్రహ్మ యజ్ఞముచేయువాడు బ్రహ్మలోకమందు చాలాకాలము నివసించి పిమ్మట నన్నుచేర గలడు. బ్రహ్మయజ్ఞమున గాయత్రిని, ఉచ్చరించు విధిచెప్పబడినది. మాఘస్నానమును చేసి సంధ్యావందనమునుచేసి తూర్పుదిక్కుగా ఎడమతొడయందు కుడి పాదముంచి కుడితొడయందు ఎడమపాదమునుంచి అంజలిబట్టి ఓంకారప్రణవము

చేసి వ్యాహృతి త్రయముచేసి గాయత్రీ మంత్రమును ఉచ్చరించి మూడు సార్లు అర్థహిత ముగా పూర్తిగా ఉచ్ఛరించి జపముచేయువాడు మహాపాతకములచేత విముక్తుడగును. ఈ మాసమున సున్నాతుడై బ్రహ్మయజ్ఞమునుచేసి నాకథనువిని అన్నదానమును చేయు వాడు నాభక్తుడై యమలోకమును జూడనేరడు. ఈమాసమున సాలగ్రామ సన్నిధి యందు దీపమును బెట్టువాడు కష్టసాధ్యమగు పూర్వజ్ఞానమును బొంది అంతమందు నాయందు చేరును. మాఘస్నానాంతరము నన్ను ఆ నదీ తీరముననే పూజించువాడు కోటిమంది బంధువులతోకూడి నాపురమున చిరకాలముండును. తులసిగుచ్ఛములతో జలసన్నిధాన మందు నన్నుపూజించినవాడు నాలోకమును జేరును. మాఘస్నానముచేసి తులసీపూసల పేర్లను కంఠమందు వేసుకొని గాయత్రీజపమును చేయుచు నన్ను పూజచేయువాడు యమబాధ నుండి తొలగును. సర్వదా తులసీ మణిదండను ధరించువానిని పాపములుగాని తాపబాధలుగాని యేమియు చేయనేరవు. మాఘస్నానమునుచేసి కృష్ణ సన్నిధానమున ఈ పురాణమునుచెప్పు నరుడు నాకు గౌరవనీయుడు. వాని ఇంటియందు నేను నివసిం తును. నదీతీరమున స్నానముచేసి నన్నుపూజించి పురాణమును పఠించువాడు పరమ శ్రోత్రియుడనబడును. అర్థములే నట్టియు శ్రీరాగము లేనట్టియు పురాణమును ఎన్నడును వినకూడదు. పురాణ మును స్పష్టముగాను, విష్ణుకథా యుక్తముగను గంభీరముగాను, శాస్త్రసందర్భసమము గాను, అందమై శ్రావ్యమైన సంగీతరాగముతో చెప్పవలెను. ఇట్టి పురాణమునే వినవలెను. అట్టివాడు పుణ్యమూర్తి యగును.

దేవతలారా ! ఈ మాసమున భక్తిగలవాడై సదా భక్తితో పురాణ శ్లోకములచేత నన్నుస్తుతించునో అట్టివాడు నాయంశయే యగును. అతడు నన్నేచేరగలడు. ఈ నెలయందు జలసన్నిధిని నన్నుగూర్చిన కథాశ్రవణముచేయ కుతూహలుడై యుండునో అతడు నా సారూప్యమును పొందగల్గును. ముక్తినొసంగు ఈ పురాణమునెవ్వడు వినడోవాడు నాయాజ్ఞనుపొంది యమలోకమందు సూర్యచంద్రులున్నంత వరకు నరకబాధలను పొందును. మాఘవ్రతాచరణుడై భక్తితో సాలగ్రామమందువసించు నన్ను పూజించి నాపాదోదకమును పానము చేయునో అతడు పరమ పవిత్రుడగును. అజ్ఞానముచేత నట్లుచేయక యుండువాడు నరకకూపమునుబడును. నా పూజా ప్రసాదము నెవడు శిరసావహించునో వానికి నరకబాధలేదు. మునివరుడగును. అందువలన ఈ వ్రతము మిక్కిలి మహిమగలది. మీ మీదగల దయచేత నేనింతవరకు యీ మాఘ మహిమను మీకు చెప్పితిని. గాన మీరు పద్మపర్వత గుహయందున్న గాడిద ముఖముగల ఇంద్రుని యొద్దకుబొందు. నాచే మీకు చెప్పబడిన యీ వ్రత మహిమను ఇంద్రునకు చెప్పుడు. అతడు తుంగభద్రా నదీజలమందు స్నానముచేసి, మంచి ముఖము గలవాడై, పుణ్య వంతుడు కాగలడు అని విష్ణుమూర్తి చెప్పి అంతర్థాన మందెను. దేవతలు ఇంద్రుని వెదకుచు, పద్మపర్వతమునకుబోయి యింద్రుని నచ్చట వెదకుచుండిరి.

ఆ పద్మపర్వత గుహలందు దేవతలు యింద్రుని కొరకై వెదకుచు ఆ యొద్దున

పెద్దశరీరమును, చిన్నతోకను, చిన్నపాదములను, చిన్నకంఠమునుగల తొండను జూచిరి. తొండకూడ మందబుద్ధిగలదై పాషాణమువలె కొంచెమైనను, చలింపకయుండెను. దేవతలాతొండ సమీపమునకు వెళ్ళునప్పటికి ఆతొండ అమితమైన గంభీరధ్వని మేఘనిస్వనమువలె ప్రసారించెను. దేవతలాశబ్దమునకుతొండను రాక్షసునిగా భావించి భయపడిరి. కాని కొందరు కొంత సేపటికిది తొండయగునుగాని రాక్షసుడు కాదనిరి. దేవతలా ఘనశరీముగల భయంకరమగు తొండను పర్వత లోయలో పల్లమునందుం డుటచూచి యాశ్చర్యమొందిరి. దానికీ పుణ్యకాలము ఆసన్నమగుటవలన దేవతలు తీగెలతో తొండను కట్టసాగిరి. బలవంతముగా దానిని కట్టిరిగాని ఘనమైన యా తొండనువారు కదల్చజాలకపోయిరి. పిమ్మట దేవతలు ఆ తొండను యెన్నివిధములుగ నైనను కదల్చలేక ఒకరికొకరు ఆలోచించుకొని శ్రీహరి చెప్పినరీతిని తుంగభద్రా నదీతోయములతో మహాసంతోషముతో నాతొండకభిషేకము చేసిరి.

అంతట నాతొండ దేహము మాఘస్నానమువలన మాయమై దివ్యమైన భూషణములచేత అలంకరింపబడిన స్త్రీరూపమును పొందెను. పిమ్మట ఆ సౌందర్య వతి దేవతల సన్నిధికివచ్చెను. దేవతలా సౌందర్యవతినిచూచి ఆశ్చర్యమును పొంది నీ వెవతెవు అని యడిగిరి."

ఇదిస్కాందపురాణంతర్గతమగు
మాఘపురాణమునందు పదునొకండవ అధ్యాయము

పండ్రెండవ అధ్యాయము

సుశీల పుత్రిక చరితము

గృత్స్నమదమునిజహ్నుమహర్షితో చెప్పుచున్నాడు. దేవతలీ విధముగా ఆ సుందరవనితను అడుగగా నామె పరమానందముతో దేవతలారా ! నా చరిత్రమును శాంతముగా వినుడు. చెప్పెదనని యీ రీతిగా చెప్పనారంభించెను.

నేను కాశ్మీరదేశమున సుశీలుడను బ్రాహ్మణుని కూతురను, నా తండ్రి నన్నొక విప్రునికి పెండ్లిచేసెను. ఆ పెండ్లి నాల్గవ దిన మందె నా భర్త పిడుగుపడి చనిపోయెను. నన్నుజూచి నా తలి తండ్రులు విచారించిరి. పిమ్మట పండితుడైన నా తండ్రి విచార మానసుడై మనుష్యజన్మమే కష్టము అందున ఆడుజన్మ మిక్కిలి కష్టము, అందును బాల్య మందు వైధవ్యమును పొందుట మిక్కిలికష్టము. భర్తలేని పుత్రికను చూచుచుం డుట బహుదుఃఖ భాజకమైయున్నది. గాన నే నీమెను నా బంధువులయొద్ద నుంచి, నేను అరణ్యములందు ఉండగలను. అనితలచి, కుమార్తెను బంధువుల యింట విడచి తానును భార్యయు అరణ్యమునకు పోయిరి. అట్లు కొంతకాలము గడిపి పిమ్మట యోగముచేత తన శరీరమును విడిచి మోక్షమును పొందెను.

నేను బంధువుల యింటనుండి సదా కష్టజీవినై కుమారులు గాని, స్నేహితులు గాని, బంధువులుగాని, సహాయులుగాని, లేక నిత్యము భిక్షాటనముచేసి జీవితమును

గడుపుచుంటిని. అందువలన శుచియగు యన్నమును తినజాలకుంటిని. ఎప్పుడును చల్దియన్నమును తినుచుంటిని. చిల్లరగా వస్తువులనుకొని అమ్ముటవల్ల కొద్దిగా సొమ్ము సంపాదించితిని. ఎప్పుడు నౌకరు తినగా మిగిలిన దానినే తిని సంతుష్టిపడు చుందును. నేనెప్పుడును ప్రాతఃకాలమున స్నానము చేయలేదు. చల్దియన్నమును తప్పక తినుచుంటిని. శ్రీహరిని యెన్నడును స్మరింపలేదు. హరికథ వినుటయనగా నేమో తెలియనే దెలియదు. కలలోనైనను పుణ్యతీర్థసేవ చేయలేదు. జిహ్వా చాపల్యము గలదాన నగుటయే నేకాదశీతిథి యందైనను నుపవాస ముగాని, ఏకభుక్తముగాని చేయలేదు. హరిభక్తులేకాదశీ వ్రతమాచరించి జాగరణము చేయుచున్నంత నేను వారిని జూచి పరిహసించి నిందించుదానను, నాకిష్టులగువారు నన్ను ధర్మమును పుణ్యమును చేయమని చెప్పిన అట్లు చేయకపోవుటయే గాక మాయోపాయముచే వారిని తప్పించి కోపముతో తిట్టుచుండెడిదానను. తిరిగి వారు నన్ను దిట్టెడివారు. ఇట్లు రాత్రింబవళ్ళు అనేకరీతిగా ధనమును సంపాదించితిని గాని యితరులకు కొంచెమును ఉపకారమును చేయలేదు. దానధర్మములుచేయలేదు. ఈవిధ ముగా భిక్షాన్నమునుతిని ధనమార్జించి ఆ ధనమును పెంపొందించి సంతోషముగా నుంటిని. విధవనైనను తలవెంట్రుకలను పెంచుకొని నాయిచ్ఛవచ్చినట్లు స్వేచ్ఛానువర్తినై తిరుగు చుంటిని. తెల్లనివస్త్రమును కట్టుకొని ప్రతియింటికి తిరుగుచు సంతోషముతో సరసము లాడుచు, మన్మథబాధాపీడితురాలనై కామకేళీలాలసనై జారిణినయితిని.

నేను కామోద్రేకముచే యౌవనవంతుడగు నొకవైశ్యుని జూచి కామించి వానితో రహస్యముగా అందగాడా! నాతోరమింపగోరితివేని యీ రాత్రి నాయింటికి రమ్ము అందుకు అభ్యంతరములేదు. అని చెప్పగా నాకోమటియు రాత్రి నాయింటికి వచ్చెను. ఆరాత్రి యంతయు మన్మథోద్రేక జనితములగు పలుకులచేత సరససల్లాప ములాడుచు తనివిదీర నాతనితో సంభోగించితిని. విధవనయినను కామోద్రేకముచే నట్లాచరించి రాత్రియంతయు క్షణముగాగడిపితిని. రహస్యముగా సంచరించు నాకోమటి సూర్యో దయముకాగానే తన యింటికి వెడలిపోయెను. ఉదయమందు యథారీతిగా గృహ కృత్యములందు జనులచేత నియోగింపబడి కాలముగడుపుచు సంతృప్తిని పొందు చుంటిని. ఈరీతిగా ప్రతిదినమందును అనేకులగు పురుషులతో రమించి వారివలన ధనమును గ్రహించి సంతుష్టినిజెందుచు కాలము గడుపుచుంటిని. సుఖమునిచ్చు మంచిపని చేయక ఆచారకర్మలను చేయక, స్నానదాన ధర్మము లాచరింపక తాత్కాలిక సుఖప్రదమగు నిందితకార్యములనుచేసితిని. నిత్యము హరికథాసక్తుల నిందించు దానను ఇట్లుండగా కాలక్రమమున నేను చనిపోతిని. నేను యమలోకమునకుపోయి అచ్చట చెప్పరాని క్రూరమైన బాధలను అనుభవించి ఆ దోషమువలన మూడు సారులు పులిగా జన్మించితిని.

క్రమముగా మూడుసార్లు కోతిగాను, అయిదుసార్లు యెద్దు గను, నూరుసార్లు అడుదానవై భర్తలేని దాననైతిని. పిమ్మట యెని మిదిసార్లు కుక్కనై నాలుగువందలసార్లు

పిశాచమునయ్యి, మరి నాలుగు వందలసార్లు కాకి, గుడ్లగూబ, కీటకము, పక్షి, పిమ్మట నూరుసార్లు పాముగాను, రెండువందలసార్లు నక్కగాను పుట్టితిని. మూడు వందలసార్లు వూరపందిగను, నాల్గువందలసార్లు ముంగిసగను, ఐదువందలసార్లు పిల్లిగను, ఆరువందల సార్లు ఎలుకగాను పుట్టితిని. దేవతలారా! ఇప్పుడు మీరు చూచుచున్న యీ తొండరూప మిదివరలో వెయ్యిసార్లు యనుభవించితిని. ఇట్టి నీచజన్మల నన్నిటినియెత్తి మునిగియున్న నా కీపుణ్యశరీరము వచ్చుటకు కారణమును చెప్పెదను వినుము.

ఇట్లు నేను బాలవితంతువయి బాధపడు స్త్రీజన్మలనెత్తి, మహా వైశాఖ మాసము నందు పగలు పన్నెండు గంటలకు ఒకానొక పర్వదినమందు మార్గాయాసమున బడలి వచ్చిన ఒక బ్రాహ్మణునకు నా యింటగల చల్దియన్నమును భోజనము పెట్టితిని. ఆ కారణముచేతనే మీరిట్లు అనుగ్రహించి, నాకు కలిగిన దుర్యోనిదోషముల నుండి తప్పించి ముక్తినికలుగజేసిరి, జహ్నుమహర్షి! దేవతలిట్లామె పలుకులువిని యాశ్చర్యమును పొందిరి. పిమ్మట నామెను వారిలో నొకరు పెండ్లాడిరి. పాపపరిపూర్ణ యగు శరీరముకల నాతొండ మాఘమాసమున నీటిబిందువులచేత ఉదయమందు తడుపబడుటచే, ఆశరీరమునువిడిచి దివ్యమైన సుందర స్త్రీరూపముదాల్చి దేవతా ప్రియురాలాయెను. ఇంతయు గూడ మాఘస్నాన మహిమ యని తెలియవలెను. పిమ్మట దేవతలు తిరిగి దేవేంద్రుని వెదక సాగిరి. ఇంద్రుడు పద్మపర్వత మందుగల గుహనుండి గాడిదవలె కూయుచుండెను. ఆ యార్పు వినిదేవతలు ఇంద్రుడిచ్చట నుండెనని వెళ్లిరి. గుహలో నుండి బయటకు వచ్చి, గాడిద ముఖముతో నిలబెట్టిన చెవులతో ముఖమునెత్తి యార్చుచున్న యింద్రుని జూచిరి.

కొందరు విచారించిరి. కొందరునవ్విరి. గొందరు దేవతలకు అధిపతియు, తమకు ప్రభువగు యింద్రునిజూచి యేమియు ననలేకయుండిరి. గాడిద ముఖముతో నున్న ఇంద్రుడును దేవతలనుజూచి సిగ్గుతో మరల గుహలోనికిపోయెను. సిగ్గుచేత ఇంద్రుడు తనపాపమును తలంచుకొనుచు, విచారముతో వారిని చూడలేక గుహలో నుండగా దేవతలు ఇంద్రుని వెంబడించి పరుగెత్తిరి. ఇంద్రుడు వారికి కనిపించక యా గుహాంధకార మున అదృశ్యుడయ్యెను. కాని దేవతలు వెదకి ఇంద్రుని గుర్తించి, ఇంద్రా! మేము దేవతలము. నీకు భయములేదు. నీపాపకారణమును శ్రీహరివలన దెలిసికొని నీ గాడిద ముఖమును పోగొట్టినీకు సుఖమును కలిగించు టకు సంకల్పించి నిన్ను వెదకుచు నిచ్చటకి వచ్చితిమి.అనిచెప్పి, దగ్గరకుపోయి ఇంద్రునిబట్టి వారంద రును కలిసి గుహబయటకు వచ్చిరి. ఇంద్రుడు శక్తిలేక బహుకష్టముతో గాడిదముఖ ముతో సిగ్గుచే తలవంచుకొని నెమ్మదిగా తుంగభద్రానదీ సమీపమునచేరెను. మకరరాశియందు సూర్యుడుండగా మాఘ మాసమున శుద్ధపాడ్యమి మొదలుకొని పాపములనుపోగొట్టు ముప్పదిదినములును, పాపనివారణముకై, ఇంద్రుడు దేవత లతో గూడుకొని తుంగభద్రా నదీతోయములందు స్నానముచేసెను.

దేవేంద్రుడు ఈ స్నానప్రభావమువలన బ్రాహ్మణుని శాపము నుండి విముక్తుడై, పాపమునుండి విడివడి, గాడిదముఖమును విడిచి సుముఖము గలవాడై యుండగా దేవతలందరాతనినిజూచి మిగుల సంతోషముతో నాతనిని పొగడిరి. అప్పుడు ఇంద్రునకు స్వర్గమునకు పోగల్గిన శక్తి కలిగినది. అందువలన ఇంద్రుడు తన దేవతాసమూహముతో స్వర్గలోకమునకు వెడలెను. జహ్నువింటివా ఈ స్నానమహిమ వలన వికారవదనుడైన దేవేంద్రుడు పాపవిముక్తుడై వికారవదనమును వదలెను గాన నీమాసమహిమను నీకుచెప్పితిని. ఈమాసమునందు స్నానముచేసిన పుణ్యాత్ములు యీలోకమందు అనేకసుఖములను అనుభవించి అంతమందు శ్రీహరి సాన్నిధ్యమును జేరుదురు. ఈకథ వినువారికి చదువువారికిగూడ అమితమైన ఫలము గలదు. పూర్వకాలమున పంపానదీతీరమున భయంకరాకారుడైన ఒక పిశాచము యీ మాసముయొక్క మహిమనుదెల్పు పురాణమునువిని పాపవిముక్తుడాయెను.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు
మాఘపురాణమున పన్నెండవ అధ్యాయము

పదమూడవ అధ్యాయము

పిశాచుడు ముక్తిని గాంచిన కథ

"జహ్ను మహర్షి, గృత్స్న మదమహాత్మా! నీవలన శ్రీహరి కథామృతమును విని తనివితీర తృప్తిచెందితిని. ఇంకను వినవలెనను, యావకల్గుచున్నది. గాన ఆ మాఘమహిమను దెల్పుము. ఆ పిశాచమెవరు? అతడెట్లు యీ మహిమనువినెను? ఎట్లు పంపానదీ తీరమున అతడా పిశాచ జన్మమునుండి విముక్తుడయ్యెను? అని యడుగగా గృత్స్నమదుడిట్లు చెప్పసాగెను.

పూర్వకాలమున పంపానదీతీరమున సమస్తమైన రాజులకును ఆశ్రయమైన పంపానగరమున మిక్కిలి ధనవంతుడైన వైశ్యుడొకడుం డెను. అతడు కాలక్రమాగతుడై మరణించి యమపురికిజేరెను. ఆ వైశ్యుడు జీవించియున్నంతవరకు యెన్నడును యెవరికి తనస్వార్జిత ద్రవ్యమునుండి సత్పాత్రదానముచేయలేదు. ఆదోషము చేత నరకమునకు పోయి, తరువాత భూలోకమున గర్భదరిద్రుడై పుట్టెను. దరిద్రుడగుట చేత తిరిగిఅనేకపాపములుచేసెను. అందువలన అతడు మిక్కిలి పాపాత్ముడై యుండెను. ఆ దోషముచేతవాడు పిడుగుపడి చచ్చెను. చచ్చిన పిమ్మట అతడు ఆ పంపానదీ తీరమున ఒకమఱ్ఱిచెట్టుమీద పిశాచమై ప్రజలకు భయమును కల్గించుచుండెను. భూలోకమున తిరుగునట్టియు, ఆకాశమున తిరుగునట్టియు భూతములను తినుచు, కొంతకాలము ఆపిశాచ రూపముతో తిరుగాడుచుండెను. ఇంతలో బ్రహ్మమానస పుత్రుడైన వసిష్టమహర్షి తనశిష్యులతోసహా పంపానదీజలములందు మాఘమాసములను చేయసంకల్పించివచ్చెను. మాఘమాసమున ప్రాతఃకాలమున వసిష్ఠుడు స్నానము చేసి నిత్యకర్మల నాచరించి శుచియై కల్పోక్తరీతిని

విశ్వదేవుడైన విష్ణువును ధ్యానించి ఆసమీపమున శిష్యులను గూర్చుండబెట్టి మాధవకథా సంవిధానమగు మాఘపురాణ మును చెప్పదలంచి వారి కెదురుగా గూర్చుండి పురాణమును చెప్పనారంభించెను.

ఏనరుడు ఈమాఘమాసమున సూర్యుడు మకరరాశియందుండగా సూర్యుడుదయించుచుండగా ప్రాతఃకాలమున స్నానముచేయునో వానిపాపములన్నియు సూర్యోదయమున చీకటులంతరించునట్లు నాశనమగును. పూర్వసంచితములు, యిప్పుడు సంక్రమించినవి కూడ నశించును. ఎవడట్లు మాఘస్నానమును చేయడో వాడు నరకలోకమునకు అతిథిగా వెడలుచున్నాడు. యజ్ఞయాగాది సమస్తకర్మలను విడిచిపెట్టినను, మాఘస్నానము చేసినమాత్రముననే మాధవలోకమునుచేరును. ఈరీతిగా వసిష్ఠుడు శిష్యులకు మాఘపురాణమును చెప్పుచుండెను. మఱ్ఱిచెట్టు క్రింద వసిష్ఠుడు చెప్పుచున్న పురాణమును చెట్టుపైనున్న పిశాచమువిని పుణ్యపరిపాకము చేత మఱ్ఱిచెట్టునుండిదిగి వసిష్ఠుని ముందర నిలిచెను. మరియు తనపూర్వజన్మ వృత్తాంతమునంతయు సవిస్తరముగా జెప్పెను. వశిష్ఠుడతనింజూచి యాశ్చర్య మందెను. ఆ రాక్షసుని పాపపరిహారార్థము వసిష్ఠుడా పంపానదీ జలమందు వానిని రెండుగడియలకాలము దర్భలచేత స్నానముచేయించెను. ఆ మాఘస్నాన ఫలితము వలనను హరికథాశ్రవణము చేతను ఆపిశాచము పూర్వజన్మార్జితమైన సమస్త పాపములచేతవిముక్తుడై, శ్రీహరి అనుగ్రహముచేత దివ్యశరీరమును దాల్చికోటిభాను సందీప్తమైన వైకుంఠమును జేరును. ఈలోకమున నెవరు హరికథలనువిందురో, తెలియుదురో, చెప్పెదరో,అభ్యసింతురో హరిపాద పూజానిరతులగుదురో, హరిపూజలను చేయుదురో, సత్కర్మల నాచరింతురో, సాధుకార్యచరణులో నట్టివారందరును హరిపదమును పొందుదురు. శ్రీహరియు వారికి తన అంశనొసంగును.

యోగములోనగు అనేక మంచి కర్మలఫలితమును బ్రహ్మహత్య మొదలగు పాపములను, నశింపజేయునదియు, తీర్థస్నానాది సర్వపుణ్యఫలతుల్యమును, పుణ్య ప్రదాయినియు, పుణ్యప్రాప్తినిచ్చునదియు సచ్ఛీలము నొసంగునదియు, నిత్యానందదాయియు, దేహాభిమానములనుత్యజించి ఆనందించువారికి సుఖమునిచ్చు విష్ణుకథ లను వినని మూర్ఖుడు నరకలోకమున శాశ్వతముగానుండును.మాట,వర్ణము, ఛందము లేకపోయినను సల్లక్షణ శూన్యమైనను కథఅందముగా లేకపోయినను, విభేదముగానున్నను, సందేహాస్పదమైనను, శ్రీహరినుద్దేశించిన శ్లోకముగాని గద్యముగాని పుణ్యమును గోరువారిచేత సదావినదగినదై యున్నది. జననమరణ రూపకమైన సంసారాంబుధియందు తరంగపరంపరలచే మునిగితేలుచు, ఆధారమేది? తరించుటయెట్లు? ఉపాయమేది? కష్టమెంతటిది? అని విచారక్రాంతులగు వారికి అతిసుఖప్రద మును, వినుటకింపగునదియు, నగు హరిసత్కథా కాలక్షేపము ముఖ్యము. హరికథను వినని వాడు బ్రహ్మ హత్యాపాతకునివలె క్రూరనరకమును పొందును.కాబట్టి సుఖమును గోరునరుడును, పాపనివారణమును, కోరునరుడును, పుణ్యప్రదమగు పురాణపురుషుని కథను పఠించుచుండవలెను. శ్రీహరి కథలను తిరస్కరించువాడును ఆ కథలయందు సుముఖత లేనివాడును, అగు నరుని ముఖమును చూడ గూడదు. అట్లు చూచుట సంభవించెనేని వెంటనే సూర్యుని ముఖము చూడవలెను. ఏ నరుడు సంతోషముతో శ్రీహరికథలను వ్రాయునో వ్యాఖ్యానము చేయునో, ఉపన్యసించునో చదువునో, వినునోవాడు సాక్షాత్ శ్రీమన్నారాయణదేవుడనియే తలంచవలెను.

నిమిషముగాని, అర్ధనిమిషముగాని శ్రీహరికథనువిని యానందించువాడు సౌఖ్యవంతు డగును. విశేషించి చెప్పిన ఫలములేదు. ఇదే మాఘ రహస్యము.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గమగు
మాఘపురాణమునందు పదమూడవ అధ్యాయము

పదునాల్గవ అధ్యాయము

మునులు నైమిశమున కలహించిన కథ

గృత్స్నమదుడు చెప్పుచున్నాడు. "విప్రోత్తమా! పూర్వకాలమున మార్కండేయ మహర్షి చెప్పిన క్రమము నీకుచెప్పెదను వినుము. తొల్లిసమస్తమైన మునీశ్వరులచేతను సేవింపబడుచున్న గోమతీ తీరమునగల నైమిశారణ్యమందు మునులు తమతమ గొప్పతన మును చర్చించుకొనుటలో వాదోపవాదములు పెరిగి కలహము కలిగెను. ఆ నైమిశార ణ్యము యెట్టిదనగా చెప్పెదను వినుము. కదంబములతోడను, కడప ఇప్పమ్రాకులతోడను, హరీతక హింతా భూజములతోడను, మద్ది, పనస, చంపక, అగరు తరువల తోడను గుగ్గిలపుచెట్లతోడను, తాటిచెట్లతోడను, ఆ మ్రాతక శిరీష గిరిమల్లికతమాల పిప్పల వృక్షములతోడను, లికుచపాదపములతోడను చంద్ర చెట్ల తోడను విరాజిల్లుచుండెను. మరియు నావనము నానావిధ తరులతాగుల్మ నికుంజ సంతాన విలసితమై సమస్తప్రాణు లకు సుఖాశ్రయ జీవనాధారమైయుండును. అట్టి ప్రశాంతమగు వనమందు మునిబృంద మంతయుజేరి పరస్పరము నాధిక్యతనుగూర్చి కలహించిరి. మొదటభృగుమహర్షి నేను తపోనిష్టుడను యోగీశ్వరులలో నేను మొదటివాడను, గాన నేనధికుడననెను. అంత గౌత ముడులేచి నేనువయస్సుచేత పెద్దవాడను గాన నేనధికుడనని పలికెను.మరియు నేను బ్రహ్మకల్పమును జూచితి ననెను. రోమసుడు నేను మునులందరికి గురువును, నాతో సమానుడీలోకమున లేడనెను.

అంతలో వృద్ధుడైన గార్గ్యుడులేచి నీరసధ్వనితో నేను పూజ నీయుడను చాలా కాలము శాస్త్రములను చెప్పుటవలన నాతోసమానుడులేడు. మాండవ్య డావెంటనేలేచి, నేను కాలక్రమానుగతమగు కర్మలను ప్రవర్తింపజేయువాడను, సత్కర్మలను చేయుట యందాశక్తిగలవాడను సర్వశాస్త్రముల యందును పండితుడనుగాన నే నధికుడనని పలికెను. అంత శంతనుడు కండ్లెఱ్ఱజేసి, నేను యోగాభ్యాసమునందు పరిపాటి కలవాడను. సమాధియందున్నవాడను, ఆత్మజ్ఞానముకలవాడను, గాన నాతో సమానుడీ ముని సంఘ మునలేడు. పౌలస్త్యుడు లోలోపలమండుచున్న క్రోధాగ్ని ప్రజ్వలింపగా నేనువేదశాస్త్రముల అభ్యాసముగలిగి, పెద్దలచే పూజింపబడువాడనుగాన నేనధికుడ నని బలికెను. శౌనకుడు తొందరగాలేచి నేను ఆత్మజ్ఞానము కలవాడను, మునులచేత పూజింపదగినవాడను, గాననాతో సమానమైనవాడులేడనిపలికెను. ఇట్లు మునులందరును, ఒకరినొకరు వాదించు కొనుచు, కలహమును కలిగించుకొని, కోపముతో యుద్ధసన్నద్ధులైరి.

మునిశ్రేష్టా! వినుము. అందులో కొందరు మునులు వెంటనే ఆ భృగుమహర్షిని సమీపించి జటలనుపీకి, ముష్టితో పొడిచిరి. కొందరు గౌతముని గడ్డమును పీకిరి. గౌతముడతి తొందరతో వారిని వడివడిగాపిడికిటచేత పొడిచెను. ఆ పిడికిటి పోటుచేత బాధనొంది కళ్ళనుండి నీళ్ళుకార్చుచుండిరి. మిగిలిన వృద్ధులైన గార్గ్య మాండవ్య, మునులు తమప్రతిపక్షుల శాలువలు మొదలగు వాటిని చింపివేసిరి. కృష్ణాజినము, ఛత్రమును, కౌపీనమును, కమండలమును, కోపముచేత పిండిగుండగాచేసిరి. ఒకరి దండము నొకరు విరిచిరి. విప్రులుగాన దండము, అజినము, పిడకళ్లు, ధోవతలు, దర్భ త్రాళ్లు మొదలగు యుద్ధపరికరములతో నొకరినొకరు బాధింపుచు యుద్ధము సలిపిరి.ఆమునులు రజోగుణ స్వభావముగలిగి శ్రీహరిమాయావశులై దేహాభిమానము గలవారయి, అజ్ఞానులవలె ప్రచండమైనయుద్ధమాడిరి.ఇట్లుండగా కలహాశనుడయిన నారదమునీంద్రుడచ్చటికివచ్చి మిక్కిలి యెక్కువగా వారిని యుద్ధమునకు పురిగొల్పి యీవిషయమును విష్ణువునకు తెలియజేయుటకై వైకుంఠపురమునకువెడలెను. అచ్చట నారదుడు శ్రీహరి కీవృత్తాంత మంతయు తేటతెల్లముగ తెలియబలికెను.

శ్రీమహావిష్ణువు నారదుని మాటలనువిని, నాయనా! నా మాయచేత యజ్ఞాన మున మునిగి, కలహమున దగుల్కొని పరస్పరము యీర్ష్యాలంపటులై చరించు మునులకు ఆ వనమందు ఉపాయముచేతనే ఆ కలహమును పోగొట్టవలయును. కాని వేరురీతిని నివారణ కాజాలదు. కాబట్టి వారికి జ్ఞానము కలుగుటకు నాకు ప్రేమాస్పదులగు సనకస నందన సనత్సుజాతులను వారిని అచ్చటకు పంపెదను. వారు సదా పంచవర్షవయస్కు లుగా నుందురు. వారు బాలురుగానేయుందురు. వారి బాల్యమందే నాల్గుయుగములును ప్రభవించి యంత మొందుచుండును. వీరితోబాటు గొప్ప మేధావియు వృద్ధుడును అగు మార్కండేయమునిని గూడ బంపెదను అతడు సమస్త మహాకల్పాంతరజీవి, వృద్ధుడు, సజ్జన ప్రియుడు, నారదా! ఆ ముని బృందముండు సభయందు మార్కం దేయునకును సనకనందనాదులకును వివాదము జరుగగలదు. నీవుకూడ నచ్చటికిపోయి కొంచెము చూచుచు నుండుము అని బలికెను. శ్రీహరియాజ్ఞ యగుటవలన నారదుడతి తొందరగా నా వాదమును వినగోరి నైమి శారణ్యమునకు జనెను.

మార్కండేయుడు శ్రీహరిచేత పురికొల్పబడినవాడై మునిసంఘము కడకువచ్చి మంచి శాంతవాక్యములచేత వారి నోదార్చెను. ఆ కలహకర్ములగు మునులు మార్కండే యుని యాశీర్వాదప్రభావముచే పాములవానిచే సర్పము చతికిలబడినట్లు యూరకుం డిరి. కొంతసేపటికి బ్రహ్మజ్ఞాన సంపన్నులును భగవంతుని ధ్యానమందు ఆసక్తిగల వారును, అగు సనకనందనాది మునులు గంభీరస్వరముతో శ్రీహరినామమును కీర్తిం చుచు, సూర్యసమానతేజస్సుతోనటకు వచ్చిరి. దూరమందేవారిని చూచి మేధావంతు డైన మార్కండేయుడు తొందరగా తన యాసనమునుండి లేచివారి నెదుర్కొని అర్ఘ్య పాద్యాది విధులచేత పూజించివారి పాదములకు నమస్కరించి, పాదములను కడిగి ఆపాదోదకమును శిరస్సునజల్లుకొనెను. ఈరీతిగా జేయుచున్న మార్కండేయునిజూచి సనకాదులాసభలో మార్కండేయునితో నిట్లు బలికిరి. నీవు వయసుచేత వృద్ధుడవు. మునీశ్వరులలో ప్రముఖుడవు. మునిశ్రేష్ఠుడవు. సప్తమహాకల్పముల వరకు జీవించి

యుందువు. బ్రహ్మాది దేవతలందరికిని స్తుతిపాత్రుడవు. అట్టి నీవు యీ సభలో మాకు అర్ఘ్యపాద్యముల నేల నొసంగితివి? వయోవృద్ధుడవయిన నీవు బాలురమైన మాకు అర్ఘ్య పాద్యాది విధియుత నమస్కారము లొనర్పగూడదని శ్రుతులందు చెప్పబడియున్నది. మేము అయిదు సంవత్సరముల వయసుగల బాలురము. మీరు వయోవృద్ధులు సప్తకల్ప జీవులు. అట్టిమీరు మాకునమస్కరింపవచ్చునా? అనుచు సనకసనంద నాదులు మార్కండే యునితోబలికిరి. (కృత,త్రేతా,ద్వాపర,కలియుగములు మహాయుగ మగును. బ్రహ్మకు అట్టి మహాయుగములువేయి ఒకపగలును, వేయి ఒక రాత్రియును యగును. అట్టిదివ్య దినములు మూడువందల అరువది ఒక బ్రహ్మవత్సరమగును. బ్రహ్మకు ఆ విధమైన నూఱువత్సరములు ఆయుష్కాలమగును. పిమ్మట బ్రహ్మాదులు నశింతురు. అదియే మహా కల్పము. ఇట్టివి ఏడు మహాకల్పములు మార్కండేయుని ఆయుష్కాలమని తెలియం దగును.)

ఆ నైమిశారణ్యమున ఆ మునీశ్వరుల సభలో ఆసనకసనందన సవత్సుజాతు లతో మార్కండేయుడు నిజమగు పలుకులతో నిట్లువచించెను. శ్రీహరికీర్తనపరాయణు లైన మునివల్లభులారా! మీరు సదాయితర వృత్తులను త్యజించి భగవంతుని నామకీర్త నము గావించుచుందురు. గాన వినుడు చెప్పెదను. సర్వప్రాణకోటికిని ప్రతిదిన మందున చిన్నదయిన తూటుగల మృణ్మయపాత్రనుండి జారు నీటిబిందువులవలె ఆయుష్కాలము తగ్గుచునేయుండును. ఇరువదియొక్క మహాకల్పము జీవించినను మరణము నిశ్చయము. ఇందసత్యము లేదు. ముదుసలియైనను వేదశాస్త్రాభ్యసనము గావించినను కర్మనిరతుడైనను, సమాధియుక్తుడైనను, తపోధనుడైనను, మాత్ర మేమి ఫలము! జ్ఞానములేకయుండిన చిరంజీవియైనను లాభములేదు. వ్యర్థముగా జీవితకాలము గడపుటవలన దుర్మతుల జీవితము దుష్ప్రయోజనము జ్ఞానము కలుగుట దుర్లభము. జ్ఞానమును సంపాదించువాడు శ్రేష్ఠుడుగాని, వృథాగాకాలముగడుపు వృద్ధుడు అధికుడు కానేరడు. ప్రాణికి నాశనకాలము సంభవించినపుడు లోకభయమును పొంది పైలోకమందు మంచి చెడ్డలకు ఫలమనుభవించి తిరిగి దేహధారియై యీ లోకమునకు రాగలడు. గాన నిత్యముకాని యీ శరీరము ధరించి శ్రీహరి కథలను వినక కోటికల్పములు జీవించినను లాభములేదు. అట్టిజీవితము వ్యర్థము శ్రీహరి కథసల్లాపములచేత జీవించువాని జీవితము ఫలప్రదమైనది. నిమిష మైనను, సగము నిమిషమైనను, కాలము వ్యర్థపుచ్చక విష్ణుకథలనాకర్ణించువారు, మునుల కంటె మిన్నగా పూజింపదగినవారు. మీరందరును రాత్రియుబవలును కూడ శ్రీహరి ధ్యాన మందును, పూజలందును కథలను వినుటయందును, చెప్పుకొనుట యందును, పాదధ్యానమందును, హరినామ సంకీర్తనమందును. కాలమును గడుపుచుందురు. అందువలన పుండరీకాక్షుడు మీహృత్పుండరీకములందు నిండార నిత్యనివాసము చేయును. మే మొక క్షణమైనను శ్రీహరి కథలను వినలేదు. విష్ణుకథ విననివాడు వయోవృద్ధుడైనను జ్ఞానములేని బాలునితో సమానము. శ్రీహరి కథాసక్తుడైన బాలుడు, వయస్సుచేత చిన్నవాడై నను వృద్ధునివలె దేవతా పూజనీయుడగునుగాన మీరు పంచవర్ష ప్రాయులైనను శ్రీహరి కథాలాలసులగుటచే మాకు గురువులగుదురు. మేము పెద్దవారమైనను విష్ణుకథలను విననికారణమున మీకు శిష్యులగుదుము. అనగా మీకన్న తక్కువవారము, అయిదుగురు

గురువులు కలరని శ్రుతివాక్యము పలుకుచున్నది. జ్ఞానముచేత వృద్ధుడు, తపస్సుచేత వృద్ధుడు, వయస్సుచేత వృద్ధుడు, ఆత్మజ్ఞానముకలవాడు, శ్రీహరికథలను వినుటయందాసక్తుడు-యీా అయిదుగురు గురువులగుదురు. మధువైరి కథామాధుర్యము మీకే తెలియును. శరీరమును ధరించినవారికి గురుత్వము, లఘుత్వము, యిదియే నిర్ణయింపదగినది. కాబట్టి బహ్నుమహర్షీ ! యీరీతిగా మార్కండేయుడు సభలో చెప్పగా కలహమునబడియున్న మునులు తమలో తాము సణుగుకొనుచుండిరి. మార్కండేయుని పలుకులు సత్యమని సనక సనందనాదులు పలుకుచు శ్రీహరి కథామహిమను వర్ణింపదొడగిరి.

ఏ మహానుభావుడు దివ్యావతారముల నెత్తెనో అట్టి దానవాంత కుని దివ్య చరితామృతమును ఏ నరుడు పానము చేయునో, ఎవడు గంగానదీ తోయము లందనగా శ్రీహరియొక్క పాదపద్మముల నుండి వెడలిన పాదోదక మందుస్నానము చేయునో ఏనరుడు శ్రీహరీ దయాసింధో, కృష్ణా, విష్ణో ! వాసుదేవా! దామోదరా ! అని సదా నామసంకీర్తనము గావించునో వారందరును అందరికిని పూజనీయులు. విష్ణుపాదోదకము పావనము, అట్టిస్నానముచేత శరీరము కూడ పవిత్రము కాగలదు. శ్రీహరి సంకీర్తనవలన జిహ్వా పవిత్రము కాగలదు. స్థిరమైన శ్రీహరియొక్క ధ్యాన యోగముచేత మనస్సు పవిత్రమగును. శ్రీహరిని పూజించిన చేతులు పరమపావన మగును.గానశ్రీహరికథలను వినువారు, సన్యాసులుగాని మునులుగాని, యోగీశ్వ రులుగాని, వందనీయులు, విష్ణుభక్తిలేని నరుడు యెంత తపస్సు చేసినను వృథా యగును. భక్తిలేక చిరంజీవియైనను ఫలితము శూన్యము. విష్ణుకథలు వినని చెవులు సొరంగములవంటివి విష్ణుదర్శనము చేయనికళ్ళు నెమలి యీాకలకుగల కళ్ళతో సమానము. శ్రీహరిని పూజింపనిచేతులు కొయ్యగరిటెలతో సమానము. శరీరము బూడిదతో తులయగును. శౌనకాదిమహర్షు లీమాటలనువిని సిగ్గుజెంది విచారమును సూచించుచు మనస్సులో ఆనందమును మాత్రము వెలిబుచ్చుచు నమస్కారము గావించిరి. మార్కండేయ సనకాది పాదారవింద వందనాదికములైన పిమ్మట వారు యిట్లనిరి మేము మీచేత ఉపదేశింపబడితిమి. జ్ఞానమునొసంగు విష్ణుకథను వినుటకు కుతూ హలులమై యుంటిమి. గానమార్కండేయా ! మాకు చెప్పుమని యడిగిరి. మునుల పలుకులువిని నారదుడు మొదలయిన శ్రీహరి భక్తులెల్లరు హరిసెలవును పొంది వైకుంఠము జేరిరి. అచ్చట శ్రీమహావిష్ణువునకీ వృత్తాంత మంతయు చెప్పిరి. శ్రీహ రియు; వ్యాసమహర్షి యంశతో, వేదాంతమునంతను సూతునకు జెప్పెను. సూతునివలన అందరును హరికథా మృతమును గ్రోలిరి. పిమ్మట శౌనకాదిమునులందరును పరమశాంతులయిరి.గాన గురువు ఉపదేశములేనిదే యెట్టివాడును సుజ్ఞానికా జాలడు. ప్రాణులు కర్మవలనకలుగు గుణముల చేతలబ్ధసంగులై అనేకరీతుల సంచరించి తిరిగి జన్మస్థానమందే నాశనమగుదురు. ఈ మాత్రమునకు సుఖమువలన లాభములేదు. బంగారమునందు కటకమకుటాదులుత్పన్నములై లయించునట్లు జంతువులు కూడా ఉత్పత్తినొంది తిరిగిలయించును. అందమైన మంచిగుణ శీలములుగల, వేదవేదాంగ వేత్తయైన గురువుయొక్క కృపావిశేషముచే పాపములను పోగొట్టు పుండరీకాక్షుని దివ్య కథలను విని తేజోవంతమగు బుద్ధికలవాడై భక్తుడు ముక్తిని పొందుచున్నాడు.

గాన ఓ జహ్నుమహర్షీ ! యారీతిగా విష్ణుకథలువిని పిశాచ శాపమును పోగొట్టిన కథావిశేషము సుఖప్రదముగాన వేడుకతో విష్ణు కథను నీకు చెప్పితిని. ఈ కథను వినినవాడు తప్పక ముక్తిని పొందుననుటకు సందియములేదు.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు

మాఘపురాణమునందు పదునాల్గవ అధ్యాయము

పదునైదవ అధ్యాయము

పద్మాక్షుడు శివకేశవులకు భేదములేదని చెప్పుట

"ఓ జహ్నుమహర్షీ ! వినుము. శ్రీహరి కథామృతమును గ్రోలిన పిశాచిముక్తిని పొందెనని చెప్పుటవలన శ్రీహరి కథలను వినుటయందు ఆసక్తికలిగి మాఘమహి మను విడిచి, మాధవ మహిమను దెల్పుటకయి మునుల కలహగాధలను చెప్పితిని; శ్రీ విష్ణుదేవుని కథాలాపముల నింకను వినిపించుకథ నొకటి చెప్పెదను వినుము.

పూర్వము బ్రహ్మదేవుడు, మహేశ్వరుడు, రజోగుణముచేతను, తమోగుణము చేతను, చలించి ఒకరికంటె ఒకరు అధికులమను అహంభావముతో కలహము పెంచు కొనుచుండిరి. నేను అన్నిలోకములకు కర్తను, దేవతలకు యీశ్వరుడను, ఈ పదునాల్గు లోకములందును నాకంటె కర్తలేడు. అని శివుడు బ్రహ్మతో పలికెను. బ్రహ్మ శివునితో అట్లనేపలికెను. ఈ రీతిగా వారిరువురును గొప్పగా కలహించిరి. ఇట్లు వేయిసంవత్సర ములు గడచెను. కలహముతగ్గలేదు. వారి గర్వమును మాపు చేయుటకు విరాడ్రూపుడును స్వయంప్రభువును అగువిష్ణుమూర్తి ప్రత్యక్షయ్యెను. శ్రీమహావిష్ణువు అనేకములైన సూర్యులకాంతితో సమానమైనకాంతి గలవాడును, అనేకమైన ముఖములు గలవాడును, అనేక చేతలు గలవాడును, అనేక పాదములు గలవాడును, అనేక నేత్రములు గలవాడును, స్వయంప్రభువును, అయి అన్నిలోకములందునువ్యాపించి బ్రహ్మాండమునకు లోపల వెలుపల యంతటనువ్యాపించియున్నాడు. తనసర్వవ్యాపకత్వమును జూపించుటకు ప్రత్యక్ష మయ్యెను. బ్రహ్మ శివుడు విరాడ్రూపుడును, దివ్యగంధముచేత పూయబడిన శరీరము గలవాడును, దివ్యమైన అలంకార ములచేత విరాజిల్లువాడును అగు శ్రీమహావిష్ణువును జూచిరి.

అనేకరీతుల విభిన్నమైన యీ సర్వప్రపంచమును విష్ణువుయొక్క ఏకదేహ మందు యున్నది. బ్రహ్మమహేశ్వరులు అతని చెవులయందుగలరు. అట్టి మహాపురు షుని దివ్య నేత్రముతోచూచి ఒకరికంటె ఒకరు అధికులమని ప్రతిజ్ఞను చేసుకొను చుండిరి. ఎవరు యీమహాపురుషుని ఆదిఅంతమును తెలిసికొనునో వాడేగొప్పవాడు. వాడేలోకములన్నిటికి కర్త, అధిపతికాగలడు. ఈరీతిగాబ్రహ్మయు, శివుడును ప్రతిజ్ఞలు చేసుకొని అంతములేని అనంతుని ఆద్యంతములు చూచుటకయి బయలుదేరిరి.

సమస్త దిక్కులయందును విదిక్కులయందును, భూమండల మందును, ఆకాశ మందును, సమస్త ప్రదేశములందును,వేయిసంవత్సరములువెదకి శ్రీహరి ఆద్యంతములు

గానక అలసిపోయి తిరిగితిరిగి యథాస్థానమునకువచ్చి ఆ బ్రహ్మయు, శివుడును యిట్లుఅనిరి. వెయ్యిదివ్యసంవత్సరములు వెదకితిమి మనమిరువురము గొప్పవారము కాము, కర్తలముకాము. భగవంతులముకాము, ఈ మహాపురుషుడే ప్రపంచమునకు సృష్టికర్త, ఇతడే పోషించువాడు. ఇతడేలయించువాడు. గుణాతీతుడును, గురువును, రక్షించువాడును, స్వయంభువుడును, స్వప్రకాశముగలవాడును, సమస్తలోకమునకు అధిపతియు, అందరిదేవతలకు అధిపతియు, అన్నిభూతముల యందును ఆవేశుడైయున్న వాడును అగుమహాపురుషుడు యీతడేఅని నిశ్చయపరచు కొని, వ్యక్తమైనప్రకాశముతో, శుభవీక్షణములుకలిగి, దయగలమనస్సుతో, విష్ణుమూర్తి యొక్క ప్రసాదముచే పొందబడిన జ్ఞానముగలవారై బ్రహ్మయు శివుడును యీ రీతిగా విష్ణుమూర్తిని స్తుతిచేసిరి. విష్ణుమూర్తీ! అనంత స్వరూపా! నీయొక్క ఘనమైన, సమస్తమునకు ఆధారమైన ఆదిస్వరూపమును, కోటిసూర్యప్రభాబాసమాన తేజోవిరాజమాన స్వరూపమునుగలిగి దేవతలకుప్రభువై, సకలముని మనోవికాసమై పద్మపత్రములవంటి కండ్లుగలవాడనై ప్రకాశించు నీదివ్యస్వరూపమును మాకు ప్రత్యక్షముగా ప్రసాదింపుము. ప్రపంచమునకు ఆత్మరూపివై, బ్రహ్మ, శివసురవరశ్రేణికి పూజనీయుడవై, నాల్గువేదముల చేతను కొనియాడబడుచు; పండిత ప్రకాండులచే స్తుతింప బడుచుండు నీకువందనములు. శ్రేష్ఠమైన మంత్ర,తంత్ర, యంత్ర బీజస్వరూపమై ప్రకాశించు నీపాదసరోజములను సేవించువాడు నీ సన్నిధానమును చేరగలడు. శ్రీహరీ! నీవుత్రిలోకకర్తవు పోషకుడవు.అంతములేని తేజముగలవాడవు. అనంతరూపుడవు. గురువునకు, పరమగురువవు ఎవరు ఏమియడిగిన దానిని యివ్వగల వాడవు, ఘనమైన సముద్రమునందుద్భవించిన తులలేని రత్నమువంటివాడవు, త్రిమూర్తి స్వరూపా! దేవతలచేతను రాక్షసులచేతగూడ పూజింపబడువాడవు, సన్మార్గులయొక్క మనోవాంఛలను దీర్చువాడవు, స్వర్గలోకనివాసము గలవాడవు, మృష్టాన్న యమృతమును భోక్తవు సురాసురప్రభువవు, పద్మనేత్రములుగల మహాదేవా! లక్ష్మిదేవికిభర్తవై, రహస్యరక్షకుడవై, సమస్త ప్రాణకోటియొక్క మనోగమనుడవై, పంచముఖరూపుడవై నాల్గుముఖములు గలవాడవై, స్థావరజంగమముల కధిపతివై మెలగుచుందువు. నీవే అగ్నిదేవుడవు, సూర్యుడవు వాయుదేవుడవు, యముడవు, కుబేరుడవు, దేవతలకు అధపతియగు దేవేంద్రుడవు. ఆదిపురుషుడవు.నీవే ఈవిధములగుసృష్టిని చేయు చున్నావు. నీవే మహదైశ్వర్యవంతుడవు. అన్ని విధములైన సద్గుణములు గలవాడవు. అన్నిటికి నిలయమైన భూలోకమునకు ఆధారమునీవే. జరిగినది,జరుగుచున్నది, జరుగబోవునదియగు కాలములందు భూతసృష్టిని గావించు ప్రభువునీవే! అట్టి నీకు నమస్కారము.

మంచిబుద్ధితో కవీశ్వరులు యోచించి ఉత్తములలో ఉత్తము డనియు పవిత్రులలో పవిత్రుడనియు, పురాణపురుషుడనియు అనంతుడవనియు, ఆశ్రితుల కాదిదేవుడవనియు, నిన్ను తెలుసుకొనుచున్నారు. వేదస్వరూపమునీదే. తెలుసుకొన తగినవాడవు నీవే నీవే సర్వదిక్కులయందును గలవాడవు. నీవేప్రభుడవు, నీవే వైకుంఠము, నీవే ఋక్కులు వేదవాక్కులు సర్వవేదములు. నదులయందు గంగానదియు, పర్వతములయందు హిమవత్పర్వతము, జంతువులందు సింహము, పాములందాది శేషువు, రత్నములందువజ్రము, సముద్రజనితములగు వానియందు చంద్రుడవు, సముద్రములందు పాలసముద్రముకూడ నీవే! అట్టి నీకువందనములు. లోకాధిపత్యము మాదేఅయి యున్నదని అనేకవేల

సంవత్సరముల నుండి కలహించుచుంటిమి. నీవేస్వయంప్రభుడవై దయాస్వరూపడవై మాకలహమును దీర్చుటకై సంకల్పించి తిని దయాసింధూ! నీదివ్యదర్శనముచేత మాకు పరిశుద్ధమైన బుద్ధి గలిగినది. ప్రభూ! నీకు నమస్కారము జగన్నాయకా! నీయొక్క యీగొప్పరూపమునువదలి సామాన్యమైన రూపమునుదాల్చుము. మమ్ములనుదయతో జూడుము.అనిపలికిన బ్రహ్మ యీశ్వరులవాక్కులు విని విశ్వజనకుడైన విష్ణుమూర్తి వారితో ఇట్లనెను.

మహేశా! బ్రహ్మదేవా! మీరిరువురును యింతకాలము నుండి కలహించు విషయ మును విచారించి నిర్ధారణచేయుటకై నేనీ మహారూపము దాల్చవలసివచ్చెను. నాయొక్క ఆదియంతములేని దివ్యరూపమును చూచుటకు సమర్ధతలేక నిశ్చేష్టులై మీకలహమును కట్టిపట్టి ప్రసన్నవదనులై నన్నుస్తుతించిరి. మీకు యెందులకట్టి కలహము కలిగెనో చెప్పెదను వినుడు. దానిని తప్పించుటకు దేవేంద్రాది దేవతలకును రాక్షసులకునుగూడ శక్యముకాదు. ప్రకృతివలన సత్త్వము, రజము, తమము అను మూడుగుణములు కలుగును. ఆ గుణత్రయముచేత, పట్టుబడినవారికి యేదియు కలుగనేరదు. ఈ మూడు గుణములవల్లను కలుగు కర్మవిశేషములను చెప్పెదను వినుడు. సత్వగుణము నిర్మలమైన దైనందున శాశ్వతమైన ప్రకాశమును గలిగియుండును. ఆత్మకు సౌఖ్యకరమైన సద్గుణజాలమును కలిగించి జ్ఞానసంపాదన చేయించి పరలోకసుఖము నిచ్చును. పరమే శ్వర పరధ్యానాశక్తి కలిగించును. రజోగుణము రాగమువలనను ఆశవలనను కలుగు చున్నది. గాన ఆత్మకు యత్నముచేత కర్మసంగమము కలుగును. స్వకీయమైన రూపసంప దను మట్టుపరచి, కేవలము యిహపరార్ధ కర్మలయందు ఆశక్తినికలిగించును. తమోగుణము కేవలము అజ్ఞానము వలన కలుగుచున్నది. సమస్తప్రాణులను అజ్ఞానమునముంచి మంచి చెడ్డ వివేకము నశింపజేయును. తమోగుణము జడజన్యమగుటవలన ఆత్మను ప్రమాదము, బద్ధకము, నిద్రయను దుశ్చేష్టలయందు ప్రసరింపజేయును. ప్రయత్నముచేసి చేయవలసిన కృత్యమును మరచిపోవుట ప్రమాద మనబడును. చేయవలసిన కార్యమును అశ్రద్ధచేసి చేయలేకపోవుట బద్ధకము. బుద్ధినశించి చేయవలసిన దానిని విడిచి పెట్టియుండుట నిద్రయందురు. ఈమూడుగుణములయొక్క కట్టుబాటు యింద్రియ సుఖముల యందాసక్తి చేతను రాగోదయముచేతను, బుద్ధిమాంద్యముచేతను ప్రమాదము, బద్ధకము, నిద్రలచేతను ఆత్మకు కలుగుచున్నది. బ్రహ్మవేత్తలు యీ మూడు గుణములయొక్క మార్పులకు లోనుగాక గుణావలంబనమువలన గుణదోషములను త్యజించి ఆత్మానుభూతియందే యుందురు.

నేనిప్పుడు నాకోరికను దీర్చుకొనగలను. నావద్ద ధనమున్నది. నాకు తృప్తి కలుగ గలదు. ఇంకను ధనము రాగలదు. శత్రువును యిప్పుడు చంపితిని. ఇంకను కొందరు శత్రువులను చంపగల్గుదును విద్యచేతను, సంపదలచేతనుకూడ నేను దేవుడను, భోగసుఖ ములను పొందువాడను, పుత్రపౌత్రాది సంతానవంతుడను ధనవంతుడను, బలవంతుడను, సుఖవంతుడను, గొప్పవంశమందుపుట్టితిని, నాతో సరిసమానుడులేడు. అని తనను గురించి చెప్పుకొని యానందించు మాటలన్నియు రజోగుణ తమోగుణములయొక్క మహిమయని తెలిసికొనుడు. గాన మీరీ రజోగుణ తమోగుణములచేత కట్టువడిరి. ఆ ప్రభావమువలన మీరు కలహమునంబడిరి. ఆ గుణమహిమవలన మీకలహము బలమై వృద్ధిగాంచినది. మొట్టమొదట గొప్పదైన చీకటినిండియుండి, పంచభూతములు

లేకయున్నంత నేను సృష్టిచేయుటకైనా శక్తిచేత బంగారు గోళములవలెనుండి, కొంతకాలము నకు అవయవస్ఫుటము కలిగికార్య కర్మల నిమిత్తమైన మూడురూపములుగా నేర్పడితిని. ఆరూపములే మీరిరువురును నేననుఅయియున్నాము. సృష్టిస్థితిలయమునకు కారణ భూతులమైతిమి. సృష్టిచేయు వాడు బ్రహ్మ, పోషించువాడు విష్ణువునాశము చేయువాడు శివుడు. గాన ఒకే గోళమునుండి బయలు వెడలిన మీరిరువురకు భేదములేదు. ఆదియందు లేని భేదము యిపుడెచ్చటనుండి వచ్చును. బ్రహ్మదేవా! నీవు ప్రభువవు. అన్నిప్రాణులకు సృష్టికర్తవు సురాధ్యక్షుడవు. వేదములకు స్థానభూతుడవు, యజ్ఞములకు అధిపతివి, అందరిని రక్షించువాడవు సర్వలోకము లకు సంపదల నిచ్చువాడవు, నీవు స్వకీయమైన శక్తిచేత యోగమునుపొంది నాగర్భమందుండి యాచనచేసి బాలారుణభాస్కర సమాను డవై నాభికమలమందు పుట్టితివి. ఇట్లుమీకు భేదము కలదనువాదము వ్యర్థము, నీకును నాకును భేదములేదు. నేనొకడుగా కనిపించినను బహుధాయున్నాను నీవు అందరిని, సురలను, మునులనుకూడ రక్షించి వారిచేత వందనముల గొనువాడవు. పురుషోత్త ముడవని అంతశక్తి రూపుడైన శ్రీహరి బ్రహ్మదేవునితో యిట్లు చెప్పి మరల శివునితో యిట్లు పలికెను.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గమగు మాఘపురాణమునందు
పదియయిదవ అధ్యాయము

పదునాఱవ అధ్యాయము

ఈశ్వర బ్రహ్మకలహమును శ్రీహరి నివారించుట

శంకరా ! నీవు సూ ర్యుడు, చంద్రుడు, నేత్రములుగా గలవాడవు, అగ్నినేత్రము గలవాడవు. అన్నిలోకములకు కర్తవు అందరిదేవతలచేతను కొనియాడబడువాడవు. యోగీశ్వరులందరిచేత వందనీయుడవు. సంసేవ్యుడవునీకును; నాకును, భేదమేమియు లేదు నీవేనేను, నేనే నీవు వేదాంతజ్ఞాన పరిపూర్ణులైనయోగులు నిన్ను ముక్తికి ఆధార భూతునిగా దలంచి సేవించుచుందురు. మరియు ముక్తినందుదురు. నీవు సమస్తమైన భేదములను తొలగించువాడవు. అన్నిభేదములకు ఆధారభూతుడవు. లోకములకు ఆధారకర్తవు. దేవతలకు దేవుడవు ఈశ్వరులకు ఈశ్వరుడవు దేవులలో గొప్పవాడవు ప్రభువులలో ఘనుడవు. నీవు పరమానంద స్వరూపుడవు. శరణాగత రక్షణుడవు. శాశ్వత పరబ్రహ్మస్వరూపుడవు నిరంజనుడవు శివుడవు, మంగళకరుడవు, అంతటను వ్యాపించియుండువాడవు, సూక్ష్మరూపివి, పరబ్రహ్మవు, శాశ్వతుడవు, నీవు దేవతలలో ఇంద్రుడవై యున్నావు బ్రహ్మజ్ఞానవేత్తలలో బ్రహ్మజ్ఞానివి, మునులలో వశిష్ఠుడవు, దేవాంశసంభూతులలో వ్యాసుడవు, సాంఖ్యులలో కపిలాచార్యుడవు. పదకొండు రుద్రులలో శంకరుడవు, ఆదిత్యులలో వామనుడవు. అష్టవసువులలో పావనుడవు. వేదములందు సామవేదము ఛందస్సునందు గాయత్రివి నీవే. విద్యలయందధ్యాత్మ విద్యయు, గతులలో నుత్తమ పరమగతియు, శక్తులలో మాయా శక్తివి, మంచిచెడ్డ, వృద్ధి, నాశనముమొదలగువాటిని కనిపెట్టు వారిలో యముడవు నీవే అయియున్నావు.

రహస్యముల ఓంకారమును, వర్ణముల బ్రాహ్మణుడవు, ఆశ్రమములందు గృహస్థాశ్ర
మము, ప్రభువులలో మహేశుడవు, పురుషులలో నందతిీయందు సంచరించు పురుషోత్తముడవు. ఉపనిషత్తులలో గుహ్యోపనిషత్తు కల్పములలో మహాకల్పము యుగములలో కృతయుగము, నవగ్రహము లలో సూర్యగ్రహము, వాక్కులలో సరస్వ తియు అందకత్తెలలో లక్ష్మీదేవి, మాయారూపులలో శ్రీమహావిష్ణువు, పతివ్రతలలో అరుంధతివి. పక్షులలో గరుత్మంతుడవు, సూక్తములలో పురుషసూక్తము, బ్రహ్మతత్వ వాదనలందు పరబ్రహ్మము, మంత్రములందు గాయత్రీమంత్రము, యజ్ఞములందు శతక్రతువు పర్వతములందు మేరువువు, యోగీశ్వరులలో అనంతుడవు అయి యున్నావు. నీవే పరబ్రహ్మవు, ఈ చరాచరాత్మకమైన ప్రపంచమంతయు నీరూపమే. నావలెనే నీవును అంతటను ప్రధానుడవు.

నీకును నాకును భేదమేమియులేదు. వేదాంతవేత్తలకిది తెలి యును. నారదుడు పూర్వకాలమందునాచేత నీ గొప్పతనమును వినగోరి నిన్ను చూచుటకయి నిర్మలమైన గొప్ప తపస్సుచేసెను. నీవు నారదునకు ప్రత్యక్షమయితివి. ప్రపంచాధిపతివగు నిన్ను గాంచి ముదితస్వాంతుడై నారదుడు స్తుతిచేసెను. కథలకు అతీతమై కన్నులకు గోచరముకాక, కడునిర్మలమై, ఒకడవై, మొదలు, మధ్య తుదిలేనివాడవై ఆదిదేవుడవై, స్వయంప్రకాశము గలవాడవై, అంతములేనివాడవై అజ్ఞానమునకు పైనుండి ప్రకా శించు నీ స్వరూపమునకు నమస్కారము. వేదాంతవిజ్ఞానులు నిన్ను సమస్త జగత్తునకు నిర్మాణకర్తగా దలంతురు. ఆనందరూపమును, ఓంకారమును నీవేయని యోగులు శరణుపొందుచున్నారు.అన్నిప్రాణులయందునుండియోగ వియోగములకు కారణ భూతుడవై, తేజోవంతుడవై, పుట్టుకచావులులేనివాడవై, ప్రాణాధారభూతుడ వును అగువానికి నీకునమస్కారము. ఆద్యంతరహితుడవును, జగదాకారుడ వును, స్థితిలయ కారకుడవును, ప్రకృతికి అతీతుడవును, కూటస్థ దవును, తెలియరాని తనుభావము కలవాడవును పురుషోత్తముడవును అగునీస్వరూపమునకు నమస్కారము. సర్వాధార మును సమస్త జగత్కర్తవును, అన్నిశరీరములందు ప్రవేశించి, స్థూలసూక్ష్మ వికారాదు లను పొంది త్రిగుణాత్మక చిత్రములునుగల నీస్వరూపములకు నమస్కారము. పదు నాల్గు భువనములందు ఆత్మరూపివై నీటియందును, విచిత్రగతుల పురుషోత్తముడవై బ్రహ్మాండమును పూర్ణరూపముగల నీకునమస్కారము సమస్త దేవతాకారుడవు. ఆది దేవుడవు స్వయంప్రకాశుడవు. లోకకారణుడవు, త్రికాలవేదివి, పరమార్ధరూపుడవు, సూర్యమండల మధ్యస్థుడవుఅగు నీకునమస్కారము. వేయిముఖములు, వేయిబాహు వులు, అంతములేనిశక్తిగల పురాణపురుషుడవు, నీటియందు నిద్రించు నారాయ ణాంశా సంభూతుడవు, దంష్ట్రాకరాళమును ప్రళయకాలస్వరూపుడవును, సర్వప్రపంచ నాశహేతువునుఅగు నీయొక్క కాలరూపమునకు నమస్కరించుచున్నాను. వేయిపడ గలు గలిగియున్న సర్పముచేత సేవింపబడుచున్న నారాయణుని కిష్టుడగు శేషుడను రూపమునకు నా నమస్కారము. అఖిలైశ్వర్య సంపన్నుడవును, ప్రళయనేత్రము గలవాడవును, పరబ్రహ్మానందరసమును గ్రోలువాడవు, ప్రళయకాలమున మిగిలి

యుండువాడవు. ఆకాశసంచారుడవగు నీకునమస్కారము, విచారములేనట్టియు, నిశ్చయుడవైనట్టియు, పవిత్రుడవు, సురలచేతను, అసురులచేతనుకూడ పొగడబడు వాడును, సుకుమారశరీరుడవు, పరిశుద్ధదేహముకలవాడవును, అఖిలాండనాథుడవు, చతుర్బాహుడవు, త్రిశూలమును చేతినిధరించినవాడవును, దయాస్వరూపుడవును, పార్వతీదేవినిసగము శరీరముగా దాల్చినవాడవునగు పరమేశ్వరా ! నీకు నమస్కారము అని నారదుడు ప్రార్థించెను.

ఆ స్తోత్రమును విని నీవు మిగుల సంతసించితివి. నారదస్తుతి అమోఘము. యీస్తోత్రమును మునులందరువిని వారుగూడ నీస్తుతినే అవలంబించి సేవించు చుందురు. గాన నెవరునిన్ను, నన్ను, బ్రహ్మను అను భేదము తెలుసుకొనక భేదబుద్ధితో జూతురో వారు ఆచందార్కము నరకమునంబడి యుందురు. రజోగుణ ప్రభావముచే మీ యిరువురకు యిట్టికలహము వాటిల్లింది. గాన మీకలహమును కట్టిపెట్టి సుఖ ముగా నుండుము. భగవంతుడీరీతిగా వారి కలహమును మాన్పి అంతర్ధానమును పొందెను. తరువాత బ్రహ్మశివుడు తమస్థానములకు వెడలిరి. యీ విధముగా రజోగుణ తమోగుణబద్ధులై బ్రహ్మయు, శివుడును అనేక వేలేండ్లు కలహించిరి. ఆ కలహమతీతమై, పెరుగగా మాయారూపుడయిన మాధవుడు ఉపాయముచేసి ఆ కలహమును వారించి వారిరువురకు సఖ్యమును కలిగించెను. కాబట్టి ఆత్మజ్ఞానులు ప్రపంచ రక్షకుడని విష్ణుదేవునే సేవించుచున్నారు. విష్ణుదేవుని సేవించువారు శ్రీహరి యనుగ్రహముచేత సౌఖ్యమును పొందుదురు. జహ్నుమహర్షీ ! వాంఛలు గలవారును, సాధుసజ్జనులును, పూజలచేతను, కథలచేతను, వందనములచేతను మాధవుని పూజించువారు అంతమందు విష్ణుసన్నిధానమునుచేరుదురు. మానవుడు అహం కారము, సిగ్గువిడచి ధ్యానము అర్చనము, కథాసంకీర్తనములచే శ్రీహరిని పూజింప వలెను. అహంకారమువలన విచారము కలుగును. జ్ఞానము నశించును, గాన దానిని విడువవలెను. నేను గొప్పవాడనను గర్వమును వదలి, కార్యకారణమువలన గలుగు పరిహాసము, లజ్జనువదలి జ్ఞానవంతులై యీ మాఘవ్రతములు చేయవలెను. శ్రీహరియొక్క సత్కథాశ్రవణమే పరమముక్తికి సాధనము.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు

మాఘపురాణమున పదునాఱవ అధ్యాయము

పదునేడవ అధ్యాయము

విప్రదంపతులు పుత్రుని గనిన కథ

జహ్నుమహర్షి గృత్నమదుని తత్వోపదేశము చేయుమని ప్రార్థించుచున్నాడు. కర్మగ్రంథులనువిడదీయునదియు, మోక్షమార్గమును, సుజ్ఞానమును కలిగించునదియు నగు మాఘమాసధర్మమును విధివిధానముగా నాకు తెలియచెప్పుమని యడుగగా గృత్న మదుడు చెప్పసాగెను. జహ్నుమహర్షీ! నీ బుద్ధి చాలమంచిది. శ్రీహరియొక్క గుణగణము లను వినగోరుటచేత, నీవు యోగీశ్వరులలో నుత్తముడవైయున్నావు. మాఘవ్రతము మొదలుగాగల అనేకమైనవ్రతములయొక్క పుణ్యములు అనేక జన్మల యందు చేసిననేగాని శ్రీహరియొక్క కథలను వినుటయందు ఆసక్తిగలుగ నేరదు. కోటిజన్మలయందు చేసిన తపస్సు, దానము, సత్కారము విధికృత యజ్ఞము. మాధవునికి ప్రీతినికలిగించు మాఘవ్రతముచేయుట, మాధవుని కథలను వినుటయందు బుద్ధికలిగియుండుట మాఘ మాస వ్రతమహిమయేగాని వేరుకాదు. గాన జహ్ను మహర్షీ ! మాఘ వ్రతపుణ్యమువలన కలుగు తత్త్వమును నీయందుగల ప్రేమచేత చెప్పుచున్నాను వినుము.

పూర్వమందు గంగాతీరమున నొక బ్రాహ్మణుడు నివసించు చుండెను. అతడు వేదవేదాంగవిదుడు, సత్యవ్రతశీలుడు, పరమశాంతుడు, దాంతుడు, సదాచార సంపన్నుడు, సమస్తభూతముల యందు దయగలవాడు, నీతిమంతుడు, పరమజ్ఞాని, తపోధనుడు, జితేంద్రియుడు అయియుండెను. ఆ బ్రాహ్మణుడు సంతానములేక మిక్కిలి విచారించుచు, పతివ్రతామణియు, ప్రాణప్రియయునగు భార్యతోనిట్లు పలికెను. కాంతా! నాకు గుణవంతుడగు పుత్రుడు కలుగలేదు. పుత్రులులేని నాకు శాశ్వతమైన సద్గతికలుగనేరదు కదా! అని పలికిన భర్తపలుకులను విని భార్యయిట్లు చెప్పెను. పూర్వజన్మమందు పుత్రులను యిచ్చుదానమును పాత్రగల వారికి చేయనందున మనకు సంతానము కలుగలేదు, అని చెప్పిన సతిపలుకులు విని విప్రుడు భార్యతో కాంతా! తీవ్రమైన తపముచేసి శ్రీహరిని సంతోషపరచి అతని దయచేత పుత్రుని బొందవలెను. గొప్పదైన కర్మగాని, యోగముగాని సమాధినిగానిచేసి మృకండ మహర్షివలె సత్పుత్రుని నీయందు పొందగలను అని సతీపతు లిద్దరు ఆలోచించి గంగానదీతీరమునగల చెట్లవద్ద తపస్సు చేయుటకు వెళ్ళిరి. విప్రుడు ఎడమపాదము వేలు భూమియందుమోపి ఊర్ధ్వదర్శనము చేయుచు సూర్యునియందు దృష్టిని నిల్పి యేమాత్రమును చలింపక ఊర్ధ్వ బాహుడై చేతులజోడించి మనఃపద్మమందు బ్రహ్మనుగన్న నారాయణుని అష్టాక్షరీమంత్రముచేత జాగ్రత్తగా జపము చేయుచుండెను. పుత్రునికొరకై తపము ఆచరించుచున్న విప్రునకు రెండునెలలు గడిచిన పిమ్మట నారాయ ణుడు ప్రత్యక్షమయ్యెను.

శ్రీమహావిష్ణువు నాలుగుచేతులయందును శంఖమును, చక్రమును, పద్మ మును, గదనుధరించి వక్షమునందు వనమాలను, పీతాంబరమునుధరించి, కౌస్తుభ మణివిరాజి తుడై, కోటిసూర్యకాంతితో ప్రకాశించు కిరీటమును కలిగియుండి శ్వేతపద్మమువంటి ముఖమును, కర్ణకుండల భాసనానర్ణుడును, శాంతుడను అతీతమైన కాంతిచేత ప్రకాశిం చుచు, కోటిచంద్ర సమానకాంతుడును, నారదాది దివ్యమౌనిజనస్తూయ మానుడును అప్సరస్త్రీల గానవినోదములు అనుభవించువాడునై, మునిగణముచేత మ్రొక్కబడిన పాద

సరోజములు గలిగి, అడిగినదానినిచ్చు దయాస్వభావుడును, లక్ష్మీదేవితో కూడినవాడును, గరుడవాహనారూఢుడును అయి విప్రుని ముందర ప్రత్యక్షమయ్యెను. ఓజహ్నుమహర్షీ! బ్రహ్మాది దేవతలకు కానరానట్టి శ్రీమహావిష్ణువు యొక్క దివ్యస్వరూపము విప్రునకు గానవచ్చెను. బ్రాహ్మణుని భాగ్యము వర్ణనాతీతము. భక్తపరాధీనుడైన భగవంతుడు బ్రాహ్మణుని భక్తికి, దుస్తరతపోనిరతికి మెచ్చి వానితో విప్రుడా! నీభక్తికి మెచ్చితిని. నీకు నేను వరముల నిచ్చెదను కోరుకోమని పలికెను. కాని బ్రాహ్మణుడు నిశ్చల తపస్సమాధి యందు నిమగ్నుడై యున్నందున భగవంతుని పలుకులు అతనికి వినబడక యుండెను. బాహ్యప్రపంచమును విడచి యీరీతిగా తపము ఆచరించుచున్న విప్రునకు విష్ణువు వరము లను యివ్వదలచి, ఆతని మనస్సును చలింపజేసెను.

ఆవిప్రుడు విష్ణుమూర్తిచేత ఆకర్షింపబడికండ్లు తెఱచిచూచి ధ్యాననిష్ఠయం దున్న అతనికి గోచరించిన మనస్థితిలోని శ్రీహరిని బహిర్దృష్టితోగూడచూచి, దర్శించి, ఆనంద సముద్రమునమునింగి, దేహమునుమరచి, కొంతసేపటికి ప్రపంచ విజ్ఞానము కలిగి, తనయెదుటనున్న పుండరీకాక్షుని, సర్వాలంకార శోభితుని, భక్తుల కభీష్టదాయ కుడును, పదునాల్గు భువనములకు అధీశుడును. చక్రధరుడునుఅగు హరిని మనసార ప్రార్థింప సాగెను. దేవేశా! భక్త ప్రసన్నా! కరుణాసముద్రా! అనంతపరాక్రమా! నీకు నమస్కారము అని అష్టోత్తరశతనామములచేతను స్తుతించెను. పరాత్పరుడీ స్తోత్రమునువిని మిగులసంత సించి వరంబును గోరుకొనుమనెను. అంతట నావిప్రుడా పలుకులువిని దేవా! నాకు చలనములేని నీపాదభక్తియే కావలెను ఈలోకమున పుత్రుని ప్రసాదింపుము. పరమందు మోక్షము నొసంగుము అనిపలికెను. భగవంతుడా పలుకులువిని విప్రుడా! నీవుకోరినట్లగు గాక! మరియు నీవు స్తుతించినరీతిని నన్ను అష్టోత్తర శతనామములచేత స్తోత్రము చేయు వారికి తప్పక ప్రసన్నుడను కాగలను అని చెప్పి యచ్చటనే యంతర్థాన మొందెను.

విప్రుడీ విషయమును దలంచుచు పెన్నిధిగన్న పేదవలె సంతసించుచు తన పూర్వస్థానమును జేరెను. కొంతకాలమునకు విప్రునకు స్వభార్యయందే పుత్రుడు కలిగెను. ఇట్లు కొంతకాలము గడువగా నారదమహర్షి వారింటికివచ్చి, విప్రోత్తమా! నీ పుత్రునకు పండ్రెండు వత్సరములు మాత్రమే ఆయుర్దాయముగలదు. తరు వాత తప్పక మరణించునని చెప్పెను. నారదుడు వెడలిపోయిన పిమ్మట విప్రదంపతులు కడుంగడుదుఃఖమును పొందిరి. విప్రుడా శోకసాగరమున నిమగ్నుడై యాలోచించుచు యుండెను. బాలసూర్యుని వలె భాసమానుడైన బాలుని కాంతామణి తనతొడలపై కూర్చుండబెట్టుకొని విచారించుచు, కన్నీళ్లు కాలువలై కాఱుచుండ, చేతులతో పుత్రుని లాలించుచు పరిపరివిధముల నేడ్చుచు నిట్టూర్పులు పుచ్చుచుండెను. ఆమెయు వాడిపోయిన ముఖముతో తిండి తినక పిల్లవానిని చూచుచుమిగుల విచారింప జొచ్చెను. అయ్యో! నాభర్త మిక్కిలి శ్రమపడి తపస్సుచేసి యీ పుత్రుని పొందగల్గెను. బాలుడు బాలభాస్కరుని పగిది దినదినము భాసమానుడై యుండెను. బాల్యక్రీడలుచేసి విద్యుక్తముగా ఉపనయనమునుపొంది, విద్యల నభ్యసించి బ్రహ్మచర్య విధిసల్పుట చేతను,పన్నెండుసంవత్సరములు సమీపించుటగాంచి విప్రుడు, మాపిల్లవాడు మరణించుననియు, పుత్రశోకమెట్లు భరింతుననియు విచారింపసాగెను. భార్యయు, నాథా! పుత్రశోకము సహింప శక్యముకాదు. గాన నాకు నీయను జ్ఞనుయిమ్ము, జలములంబడి ప్రాణములను త్యజింతును. నీవు సుఖపడగలవు అని పలికెను భార్యపలు

కులు విని, భర్త విచారింపను, తలవంకొని యేడ్చుచున్న భార్యను చూచి జ్ఞానమును బోధింపదలచి యిట్లుపలికెను. పుత్రుని మరణశోకము భార్యాభర్తల కిరువురకు సమమేకాని పుత్రులు లేక పరితపించి పొందినందున మనకు దుఃఖము అధికముగా కలదు. అయినను పురుషుడు కొంత దుఃఖమును తగ్గింపగలడు. ఆడుది కనిపెంచిన మమకారముచే దుః ఖమను తగ్గించుకొనలేదు. అందువలన యిట్టి విచారసాగరమున తరించుటకు జ్ఞానోదయమేనావ, గాన మనము ఉభయ తారకయైన జ్ఞానబోధ చేయుట కారంభింతము."

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గత మగు
మాఘపురాణమునందు పదునేడవ అధ్యాయము

పదునెనిమిదవ అధ్యాయము

మాఘతత్త్వము నుపదేశించు కథ

"విప్రుడు భార్యతో నిట్లనెను. శరీరమును కృశింపజేయు శోకమును అంతము లేక వృధాగా యెందుల కవలంబించితివి. నీవు విచారించుటకు కారణమగుపడదు. అట్టి హేతుశూన్యమైనవిచారము కలిగినది కొందరు నూరేండ్ల జీవింతురు. మరికొంద రల్పాయుర్దాయువంతులగుదురు. కుమారునకు పదమూడవసంవత్సరమున మృతి యని విచారింతువా? ఎంతటి గొప్పవానికైనను మృత్యువు రాకుండునా? కుమారుని చావునకు విచారింతువు. నీకును మరణము తప్పదుగదా! శోకమెందులకు? పుట్టిన ప్రతిజంతువు నాశన మును పొందక తప్పదుగదా! చచ్చినవాడు మరల పుట్టును. ఇకశోకమెందుకు? పండితుడైనవాడు విధివశముచేత సంభవించు సుఖదుఃఖములకు విచారింపడు. సంతసిం పడు, గాన నీవు యీ విషయమై విచారమును పొందకుము. రానున్నది రాకమానదు. పోనున్నది పోకమానదు. ఇట్టి విషయమున వృధాగా శోకించుటయేల? నీవిచారము జరుగబోవు దానిని యాటంకపరచదు. గాన శోకమును విడువుము. జంతువుకర్మవల్ల పుట్టును. కర్మవల్లవుండును, కర్మవల్లచచ్చును. మాయాయుక్తమైయున్న యీ ప్రపంచము నశించును. లోకమునందు కనిపించు యీ శోకము కూడదు. పరమార్థవిచారణచేయుము. విచారము శరీరమునకా? లేక ఆత్మకా? శరీరము నశించునదిగాన విచారము అనవస రము. శరీరము స్త్రీపురుష సంగమజనితము. రేతస్సుయొక్క రూపము పంచభూతస్వరూ పము. శుక్లశోణిత సంయోగజనితము. ఇట్టిశరీరము గురించి శోకించుటతగదు. పంచభూత సంభూతమును, శోకహేతువును, మలమూత్రపురీష మాంసాస్థితినిలయము నగు శరీరమునందు ప్రేమవహించుటతగదు. అనిత్యమగు దేహమునకు ఆశచేత అనేక దుఃఖములుకలుగును. గాన నీవు సుఖమును గోరితివేని శరీరమందాశను వదలుకొనుము.

నీకు దేహమందుగల ప్రేమయే విచారమునకు కారణము. కాన ఆ ప్రేమను వదలివేయుము. ఆత్మకాని శరీరమందు కలిగిన ఆత్మబుద్ధియే శోకకారణమగును. ఆత్మ జ్ఞానము లేకపోవుటయే నాశనహేతువు. ఆత్మకనుపించదు. ఘటాదులెట్లు కనుపించునో, అట్లే ఆత్మ ప్రమాణముచేత లభ్యమగును. ఆత్మజ్ఞానము, విచారము లేకయుండును. విద్వాంసులు విచారముచేత కర్తవ్యమును నిశ్చయము చేయుచున్నారు. దేహము ఆత్మకానే రదు. నేత్రము ఆత్మకానేరదు. దీపము చూడదగిన వస్తువును చూచుటకు సాధనమగునో

అదేరీతిగా నేత్రము చూచుటకు సాధనము గనుక ఆత్మకాదు. ఈ విధముగనే సమస్త యింద్రియములును కూడ ఆత్మకానేరవు. మనస్సును ఆత్మకాదు. ప్రాణమును ఆత్మకాదు. సుషుప్తియందు చేతనములేక యుండుటవలన ప్రాణము ఆత్మకానేరదు. అహంకారము ఆత్మకాదు. ఘటాదులవలె సంకరమగుటవలన, శరీరధర్మ మవలంబించి, సుఖదుఃఖ భాజకమై, ఈర్ష్యాదిగుణ సంసర్గమైయున్నందున అహంకారము ఆత్మకానేరదు. ఆత్మప్రకృతికి అతీతమును, నిత్యతృప్తియు, సదాఆనందమును, పరిశుద్ధమైన బుద్ధియుకలిగి శాశ్వతమై యుండును. గాన ఆత్మకు శరీరముతో యెన్నడును సంబంధముండదు. నీవు మమకారము వహించియే శరీరమును గుఱించి విచారించుచున్నావో ఆశరీరము ఆత్మకంటె వేరుగా నున్నది. నీకు దేహధర్మములు గుణధర్మములులేవు. నీకుమరణమెట్లువచ్చును? మర ణము దేహధర్మము. దేహమునకు ఆత్మధర్మము కలిగిన యెడల ఆత్మకు శరీరధర్మము కలుగును. ఆత్మకు యితర ధర్మసంబంధము యేమాత్రములేదు.గానఆత్మ ధర్మసంబంధము శరీరమునకులేదు. కాబట్టి దేహము మరణమునకు పాల్పడును. ఆత్మకు భయము లేదు. గాన నీవు విచారమును విడిచి నిశ్చలమగు మనస్సుతో నుండుము. క్షణములో నశించు యీ దేహముతో ప్రయోజనములేదు. ఆత్మయే శాశ్వతమని తెలిసికొని సుఖింపుము.

పండితులీ సంసారమును నిత్యముగాదని యెఱింగిపెండ్లిచేసి కొనికూడ, వైరాగ్యమునుపొంది సన్యసింతురు. గృహస్థవిధులు సంతానప్రాప్తిని పొంది క్రమముగా సన్యాసమును స్వీకరింతురు. గ్రుడ్డివానిని వెంబడించు గ్రుడ్డివారు దారిగానక చింతించు పగిది అజ్ఞానులు రాగవిశేషముచేత దారిగానక సంసారమునబడి మ్రగ్గుచుందురు. అట్టి సంసారలంపటులకు నూరుకోట్ల జన్మలుయెత్తినను ముక్తిలేదు. రాగాంధులై సంసార తమోవృత్తులై యున్నవారు, తన్నా శన హేతువైన జ్ఞానమును పొందజాలరు. అజ్ఞానమున ముంచి మాయను వెదజల్లి యెంతకాలముండునో అంతకాలము సంసారముండును. మాయ నశించిన ముక్తిగలుగును. అనిత్యమును అపవిత్రమును అగు ఈ కళేబరమున నీకు నిశ్చలమగు జ్ఞానము గలిగినది. ముదిమి కలిగి అవస్థాభేదములుపొంది చంచలమైన యీశరీరము నశించునదిగా తెలియుము. మోక్షమునకు అనుకూలమైన దేహమును పొంది, అజ్ఞానముచేత వృధాగాయెందుకు విచారించెదవు? నామాటవినుట కంగీకరించితివేని చెప్పెద వినుము.

పరమ పవిత్రచరితా! కాంతా! ఆత్మకాని దేహమందాత్మ భావమును వద లుము, శబ్దము, స్పర్శ, రూపము, రసము, గంధములను పంచవిషయములను తలచుటవలన విషయవాంఛ కలుగును. దానివలన కామము జనించును.కామము ఆవేశించి క్రోధము వచ్చును. మంచి చెడ్డలు తెలియక ఆ కోపమువలన నాశనకరమైన మోహము కలుగును. మోహమువలన స్మృతినాశనమును, స్మృతినాశనమువలన బ్రహ్మజ్ఞాన విషయమైన బుద్ధినశించును. ఆత్మబుద్ధి నశించుటవలన తానుకూడ నశించును. అనగా సంసారమందుండువు. అదితప్పనేరదు. అందువల్ల విషయవాంఛ వదలవలెను. విషయములను జయింపవలెను. అట్లు కానిచో దేశమును వదలి పోవుట మంచిది. ఇంద్రియములను నడిపించి యోగవృత్తి నవలంబింపవలెను. సంసర్గమును వదలి నిశ్చలమగు బుద్ధితో మనస్సున గల ఆత్మను తెలిసికొనుము. అష్టాంగయోగముచేత పరమాత్మను యెఱింగి

యీ దేహమును వదలి యున్నటనే నశించవలెను. నాయందు నన్నిభూతములుగలవు.
అన్నిభూతములందు నేనున్నాను. నేనే గొప్పవాడను. నాకంటె యితరమేమియులేదు. గాన యీశరీరమునగల మమకార ములు విడువుము సుఖింపుము. పుత్రుని మరణమునకు శోకించుచున్నావు. భయము లేదు. శ్రీహరిని పూజించి పుత్రమరణమును తప్పింతును. నీవు సుఖముగా నుండుము. అని యిట్లు విప్రుడు తనభార్యకు తత్వోపదేశముచేసి గంగా తీరమునకు వెంటనేపోయి సూర్యమండల మధ్యవర్తియగు మాధవు నావాహనముచేసి పాద్యము అర్ఘ్యము,స్నానము,వస్త్రము,చందనము,పుష్పములు,ధూపదీప నైవేద్యతాంబూ లాదులను సమర్పించి పూజింపసాగెను. హరిసాన్నిధ్యమున నారాయణ మంత్రమును జపించుచుండెను. భక్తవశుడగు రమాకాంతుడు సంతోషముతో విప్రునికి ప్రత్యక్ష మయ్యెను. విప్రుడావిష్ణువునకు నమస్కరించెను. పిమ్మట వానితో నారాయణుడిట్లని పలికెను.”

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు
మాఘపురాణమునందు పదునైదవ అధ్యాయము

పంతొమ్మిదవ అధ్యాయము

విప్ర పుత్రుడాయుర్ధాయము వృద్ధిపొంది ముక్తిని గాంచుట

“భగవంతుడా విప్రునిజూచి మునిచంద్రమా ! నన్నుగురించి తపస్సు చేయుటకు కారణమేమి! అనియడిగెను. విప్రుడాదేవ దేవునిజూచి “దేవా! నీదయవలన నాకు సుపుత్ర ప్రాప్తి కలిగినది. అంతట నారదుడొకనాడు నాకడకువచ్చినీకుమారుడు పన్నెండేండ్ల వయసున మరణించునని చెప్పెను. అందువలన నిన్నుగురించి తపస్సు చేయుచుంటిని. అందులకాదేవదేవుడు విప్రునితో యిట్లుచెప్పెను. ఓయీ! నీకుమారునకు పండ్రెండు సంవత్సరములకు గండము గలదు. అది నీభార్యచేసిన పాపమువల్ల కలిగినది. ఆ పాపమును వివరించెదను వినుము. నీభార్యపూర్వజన్మమున గొప్పతపస్సుచేసిన తపోనిష్ఠుని కూతురు జ్ఞానశర్మయను నీకామెభార్య. మంచిరూప వతియు, మంచిగుణవతియు, పతిసేవానిరతియు, సదాచారసంపన్నయు, సర్వభూత హితమతియు, పాతివ్రత్య పరాయణ యునగు నామెతో జ్ఞానశర్ముడిట్లనెను. కాంతా! మాఘమాసమున మకరరాశియందు రవియుండగా శ్రీహరిప్రీతికై స్నానము చేయుము. మాఘమాసమున ఉదయస్నానము బహుపవిత్రము. అనిపలుకగానట్లనే యని మాఘస్నానముచేసెను. కాని పూర్ణిమ దినమున పాయసాన్నమును దానమి మ్మని యడుగగా నామె యట్లొనర్పలేదు. ఆజన్మగతించినది. తిరిగి యిచ్చట జన్మించినది. ఆమె భర్తగా నీవుపుట్టితివి. మీరురిరువునుదంపతులైరి. భర్తమాట వ్యతిరేకించి నందున నీభార్యకు సంతానము కలుగలేదు. నీవు మాఘమాసమున ధర్మము నిర్వహించినందున నాయందు నీకు నిశ్చలమైన భక్తికలిగినది, భక్తివలన తపశ్శక్తి కలిగినది. తపస్సుకు మెచ్చి యిహపరసుఖమిచ్చు పుత్రుని వరమొసంగితిని. పూర్వజన్మ మున నీవు చెప్పినసువినక పాయసదాన మొనరింపని కారణమున నీభార్య పుత్రవతియైనను నీవాక్యోల్లంఘనదోషముచేత నీకుమారుడు పన్నెండువత్సరములకు మృత్యువాతబడ వలసి వచ్చెను. నారదుడీ విషయము తెలిసికొని నీకు చెప్పెను.

కావున నీ కుమారుని మాఘమాసమునందు ఉదయకాలమున గంగానది తోయములందు మునుగ జేయుము. దానివలన బాలునికి ఆయుర్వృద్ధి కలుగును. మాఘస్నానము మానవులకు ఆరోగ్యప్రదము సంపదల నిచ్చును. పుత్రపౌత్రుల నొసంగును. స్త్రీలుగాని పురుషులుగాని, మాఘవ్రతము చేయజాలనివారు పుత్రులను చంపినవారగుదురు. మాఘవ్రతమునువిడచువారు,బ్రహ్మహత్యాపాతకులు భ్రూణహంతకులు, పశువులను మిత్రులను చంపినవారు కృష్ఘ్నతులు దారుణహత్యలు చేసినవారు గురుద్రోహులు, అంత కంటె పాపాత్ములుండనేరరు. అనేక జన్మములయందు చేసిన పుణ్యముండినగాని, మాఘవ్రతమును అవలంబించుట కాశక్తికలుగ నేరదు. మకరరాశియందు మార్తాండు డుండగా మాఘమాసమున, రోగరహితుడై దృఢముగా స్నానమును చేయువాడు తిరిగి జన్మలేని శాశ్వతపదవిని పొందును. మాఘస్నానము మహాపాతకనాశము. నేను యీమాసమున ప్రీతికలవాడను, గాన మాఘవ్రతానిష్టునకు సుఖమునిత్తును. వ్రతవిముఖమున దుఃఖము గలుగును. స్నానదానములు లేక సదాచారములు లేకుండువాడు నరకలోకమున కతిథి కాగలడు. మాఘమాసము ప్రాతఃకాలమున రమాధవుని ధ్యానించుచు, బాలుడును పాపియు, రోగియు, ముదుసలియు, స్నానము చేసినయెడల బాలుడు దీర్ఘాయువంతు డగును. మంచిబుద్ధి గలవాడు తేజస్సు యుండును. రోగముగలవాడు ఆరోగ్యవంతుడగును. ముదుసలియగువాడువైకుంఠమును జేరును. ఎవడే కోరిక కోరునో వాని కది సిద్ధించును,మాఘస్నాన ప్రభావము బ్రహ్మదేవునకు,శివునకు,లక్ష్మీదేవికి, పార్వతీ దేవికి, సరస్వతీదేవికి, ఇంద్రునకు, వసిష్టునకు, జనకమహారాజునకు, దిలీపరాజు నకు, నారద మహర్షికి తెలియును, ఇతరులకు తెలియదు.

నాయొక్క భక్తులు నన్ను తెలిసికొనుచున్నారు. మాఘవ్రత మహిమను కొందరు మాత్రమే తెలిసికొనుచున్నారు. ఇతరులందరికి తెలియదు. అనేక వేలజన్మలయందు యీ మాసమున స్నానము పూజ,కథాశ్రవణము, మొదలగువానిచేత నన్ను పూజించు వారికి మాఘస్నానమందు బుద్ధికలుగును. కాన అనిత్యమైన శరీరమును నమ్ముకొని యెవడు స్నానముచేయడో వారికి త్వరగానరకమే. కలుగును. ఈమాసమున నీకు మారుని గంగాతోయములచే తడుపుము. దానివలన నీపుత్రుడు దీర్ఘాయుర్దాయ వంతుడగును. పుణ్యాత్ముడగును.భగవంతుడిట్లు చెప్పి అంతర్థానమునుపొందెను. మునియు సంతోషముతో గంగాజలమును తెచ్చికుమారునిమీద నుంచెను. వాడును గంగోదకస్నానముచేత కాలక్రమమున వృద్ధి గాంచెను. ముని బాలునికి మూడవ సంవత్సరమున చౌలకర్మచేసెను. కుమారునికి జననము మొదలు జాతకర్మ, నామకరణము, అన్నప్రాశనము, చౌలము మొదలగు కర్మలను, కాలానుసారముగాచేసి యెనిమిదవ వత్సరమందు ఉపనయనముచేసి వేదశాస్త్రములను చెప్పించెను. పన్నెండు సంవత్సరములకురాదగు మరణము నశించెను. కుమారుడు చిరంజీవుడాయెను.

జహ్నూ మహర్షీ ! మునియు, మునిభార్యయు పుత్రునిగూడి సుఖించిరి. ముని యోగభ్యాసముచేత శరీరమునువిడచి, విష్ణులోకమును పొందెను. గాన మాఘ వ్రతముతో సమానమగు వ్రతము లోకమున వేరొకటిలేదు. ఈ మాసము మాధవునికి ప్రీతికరము. పుణ్యమునిచ్చునది. సర్వపాపములను నాశనముచేయునది. యజ్ఞాది కర్మలుచేసినఫలము నిచ్చునది. మోక్షప్రదము, సుజ్ఞానమును యిచ్చునది, సంపదలను కలుగజేయునది.

మోక్షమును గోరువాడీ వ్రతమును ఆచరించిన ముక్తిని పొందును. కర్మలచేత మోక్షమును పొందనేరడు. నీవు నన్నడిగినందున, జ్ఞానస్వరూప మును, మాఘధర్మమును, జ్ఞానసిద్ధిని, మోక్షోపాయమును చెప్పితిని. ఈకథను వినిన ప్రతి మాఘవ్రతాచరణుదును జ్ఞానసిద్ధిని పొంది తన్మూలమున నిత్యానందమును చేకూర్చు మోక్షమును పొందును. బ్రాహ్మణుడు గాని, క్షత్రియుడుగాని, వైశ్యుడుగాని, శూద్రుడుగాని, స్త్రీగాని, యీమాఘపురాణమును, ఆది అంతముకూడ పూర్తిగా వినినవారు పాపమునుండి విడువబడి పరమపదమును పొందుదురు.

ఇదిస్కాందపురాణాంతర్గతమగు
మాఘపురాణమున పంతొమ్మిదవ అధ్యాయము

ఇరువదవ అధ్యాయము

మాఘ ఏకాదశి మహిమ-క్షీరసాగరమధనము

"గృత్స ్నమదుడు జహ్నుమహర్షితో యిట్లుచెప్పసాగెను. జహ్ను మహామునీ! అశ్వమేధయాగమును చేసినవాడును, మాఘవ్రతమును చేయుటందాశక్తిగలవాడును, ఏకాదశీవ్రతమునందు నిష్టగలవాడును, కూడ సమానమగు ఫలితమునే పొందగలరు. మాఘ మాసమున ఏకాదశీనాడుపవసించినవాడు అశ్వమేధయాగము చేసిన ఫలిత మును పొంది తుదకు వైకుంఠమునుపొందును. మాఘశుద్ధ ద్వాదశినాడు బ్రాహ్మణులతో గూడి పారయణచేయువాడును, అన్నదానము చేయువాడును, గొప్పదగు పుణ్యమును పొందు దురు.

జహ్నుమహర్షి గృత్స్నమదుని యడిగెను. మునీశ్వరా ! అనేక ములైన దినము లుండగా యీ మాఘశుద్ధ ఏకాదశియెట్లు అశ్వమేధ యాగములు వేయింటికి గలఫలి తము నిచ్చును? ఈ వ్రతమెట్లు పూర్వమందు చేయబడినది? ఎవరు దీనిని ప్రకాశింప జేసిరి? ఈమొదలగు విషయములకు సంపూర్ణముగ నాకు దెలియజెప్పుము. గృత్స్నమదుడు జహ్ను మహర్షితో పలికెను. జహ్ను ! వినుము. పాపపరిహారమును ఆయురా రోగైశ్వర్య ముల నొసంగునదియు పుత్ర పౌత్రసంతాన ప్రదమునగు కథను చెప్పెదను. పూర్వకాల మున దేవతలు, రాక్షసులు; భాగ్యమును కాంక్షించుచు పాలసముద్రమును మధించిరి. మేరుపర్వతము కవ్వముగను, వాసుకియను సర్పరాజమును కవ్వపు త్రాడుగనుచేసిరి. మేరుపర్వతమునకు వాసుకిని మూడుమారులుచుట్టి రాక్షసులు దేవతలు రెండుకక్షలుగా ఏర్పడి దేవతలు వాసుకితోకను, రాక్షసులు వాసుకి శిరస్సును పుచ్చుకొని సముద్రమును మధించిరి. దేవదానవులు యీరీతిగా క్షీరసాగరమును మధించగా పాలసముద్ర మందు పద్మమునందు లక్ష్మీదేవి పుట్టెను. ఆ లక్ష్మీదేవియే విష్ణుమూర్తి భార్యగానాయెను. పిమ్మట ఉచ్చైశ్రవమను గుఱ్ఱమును, కామధేనువు, కల్పవృక్షమును అమృత కలశమును మొదలగు నవి అనేకములు పుట్టినవి. విష్ణుమూర్తి ఆ క్షీరసాగరజనితమైన పదార్థములన్నియు దేవేంద్రున కిచ్చెను.

పిమ్మట దేవతలు దానవులు పాలసముద్రమును యింకను మధించుచుండగా అగ్నిహోత్రముతో సమానమయిన తేజస్సుగల విషముపుట్టెను. ఆ విషజ్వాలలు భూలోక

మును, ఊర్ధ్వలోకములను అగ్నిదిక్కులను వ్యాపించి సర్వదిక్కుల దహింప సాగెను. ఆ విషమునుజూచి దేవతలు, రాక్షసులుకూడ భయమునుపొందిరి. అంతట వారు సర్వరక్షకుడైన శివుని శరణువేడిరి. మరియు వానిని స్తుతిజేసిరి. జగత్తులకు కారణభూతుడవును, సుఖమునిచ్చువాడవును, అగుమహాదేవా! నమస్కారము. వాక్కు లకు అందనివాడవును, మేరుపర్వతము ధనస్సుగా గలవాడవును అగు ఈశ్వరునకు వందనము. పరమశాంత స్వరూపా! ఈశ్వరా! వృషభధ్వజా! నీకునమస్కారము. నిత్యము నిర్మలస్వరూపుడవు. గుణాకారుడవు మూడులోకములకు అధిపతివి, జగత్తు లకు పరిపాలకుడవు, త్రిపురాంతకా! త్ర్యంబకా! త్రిగుణస్వరూపా! నీకు ఆనందమగు నమస్కారములు వేదములు మూడింటి యొక్క ధర్మములచేతను సాధింపదగి యున్నావు. ఆకారశూన్యుడవు, స్వరూప సహితుడవు. వేదవేద్యుడవు అగు నీకు వందనములు. శ్రీహరికి ప్రేమాస్పదుడవును, పరమహంస స్వరూపుడవును, భయమును బాపువాడవును, మృత్యువును జయించినవాడవును, పరమ మిత్రుడవును అగు భక్తిప్రసన్నా! నీకునమస్సులు శంభో!శంకరా! మహదేవా! నందివాహనా! మమ్ములను రక్షింపుము.ఇట్లుదేవతలందరు బాధపడుచు శంకరుని స్తోత్రము చేయగా ఆర్తత్రాణ పరాయణుడైన శంకరుడు తననోరు తెరచి క్షీరసాగరము నుండి జనించిన కాలకూట విషమునుమ్రింగి కంఠమందునిలిపెను. విషమునల్లనైనదిగాన, ఆవిషము శంకరుడు కంఠమందు నిలిపినందున శంకరునికి నీలకంఠుడని, నీలకంథరుడని పేరువచ్చెను.

అమృతముపుట్టగ అంతట దేవతలు. రాక్షసులు పాలసముద్రమును మథించుట మానిరి. అమృతకలశమును దేవతలు హరింతమనివారును, రాక్షసులు హరింతమని వారును వాంఛతో చూచుచుండిరి. అప్పుడు మాయావిద్యలందతి నిపుణుడైన మాధవుడు స్త్రీరూపమును ధరించెను. ఆ స్త్రీరూపము సమస్త జంతువులకు ఆకర్షణీయమై, నయనానందహేతువై, బలమగుతొడలు, అందమగు పిక్కలుగలదియు, వట్రువగలిగిన ఘనమగు కుచకుంభములు గలదియు, చంపకపుష్పసమానమగు ముక్కుతోడను, కోమలమగు చేతులు, తీగతోసమమగు అవయవములు గలదియు దళసరిగా నుండి దీర్ఘములగు తలవెంట్రుకలుగలదియు అనేకములైన అలంకారములతో ప్రకాశించునదియు, పట్టు వస్త్రము ధరించినదియు, నవరత్నములతోకూడిన మకర కుండలములుగలదియు, అందమగు నడకగలదియు, మంగళప్రదమగు అలంకారములతో ప్రకాశించుముక్కు గలదియు, చలించు నేత్రయుగము గలదియునై సర్వప్రపంచములను మోహింపజేయుచు దేవదానవుల నడుమ నుండి వారందరిని గూర్చి యిట్లు పలికెను.

దేవతలారా ! రాక్షసులారా ! నా పలుకులు వినుడు. ఈ అమృతకుంభమందు గల అమృతమును నేను మీకు సమభాగము లుగా పంచిపెట్టగలను. దేవతలొక ప్రక్కను, దానవులొకప్రక్కను చక్కగా కూర్చుండుడు! అని యీరీతిగా ఆ జగన్మోహిని పలుకగా దేవతలు, రాక్షసులు అట్లే అగుగాక యని అంగీకరించి అమృతప్రాశమునకు పంక్తులు దీర్చి కూర్చుండిరి. జగన్మోహిని ఆ యమృతకలశమును తనచేతులతో దానిని రెండు భాగములుచేసి ఒక భాగమందు అమృతమును, రెండవభాగమందు కల్లును నిండబెట్టి, దేవదానవులకు నడమనుండి మోసముచేసి దేవతలకు అమృత మును రాక్షసులకు కల్లును యిచ్చెను. ఇరువురను రెండు ప్రక్కలను గూర్చుండబెట్టి తాను మధ్యగానుండి రాక్షసులవైపు

కల్లును. దేవతలున్నవైపు అమృతమును రెండింటి పంక్తి మొదటినుండి ఉండి రాక్షసులకు కల్లును దేవతలకు అమృతమును ఒక్కసారిగా నిటునటు దిరుగుచు పంచియిచ్చెను. రాక్షసులుకల్లు అమృతకలశమునుండి వచ్చుటనే అమృతమేనని భ్రమించిరి. బరువైన కాలిఅందెల చప్పుడుచేతను, కంకణముల చప్పుళ్ళచేతను, ఆ జగన్మోహిని రాక్షసులను మోహింపజేసి యీరీతిగా సురాపానముచేత మదించిన వారినిగా చేసెను. విష్ణుమూర్తి అమృతమును వారికిచ్చునపుడు దేవతలు, రాక్షసులు అంజలులుబట్టి పానముజేసిరి. ఇంద్రాది దేవతలీ యమృతమును త్రాగునపుడు శ్రీహరికపటము నిద్దరు రాక్షసులు తెలిసుకొని, దేవతల పంక్తిలోజేరి వారితోపాటు దేవరూపములు ధరించి, అమృతమును ద్రావబోయిరి. వెంటనే జగన్మో హినిగాయున్న శ్రీహరి చక్రమును ధరించిన మాత్రమున ఆ యిరువురు రాక్షసుల శిరస్సులను ఖండితమయ్యెను. రాక్షసులు ద్రాగిన అమృతమువారి కంఠమునుండి క్రిందకు దిగునంతలోనే శ్రీహరి చక్రముచేత వారి శిరస్సులను ఖండించెను. త్వరగా ఇంద్రాదిదేవతలును అమృతపానమును గావించిరి. పిమ్మటదేవతలును, రాక్షసులును, హాహాకారములు చేయమొదలిడిరి. రాక్షసులు తమకు అమృతములేక పోయెననియు, దేవతలు తమతోజేరి యిరువురు రాక్షసులు అమృతమునుగ్రోలిరనియు హాహాకారము లొనర్చిరి.

రాక్షసులంత చింతాభరితులయి ప్రాణములను రక్షించుకొను నాశగలవారయి, ఒకరిచేత జీవితమునకు భయములేదని విషయమందు నిరాశులయి తమతమ నివాసములకుజనిరి. భగవంతుడైన శ్రీహరిజగన్మోహినీ రూపమును వదలి విష్ణుమూర్తి స్వరూపమును ధరించెను. పిమ్మట విష్ణుచక్రముచే శిరస్సు ఖండింపబడిన యిరువురు రాక్షసులూ విష్ణుదేవునితో నిట్లనిరి. కేశవా! మాకుచావును, బ్రతుకునుగూడా లేకుండా చేసితివి. మాకు గతి యేమి? ఆహారమేమి చెప్పుమని యడిగిరి. వారికి భగవంతుడు యిట్లుబదులు చెప్పెను. మీకువంతుల ప్రకార మాయాకాలములందు, పర్వతములయందు పూర్ణిమామావాస్యా ప్రతిపత్తుల సంధులయందును సూర్యుని, చంద్రుని ఆహారముగా భక్షించుచు జీవింపగలరని చెప్పగా రాక్షసులిద్దరును ఆకాశమండల మునుచేరిరి. పిమ్మట బ్రహ్మ,విష్ణువు,యీశ్వరుడు, ఇంద్రుడు మొదలగువారు అమృతకలశమును పుచ్చుకొని తమతమ నివాసములకు జనిరి. విప్రోత్తమా! వినుము. ఆ పాలసముద్రమందు అమృతకలశము నుంచిన స్థలమందు విధివశమున కొన్ని యమృతబిందువులు భూమియందుపడినవి. ఆ స్థలమందు మృదువైన రెండు వృక్షములు పుట్టినవి. వానిలో ఒకటి పారిజాతము, రెండవది తులసీవృక్షము.

ఇట్లుండగా కొంతకాలమునకు సత్యజిత్తనుశూద్రుడు ఆ రెండు వృక్షములకు నీటిని పోయసాగెను. ఆ స్థలమందు పువ్వులతోటను నిర్మాణముచేసెను. అదృష్టవశముచేత శూద్రుడు తాను పరిసర గ్రామమందుండుటచే వాటినిపెంచి ఆవరణము కలిగించి బహుచక్కగా రక్షించుచుండెను. ఆపువ్వులతోటను నీటినిబోసిచక్కగా పెంచి ఆ శూద్రుడు ప్రతిదినమందును ఆ పవ్వులవలన జీవనము చేయుచుండెను. తులసీవృక్షము కోమలపల్లవములతో మనస్సునకానందము గలిగించుచుండెను. పారిజాత వృక్షముకూడ పుష్పపల్లవములచేనిండి కన్నులకానందమును గూర్చుచుం డెను. పారిజాతపుష్పము అందరికి ఆనంద దాయకము. పుష్పమందలి కేసరములు వివిధ రత్నములు పొదిగినట్లు ప్రకాశమానములగుచున్నవి. ఆవృక్షముయొక్క శాఖల యందు ప్రభవించిన పువ్వులు మంచిగంధపరి

మళము కలిగి, సుఖమునిచ్చు సువాసన గలిగి ప్రకాశించుచుండెను. ఇట్టి పారిజాతమును దేవేంద్రుడు పరివారసహితముగా చూచెను. ఒకనాడు దేవేంద్రుడు రాక్షసులనుబరిమార్చు టకై మత్తగజంబగు ఐరావ తమునెక్కి వెడలుచు మార్గమునగల పారిజాతమునుజూచి క్రిందకుదిగి పువ్వులతోటనుజేరి, పువ్వులను గోసికొని మిగుల యానందముతో దేవలోక మునగల స్త్రీలకిచ్చుటకు తన స్వర్గమును జేరెను. అచ్చట పుష్పములను శచీదేవి మొదలైన దేవతా స్త్రీలకిచ్చెను. వారందరు నా పారిజాతపుష్పములనుచూచి మిక్కిలి యానందించిరి. మరియు నా పువ్వులయొక్క వృత్తాంతమునంతయు సాంతముగా దేవేంద్రుని వలన విని నానితో యిట్లుచెప్పిరి. దేవా! యీపుష్పములు మాకు చాల ఆనందకరముగానున్నవి. గాన నిత్యమునుమాకు పుష్పములను తెప్పించియిమ్ము అని ప్రార్థించిరి.

ఆ స్త్రీల మాటలనువిని ఇంద్రుడట్లేయని యంగీకరించి ఒకరహస్య దూతను పంపి ప్రతిదినము దొంగతనముగా ఆ పువ్వులతోటనుండి పారిజాతపుష్పములను తెప్పించు కొని స్త్రీలను సంతుష్టిపరచి తానుకూడ యానందించుచుండెను. ప్రతిదిన మిట్లుజరుగు చుండగా సత్యజిత్తు నిత్యము పువ్వులు లేకుండుట గ్రహించి కారణమును తెలియక ఒకనాడు ఆ పూదోటయందు ఒకపొదలోదాగి చూచుటకై రాత్రి యచ్చటనే యుండి పోయెను. అర్థరాత్రి సమయమున దేవలోకపు రహస్యపుదూత వచ్చి పారిజాత పుష్పములను గోయుచుండెను. సత్యజిత్తది చూచి వెంటనే వానిని పట్టుకొనెను. ఆ రహస్యదూత వానిచేయి వదలించి వెంటనే ఆకాశమున కేగెను. ఇంద్రునకు జరిగిన వృత్తాంతము చెప్పెను. దేవేంద్రుడది విని వానితో నిట్లనెను. గుహ్యకా! నీవు ఆకాశమందు సంచరింపగలవు. నీకు భయములేదు. గాన నిత్యమును నీవుపోయి పూదోటనుండి పారిజాతమును దెచ్చి మాకిచ్చుచుండుము. అని బల్కిన గుహ్యకు డందులకంగీకరించి తనయింటికి వెళ్ళెను. సత్యజిత్తు మిగుల విచారించుచు, పుష్పములిక దొరుకుట దుర్లభమనియు, ఆకాశగమనులు అగు అమరులు పుష్పము లను హరించుచున్నారనియు, భూలోకమున నివసించు తాను వారిని బట్టుకొన జాలననియు నందులకైయొక యుపాయమునుబన్నుదునని తలంచెను.

విష్ణుమూర్తియొక్క పూజా నిర్మాల్యమును, పుష్పవాటికకు బయటయంత యును పారిజాత శాఖలయందును చల్లినయెడల యీ పనిజరగనేరదని నిశ్చయించి అట్లే విష్ణు పూజా నిర్మాల్యమునుదెచ్చి పూదోటయంతయుజల్లెను. గుహ్యకుడు యధా రీతిని పువ్వులు కోయుటకువచ్చి పారిజాతపుచెట్టునెక్కి పువ్వులను గోయనారంభించెను. అంతట నిర్మాల్య మునకు పాదములతాకిడికలిగెను. కొమ్మనుంచి మరియొక కొమ్మకు బోవునపుడు తాకిడియే గాక ఉల్లంఘనకూడ కలిగెను. ఆదోషమువలన వానికి నాకాశగమనశక్తి నశించి భూమిపై నడచుటకుకూడ నశక్తుడై కుంటి వాడ య్యెను. మరియు పిచ్చివాడయ్యెను. అందువలన వలలోబడిన లేడివలె పారిజాత వృక్షమునుండి క్రిందబడెను. సత్యజిత్తు ఆ పూదోటలో నాగుహ్యకచోరుని సమీపించి గట్టిగా వానింబట్టుకొని యిట్లనెను. ఓయీ! నీవెవడవు? ఎవరివాడవు? ఎందులకీ పుష్పములను ప్రతిదినముదొంగిలించుచుంటివి? యీపువ్వుల నెవ్వరికిచ్చు చుంటివి? చెప్పుమని యడుగగా గుహ్యకుడు నిజస్థితి నిట్లుచెప్పసాగెను. నేను ఆకాశమందు సంచరించువాడను, గుహ్యకుడను, దేవేంద్రుని సేవకుడను మా ప్రభువగు దేవేంద్రుని యాజ్ఞవలన పువ్వుల నపహరించి ఇంద్రునకిచ్చుచుంటిని. అట్టి

నన్ను కుంటివానిగా నీప్రజ్ఞవలన చేసితివిగాన నీవు మహాబుద్ధిమంతుడ వగుదువు అనిపల్కెను. సత్యజిత్తు ఆ మాటలువిని వాని నచ్చటనే విడిచిపెట్టి తనయింటికి వెడలెను. గుహ్యకుడు కుంటివాడై మూడుదినములట్లే యుండి పోయెను.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు
మాఘపురాణమునందు నిరువదవ అధ్యాయము

ఇరువది యొకటవ అధ్యాయము

సత్యజిత్తు కథ

"గృత్నమదుడు జహ్నూ మహర్షితో యీరీతిగా పలుకుచున్నాడు. జహ్నూ! వినుము యీరీతిగా గుహ్యకుడు పారిజాత వనమందు కుంటివాడయి పడియుండు టచే దేవేంద్రు నకు పుష్పములు చేరలేదు. దేవేంద్రుడు అందులకు కారణమేమై యుండునని తలంచి గుహ్యకుని బిలువపంపెను. కాని వానింగానక విచారించిన వాడయి సమీపమందుగల దేవతలతోనిట్లు పలికెను దేవతలారా! పువ్వులను దెచ్చు గుహ్యకుడు రాలేదు. కారణము తెలియదు కారణమును తెలిసికొనవలెను. నేను వెళ్ళుదును మీరునునాతో వెంట రండు అనిచెప్పి ఇంద్రుడైరావతమునెక్కి దేవగణ సహితుడై తొందరగా పారిజాతవృక్షముగల పుష్పవాటికకు వచ్చెను. అచ్చటగల పువ్వుల నన్నిటినిగూడ దేవేంద్రాది సమస్త దేవతలును కోసిరి దేవేంద్రాది సమస్త దేవతలును పుష్పములను గోయునపుడు విష్ణు నిర్మాల్యమును దాటవలసివచ్చెను. ఆ దోషమువలన వారికి ఆకాశయాన మడుగంటినది. కుంటివారైరి. వాహనములతోగూడ యెంతమాత్రము కదలలేక అచ్చటనే విచారించుచు నుండిరి సత్యజిత్తు యిట్లు దురవస్థపాలైయున్న దేవేంద్రుడు మొదలగు దేవతలనుచూచి అత్యాశ్చర్య ముతో విచారించి, వారికి నమస్కరించి బద్ధాంజలుడయి వారితో యిట్లు చెప్పెను ఇంద్రాది దేవతలారా! మీరుచిన్నదైన ప్రయోజనమునకు యిట్లుబద్ధులై విచారమునుపొందు చుంటిరి. కాబట్టి మీరు నృశంకులు అగుచున్నారు. అనుటవిని దేవతలు తలలువంచుకొని వైనతే యుడు మొదలైన పక్షులు తనమీమాంసాహారముకొరకు భూమియందుండి యెంతవిచార మును పొందుచుండునో అట్లే పువ్వులయందుండు ఆశచేత! మేము యిచ్చట బలములేక పడియుంటిమిగాన మాకు ముందుగతి యేమిచెప్పుమని యడిగిరి, సత్యజిత్తు వారిమాట లకు బదులుపలుకక తనకుటీరమునకు జనెను. ఆ పూదోటయందు విచారగ్రస్తులై ఇంద్రాదులు పదకొండు దినములుండిరి. వారికి అమృతాహారములేదు. ఏ కోరిక కోరిన నాకోరికనిచ్చు స్వర్గలోకములేదుగాన నిరాహారులై విచారముతో భూలోకమున పడియుం డిరి. అందువలన యింద్రియము లందు శక్తిలేక క్రమముగా నచ్చటనే మూర్ఛను పొందిరి. సత్యజిత్తు మరల వారినిచూచి అంతటను విష్ణుపూజానిర్మల్యమును తుడిచివేసి దయగలవాడై తాను గూడ భార్యాసహితుడై దేవతలతోబాటు నుపవాసముచేసెను.

స్వర్గలోకమున మిగిలియున్న దేవతలు తమప్రభువగు దేవేంద్రుడింతకాలము రాకపోయెనను విచారించి వారందరును బయలుదేరి యీపారిజాతపుష్ప వాటికకు వచ్చిరి. అచట భూమియందు మూర్ఛాగతులై పడియున్న దేవతలను, దేవేంద్రునిజూచి మిగుల కోపమువహించి బలముగలదను గర్వముచేత పారిజాతవృక్షమును మొదలుతో గూడ

పీకివేయుటకు ప్రయత్నముచేసిరి. కానివారెంతగా పెనగులాడినను పారిజాతము కొంచెముకూడ కదలలేదు. కొంతసేపు అట్లుపెనుగులాడి, లాగిచేతులు పీకుటయేగాని చెట్టుకదలుట లేక ఆ ప్రయత్నమును మానిరి. నారదుడు ఆకాశము నుండీ యీవిషయ మంతయుచూచి, దేవతలందరును మూర్ఛాగతులై విచారించుట చూచి అత్యాశ్చర్యమును పొంది తద్దోష నివారణార్థము మిగిలిన దేవతలను తీసికొని విష్ణులోకమునకు జనెను. నారదుడు అచ్చుట దయాసముద్రుడైన నారాయణునికి నమస్కారముగావించి శిరస్సున చేతులు జోడించి స్తోత్రము చేయనారంభించెను. ఆర్తులను రక్షింప కంకణము కట్టుకొనిన వాడా! నీటియందు పడక నేర్పరచుకొనిన నారాయణా! గోవులనుపాలించువాడా! దేవతలకు అధిపతివైనవాడా! శ్రీహరీ! రమా వల్లభా సర్వప్రపంచమునకు భర్తవుఅయినవాడా? సుఖములనిచ్చువాడా! పద్మముల వంటి కండ్లు గలవాడా! సూర్యుడు, చంద్రుడు, అగ్నిహోత్రుడునసేకులయొక్క కాంతిపుంజములచేత ప్రకాశించువాడా! నీకునమస్కారము, కృష్ణానాశనము లేనివాడవు. ఆదిదేవుడవు. పురాణపురుషుడవు, అన్నిలోకములకు అధిపతివి, గరుత్మంతుడు పతాకమందుగలవాడవు, అట్టి నీకువందనము. శ్రీహరీ! అనంతడవు, విష్ణు మూర్తివి పాలసముద్రమందు శయనించువాడవు, శేషపాన్పుపై లక్ష్మీ దేవిని కౌగలించు కొని నిద్రించు నీకునమస్కా రము.

నారాయణా! నీవు స్వర్గలోకములకు పాలకుడవు. విశ్వమంతయు నడుపు వాడవు, సర్వేశ్వరుడవు, సర్వగతుడవు, సర్వమునకు ఆధారభూతుడవు, సురలకు నాయకుడవు, అట్టి నీకువందనము పరమేశా! యీ ప్రపంచమంతయు నీవే సృష్టి చేయుచున్నావు. నీవే సత్యమైన స్వరూపముకలవాడవు, నీవే పురుషుడనదగినవాడవు, నీవేగుణముల కతీతుడవు, గుణాధ్యక్షుడవు, శాశ్వతమైనవాడవు, పరబ్రహ్మ స్వరూపు డవు. బ్రహ్మయు, విష్ణువును, శివుడును నీవే పురుషోత్తమా! నీవే సృష్టి స్థితిలయములకు మూలకారకుడవు. త్రిగుణాత్మకుడవు. త్రిగుణాధారుడవు, త్రిమూర్తి స్వరూపుడవు, త్రయీశ్వరుడవు నీమాయల వల్లనే స్థావరజంగమరూపమైన యీప్రపంచము ఉద్భవిల్లి నది. శేషపన్నగమందుశయనించి నీవు యీవిశ్వమంతయు ఏకసముద్రముగా నగు నప్పుడు జగమంతయు లయమొనరించి నీవుమాత్రము మిగిలియుందువు. ఈ జగత్తున నీవేముఖ్యుడవు శాశ్వతుడవు స్వయంప్రకాశుడవు జగత్తుకు కారణ భూతుడవు నీవే. ఈ జగత్తుకులోపల, బయటకూడ వ్యాపించి యుండువాడవు నీవే.

కృష్ణా ! నీవు సర్వ వ్యాప్తివై జగత్తున ఉండుట, లేకపోవుట అనుభావములందు ప్రకాశించుచున్నావు. నీవు సమస్తలోకములకును తల్లివి, తండ్రివి, లోకములందు దోషులను శిక్షించి సుఖముల నిచ్చువాడవు. గురుడవు ఈ స్థావర జంగమాత్మకమైన సర్వప్రపంచము నీయందే అణగియున్నది. ప్రభో! నన్నురక్షింపుము. నీకు నమస్కా రము. దేవతల కధిపతియగువాడా! వందనము. ఈ విధమైన నారదుని స్తోత్రమును నారాయణుడు విన్నవాడై యేమియు తెలియనివానివలె నారదునితో నిట్లనెను.

నారదా! కుశలమేకదా! నీవిప్పుడెందులకిచ్చటికి వచ్చితివో చెప్పుము. నీవు వాంఛించుకార్యము దేవతలకు, రాక్షసులకునుగూడ కష్టసాధ్యమైనను తప్పక వెంటనే చేయుదును. అని శ్రీకృష్ణుడు పలుకగావిని నారదుడు తానువచ్చిన కార్యమును గురించి

చెప్పుటకు మిక్కిలి సిగ్గుజెందితి కృష్ణా! యేమనిచెప్పవలయును? ఇంద్రుడు మొదలగు దేవతలందరును గొప్పయాపదను కలిగించు కార్యమునుచేసిరి. భూలోకమును పాల సముద్రతీరమున పారిజాతమను నొకవృక్షము గలదు. ఆ పారిజాత పుష్పములు చాలా అందమైనవి మనస్సున కానందకరములుగా నుండెను. అదిచూచి ఆశ్చర్యమును పొంది దేవేంద్రుడు సపరివారముగా దొంగతనముగా ప్రతినిత్యము పువ్వులను దెప్పించి అనుభ వించుచుండెను. అంతతో తృప్తిజెందక రంభాదులమాటలనువిని భూలోకమునకు దేవత లను వెంటబెట్టుకొని వెళ్ళి ఆపారిజాత వృక్షము మొదట అగ్నిహోత్రమందుబడిన మిడుతల వలె పడియుండిరి. అమృతాహారులైన దేవేంద్రునకు, దేవతలకునుకూడ పదకొండు దినములనుండి కొంచమైనను భోజనములేదు. అందువలనవారు బాధజెంది మరణసమాన మైన మూర్ఛలోబడియుండిరి. గనుక నీ సేవకులైన ఇంద్రాది దేవతలను రక్షింపుము అని విన్నవించిన నారదుని పలుకులనువిని, భక్తులయందు కరుణగలవాడును, సర్వదేవత లకు ప్రభువును, భగ వంతుడునగు శ్రీమహావిష్ణువు నారదునితో నిట్లు చెప్పెను.

నారదా! అమృత కలశమునుండి క్షీరసముద్రతీరమున, అమృతబిందువులు పడుట వలన, ఆ స్థలమందు తులసీ, పారిజాతములను రెండువృక్షములు పుట్టినవి. అవి రెండు అమృతోత్పా దిత ములు గనుక పవిత్రవృక్షములు అయినవి. సత్యజిత్తును శూద్రుడు దరిద్రుడగుటచే అదృష్టవశమున యిట్లు లభించిన చెట్లకు నీళ్ళుపోసిపెంచి పూదోట నేర్పరచి ఆ పుష్పములవలన జీవించుచుండెను. ఇంద్రుడా పుష్పములను ఆశించి దొంగతన ముగా హరించెను. సత్యజిత్తు ప్రతినిత్యమును పువ్వులనుగానక విచారించి, శ్రీవిష్ణుదేవుని పూజించు పత్రపుష్పాది నిర్మాల్యమును యీపూదోటయందు జల్లెను. మరునాడు వారువచ్చి పుష్పములనుగోయచు దేవేంద్రాది దేవతలందరును ఆ విష్ణునిర్మాల్యమునుదాటిరి. అందు వలన పాదస్పర్శము సంభవించినది. గాన వారిఆకాశగమనము నశించి కుంటివారై అచ్చటనే పడియుండిరి. ఈ దోషమంతయు, నాయొక్క ఫలపుష్ప పత్రతోయాది పూజా నిర్మాల్యమును పాదములతో త్రొక్కుటచేతను, దాటుటచేతను సంభవించినది. తెలిసిగాని తెలియకగాని నాకుసమర్పించిన పత్రపుష్పఫల, గంధ నైవేద్యాది నిర్మాల్యమును, నాకభిషేకిం చిన నీటిని, పాదములతో దాటినవాడు త్రొక్కినవాడు, పాదస్పర్శ గావించినవాడు, యీ లోకమందును, పరలోకమందును, కుంటివాడైయుండును. సత్యజిత్తు ఇంద్రాది దేవతలను జూచి యింకను యెవ్వరికేమి దోషముకలుగునో యనుభయము కలవాడై ఆనిర్మాల్యమును తుడిచి వేసెను. ఇంద్రుడు మొదలగువారు దోషమునకు పరిహారమును యెఱుంగలేక తిండిలేక అచ్చటనేపడి విచారించుచుండిరి. ఆషాడశుద్ధ పాడ్యమి మొదలు కొని పదకొండు దినములు అమృతాశనులగు దేవతలకు భూమియందు తిండిలేకపోయెను. ఇంద్రుడు దేవతలతోగూడ తిండిలేక చావుతో సమానమైన మూర్ఛనుపొందెను.సత్యజిత్తును, దేవతలకు తిండి లేనందున, తానును భార్యతోగూడ ఉపవాసవ్రతమునుచేయుచు, దేవతల జీవనార్థమై నన్ను ప్రతినిత్యము పూజచేయు చుండెను. ఇంద్రుడు మొదలగువారు మూర్ఛను పొందినది మొదలు నేటి తిథి ఏకాదశి ఈ ఏకాదశీతిథి యందు సత్యజిత్తు భక్తిగలవాడై సర్వవిధోపచార ములచేతను నన్నుపూజించి, నా సన్నిధిని నారాయణ మంత్రమును జపము ఆచరించి రాత్రియంతయు జాగరణము చేసిన నేనతనికి ప్రసన్నుడనుకాగలను. పిమ్మట సకలమును

సమకూర్చును. అని నారదునకు శ్రీమహావిష్ణువు ఆజ్ఞను యివ్వగా హరిభక్తియందు ఆసక్తికల నారదుడు హరిని పూజించి ఆకాశ మార్గమున నటనుండి కదలి వెళ్ళెను.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు
మాఘపురాణమునందు నిరువదియొకటవ అధ్యాయము

ఇరువది రెండవ అధ్యాయము

ఏకాదశీ మాహాత్మ్యము

గృత్స్న మదమహాముని జహ్నుమహర్షితో మరల చెప్పుచున్నాడు. జహ్ను మహర్షీ! సావధానుడవై వినుము. చెప్పెదను. సత్యజిత్తుదేవేంద్రాది దేవతలయొక్క దోషనివారణము నకై ఆషాఢశుద్ధ ఏకాదశినాడు తన యింటియందు భార్యతోగూడినవాడై గోవిందుని పత్రపుష్పఫల చందన, ధూప, నైవేద్యములచేత భక్తితో పూజచేసి ఆ విష్ణుదేవుని సాన్నిధ్య మందు నారాయణమంత్రమును, జపించుచు ఆ రాత్రియంతయు జాగరణమును చేసెను. శ్రీహరి, సత్యజిత్తువలన యీవిధముగా పూజింపబడి, అతని గృహమందు ఆఏకాదశినాడు మొదటి జామున సత్యజిత్తున కభీష్టములనిచ్చు టకై, ప్రత్యక్షమయ్యెను. ఆ ప్రసన్నుడైన విధమునువర్ణించి చెప్పెదను వినుము. నీలమేఘమువంటి శరీరకాంతి గలవాడును నీలపు ముంగురులచేత కూడియుండు వాడును, పద్మపత్రవిశాలనయనుడును, లలాటమందు తిలకముచేత ప్రకాశించువాడును విచిత్రములైన కుండలములచేత ప్రకాశించుచున్న గండభాగములు గలవాడును, కోటిభాస్కరుల కాంతితో సమానమైన కిరీటముచేత శోభించు వాడును, ముత్యాలహారములు రత్నాలహారములు కంఠ భూషణములు, కంకణములు లోనగు వివిధములగు మణిభూషణాలంకార విరాజమాన దేహుడును, మెరపునుబోలి ప్రకాశ మానమగు పట్టుపీతాంబరమును కట్టుకొనినవాడును, పిక్కలు,తొడలు పిఱుదులు, చీలమండలుగలిగి, పద్మములవంటి పాదములు గలవాడును లక్ష్మీదేవితోగూడ గరుడ వాహనరూఢుడైనవాడును, మునీశ్వరగణముచే సేవింపబడిన పాదరాజీవ ములుగల వాడును, అగు శ్రీమహావిష్ణువు, భక్తప్రియుడగుటచే తనభక్తుడైన సత్యజిత్తు నకుసాక్షాత్కరిం చెను. స్వయంప్రకాశకుడును, మందస్మితుడును అగు ఆపరమ పురుషునిజూచి సత్యజిత్తు ఇతడు సాక్షాత్ శ్రీమహావిష్ణువని గ్రహించి సంభ్రమాశ్చర్యములతో సంతోషమును పొందెను.

భక్తవల్లభుడైన భగవంతుడు భార్యాసహితముగానున్న సత్యజిత్తును వరము కోరుము యిచ్చెదనని పలుకగా, భక్తియే పరమావధిగాగల సత్యజిత్తు తన మనస్సున పూర్వమునుండి తలంచియుంచిన విషయమునిట్లుచెప్పెను. భగవంతుడా! దేవేంద్రు నకు, ఆతని పరిచరు లగు దేవతలకు ఆకాశమున తిరుగుశక్తిని ప్రసాదింపుము. అమృతాహారముచేతవారి మనస్సులకుశాంతిని చేకూర్పుము. నాకును, నాభార్యకును నీ సన్నిధానమున నుండునట్లు వరమిమ్ము అని యడుగగా విష్ణుమూర్తి యందుల కంగీకరించి భక్త శేఖరా! యీ ఆషాఢశుద్ధ ఏకాదశీతిథి యన్నిపుణ్యఫలములను యిచ్చును. ఈ తిథియందు నేను నీకు ప్రత్యక్షమైతిని గాన యీ ఏకాదశీతిథి నాకు పరమసంతోషదాయకమై యుండును. గాన నీవు నీభార్యతో

గూడికొని పరమానందముతో యీపారిజాత వృక్షమునుదీసి స్వయముగా దేవేంద్రునకు యిమ్ము పరమపవిత్రమై, పూదోటయందున్నదియు, నాకుభార్యయుఅగు యీతులసీ వృక్షమును నాకొసంగుము. నీకు అందువలన మేలు చేకూరగలదు అని చెప్పినంత సత్యజిత్తు తన భార్యతోసహా ఆరాత్రి జాగరము పూర్తిచేసి సూర్యోదయసమయమునకు పూదోటకు వెళ్లెను. పారిజాతమును పెకిలించి, ఇంద్రాదులను మేల్కొలిపి వారికిని, తులసిని శ్రీ మహావిష్ణువునకు యిచ్చెను. ఇంద్రాది సమస్తదేవతలును తమతమ వాహనములనెక్కి యెదురుగానున్న విష్ణువునుగాంచి నమస్క రించిరి. అందరును సర్వేంద్రియ ములచేత సంతృప్తులైరి.

శ్రీహరి ఇంద్రాది దేవతలందరు వినుచుండగా చిరునవ్వుగల ముఖముతో భార్యతో గూడియున్న సత్యజిత్తునకిట్లు చెప్పెను. పుణ్యమును యిచ్చునదియు, వ్రతము లలోకెల్ల అత్యుత్తమమైనదియు, నీచేత బహుశ్రద్ధతో చేయబడినదియునగు యీ ఏకాదశీవ్రతము మానవులకు మిక్కిలి పాపనాశనకరమై యుండును అజ్ఞానులై నరకమును పొందిన నరులు పాడ్యమి మొదలు, దశమివరకు భోజనము క్రమరీతిని చేయుటచే ఏకాదశినాడు భోజనముమాని ఉపవసించుట మరచుచున్నారు. ఎవరు ఏకాదశియందు ఉపవాసము చేయుదురో, ఆరాత్రి జాగరముండి నన్ను బూజింతురో వారు నాదయవలన సుఖవంతమగు నాస్థానమగు వైకుంఠముజేరి సుఖింపగలరు. ఈ ఏకాదశినాకు పరమసంతోషకరము, పవిత్రవంతము శుభప్రదము, మరియు వేయి అశ్వమేధయాగములుచేసిన ఫలమును యివ్వగలదు. పుణ్యాత్ములగు మునీశ్వరు లీపవిత్రమైన ఏకాదశి తిథిని హరివాసరమందురు. ఆలాగుననే దేవేంద్రాది దేవతలకు ప్రాణములనుతిరిగి యిచ్చినందున యీ ద్వాదశీతిథి విది ప్రీతికరమైనది. ఎవరయి నను తెలియక ఏకాదశియందు అన్నమునుతిందురో వారు బ్రహ్మహత్యాది మహాఘోర పాపములను పొందుదురు.

దశమితిథియందు మధ్యాహ్నకాలమున ఒకమారు భోజ నము చేయవల యును. రాత్రికాలమున భోజనము మానవలెను, ఏకాదశినాడు రెండుపూటలయం దును భోజనమును వదలివేయవలెను. ద్వాదశియందును మధ్యాహ్నమున ఒకమారు మాత్రమే భుజింపవలెను. రాత్రిభోజనము చేయగూడదు. ఇదిపూర్తియైన ఏకాదశీ వ్రతము అనబడును. ఇట్లుచేసిన నేకాదశీవ్రతము సంపూర్ణమైన ఫలితమునిచ్చును. తెలియక నజ్ఞానముచేత నేకాదశీ తిథియందు అన్నమును భుజించినయెడల ఆ యన్నము అన్నముగా నేరదు. క్రిములచేత నిండియున్నదని తెలియవలెను. పుణ్యములనుయిచ్చునట్టి హరివాసర మైన ఏకాదశియందు ఉపవాసముచేసి, ఆరాత్రి జాగరముచేసి నన్నువిద్యుక్తముగా పూజచేసినవాడు నాకు పరమప్రియుడయి అంతమందు నా స్వరూపమునే పొందును. ఈ ఏకాదశి బహుపుణ్య ఫలదము కోటికులములను ఉద్ధరింపగల శక్తికలది. మహాపాతక కోటులను నశింపజేయును. అనేకవేల యజ్ఞములు చేసిన ఫలితమొసంగును. బ్రాహ్మణుడు గాని, క్షత్రియుడుగాని, వైశ్యుడుగాని, శూద్రుడుగాని ఆడుదిగాని, యోగీశ్వరుడుగాని, యతీశ్వరుడుగాని, సన్యాసిగాని, సాధువుగాని,బాలుడుగాని, ముసలిగాని, గృహస్థుగాని, వానప్రస్థుడుగాని, మరియెవ్వ రయిననుగాని, దేహధారులైనవారందరు నామాటప్రకారము ఒకమారైనను, అజ్ఞానముచేత నయినను ఆశచేతనయినను, తెలియకనయినను, ఏకాదశి యందు భోజనము చేయకూడదు. అట్లు భోజనముచేసిన వారిని యమధర్మరాజు నా

యాజ్ఞ ననుసరించి మిక్కిలి కోపముతో దండించును. అట్లు నరకమందు చాలా కాలముండి తిరిగి యీ భూలోకమున కష్టపడు జీవులుగా పుట్టగలరు. ఏకాదశి తిథినాడు స్త్రీని స్పృశింపగూడదు. ఆలింగనము చేయరాదు. నిద్రించరాదు. అన్నము తినరాదు. నన్ను పూజించి నాపాదతీర్థమును స్వీకరించినవాడు సుఖవంతుడై బరబ్రహ్మమును పొంద గలడు.

కాబట్టి సమస్తమైన మనుష్యులును అన్ని నెలలయందును ఏకాదశి ఉపవాస మును చేయవలయును. దానివలన అన్నిపాపములు నశించును. కృచ్ఛచాంద్రా యణ వ్రతములచేతను తదితర మైన వ్రతములచేతను, మానవులేఫలితమును పొంద కలుగుదురో అట్టిఫలము యీ ఏకాదశి తిథియందుపవాసము చేసినందువలన గలుగును. ఏకాదశి మిక్కిలి పుణ్యమును యివ్వగలదని లోకమందు ప్రఖ్యాతి గలదు. అని శ్రీమహావిష్ణువు చేతులనుపైకియెత్తి వక్కాణించెను. మనుష్యులు, మునీశ్వరులు, యోగీశ్వరులు నా భక్తులైనవారు మతియెవరు ఏకాదశియందు భోజనము చేయ గూడదు. అన్ని నెలల యందును, రెండు పక్షములందును, ఏకాదశినాడుపవసించ వలెను. అట్లు భోజనము చేసినవాడుపరమ పాతకుడనబడును. ఉపవాసము చేసిన వాడు నాసాన్నిధ్యమును చేరగలడు. నామాటయథార్థము నమ్ముడని చేతులెత్తి గట్టిగా పలికెను."

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు
మాఘపురాణమున నిరువది రెండవ అధ్యాయము

ఇరువది మూడవ అధ్యాయము

మాఘ వ్రత మహిమ

"గృత్స్నమదుడు జహ్ను మహర్షితో చెప్పుచున్నాడు. జహ్ను మహర్షి! వినుము దేవాదిదేవుడైన శ్రీమహావిష్ణువు దేవేంద్రుని జూచి మిక్కిలి దయగలవాడై దేవేంద్రా! నీవు యిప్పుడు అతివేగ ముగా పారిజాతవృక్షమును తీసికొని నీ స్వర్గమునకు పొమ్ము అని పలికెను. దేవేంద్రుడు వల్లెయని శ్రీహరికి నమస్కారముచేసి స్వర్గలోకమునకు పోయెను. ఇంద్రుడుస్వర్గమునకు వెళ్ళగానే తులసీదేవి మానవుల మాటలతో విష్ణుదేవు నితో యిట్లుపలికెను. విష్ణుమూర్తీ నేను నీపాదసరోజములను ఆశ్రయించి యున్న దానను, నన్ను రక్షింపుము. నీవు తప్పవేరే గతిలేదు. ఎవరున్నను ఎవరిని మాత్రము కోరుదానను గాను అనితులసీదేవి పలుకగా శ్రీహరివిని యిట్లుపలికెను. భూలోకమున అమృతబిందువుచే పుట్టిన తులసీదేవీ! నీవు నాకుభార్యగా నుండుము. నన్నుపొం దుము. నిన్ను నామన స్సున నుంచుకొందును. నీకు యీ విషయమై అనుమానము కూడదు. పాపములను నాశనముచేయు తులసీదేవీ! దళముతో కూడియున్న మనోహరమైన నీ స్వరూపమును జూచినవారు గంగాస్నాన మాచరించినవారివలె వెంటనే పవిత్రులు అగుదురు. సుకోమల మైన నీపల్లవదళములతో నన్ను పూజించు వారు నా రూపమునే పొందగలరు. మరియు వారికి పునర్జన్మలేదు. తులసీదేవీ! సుకోమల పల్లవదళయుతమైన నీదండను నిర్మించి నాకంఠమునందు నలంకరించు వాడు, వెయ్యికోట్ల కల్పములును, నూరుకోట్ల కల్పములును వైకుంఠమునందు సుఖ

ముగా నుండి పిమ్మట నాయందునీవును కాగలదు. ఏ నరుడు నిన్ను యింటియందు గాని, తోటయందుగాని, నీరుపోసి పెంచునో వానికి మహాపాతకము లంటనేరవు. ఉదయకాలమందు నిద్రలేచి నిన్నుచూచినదినమే మంచిదినము అట్టి నరుడు సుఖమును పొందును.

తులసీదేవీ! నీదళములతో గూడిననీటిని దేహమంతటను చల్లుకొనినవాడు, పరమ అపవిత్రుడైనను పవిత్రుడుకాగలడు. నీచెట్టు మొదటగల మట్టిని నుదుటధరించువాడు సౌఖ్యమును పొందును. అట్టివానిని యక్షరాక్షస పిశాచగణ ములు యేమియు చేయలేవు. వాటివల్ల భయములేదు. త్రిలోకపావనియగు తులసీ! నిన్నును లక్ష్మీదేవినికూడ నేను సమానముగాజూతును. నీవునులక్ష్మియు తోబుట్టు వులుగాన మీయిరువురును నాకుసమా నులు; లక్ష్మీదేవి పాలసముద్రమునందు బుట్టినది. తులసీదేవి ఆ పాలసముద్రతీరమందు పుట్టినది. గాన యిరువురును సోదరీమణులగుదురు. ఈవిధముగా తులసీదేవికి వరమిచ్చి రమాభర్తయగు విష్ణుమూర్తి వివిధ శాఖలతో కూడిన తులసీదేవిని సౌఖ్యవంతములగు తనచేతులతో తాకెను. విష్ణుమూర్తియొక్క హస్తస్పర్శవల్ల ఆ తులసిదేవి సర్వశోభావంత మయ్యెను. ఆ తులసీదేవి మంచిరూపము, గుణము, గలిగిన స్త్రీయయ్యెను. పిమ్మట మహానుభావు డైన రమాధవుని పాదసరోజములకు ప్రణమిల్లి వెంటనే శ్రీహరియంశను గాంచెను. పిమ్మట భగవంతుడును, మాయామయుండును, జగద్భర్తయునగు రమావల్లభుడు లోకపవిత్రమైన తులసీ దేవిని దుర్మార్గులైన మానవుల కొరకు ప్రఖ్యాతిగా స్థాపించెను.

శ్రీహరియొక్క ఎడమచేతితో నెచ్చట ముట్టబడినదో, ఆ భాగమంతయు తులసీ దేవికి కొమ్మలయందు కృష్ణవర్ణము కలిగెను. అట్టి తులసి కృష్ణతులసి యని ప్రఖ్యాతి జెందినది. ఈ తులసీవృక్షమునకు సమీపమునగల చెట్లన్నియు పవిత్రములైనవి. గాన భూలోకమున తులసిపవిత్రమైనదియు, పుణ్యము నిచ్చునదియుగా చెప్పబడు చున్నది. ఈ తులసీవృక్ష మెచ్చటగలదో ఆభూమి పాపమును హరించునదియగును. సుందర స్వరూపముగలదియు, సమస్తపుష్పములకంటే అందమైనదియునగు తులసీ దళమును తీసుకొని తరువాత విష్ణువు భక్తుడైన సత్యజిత్తునితో యిట్లనెను. సత్యజిత్తూ వెంటనే నాపూజనుచేసి, బ్రాహ్మణులయొక్క సంతర్పణము సంతృప్తికరముగాచేసి నీవును భోజనము చేయుము. ఆలస్యము చేయకుము అని శ్రీహరి చెప్పగానే సత్యజిత్తు ఆ మాటలనువిని శ్రీహరిని పూజించి మిగిలిన ప్రసాదమును గ్రహించెను. గరుడ వాహనారూఢుడైన భగవంతుడు యీ రీతిగా ఏకాదశీవ్రతమును సమాప్తిచేయించి తన భక్తులగు సత్యజిత్తును, అతనిభార్యను తులసిని ఆగరుత్మంతునిమీద నెక్కించుకొని సమస్తభూతములకు దర్శన మిచ్చుచు తన నిలయమగు వైకుంఠమును జేరెను.

జహ్నుమునీ! ఏకాదశీవ్రతము యీవిధముగా సవిస్తరముగా దెల్పితిని. మహి మను విధానమునుదెల్పితిని. ఇది అశ్వమేధయాగమువలన కలుగుఫలితమునిచ్చును. చాలాసుఖప్రదము, ఈ మాఘమాసమున ఏకాదశి మిక్కిలి సుఖదాయకము గనుక మాఘ శుద్ధ ఏకాదశియందు ఉపవాసముచేసి, రాత్రిజాగరణముండి శ్రీహరిని పూజిం

చినవాడు యిహలోకమందనేక సౌఖ్యములను అనుభవించి అంతమందు విష్ణుసన్నిధానమును పొందును. మాఘమాసమున మకరరాశియందు సూర్యుడుండగా శుద్ధ యేకాదశినాడు ఉపవాసవ్రత మాచరించనినరుడు అంతమందు బ్రహ్మరాక్షసుడగును. పాపనాశనమగు ఏకాదశినిఉపవసించి ద్వాదశినాడు పారాయణచేయువాడు సమమగు పుణ్యమును పొంద గలడు.

మాఘశుద్ధ ద్వాదశి దినమున శ్రీహరుని ప్రీతికొరకై దూడతో కూడియున్న పాలనిచ్చు యావును పరమశ్రోత్రియుడైన, హరికథాశ్రవణమందాశక్తిగలవాడైన, కుటుంబీకుడైన విప్రునకుదానమిచ్చువాడును, యీ ద్వాదశినాడు భూదానము, వస్త్ర దానము, బంగారుదానము, సాలగ్రామదానముతిలదానము, ఫలము పెరుగుఅన్న దానము, తాంబూలము, యజ్ఞోపవీతము మొదలగు దానములను దక్షిణలతోకూడ చేయు వారును, అంతమందు స్వర్గమందు సుఖమనుభవించి పిమ్మట భూలోకమున పుట్టి చక్ర వర్తులై సౌఖ్యమునుపొంది, అంతమందు విష్ణులోకముచేరి భగవంతునితో గూడ శాశ్వతానందమును పొందుదురు. విప్రోత్తమా! నీవడిగిన ప్రకారము మూడులోక ములందును పవిత్రమైనకథను నీకుచెప్పితిని. ఇది యిహపరలోక సుఖములనిచ్చును. పాపహరమైన యీకథను వినువారు యెంత అపవిత్రులైనను, పునీతులై అంతమందు విష్ణుసన్నిధిని జేరుదురు. ఈ అధ్యాయము శ్రీహరియెదుట భక్తియుక్తుడై వినువాడును, చదువువాడును, యిహలోకమందు అనేక భోగసుఖములనుభవించి అంతమందు విష్ణుసాయుజ్యమును పొందును."

ఇది స్కాంద పురాణాంతర్గత మగు
మాఘపురాణమునందు నిరువది మూడవ అధ్యాయము

ఇరువదినాల్గవ అధ్యాయము

పాపవిముక్తుడైన కిరాతునికథ

గృత్స్నమదుడు జహ్నుమహర్షితో చెప్పుచున్నాడు. జహ్నుమునీ! వినుము. మాఘస్నానప్రభావమును ధీమంతుడైనవాడు శ్రద్ధగలవానికి చెప్పనియెడల అట్టివాడు మహాపాతకుడగును. కాన శ్రీహరియొక్క కథలను వినుటయందాసక్తిగల మనస్సుతో నున్న నీకుచెప్పెదను, మాఘవ్రతము ఆచరించువాడు మహాపాతకములు చేసినను, పాప ములు చేసినను, అట్టిపాపములనుండి విముక్తుడగును. ఈ మాఘవ్రతము ఆచరించు వానికి సంక్రమించిన అజ్ఞానకృతమైన పూర్వగాథయొకటి కలదు. దానిని చెప్పెదను వినుము. తొల్లి కళింగదేశమున కొందరు తెలియక అజ్ఞానముచేత మహా పాతకములను చేసిరి. వారి చరిత్ర మీకు వినదగినది గాన చెప్పెదను వినుడు.

కళింగదేశమందు చాలాధనవంతుడైన ఒక కిరాతుడుండెను. శూరుడును, పరాక్రమవంతుడును అగు నా కిరాతుడు తన సేవకబృందమును వెంటగొని, విల్లు,

కత్తి, బాణము, ఖడ్గములను ధరించినవాడై ప్రతిదినమును తిరుగుచుండును. అతడొక నాడు దుర్మార్గులైన తనజ్ఞాతులను తీసికొని బహువృక్ష లతాగుల్మాదులతో నిండియున్న మహారణ్యమును చేరెను. వారు కుక్కలతోను జంతువులను బట్టుకొను వలలతోను ఆ యరణ్యమందు మృగములకై వెదకిరి బంధనములచేతను, జిగురుపదార్థముల చేతను, పూత్కారములచేతను, పొదలమాటున దాగుటచేతను, గోతులు తీసియుం చుటచేతను మృగములు తిరుగులాడు అటవీమార్గములందు వివిధములైన ధ్వనులు చేయుటచేతను, యేనుగులు, దున్నపోతులు, పెద్దపులులు, ఎలుగుబంట్లు, యిఱ్ఱులు మొదలగు అనేకము లైన మృగములను, పక్షులనుచంపి యా యడవినుండి మరియొక అడవికి బోదలంచి ఆ కిరాతుడిటునటు తిరుగుచుండెను.

ఆ సమయమున విధివశమున వేదవేదాంగ తత్వవిద్యా విశారదుడగు ఒక విప్రుడు అటవీమార్గమునపోవుచు, మార్గాయాసమునుపొంది, యెండవలన అలసిపోయి దరిగా నున్న నర్మదానదీ జలమందు స్నానము చేయదలంచి స్నానముచేయు టకు శక్తి లేనివాడై పాంథులకు శ్రమదీర్చు మఱ్ఱిచెట్టునీడను, కొంతసేపు విశ్రమించి మార్గాయాసమును దీర్చుకొని తిరిగి వెళ్ళుటకై ప్రయత్నించెను. అంత నా దుర్మార్గుడైన బోయవాడు తన సేవకబృందమును గూడికొని విప్రునిదరి కేతెంచి ఆతని వస్త్రములు, పాదుకలు, గొడుగు, దండము, పూసలపేరు, కమండలము మొదలగు అన్ని వస్తువులను అపహరించి తిరిగి విప్రునితో యిట్లనెను.

విప్రుడా! నీవద్దదాచిన సొమ్మునునాకిమ్ము. అట్లుకాదేని నిన్నీకత్తితో చంపెదను. అని కిరాతుడు పలుకగా బ్రాహ్మణుడా దుర్మార్గుడైన కిరాతునితో ఓరీ ! నే నెన్నడును కొంచమైనను ధనము దాచలేదు. దరిద్రుడనగు నాకు ధనమెట్లు వచ్చును? గాన నావద్ద యే మాత్రము ధనములేదు. అని చెప్పెను. ఆ విప్రుని పలుకులను విని ఆ దుర్మార్గుడైన కిరాతుడు తన ఖడ్గమునుదీసి ఆ బ్రాహ్మణుని శిరస్సును నరికివేసెను. పిమ్మట తనపరివార మును గూడికొని తనగృహమునకు కిరాతుడు వెడలెను. యీ రీతిగా కష్టజీవుడైన కిరాతుడు ప్రతినిత్యము కల్లుత్రావుచు, కయ్యములాడుచు, మార్గస్థులసొమ్ములపహరించుచు, అన్నిమార్గములందును, పట్టణములందును, పరి సర ప్రాంతములందును, పల్లెలందును, భయపరచుచు ప్రజలనుండి చాలధనమును సంపాదించెను. ఇట్టి బోయికి కొంతకాలము నకు గొప్పదైన తాపత్రయము కలిగెను.

బంగారమును అపహరించువాడును, దుర్మార్గుడును, ఆత్మ పోషణమందే ఆసక్తికల వాడును, అగు కంసాలియొకడా కిరాతునివద్ద జేరెను. ఆ కంసాలి బహు చతురోపాయ వేత్తగాన ప్రతిదినమందు తానుచేయు బంగారు భూషణములనుండి బంగారమును అపహ రించుచుండెను. నాలుగు జాతులవారికిని అతడు నగలను చేయుచు చౌర్యము జేయు చుండెను. కిరాతుడు దినమందు దొంగతనముగా సంపాదించినదంతయు కంసాలి విక్రయ మునకు కొనుచుండెను. అందుమాయచేసి లాభమును పొందుచుండెను. క్రయ విక్రయ వృత్తిచేత కిరాతునకు స్వర్ణకారునికి స్నేహమధికమగుచుండెను. కామాంధుడును దుర్మార్గ వృత్తి గలవాడును, భాగ్యవంతు డును, ధర్మహీనుడును, పరస్త్రీలాలసుడు అగు శూద్రు డొకడచ్చట నుండెను. ఆ శూద్రునితండ్రి చనిపోయిన పిమ్మట ఆతని తల్లియు సుందరము

నగు మందహాసము గలదియు, విలాస చేష్టితయునై దుర్గాద్రవతియు, వ్యభిచారిణియు గూడనయ్యెను.

ఒకనాడా జారిణియగు శూద్రునితల్లి కృష్ణపక్షమునందు అష్టమి తిథియందు సంభోగమందు యిచ్ఛగలదయి జారుని కొరకాతని గృహమునకువెడలి చీకటిలో వానిరాకకై వేచియుండెను. కాని యాతడాదినమురాలేదు. ఆరాత్రియందే తనకును కామమధికము కాగా స్వేచ్ఛాసంభోగము సంభవింపగలదని తలచి శూద్రుడు తన తల్లి జారుడు తన స్నేహితుడగుటచేత నా యింటియందే చీకటిలో తల్లివేచియున్న పంచనే తానును చేరెను. ఇరువురును ఒకరినొకరు తెలియక చీకటిలో నిద్రించిన కొంతసేపటికి శూద్రుడు నిద్రనుండి లేచి తనజారిణి వచ్చినదేమోనని చేతులతో తడివిచూచెను. అంత నాచీకటిలో నొకయాడుది యగుపడెను. జీకటియగుటవలనను, కామాతురుడగుటవలనను, శూద్రుడు, తన తల్లియని తెలియక నామెను కౌగిలించుకొనెను. ఆలింగనానంతర మామెతో సంభోగిం చెను. ఆశూద్రునితల్లి జారునికొఱకై చూచుచున్నందున నిద్రనుండిలేచి రతిసౌఖ్యమునందు లగ్నమై యున్నందున తనతో సంభోగించువాడు తనజారుడేనని తలచి వానిని బిగ్గరగా కౌలిగించు కొనెను. ఈరీతిని శూద్రుడును, వాని తల్లియు క్షణమాత్ర రతిసౌఖ్యమునకు యిట్లు చేసిరి. శూద్రుడును సంభోగానంతరము రేతస్సును వదలగానే కౌగిలినిగూడవిడచి, యీామె యెవరై యుండునని యాలోచించిచూడగా యామె తనతల్లియై యుండెను. ఆమెయు నా జారుని తన కుమారునిగా తెలిసికొనెను. యిరువురును విచారించిరి.

జహ్నుమహర్షి ! వినుము ఆడువారికి ఏకాంతమందు అన్నగాని, తండ్రిగాని, కుమారుడుగాని, తమ్ముడుగాని, శిష్యుడుగాని, ఒంటరిగా కనుపించిన వారి యోని ద్రవించును. గాన స్త్రీలురహస్యముగా పురుషులు దొరికినయెడల, వారు కామాతురు లయి తదావేశము నాపుకొనజాలక, వారితో నాలింగన సౌఖ్యమును, చుంబన సుఖమును కలిగించుకొని సంభోగమును చేయుటకు ప్రయత్నింతురుగాన దంపుతులు గానివారు స్త్రీపురుషులెన్నడును యేకాంతమందు చేరరాదు. తల్లియు కుమారుడును లోకాపవాదుకు వెఱచి అగోప్యమగు కృత్యమును వెలిబుచ్చలేదు, గాన యిహమందు దాచిపెట్టినను పరలోకమున దుఃఖమనుభవింపక తప్పదు. పరలోకమున స్త్రీపురుషులు జేయు పుణ్య పాపములను గురించి చెప్పుటకు పదునలుగురు సాక్షులున్నారు. సూర్యుడు,చంద్రుడు, వాయువు, అగ్ని, ఆకాశము, భూమి, నీరు, మనస్సు, యముడు, రాత్రి, పగలు, ప్రాతస్సా యంకాలసంధ్యలు ధర్మము, ననునవి చూచుచుండును. ఆ శూద్రునితల్లి అనేకరీతులుగా విచారించి పశ్చాత్తాపమును పొంది గంగలోపడి మరణించెను.

శూద్రుడుభయవర్జితుడయి సంచరించుచు సదాపరస్త్రీ సంభోగమునందే కాలము గడుపుచు, తండ్రి సంపాదించినదంతయు నాశనమొనర్చి కిరాతునివద్ద భృత్యు డుగా చేరెను. తల్లితో సంభోగించిన ఆ శూద్రపాతకుడు, ఉదరపోషణార్థమై కిరాతుడు చెప్పిన పనులనెల్ల చేయుచు, వానికి ప్రియుడైయుండెను. ఈ విధముగా విప్రహంత కుడు సువర్ణస్తేయి గురుతల్పగామియగు ముప్వురునొకేచోటజేరి సంతసించు చుండిరి. అంతట నాదేశస్తుడగు విశృంఖలుడను విప్రుడొకడు వృత్తిలేక స్వపోషణ జరుపుకొనలేక వచ్చి కిరాతునాశ్రయించి వీనిని సేవించుచు, పతివ్రతను విడనాడి, నిత్యమితనివద్దనే నివసించు చుండెను. ఆ దుర్మార్గుడగు విప్రుడు స్నానసంధ్యాదులనువదలి నిత్యము కిరాతునాశ్రయిం

చిరి. వాని కనువర్తనుడయి, యను గ్రహపాత్రుడై యుండెను. ఆకిరాతులందరకును విశృంఖలుడు పురోహితుడయి పుణ్యసమయములందు వారివలన దానములను గొనుచుండెను. ఈరీతిగా విశృంఖలుడు కిరాతులతో రెండు సంవత్సరములుండెను. ఇట్లు బ్రహ్మ హంతకుడు, సురాపానుడును, సువర్ణ స్తేయి గురుతల్పగామియునగు వారితో కలిసిన విప్రుడు పంచ మహాపాతకులయిరి.

జహ్నుమహర్షీ ! విశృంఖలునకు మహాపాతకులతో సంసర్గము కలిగినదోషము చేత బ్రాహ్మణత్వమునశించెను. మిక్కిలి ప్రేమతో మహాపాతకులతోనే విప్రుడే దినమున సంపర్కము కలిగించుకొనునో అట్టి విప్రునకాతనికిగల పుణ్యములో నాల్గవభాగ మప్పుడే యంతరించును. రెండు దినములు మహాపాతకులతో సంచరించిన విప్రు నకు అనగా వారిని సేవించుట స్పృశించుట వారితో శయనించుట, కూర్చుండుట, మాట్లాడుట, భుజించుట, రెండవభాగము బ్రాహ్మణత్వము శూన్యమగును. మూడు దినములట్లాచరించిన మూడుభాగములు నశించును. నాల్గుదినములకు నాల్గుభాగ ములు నశించును. అనగా పూర్తిగా బ్రాహ్మణత్వము నశించును. ఇంకను అధికముగా నట్టివారింగూడి సంచరించిన విప్రుడు వారితో సమానమగు మహాపాతకుడగును. ఇట్టిపాపమును చేసినవాడు నరక లోకముచేరి తిరిగియటనుండి రాజాలడు. తెలిసియు తెలియకచేసిన నీచపాపములన్నియు పోవుటకు మనువు మొదలగువారు ధర్మశాస్త్రములందు ప్రాయశ్చిత్తవిధి కల్పించియున్నాను. కాని తెలిసియుండి పూర్వజ్ఞానముతో చేసిన బ్రహ్మహత్యాది మహాపాతకములకు ప్రాయశ్చిత్తము యేశాస్త్రమందును చెప్పలేదు. తెలిసి చేసినపాపము కొంచముగాని, తత్ఫలమును క్రమముగా అనుభవించి, పిమ్మట భూలోకమున బ్రహ్మరాక్షసియై వేయిబ్రహ్మకల్పము లుండినగాని ప్రాయ శ్చితకర్మను అర్హుడుగాదు.

అజ్ఞానమువలన చేయబడినపాపము గొప్పదైనను, చిన్నదైనను ప్రాయశ్చిత్తము చేతను, పశ్చాత్తాపముచేతను, పవిత్రమగును. పశ్చాత్తాపమనగా పాపమును చేసిన పిమ్మట విచారమునుబొంది నేనెట్టిపాపమునుచేసితిని? ఎందుకిట్లుచేసితిని? యింకెన్నడును యిట్టి పాపముచేయను. నాకుబుద్ధివచ్చినది. ఈచేసిన తప్పును మన్నింపుము నన్నురక్షింపుము శ్రీహరియని భగవంతుని గురించి ప్రార్థించుటయందును వ్రతము చేతను, ఉపవాసముల చేతను, నియమములచేతను, శుష్కములచేతను, చాంద్రాయణ వ్రతములచేతను, మాన వుడు గంగాస్నానము చేసిన వానివలె మోక్షమును పొందును. ఆ విప్రుడీరీతిగా కిరాతునివద్ద రెండుసంవత్సరముల కాలముండిన పిమ్మట విధివశమున ఒకనాడుకిరాతుడు నియమింపగా వేరొకగ్రామమునకు వెళ్ళెను. అక్కడ రుద్రాక్ష మాలాధారుడును, విభూతిభస్మాలంకార శరీరుడును, కృష్ణాజినధరుడును, దర్భలను చేతియందు కలవాడును కరుణామయుడును, పండితులకు మోక్షమునిచ్చు పుణ్యతీర్థ ములను సేవించువాడును కృష్ణా! నారాయణా! మాధవా! గోవిందా! ముకుందా! శ్రీధరా! రాఘవా! కేశవా! విష్ణో! శ్రీహరీయనునామముల చేత రమావల్లభుని కీర్తించు వాడుననగు వీరవ్రతుడను పేరుగల బ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠుని చూచెను.

పాపకర్ముడైన ఆ విప్రాధముడు ఆ వీరవ్రతునకు ప్రదక్షిణ నమస్కారమునుచేసి కృతాంజలుడయి అతనియెదుట నిలువంబడి యూరకఉండెను. ఆవిప్రుడు బ్రహ్మ తేజస్సు చేత విడువబడిన విశృంఖలుడను యీ బ్రాహ్మణాధమునిజూచి మిక్కిలి ఆశ్చర్యమును

పొంది నీవెవడవవు? ఎచ్చటికి బోవుచుంటివనియడిగెను? విశృంఖలుడు వీరవ్రతునితో అయ్యా ! మహానుబావా! నేను బ్రాహ్మణుడను నాకు జీవనము గడువక ఒక కిరాతునివద్ద నుంటిని అనిచెప్పెను. వీరవ్రతుడాతని మాటలువిని మిగుల వింతనొంది, కమండలూదకముచేత కండ్లను కడుగుకొని రెండుగడియలకాలమట్లు కండ్లు మూసుకొని ధ్యానముచేసి పిమ్మట మరల కండ్లు తెరచిచూచి బ్రహ్మవర్చస్సును పోనాడుకొనియున్న విశృంఖలునితో నిట్లనిపలికెను.

ఇదిస్కాందరపురాణంతర్గతమగు
మాఘపురాణమునందు నిరువదినాల్గవ అధ్యాయము

ఇరువదియైదవ అధ్యాయము

సంసర్గదోషమును పొందిన విప్రుడు ముక్తిని గాంచుట

"వీరవ్రతుడు చెప్పుచున్నాడు. ఓరీ! విశృంఖలా ! విప్రాధమా! నీవుచేసిన సర్వవిధపాపములను వివరించి చెప్పెదను వినుడు. నీయజమానియగు కిరాతుడు మిక్కిలి పాపములుచేసినవాడు, బ్రహ్మహత్యాపాతకుడు, కల్లుద్రాపుట యందగ్రగణ్యుడు, బంగారము దొంగిలించు పాపమును చేసినవాడు, వానికి మిత్రుడు కంసాలి యొకడు గలదు. అతడు ప్రతిదినము బంగారమును దొంగిలించువాడు, వీరిరువురకును ఒకశూద్రుడు పరమ మిత్రుడుకలడు. వారు తన్ను కన్నతల్లితో రమించినాడు. అట్టిపరమనీచునితో సాంగత్యమాచరించుటవలన నీకుగల బ్రహ్మతేజము నశించినది. వారుముగ్గురు చేయుపాపములన్నియు నీకు సంక్రమించినవిగాన నీకు పాపమపరి మితమయ్యెను. ఏనరుడుగాని బలవంతమున నైనను సహజమగు స్వభావముచేతనయినను, విధివశముచేతనయినను, ధనమును పొందుట కొరకయి మహాపాతకుల తోడను, పాపులతోడను మాట్లాడుటగాని వారిని చూచుటగాని, వారినితాకుటగాని చేసినవాడు వారితోసమానమగు పాతకియగును. అట్లు ఒకప్పుడు వారితో మాట్లాడ వలసివచ్చినప్పుడు దర్భలను శిరస్సుననుంచుకొని భాషింప వలెను. అట్లుచేసిన యెడల వానిని పాపములు అంటనేరవు. లేదేనిపాపసంబంధము తప్పకసంభవించును. అట్టిమహాపాతకునితో, కలసి, మెలసి, తిండి, పడక, కూర్చుండుట, తాకుట, భాషించుట లోనగు చేష్టలను చేయువానిపాపమును తొలగించుటకు యెవడు సమర్థుడుకాగలడు? అవి వర్ణనాతీతముగాన నీవట్టి కిరాతునితో సంపర్కము కల్గియుంటివి కాన నీతోమాట్లాడగూడదు. బ్రహ్మహత్యచేసినవాడు, కల్లుత్రాగినవాడు బంగారమును దొంగిలించినవాడు, సంసర్గముచేయరాని స్త్రీలతోరమించినవాడు, వీరిస్నేహముగలవాడు, యీ అయిదుగురు పంచమహాపాతకులందురు. అట్టివారితోనే నరుడు తెలిసియుండి కలసిమెలసి తిరిగిన వానిని చండాలునిగా తలంచి దూరముగా నుంచవలెను. జహ్నుమునీ! వీరవ్రతు డిట్లు విశృంఖలునితో పలికి యూరకుండెను.

పిమ్మట విశృంఖలుడు పశ్చాత్తాపమునుపొంది భయకంపితుడయి వీరవ్రతునితో నిట్లనెను. మహానుభావా! నాకుసమస్త పాపక్షయకరమగు కర్మను ప్రాయశ్చిత్త రూపముగా నాచేత చేయింపుము అనిప్రార్థింపగా వీరవ్రతుడు సమస్త ప్రాణులయందును దయను

జూపు స్వభావముగలవాడుగాన విశృంఖలునియందు దయగలిగి మనువు మొదలైనవారు రచించిన ధర్మశాస్త్రముల ననుసరించి ప్రాయశ్చిత్తకర్మను చెప్పసాగెను. బ్రాహ్మణాధమా! విశృంఖలా! నీ వాచరించిన సాంగత్యరూపకముగా కలిగినమహాపాతకమునకు ప్రాయశ్చిత్త మును చెప్పెదను వినుము. సదాపాపములను తలచుకొనుచు తీర్థములనుసేవించుచు, నిత్యము గ్రామములవెంట వెళ్ళుచు ప్రతియింటికిపోయి భిక్షాటనముచేసి యాచించి తెచ్చుకొని భోజనముచేయుచు పన్నెండు సంవత్సరములు నీవుయిట్లు వ్రతనియమమును చేయవలెను. ప్రతిసంవత్సరము మాఘమాసమున ప్రయాగ నదియందు ప్రాతఃకాలమున స్నానముచేసి రమావల్లభుని సేవించుచుండుము. ప్రయాగను స్మరించినంత మాత్రముననే మోక్షము కలుగును. ఇకస్నానముచేసిన కలుగుఫలితము వర్ణనాతీతము. మహాపాతకుడు గాని, పాతకుడుగాని మాఘమాసమందు మకరరాశియందు రవియుండగా ప్రయాగనది యందు స్నానము చేసినయెడల అతడా వెంటనే పవిత్రుడు కాగలడు. గాన నిరంతరము విడువక పన్నెండుసంవత్సరము లీప్రకారము నియమముతో తీర్థసేవచేసి ప్రతినిత్యము భిక్షాన్నమే తినుచుండవలెను.

పండ్రెండు సంవత్సరములు పూర్తిగాగాని, మొదటయందుగాని, మధ్యకాల మందు గాని, లేక ఆఖరుసంవత్సరమునందుగాని మూడుసంవత్సరములుకాని, ఒకసంవత్సరము కాని, ప్రయాగనదియందు మాఘమాసమున స్నానముచేయుము. ఈరీతిగా చేయుచు ఆవుపిడకలు మొదలైనవాటిచేత ఉడకబెట్టిన అన్నమును ఒక నెలరోజులు తినినపిమ్మట నీవు పవిత్రుడవు కాగలవు. ఇది యథార్థము. నామాట నమ్ముము అనిచెప్పెను. విశృం ఖలుడు వీరవ్రతుని మాటలనువిని అట్లనే చేయుదునని చెప్పి గద్గద స్వరముతో మరల నిట్లనియడిగెను. మహానుభావులైన మీ ప్రసాదము లోకమున కుపకారహేతువగు చున్నది. నాకు ప్రాయశ్చిత్తమును చెప్పితిరి. నా స్నేహితు లగు కిరాతుడు, కంసాలి, శూద్రుడు, వారికిగూడ ప్రాయశ్చిత్త కృత్యమును నిర్ణయించి చెప్పుము. కరుణామయా! మీరు వారికి కూడ ప్రాయశ్చిత్తమును చెప్పితిరేని వారికది చెప్పి చేయింతును. మీవంటి పుణ్యాత్ముల సంచారము లోకమున కుపకరించుచున్నది. దయచూపుమని మాటిమాటికి వీరవ్రతుల పాదములమీదపడి ప్రార్థించెను.

దయాస్వరూపుడైన వీరవ్రతుడా విశృంఖలునితో ఓయీ! నీకుచెప్పిన ప్రాయశ్చి త్తమ్మై నీమిత్రులకును ఏర్పరచబడినదిగాన నీవు సత్వరముగాబోయి వారినికూడ నీ ప్రాయశ్చిత్తమునుచెప్పి అట్లుచేయుడు. ఆలస్యమునుచేయక వెంటనే పొమ్ము అని చెప్పెను. విశృంఖలుడు అందులకువల్లెయని సంతసింపుచు మునికి నమస్కారములు చేసి తలనువంచుకొని వీరవ్రతమునివల్లభా! పండ్రెండుసంవత్సరములకు అనంత రము నేనుయేమిప్రాయశ్చిత్తకృత్య మొనర్పవలెను. ఏయేధర్మములను నిర్వహింప వలెను. చెప్పుమని యడుగగా వీరవ్రతుడు విశృంఖలున కిట్లుచెప్పెను. విప్రుడా! పండ్రెండువత్సరములు గడచిన తరువాత ప్రాయశ్చిత్తమువలన పవిత్రుడవైన నీవు చేయదగిన ధర్మములనప్పుడు చెప్పుదును. పొమ్ముఅనెను. విప్రాధముడగు విశృంఖ లుడు వీరవ్రతుని వచనములనువిని వినయముతో నమస్కరించి, సంతసించుచు, కిరాతునివద్దకుపోయి భయమునువిడచి ముని తనకు చెప్పిన సమస్త విషయములును,

ప్రాయశ్చిత్తనియమమును చెప్పెను. వారందరునామాటలనువిని భయముతో పశ్చాత్తాపమును పొందిరి.

పిమ్మట కిరాతాది స్నేహితబృందము యెవరికివారే వేరుగా తీర్థయాత్రకు పోయి సర్వతీర్థసేవలనుచేయుచు, అన్నితీర్థములందును స్నానముచేయుచు పరిశుద్ధ మానసులై, ప్రయాగ నదియందు స్నానముచేయు కోరికతో పన్నెండు సంవత్సరములు నియమపూర్వకముగా సదాప్రయాగనదియందు మాఘమాసమున స్నానముచేసి, ప్రయాగయందుగల రమామాధవులను దర్శించి,కిరాతుడు,కంసాలి, శూద్రుడు ముగ్గురును మహాపాతకములనుండి విముక్తులైరి. వారి సాంగత్యదోషమువలన మహాపాతకుడైన విశృంఖలుడును విప్రాధముడు అన్నితీర్థములయందును స్నానముచేసి వ్రతనియమము కలవాడై భూమినిచుట్టి తిరుగుచు, క్రమముగా త్రిలోకపావనియు, సుందరము నగు కాశికాపురిజేరి అచ్చట కొంతకాలము నివాసముండి ఆ పిమ్మట ప్రయాగక్షేత్రమునుచేరి యీ మాసమున స్నానముచేసెను. అన్నితీర్థములకుగల పాపములను నశింపజేయు ఫలితమునిచ్చుశక్తి యీ ప్రయాగనదియందు ఈ మాసమున మకరరాశియందు సూర్యుడుండగా చేయుస్నానమునకు కలదు. అదిగాక మోక్షము నొసంగుశక్తి కలదు. ఒక నెలగాని, సర్వదాగాని, ప్రయాగయందు స్నానముచేసి పిమ్మట ఆవుయొక్క గుదద్వారము నుండి విడువబడు వానిచే తండులములను వండుకొని భక్షించుచు ఈ మాసవ్రతమున నెరవేర్చెను. యీ విధముగా కఠినమైన వ్రతమును పన్నెండు సంవత్సరములుజరిపి విశృంఖలుడు పవిత్రుడై నెమ్మదిగా నైమిశారణ్యమందున్న వీరవ్రతుని సమీపించి వానికి ప్రదక్షిణ నమస్కారములుచేసి సంతసింపుచునుండెను. వీరవ్రతుడా విశృంఖలునిజూచి దయగలవాడై వానిని లేవనెత్తి అతని కుశలములను కనుగొని సంతసముతో యిట్లు పలికెను.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు
మాఘపురాణమునందు నిరువదియైదవ అధ్యాయము

ఇరువది యాఱవ అధ్యాయము

విశృంఖలుడు పవిత్రుడైన కథ

"గృత్సమదుడు జహ్నుమహర్షితో యిట్లు చెప్పసాగెను. జహ్నూ! వినుము. వీరవ్రతుడట్లు సాగిలబడిన విశృంఖలునితో యిట్లు చెప్పెను. విప్రుడా! నీయొక్క సమస్తమైన పాపములు నశించి నవి. ప్రయాగనదియందు నీవు చేసిన స్నానమహిమ వలన సంసర్గ పాపముకూడ నశించినది. ఈ మాసమున మకరమందు మార్తాండు డుండగా నీవుచేసిన స్నానమహిమ వలన నీ పాపములు నశించినవి. నీవు యిప్పుడు బ్రాహ్మణతేజము కలిగి యున్నావు. నీవుమూడుదినములు నిరాహారుడవై యుండవల యును. అట్టి నిన్ను యిప్పుడు నేను మంత్రములచేత, పవిత్రమైన నీటిచేతస్నానము చేయింతును. పిమ్మటనీవు మిక్కిలి పవిత్రుడవు కాగలవు. అని వీరవ్రతుడిట్లుచెప్పి దర్భలచేతను, మంత్రములచేతను పవిత్రమైన

నీటిచేతను మూడుదినములు స్నానము చేయించి విశృంఖలుని నిరాహారునిగా నుంచెను. అందువలన అతను పాతక సంసర్గ దోషము నుండి ముక్తిని బొంది పవిత్రుడయ్యెను.

వీరవ్రతుడు, భక్తితో పాదములంబడిన విప్రుని, ప్రీతితో కౌగలించుకొనెను. పిమ్మట వీరవ్రతుడా విశృంఖలునకు భోజనము చేయించెను. ఆ తరువాత నాతనికి సమస్త ధర్మములను ఉపదేశము చేసెను. విశృంఖలా! నీవు సర్వదా సంతోషముతో సుఖమునిచ్చు వేదమార్గమును అనుసరింపుము. విధ్యుక్తకర్మల నతిక్రమింపకుము. భార్యను పెండ్లాడి గృహస్థాశ్రమధర్మములను నిర్వహింపుము. జీవహింసకు చేయ కుము. సనాతనధర్మములను అనుసరింపుము. భక్తిగాసజ్జనబృందమును సేవింపుము. నిత్యకర్మలను విడువకుము. ఇంద్రియములను నిగ్రహించి శ్రీహరిని,శివుని బూజ చేయుము. ఇతరుల అపరాధములను లెక్కచేయకుము. ఇతరుల యభివృద్ధిని జూచి విచారపడకుము. పరస్త్రీలను తల్లుల మాదిరిగా చూడవలెను.చదువుకున్న వేదములను మరచిపోకుము. అతిథులను అవమానము చేయకుము. పితృతిథులయందు శ్రాద్ధ మును చేయుము. కలలోనైనను, కొండెములు చెప్పకుము. భారతము మొదలగు యితిహాసములను భాగవతము మొదలగు పురాణములును, మనువు మొదలగు ధర్మశాస్త్రములను సదాచూచుచుండుము. వేదాంతశాస్త్రమును, వేదాంగములను జూచుచుండుము. లజ్జలేక హరినామమును, సంతతము కీర్తించుము. జాబాలిముని చెప్పిన ఉపనిషత్తు తంత్రము ప్రకారము త్రిపుండ్రము ధరింపుము. రుద్రసూక్తముచేత, కంఠమందు రుద్రాక్షపేరునుదాల్చి శివునిపూజింపుము. కంఠమున తులసి పూసల పేరును ధరించుము. తులసిదళములతోను, బిల్వపత్రములతోడను రమావల్లభుని, పార్వతీపతిని, సదా ఒకపూటగాని, రెండుపూటలుగాని మూడుమారులుగాని పూజింపుము. తులసీ దళములతోకూడిన శ్రీహరియొక్క పాదతీర్థమును గ్రహింపుము. సదా శ్రీహరికై నైవేద్యమొనరించిన అన్నమునే భుజింపుము. అన్నము పవిత్రమగుటకై వైశ్యదేవమును చేయుము. ఇంటికేతెంచిన అతిథులను బ్రహ్మతత్త్వజ్ఞాన నిష్ఠులును అగు యతీశ్వరులను, యోగీశ్వరులను బ్రహ్మచారులను ముదుసలులను దిక్కులేని వారిని, రోగముగలవారిని, తదితరులను ఆదరించి తృప్తిని గలిగింపుము. తల్లిదండ్రుల సేవ చేయుము. నిత్యము ఔపాసనాగ్ని హోత్రకర్మలను ఆచరింపుము. ఓంకారముతో గూడిన పంచాక్షరీ నారాయణాష్టాక్షరీ మంత్రములను, యితర మంత్రములును, వానిననుసరించి మంత్రాధిదేవతలను ధ్యానించుచునుపాసింపుము. నరకమునందు నివసింపజేయు కామము, కోపము, లోభము, మోహము, మదము మాత్సర్యము లోనగు అంతశ్శత్రువులను అంతరింపజేయుము. నిష్ఠగలిగి ప్రతిసంవత్సరమును మాఘమాసమందు వ్రతస్నానమాచరింపుము. ధైర్యవంతుడవై సుఖమును పొందుము. మాఘస్నానము నందాసక్తి కలవారును, రమావల్లభుని భక్తులును, సర్వ సమతాదృష్టికల సాధువులసంసర్గమును, సదాచేయుము. మాఘమాసమున స్నానముచేసి రమావల్లభుని పూజచేయుము. మాఘ మాసమున మకరమందు ఉదయమున స్నానముచేసి రథసప్తమి, ద్వాదశి, పౌర్ణమి యీ మూడుదినములు రమాధవుని పూజచేసినవాడు పాపకర్మములనుండి విడువబడును. అనేకవేల జన్మములయందు నుండి సంచితమైన పాపములు, పరలోకమందు విచారమును కలిగించు పాపములు మాఘస్నానముచేత నశించును. వేదవిహితమైన మార్గమును అవలంబించువారును, శ్రీహరియొక్క భక్తియందాసక్తులగు వారికిని, కర్మలనాచరించు

వారికిని, మనస్సునందు పవిత్రత కలుగుచున్నది. బంధమునకు, మోక్షమునకును మనస్సే కారణము గనుక మానవులకు మనశ్శుద్ధియే ముఖ్యము.

పాపముచేసినవారు కూడ పశ్చాత్తాపము వలనను, చిత్తపవిత్రతచేతను పాపవిముక్తు లగుదురు. అందరియందును సమత్వము కలవారును, సదా సత్కర్మలను సమాచరించుట యందాసక్తిగలవారును, సాధువులును, యిహపరసుఖముల నిచ్చునట్టి సుఖవంతమగు బుద్ధినే గొప్పగాదలచి దానివలన, చిత్తశుద్ధిగలిగి, ఉత్తములనబడుచు పూజలను పొందు చున్నారు. గాన నీవు మాఘమాసవ్రతమును ముఖ్యముగా మనోనియతితో చేయుము. ఈ నీదేహమంతమగు వరకును సర్వమును తెలిసిన వాడును సర్వాంతర్యామియగు సర్వేశ్వరుని పువ్వులతోను, దళపల్లవములతోను, భక్తితో పూజింపుచు మాఘవ్రతమాచ రింపుము. ధర్మసంచయమందు యీ మాఘస్నాన ఫలధర్మముతో తులతూగునది యీ మూడులోకములందునులేదు. మాఘవ్రతము పాపమును నశింపజేయునది. వెయ్యిఅశ్వ మేధ యజ్ఞముల ఫలితమునిచ్చును. వేయి వాజిపేయములు చేసిన ఫలితము కలదు. బ్రహ్మహత్యా మహాపాతకములకు, ఉపపాతక ములకు, చిన్నవైన పాపములకుకూడ ప్రాయశ్చిత్తమే యీ మాఘస్నానమహిమ యగును. మాఘవ్రత మాచరింపని, మానవుని బ్రహ్మహత్యగావించిన మహాపాతకు నిగా చెప్పుచున్నారు.

విప్రోత్తమా, విధ్యుక్తముగా మాఘస్నానము చేయుము. భక్తితో మాఘవ్రత మాచరిం పుము. అందువలన కష్టములుతగ్గి ఇహలోకభోగములనుభవించి, పంచ భూతాత్మకమైన దేహమంతరించినపుడు, సాలోక్య,సామీప్య,సారూప్య, సాయుజ్యము లను నాలుగు విధము లగు ముక్తిమార్గములలో ముఖ్యమగు సాయుజ్యమును పొంద గల్గుదువు. మాఘస్నానము చేసి, శ్రీహరియొక్క పవిత్రమైనచరిత్రను, వినుచుండిన, మోక్షమునుపొంద గలవు దేహాంతర మందు వైకుంఠమునుచేరగలవు ఈ చెప్పిన విషయ ములన్నియు నియమపూర్వకముగా విడువకచేయుము. నీకు మేలుచేకూరగలదు.

జహ్నుమహర్షీ ! వింటివా! యీ విధముగా వీరవ్రతుడు చెప్పగా విశృంఖలుడు విని సంతసించి మీరుపదేశించిన రీతినే చేయుదునని అనేకమారులా మునిచంద్రుని పాదములకు నమస్కరించి సద్గుణములనుగలిగి, భక్తితోనాతని ననేక విధముల స్తోత్రము చేసి, ఆవీరవ్రతునివద్ద సెలవుపొంది, సర్వపాపపరిహారిణగు కాశికాపురిని చేరెను. అచ్చట భార్యను నిశ్చయము చేసుకొనిపెండ్లి యాడిగృహస్థాశ్రమమును స్వీకరించెను. మరియు గృహస్థాశ్రమమందుండి సర్వవిధములచేతను సమస్త ధర్మము లను నిర్వహింపుచుండెను. విశృంఖలుడిట్లు ప్రతిసంవత్సరమందును మాఘమాస మున మార్తాండుడు మకరమందుం డగా, ప్రయాగతీర్థమందు స్నానముచేసి పుత్రపౌత్ర యుతుడై అనేక విధభోగములననుభ వించి దేహాంతరమందు శ్రీహరిసన్నిధానమును జేరి అచ్చట జ్ఞానమును పొంది ముక్తిని గాంచెను. కాబట్టి పాతకులు ప్రాయశ్చిత్తవిధి నవలంభించి యీ విశృంఖలునివలె విగత పాపులు కాగల్గుదురు”

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు మాఘపురాణమున

ఇరువది యారవ అధ్యాయము

ఇరువది నేడవ అధ్యాయము

సులక్షణరాజు కథ

గృత్స్నమదుడు జహ్నుమహర్షితో నిట్లుచెప్పెను. జహ్నూ! ఇంకను మాఘమాస మాహాత్మ్యమును చెప్పెద నాలింపుము. ఈకథ చదివినవారు జన్మసంసారసాగరము నుండి తరింతురు.

పూర్వకాలమున ద్వాపరయుగమందు అంగదేశాధీశుడైన సులక్షణుడను పేరుగల సూర్యవంశమునందుద్భవించినరాజు గలడు. అతడు మిక్కిలి ధర్మాత్ముడును బలముగల వాడును, సాధువును శత్రువులను చంపువాడును, శత్రువుల పట్టణములను జయించిన వాడును, అయి ప్రజలను మిక్కిలి చక్కగా పరిపాలించుచుండెను. ఆ రాజునకు పరమ పతివ్రతలగు నూరుమంది భార్యలుండిరి. పర్వత ద్వీపరాజ్యము నంతను పాలించుచు సామంతరాజులచే మర్యాదలు పొందుచునుండెను. అతడు తన నూరుమంది భార్యల యందును పుత్రునొకని బొందనేరక, పుత్రసంతానము కొరకు అనేక ధర్మకార్యములను చేయుచుండెను. కాని పుత్రులు లేక రాజు మిగుల చింతాక్రాంతుడై యిట్లుతలంచెను. నేను పూర్వజన్మమున పుత్రలను పొందగలుగు మంచికార్యములనేమియు చేయలేదు. అందువలన నాకు రాజ్యమును పరిపాలింపగ గుణవంతుడైన పుత్రు డొకడును కలుగలేదు. పుత్రులులేని వారికి పుణ్యలోకములులేవని పురాణములు చెప్పుచున్నవి. పుత్రుడులేనివారికి, దరిద్రునకును, చేసినమేలు మరచినవానికిని సన్యాసికిని, వేదమురాని విప్రునకును సద్గతి కలుగజాలదని వేదవేత్తలగు మునులువచింతురు. గాన పుత్రహీనుడనగు నాకు యిహపర సుఖములు లేవుగాన నేను మునీశ్వరుల ఆశ్రమములకుపోయి, సమస్త ధర్మార్థజ్ఞానులగు వారి సేవచేసి నా యభీష్టమును వారికి తెలుపుదును. వారు నాకుపుత్రుడు కలుగు నుపాయమును చెప్పగలరు. ఆయుపాయమును నేను నిర్వహింతును. అని మనస్సులో నిశ్చయించుకొని సులక్షణుడు విచిత్రమైన రథమెక్కి సహచరులతో కూడా బయలుదేరి సర్వమునిజన సంసేవ్యమానమగు నైమిశారణ్యమునుజేరి అచ్చటగల మునులకు నమస్క రించి బద్ధాంజలుడై వారియెదుట నిలువబడి తనవృత్తాంతమును వారికి విన్నవించెను.

ఆ మునులు రాజుయొక్క పుత్రకాంక్షను ధర్మాసక్తినిగని, రాజా! నీవు పూర్వజన్మమందు పాపము చేసితివి. దానిని వినుము చెప్పె దము. పూర్వజన్మమందు నీవుక్షత్రియుడవు. సౌరాష్ట్రదేశమునకు రాజువు. నీవు రథగజతురగ పదాతులతో గూడుకొని, సమస్త సంపదలతో కూడినవాడవై మాఘమాసమున మకరరాశి యందు సూర్యుడుండగా రథసప్తమీనాడుదయమందు స్నానమును చేయలేదు. ఆ రథసప్తమీనా డుదయమందు స్నానమును చేయలేదు. ఆ రథసప్తమినాడు గుమ్మడికాయను దానమివ్వలేదు. అందువలన నీకు పుత్రసంతానము కలుగలేదు. మాఘశుద్ధసప్తమి నాడు గుమ్మడి కాయను దానమిచ్చినవాడు పుత్రసంతానమును పొందును, మాఘ శుద్ధ సప్తమి దినమున, పువ్వులు, ఆవునెయ్యి, పెరుగు, పాలు మొదలగునవి చేర్చి గుమ్మడికాయతో దానమును విప్రునికి యివ్వవలెను. అట్లు చేయనివానికి పుత్రప్రాప్తిలేదు. సులక్షణుడు వారిపలుకులనువిని పుత్రార్థియై మునులపాదములకు వేలువేలుగా నమస్కరించి, వారినిస్తోత్రముచేసి

మునివల్లభులారా! నాకు పుత్రుడు గలుగునట్లు వరమును ప్రసాదింపుడని యడిగెను. మునీశ్వరులు ఆ రాజు పలుకులువిని మాదీఫల మును మంత్రించి రాజుకిచ్చెను. రాజా! ఈ మాదీఫలమును నూఱుభాగములుచేసి నీ నూరుగురు భార్యలకునుయిమ్ము. వారు దీనిని తిందురు. పిమ్మట నీకు నూరుమంది పుత్రులు గలుగుదురు. నీయింటికిపొమ్ము, అని కరుణామయులగు మునులుపలికి ఫలమునునిచ్చిరి. రాజా ఫలమును గ్రహించి మునులకు నమస్కరించి తన యింటికి జేరెను.

సులక్షణుని భార్యలు, తమభర్త మంత్రింపబడిన మాదీఫలమునుదెచ్చి యున్నాడని గ్రహించి యింటికి వచ్చినట్లు దాసీలవల్లవిని, పరమసంతోషముతో భర్తకు యెదురుగా వెళ్లి తమ యింటిద్వారమందు, పువ్వులను, పేలాలను, అక్షతలను భర్తపై జల్లి నీరాజనాది దీపహారతులచేత పరమప్రేమను జూపుచు రాజునాదరించిరి. రాజు మార్గాయాసమున అలిసియుండిరి. మాదీఫలమును శయనగృహమందుంచి భోజనార్థము మరియొక గృహాంతర్భాగమునకుజనెను. సులక్షణుని భార్యలలో నాఖరిభార్య తనకొక్కతికే పుత్రుడు గలుగవలెనునను అసూయభావముతో నా మాదీఫలమును సంగ్రహించియొక రహస్య ప్రదేశమందు ఆ ఫలమంతయు పరమసంతోషముతోతినెను. రాజుభోజనముచేసి శ్రమదీర్చుకొని శయనాగారమందు తానుంచిన మాదీఫలమును భార్యల కీయదలచి చూచెను. ఫలముగానరాలేదు. ఆశ్చర్యపడి, భయపడి అంతఃపుర మందలి ఆడువారి నందఱిని ఫలమును గుఱించి వేఱువేఱుగా రాజు యడిగెను. నాకుపుత్రసంతానమునిచ్చు మంత్రిత మాదీఫలము యీ శయనాగారము నందుంచితిని కనిపించుటలేదు. దీనినెవరు తీసిరో ఎవరుతినిరోవారందరిని బట్టుకొని కఠినమగు శిక్షలకు పాల్పడజేతును. రాజు మాటలువిని అంతఃపుర పరిచారకులు తమకాఫలము తెలియదని నుడివిరి. రాజు విచారించి మూర్ఛాగతుడయ్యెను. కొంతసేపటికి మూర్ఛనుండి లేచుసరికి రాజుయొక్క కనిష్ఠభార్య తానాఫలమును భక్షించితినని చెప్పెను.

సులక్షణుడామాటలువిని ఒకకుమారుడై ననుకలుగునని సంతసించుచు, విచారమునువిడిచి, కనిష్ఠభార్యను పుత్రకాంక్షచేత బహు జాగరూకతతో కాపాడు చుండెను. సులక్షణుని నూర్గురు భార్యలందరు గనిష్ఠభార్య గర్భవతియై పుత్రుని గనుననుయసూయచే, మిగిలినభార్యలు, మనస్సున వైషమ్యమును వహించి గర్భవిచ్ఛిన్నమగు మందును కనిష్ఠభార్యకిచ్చిరి.అందువలన ఆమెకుగర్భము నశింపలేదు. పిమ్మటవారు వేఱొకయౌషధ మొసంగిరి. దానివలన కనిష్టభార్య జ్ఞాన మునువదలి, మనోవిభ్రమకలిగి చిత్తవికారమును పొందెను. రాజుభార్యలందరును బాహ్యమందు కనిష్టభార్యయందలి గౌరవము, ప్రేమజూపు చుండిరి. వారియంతరంగ ములందు విచ్ఛిన్న వృత్తి వహించిను ప్రత్యక్షముగా గర్భము పూర్తియగువరకు నామెను రక్షించిరి. కాని యొకనాడు దైవవశముచేత కనిష్టభార్యకు మతిచలించి, అంతఃపురమునుండి బయలుదేరి అకాలమందు మిక్కిలి ఘోరమైన అరణ్యమును చేరెను. పదియవమాసమందామె యచ్చటనే కుమారుని గనెను. ఆ యరణ్యమందు గల పర్వత గుహలలో నొకగుహయందున్న పెద్దపులి ఆహారార్థము తిరుగుచు మనుష్య గంధమును గ్రహించి చెట్టుక్రింద వొంటరిగానున్న స్త్రీనిజూచి, తనకది చాలునని యాహారముగా నామెను భక్షించెను. రక్తమయమైన యాశిశువును, చెట్టుక్రింద యందముగా నున్నందున చూచినహంస తనపరివారముతోవచ్చి రెక్కలచేత కాపా డుచు, బాధలేకుండ

తేనె, పండినపండ్లు మొదలగునవి యిచ్చి ఒకసంవత్సరము పెంచెను. అంత నాహంస తన జాతిపక్షులతో జతచేర్చి యచ్చట నుండుమని యా శిశువును ఒక సరోవర తీరమున నుంచెను.

ఆ సరోవరమునకు వనమందుండు మునికాంతలు స్నానార్థమరుదెంచి భర్తలతోగూడి స్నానమాడుదురు. అందులో నొకముని యిరువురు భార్యలు కలిగియు పుత్రహీనుడయి ఆతీరమందాడు కొనుచున్న పిల్లవానినిజూచి దగ్గరకుతీసి సంతస మున నిట్లాలోచించెను. ఈపిల్లవాడెవడు? యీపిల్లవానితల్లి భర్తనువదలి, యెందులకీ యడవికి వచ్చెను? యీ యడవియందీ బాలకుని రక్షించుచున్నవారెవరు? అని పలురీతుల విమర్శించి తుదకిట్లు సిద్ధాంతీకరించుకొనెను. అడవియందుగాని, గర్భమందుగాని, యింటి యందుగాని, మరియెచ్చటగాని ప్రాణినికాపాడువాడు పరమేశ్వ రుడు, పరమేశ్వరుని విడిచి నరుడు సుఖవంతుడు కాజాలడు. దక్షతలేకపోయిన నీబాలుడు చక్కగా ఆడు చున్నాడు. అని తలచి పిల్లవానిని తీసికొని, సరోవరమందు తానును, సతు లును, స్నానమాడి నిత్యకర్మల నిర్వహించి పిమ్మట తన యాశ్రమము నకు జేరెను. మునియు, భార్యలును, తేనె, పండినపండ్లు, పాలు, నేతులతో నా బాలకుని రెండుసంవత్సరములు పెంచెను. నిత్యము ఆ మునిభార్యలాబాలకుని విషయమై మాత్సర్యబుద్ధితో కలహింపసాగిరి. బాలకుడు నావాడనియు, నేను పెంచితిననియు, పరస్పరము కలహించుచు ఈర్ష్యతో నుండిరి. ఒకనాడు మునియొక్క పెద్ద భార్య సాయంకాలమున ఆడుకొనుచున్న పిల్లవాని నెత్తికొనిపోయి జనులులేని ఘోరారణ్యమందు విడిచి యెవరికిని యేమియు తెలియకుండ నుంచెను. ఇంటివద్ద మునీశ్వరుడు పిల్లవానిని గానక అర్ధరాత్రియందు సాధ్యమగునంత వరకు వెదకి యెచ్చటను కనుపించకపోగా మిక్కిలి విచారమును పొందెను. భర్త దుర్భర దుఃఖ మగ్నుడైనను భార్యపిల్లవానిమాట యేమాత్రమును చెప్పలేదు. సుగుణుని భార్యలును యీ రీతిగనే సాహసించిరి. పిమ్మట యీ ముని భార్యయు యిట్లే చేసినది. శిశువున కిది రెండవసారి యరణ్యమున బడియుండుటయు, కష్టపడుటయు తప్పలేదు. మునిభార్య శిశువు నరణ్యము పాలును భర్తను దుఃఖముల పాలును బడవైచినది.

మూడేండ్లు వయస్సుగల బాలుడై, నిర్జనవనమందుండి అర్ధరాత్రియందు దక్షతలేక విచారించి నెమ్మదిగా కొంత కాలమునకు విధివశముచేత రమ్యవాటికా సమానమగు తులసిచెట్టునుజేరి అచ్చట సుఖించెను. ఆ బాలునకు తులసిచెట్టుయొక్క దర్శనము స్పర్శ నము కలుగుటవలన రాత్రి అడవియందు యేవిధమైన అపాయము జరుగులేదు. రాత్రి జరిగిపోయినది ఉదయమున సూర్యోదయముకాగానే కండ్లవెంట నీరుగార్చుచు బిగ్గరగా నేడ్చెను. ఎండలో ఒంటరిగా నేకాకియై యేడ్చుచున్న బాలకునిచూచి అరణ్యమున గల పక్షులు. మృగములు, క్రూరజంతువులకూడ వానితోకూడ నేడ్చుటకు మొదలిడెను. జంతుజాలమే బాలకునియందు జాలిగొని యేడ్వగా మానవ మాత్రులకు విచారముకల్గుట వింతయగునా? అట్టి క్రూరమృగములకైనను బాలునిపై దయగలిగెను. గాని, వాని నరణ్యమందు విడిచిన సతిమతల్లులకుమాత్రము మనసా చలింపలేదు. దయగలుగలేదు. పక్షులు, జంతువులిట్లు విచారించి, పండ్లు నీరుదెచ్చి, ఆకలి దప్పికలుతీర్చి, తమరెక్కల నీడచేతను ఎండనువారించి, బాలున కుపచారములు చేయుచుండెను. బాలుడా యుపచార ములచేత శ్రమలేక సుఖముగానుండెను. తులసీసాంగత్యము వలన బాలునకు శ్రీహరి

నామ సంకీర్తనమందు బుద్ధికలిగెను. ఆ బాలుడు అరణ్యమందు కృష్ణా! వాసుదేవా! గోవిందా! అచ్యుతా నారసింహా! అనంతా యని భగవంతుని నామములను కీర్తించు చుండెను. జహ్నుమహర్షీ! వింటివా! తులసీదర్శన స్పర్శములను చేయువానికి పాపనాశ నము కలుగును. అరణ్య మందుగాని యింటి యందుగాని భయముండ నేరదు.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు మాఘపురాణమందు
ఇరువది యేడవ అధ్యాయము

ఇరువదియెనిమిదవ అధ్యాయము

తులసీమాధవుల పూజా మహిమ

"గృత్సమదుడు జహ్నుమహర్షితో ఇట్లుపలికెను. జహ్నూ! వినుము. ఇచట యీ ముని యింటియందుగల కథనటుంచుము. ముందుగా చెప్పినరాజు కథను చెప్పెద నాలింపుము. ఆ సుగుణుని యింటియందు రాజు తన కనిష్ఠభార్యనుగానక గర్భవతిగానుండి ఎచ్చట కేగియుండునని విచారించి మిక్కిలిశోకమును పొంది నాశ్చర్యముతో పురజనులను మంత్రులను సేవకులను, రహస్యదూతలను అన్నిదేశము లకును, అన్నిప్రదేశములకునుబంపి వెదకించి, తానును వెదకి యెచ్చటను భార్యను గానక, మిక్కిలి ఆయాసమునుపొంది విరమించెను. మిక్కిలి జ్ఞానవంతుడైన ఆ రాజుయొక్కపుత్రుడు బాలుడైనను, ఆయరణ్యమందే శ్రీహరినే తండ్రి,తల్లి,స్నేహితుడు, బంధువు, సోదరుడుగా తలంచుచు మనస్సుచేత నిశ్చయింపుచు,సదాభక్తితో పుండరీక్షా క్షుని కీర్తింపుచు, ఆనందమున మునిగితేలుచు, తులసీచెట్టుయొక్క మొదట తులసీ విభుడగు విష్ణుదేవుని పూజించుటకై సమీపమందుగల సరోవరమున నీటిని దీసికొని వచ్చి తులసీ సాన్నిధ్యమునుజేరి, ఆ వృక్షమునే విష్ణుమూర్తిగా భావించి సుకోమల నవతులసీదళపల్లవములతో షోడశోపచారములచేత శ్రీహరిపూజనుచేసెను. ఇట్లు ఒంటరిగావిష్ణుపూజాసక్తుడై ఆరుమాసములు పూజించెను. శ్రీహరిప్రసన్నుడుకాలేదు. పిమ్మట బాలుడు, కరుణామయుడైన భగవంతుడెందులకు తనకు ప్రసన్నుడు కాలేదని విచారించి చింతా నిమగ్నుడాయెను.

ఆకాశమందు ఆ సమయమున అశరీరవాక్కు ప్రియముగా నిట్లు వినిపించెను. ఓ రాజపుత్రా! నీకుసమీపముననున్న సరస్సునందు మాఘమాసమున మకరరాశి యందు సూర్యుడర్ధోదితుడగుచుండగా ప్రాతఃకాల స్నానము ఆచరింపుము. అప్పుడు శ్రీహరి నీకుప్రసన్నుడు కాగలడు. ఇందుకేమాత్రమును సందేహములేదు. అని బల్కి అశరీరవాక్కు విరమించెను. బాలుడా పల్కులువిని, దరిగానున్న సరోవరమందు మాఘమాసస్నానముచేసి తులసీ సమీపమునకువచ్చి, ఆ చెట్టు మొదట పువ్వులు, పండ్లచేత శ్రీహరిని భక్తితోపూజించెను. ఆ బాలునకు మాఘశుద్ధ చతుర్దశీదినమందు సపరివారుడైన లక్ష్మీకాంతుడు, చతుర్భుజములతోను, శంఖచక్ర గదాపద్మ కిరీట కుండల కౌస్తుభ వనమాల మొదలగు సర్వాలంకారములతోను, మందహాసము గలరూపములతో ప్రత్యక్షమయ్యెను. శ్రీహరి బాలుని తనసుఖవంతములగు హస్తము

లతో నాలింగనము చేసికొని, కరుణామయుడగు కేశవుడు ప్రేమతో నిట్లుపలికెను. బాలుడా! నీవు నాభక్తుడవుగాన నేను నీకుప్రసన్నుడనైతిని. నీకువరమిత్తును కోరు కొనుము. అనగా బాలుడు, జగన్నాథా! నాకు శాశ్వతముగా నీ సన్నిధానమందు నివాసము నిమ్ము. అని పల్కిన భగవంతుడు యిట్లు చెప్పెను.

బాలుడా ! నీవు యీ భూమిని పాలింపుము నీ విప్పుడు నీ తండ్రివద్దకుపొమ్ము. నీతండ్రియొక్క సింహాసనమధిష్ఠింపుము. ధర్మ మూర్తివై చతుస్సముద్ర ముద్రితమైన భూమండలమును పరిపాలింపుము.

రాజ్యలక్ష్మితో కూడినవాడై, భూమినిపాలించుచు మాఘమాస వ్రతమును ఆచరించుచు పుత్ర పౌత్రయుతుడవై సమస్త సంపదలతోను, వివిధ భోగములతోను, సుఖముగా అనుభవించి, పిమ్మట నా స్థానమునకుచేరి శాశ్వతముగా సుఖింపగలవు. అని వైకుంఠవాసుడు చెప్పినందున సమీపమునగల సునందుని సహాయమున యా బాలుడు తండ్రివద్దకు జనెను. భగవంతుడా వెంటనే యంతర్ధానుడాయెను. సునం దుడు రాజకుమారునివెంట గొనితెచ్చి సులక్షణునకువప్పగించి, కుమారుని పుట్టుక వృత్తాంతమునంతయు రాజునకునివేదించెను. రాజు ఆమాటలనువిని యాశ్చర్య ముతో కుమారుని ముద్దాడి పరమసంతోషమున సుఖమనుభవించెను. సునందుడును యటనుండి తనయాశ్రమమును జేరెను. పిమ్మట రాజకుమారుడు పెద్దవాడు కాగానే సులక్షణుడు, చతురంగ బలయుతమైన, నిష్కంటకమైన రాజ్యమును కుమారునకిచ్చి, తాను భార్యలతోగూడుకొని, వార్థక్యదశగాన వానప్రస్థాశ్రమమును స్వీకరించిరి. ఆ రాజకుమారుడు సుధర్ముడను పేరుతో రాజుగానుండి, సరిసమాన వంశజాతియగు సుందరవతియగు భార్యనుపెండ్లియాడి, ధర్మము తప్పక ప్రజలనుపాలించుచు సమస్త ధరణీచక్రమును పాలించెను. చాలాకాలమునకు సులక్షణుడు కాలధర్మము బొందెను. ఆతని భార్యలతనితో సహగమనముచేసిరి. సుధర్ముడు తండ్రియొక్క మరణవార్తను విని మిక్కిలిశ్రద్ధతో శ్రాద్ధకర్మలనుచేసెను. ఆచనిపోయిన సులక్షణుడును,ఆతని నూర్గురుభార్యలును వైకుంఠమునుగూర్చి వెళ్ళిరి. పిమ్మట సుధర్ముడుసంతసింపుచు, పుత్రపౌత్రయుతుడై మాఘమాసవ్రతమును ఆచరించి, శ్రీహరినిపూజించి,యీ లోక మందు ననేకభోగములను అనుభవించి, అంతమందు వైకుంఠముజేరి సుఖించెను.

విప్రోత్తమా ! శ్రీహరియొక్క పాదరాజీవ మకరందపానము నందాసక్తినిగల మనఃపద్ములకు, శ్రీహరిని ప్రీతికరమగు మాఘమాస వ్రతనియమమునందు పరాయ ణులగువారికి, సత్కర్మాచరణ శీలురకు నెన్నడును, యెప్పుడును, యెక్కడనుకూడ భయముండ దనుటచే మిగిలిన కర్మలనుతగ్గించినను, మాఘవ్రతమునునిష్ఠతో చేయ వలెను ఏమానవుడు శ్రీహరి పదధ్యానాసక్తుడై, భక్తుడై యీ అధ్యాయమునువినునో అతడు యిహలోక సుఖముల ననుభవించి, పరలోకమునందు శ్రీమహావిష్ణువుతోకూడి శాశ్వత సుఖమును పొందగలడు.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు
మాఘపురాణమున నిరువది యెనిమిదవ అధ్యాయము

ఇరువది తొమ్మిదవ అధ్యాయము

క్రూరయను శూద్ర స్త్రీ కథ

"గృత్సమదుడు జహ్నుమహర్షితో చెప్పుచున్నాడు. జహ్నూ ! వినుము. మాఘ మాసము వచ్చుననగా మకరరాశియందు సూర్యుడుండగా పూర్వమందు చెప్పిన కల్పోక్తవిధియుక్తముగా మాఘస్నానముచేసి శ్రీహరిని పూజించినవానికి గలుగు ఫలితమును చెప్పెదను సావధానమతివై వినుము.

మాఘవ్రతమునుచేయువాడు స్వప్రకాశితమగు విమానమునెక్కి సమస్తదేవతా పూజితుండై స్వర్గలోకమును చేరును. వానియొక్క పుణ్యముయొక్క ప్రభావమువలన వాని బంధువులందరును కోటికులములవరకు స్వర్గలోకమును పొందుదురు. ఇంకొక కథను చెప్పెదను సావధానముగా వినుము.

ద్వాపరయుగమందు విదేహదేశమున క్రూరయను పేరుగల యొక శూద్రస్త్రీ యుండెను. ఆమెకర్షకునకు సతియై మిగులకోపవంతురాలై మిక్కిలి పరాక్రమవంతు రాలైయుండెను. ఆ దంపతులకు పుణ్యమూర్తియు, బ్రహ్మవేత్తయు సాధుసమ్మతుడును, సర్వ భూతములందును దయగలవాడును, సద్ధర్మములందు ప్రీతిగలవాడును అగు పుత్రుడు గలడు. ఆపుత్రునకు భర్తృప్రేమకలదియు, పతిభక్తికలదియు, ధర్మకార్యనిరతయు, అత్త మామలకును, భర్తృబంధువులకును, వృద్ధులకును, రోగులకును, సాధువులకును, నిత్య మును సేవచేయునదియునగు భార్యగలదు. అత్త,కోడలునుగాంచి సదా కోపమువహించి, కొట్టుట, లాగుట, యాడ్చుటచేసి భర్తనుకూడ చేర్చుకొని యిరువురును కలసి ఆమెను బాధించెడివారు. నిత్యము అకారణముగా పుత్రుని తిట్టుచుండెడి వారు. అయినను కోడలు విచారముతో అత్తకు ఉపచారములు చేయుచుండెడిది. ఇట్లాకోడలు అత్తవలన బాధలను బొందుచు పూర్వజన్మకర్మననుభవించుచు,దుఃఖించుచుండెను. ఆ శూద్రునిపుత్రుడు సదా తన భార్య యేడ్చుచు బాధపడుచుండుట చూచి, తల్లిదండ్రులతో యిట్లని పలికెను.

తండ్రీ! అమ్మా! కీర్తికరమును, ధర్మమును కలిగించునదియు నగు నాపలుకు లను వినుము. కోడలియందు మీకు కోపమెందులకు, శరీరమును శుష్కింపజేయు యీ కోపమును వహించినందుకు మీకుగలలాభమేమి? మత్సరగ్రస్తులై కలహించుట మీకు యుక్తకార్యముకాదు. నిత్యకలహ మీయింటియందెందులకు? కలహము వలన సర్వసంప దలునశించును. నేనుగాని, నాభార్యగాని, మీకు అపకృతియేమి యొనర్చితిమి? కోపము వలన కలుగు యీ కలహ మునకు కారణమేమియు కనుపించలేదు. కోపముచేత, ఆయుర్దాయము, ధనము, మానము, యశము, గౌరవము,పాండిత్యము వెంటనే నశించును. మీ పుత్రునియం దింతకోపమెందులకు? మీరు సమస్తము నెఱింగినవారు. నాయందు దయజూపుచు, సజ్జనులకు సమ్మతమగు క్షమను సేవింపుడు. ఆచండి భర్తను కూడి, పుత్రుని పలుకులువిని కోపముబూని, కదలుచున్న పెదవులతో, తిట్టుచు పుత్రునితో నిట్లనెను.

మూర్ఖుడా ! వెళ్ళిపొమ్ము, నీ భార్య నీకు యిష్టురాలగుగాక ! తల్లిదండ్రులను శిక్షణచేయుచున్న మీ దంపతులను శిక్షించినను పాపములేదు. సత్యాసత్యదోషములేదు. సకారణమైనను కాకపోయినను తప్పులేదు. లేదనిచెప్పి ఆచండికర్రతో కొట్టెను.

సదా యీరీతిగా తల్లిచేత తాడితుడై శూద్రకుమారుడు రోషయుక్తుడయ్యెను. కాని క్షణముండి మరల జ్ఞానమును తెచ్చుకొని యిట్లాలోచించెను. తల్లిదండ్రులతో కలహించు వాడును తల్లిదండ్రులను తిట్టువాడును, మరల జన్మలేని మహానరకమును పొందును. ఎవడు అజ్ఞానముచేత తలిదండ్రుల నవమానముచేయునోవాడు రౌరవాది నరకమును బొందును. మూడు లోకములందును తల్లిదండ్రులతో సమానమగు దైవములేదు. ఆడు వారికి మగనితో సమానమగు దేవుడులేడు. దేవతలలో శ్రీహరితో సమానమగు దైవము లేదు. తీర్థములలో గంగానదితో సమానమగు తీర్థములేదు. ఆడువారికి భర్తకంటె దైవము లేదు. కుమారునకు తలిదండ్రులకంటె దైవములులేరు. అనితలంచి తన భార్యకు నీతులుప దేశించెను.

చండికోడలిని కోపముతో చేతులను నొక్కిపట్టి తన యిచ్ఛవచ్చినట్లుకొట్టి వేరొకగది యందు ఆమెనుంచి తలుపులు బిగించి తానుసుఖముగా నుండెను. కుమా రుడు తప్పిదము లేని తనభార్యను తల్లియట్లు శ్రమపెట్టుచున్నందులకు మనస్సునందు మిగుల దుఃఖించుచు యేమియు మాట్లాడనేరక, తల్లిదండ్రుల కుపకారము చేయుచుండెను. ఏడురాత్రులా కోడలికా ఇంటియందు యిట్లు జరిగెను. ఏడుదినము లిట్లుతిండిలేక, నీరులేక, నిద్రలేక యున్నందున ఆమెప్రాణములు శరీరమును విడిచి ఆకాశమునచేరెను. చండికిలోకులు, బంధువులు, హితులు, తగనిపని చేయుచుంటివని యెంతచెప్పినను వినకుండెను. ఆమె నాగదినుండి విడువలేదు. ఎట్లున్నదోయని చూడలేదు. కుమారుడు భార్యను నిర్బంధము నుండి తొలగించక యూరకుం డెను. పన్నెండుదినములు గడచెను. కుమారుడు భార్యను జూచుటకై తల్లిభయముచేత తలుపుదీయలేక రహస్యముగా నెట్లోతీసి భార్య స్థితినిచూచి కుమారుడు విలపించెను. అయ్యో! యని హాహారావముతో, ప్రభంజన ప్రచలితమై నేల గూలిన వృక్షము పగిది భూమియందా శూద్రకుమారుడుపడెను. క్షణకాలము మూర్ఛ యందుమునిగి, పిమ్మట లేచి పరిపరి విధముల దుఃఖించు చుండెను.

ఆచండివచ్చి గదితలుపుతీసియుండుటచూచి కోపపూరితయై విచారించుచున్న తనకుమారునిచూచిలోపలకేగిచచ్చియున్న కోడలినిచూచి స్వయముగా నేర్పురాకు న్నను కుమారునిచూచి బయటకువచ్చి బిగ్గరగానేడ్చెను. చండియేడ్చుటవిని అందరును ఆశ్చర్యముతో వచ్చిచూచిరి. మరియు నామెను పలువిధముల నిందించిరి. బంధువులు, మిత్రులు, హితులు, లోనగువారందరువచ్చిచూచి చండిని నిందించి జరిగినదానికి విచా రించి వెడలిరి. పిమ్మట ఆమె శవమును దహించిరి. తరువాత శూద్రకుమారుడా విచార ముతో నచటనుండలేక గంగాతీరమునుజేరి యచ్చట కొంత కాలముండి పిమ్మట మరణిం చెను. మరియు శ్రీహరిసాయుజ్యమును పొందెను. పుత్రశోకముచేత బాధపడుచు, పశ్చాత్తప్త రాలై ఆచండి రాత్రింబవళ్ళు విచారించు చుండెను. శూద్రదంపతులును మిక్కిలి విచారిం చుచు, కళ్ళలోను, నోటిలోను, మట్టిని గొట్టుకొనుచు, ఎంతమంది అడ్డుపెట్టినను, వినక మిక్కిలిగా యేడ్చుచు తిండి, నీరు లేక నిద్రనుమాని పుత్రశోకముచేత కృశించి మరణించిరి. అంతట యమధర్మ రాజుయొక్క దూతలువచ్చి ఆ శూద్ర దంపతులను తీసికొనివెళ్ళిరి.

శూద్రదంపతులు యమలోకమున మిక్కిలి భయంకరమైన ఆసిపత్రవనమందు నరకమును అరువదినాలుగు యుగములుఅనుభవించి పిమ్మట మరల భూలోకమునకు

వచ్చిరి. వారు సర్పములై జన్మించి అన్నిజంతువులకు ఆధారభూతమైన చంపానదీతీరవన మందు సౌఖ్యవంతమైన రావిచెట్టుతొఱ్ఱలో నివసించిరి. దైవవశమున కృతార్థతజెంది సజ్జనసమ్మతులైన ధీరుడు ఉపధీరుడు, అనుయిరువురు సాధువులు ఆ చంపానది యందు స్నానమాడుటకైవచ్చి, మాఘస్నానమాచరించి, ఆ రావిచెట్టుక్రింద విష్ణుదేవునర్చించి బహుసంతసమున మాఘమాస మహిమను కొనియాడుచుండిరి. ఆ రావిచెట్టుతొఱ్ఱలో నివసించుచున్న సర్పద్వయము తమకండ్లచేతను, చెవులచేతను, బహుశ్రద్ధతో నామాఘ మాస మహిమనువిని సర్పదేహములను విడిచి పవిత్ర దేహములనుధరించివచ్చి మరల నా పంపానదియందు మాఘస్నానమును గావించి, బాలభానుతేజోవిరాజమానులై పుష్పకవి మానమునెక్కి స్వర్గలోకమును చేరిరి. మాఘమాస మహిమను వినుటచేతను, మాఘమాస మున స్నానముచేయుట చేతను ఆ శూద్రదంపతులు నీచజన్మల నుండి ముక్తిగాంచిరి.

అనేకరీతులుగా మాఘమహిమను చెప్పనేల? మాఘవ్రత ముతో సమానమగు వ్రతములేదు. ఈమాఘమాస ప్రభావమును భూలోకమందుగాని, స్వర్గలోకమునందు గాని, మూడులోకములందుగాని, శ్రీహరితప్ప మరియొకరు తెలిసికొనజాలరు. గురువును ద్రోహముచేసిన వాడుగాని మూర్ఖుడుగాని, ఆడుదానిని చంపినవాడుగాన ఆవును చంపినవాడుగాని, కుమారునిచంపుటయందాసక్తి కలవాడుగాని, చేసిన మేలుమరచి పోయినవాడుగాని, మహాపాతక ములు చేసినవాడుగాని యీ మాఘవ్రత మును చేసిన యెడల సమస్త పాపములచేత విడువబడి శ్రీహరిని చేరగలడు."

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు మాఘపురాణమునందు
ఇరువది తొమ్మిదవ అధ్యాయము

ముప్పదివ అధ్యాయము

మాఘమాస ప్రభావము

గృత్సమదుడు జహ్ను మహర్షితో చెప్పుచున్నాడు. జహ్నుమునీ! వినుము. ధర్మమునకు సాధనములయిన నెలలన్నిటిలో మాఘమాసము మిక్కిలి ఉత్కృష్టమైనది. యజ్ఞము మొదలగు సమస్తమైన కర్మలయొక్క ఫలములును మాఘమాస వ్రతము వలననే సిద్ధించును. మాఘమాసము సర్వవిధ తపస్సులయొక్కసారము అన్ని కర్మల కును ఉత్తమఫలము. అన్నిధర్మములకు నాధారము. మిక్కిలి ఉత్తమము. శ్రీహరికి ప్రియకరమును శివునకు ప్రేమాస్పదము సూర్యుడు, ఇంద్రుడు,అగ్ని, బ్రహ్మ మొదలగు దేవతాలోక ప్రాప్తిని పొందగలుగు స్థానము, సౌఖ్యప్రదమగుస్థలము జహ్నూ! యీ మాఘమాసప్రభావమును వినగోరినందున నీకువివరించి చెప్పితిని, నేను చూచినంత వరకు, విన్నంతవరకు, యింతియేసుమా! నాకు తెలిసినంతవరకు చెప్పితిని. శ్రీహరికి భక్తుడైన నరుడు అన్నిధర్మములను నిర్వహింపకపోయినను మాఘమాసవ్రతమును నిష్ఠతో చేయవలెను. దానివలన సర్వధర్మములను చేసినంత ఫలితము కలుగును. జహ్నుమునీ ! ఇదియే మాఘప్రభావము. ఈ మాఘ మహోత్మ్యమును వినువాడు సమస్త పాపములనుండి ముక్తుడగుననుటకు సందియములేదు.

పార్వతీ! సకల ధర్మవిదుడైన గృత్సమదుడు చెప్పిన మాఘమాసప్రభావమును మునివల్లభుడైన జహ్నుమునివిని మాఘమాసమున విధ్యుక్తముగా మాఘవ్రతమును చేసెను. గాన యీమూడులోకములందును మాఘవ్రతముతో సమానమగు ధర్మము లేదు. ఇది బహురహస్యమైన విషయము అయినను నీవునాకు ప్రియురాలవగుటచే దీనిని నీకుచెప్పితిని. ఎవడు యీమాసప్రభావము భక్తిశ్రద్ధలతో వినుచున్నాడో, ఎవడు శ్రీహరినియెదుట మాఘపురాణము చెప్పుచున్నాడో వారిరువురు కూడ అన్నిచోటు లందునీదరయందు సుఖమునుపొంది దేహాంతమగు శ్రీహరి నిలయమగు వైకుంఠము జేరుదురు.

"శౌనకాదిమహామునులారా! పూర్వకాలమున రజతాద్రి యందుగల కైలాస మున పార్వతీదేవికి శంకరుడు చెప్పిన మాఘమాసమహాత్మ్యమును మీరందరును భక్తిశ్రద్ధలతో వినగోరి యున్నందున మీకు నేను చెప్పితిని. మాఘవ్రతము సమస్తమైన పుణ్యములనుఇచ్చును. సమస్త సంపదలను ఇచ్చును. సత్కీర్తినికలిగించును ధర్మముతో కూడియుండును.ఆయుర్దాయమునువృద్ధిపరచును. రోగములనునాశనము చేయును. విష్ణులోకప్రాప్తిని కలిగించును. మోక్షాసక్తులగువారికి మోక్షమునిచ్చును. ఇంద్రలోక మును, సూర్యలోకమును, చంద్రలోకమునుచేర్చును. సుఖమునుచేకూర్చును. ఎవ రెప్పుడేది కోరుకొనునో దానిని మాఘవ్రతమువలన పొందగలరు.ఈ మాఘమాస వ్రతమును మంచిబుద్ధితో, ఆత్మజ్ఞానమును తెలిసికొని, భక్తిశ్రద్ధలతో నాచరించు శిష్యునకే చెప్పవలెనుగాని భక్తిశ్రద్ధలులేని వానికిజెప్పగూడదు. ధీమంతుడీ విషయ మును జ్ఞాపకముంచుకొని ఇట్టిసద్గుణశీలుడగు శ్రోతలభించినపుడే నా మాఘ మాసము మాహాత్మ్యములు చెప్పవలెను. ఇదిసత్యము" అనిసూతుడు శౌనకాది ముని లకు చెప్పెను.

ఇది స్కాందపురాణాంతర్గతమగు
మాఘపురాణమునందు ముప్పదియవ అధ్యాయము

మాఘస్నాన వివరణ

మాఘమాసమున మకర సంక్రమణము మొదలు కుంభ సంక్రమణము వరకుగాని మాఘశుద్ధపాడ్యమి మొదలుకొని మాఘ బహుళ అమావాస్యవరకుగాని సూర్యుడర్థోదితు డగుచుండగా ప్రతిమానవుడును స్నానమాచరింపవలెను. సూర్యోదయమునకు పిమ్మట చేయుస్నానము వ్రతస్నానము కానేరదు.

మాఘమాసమున సూర్యోదయ సమయమున జలము లన్నియు బ్రహ్మహత్యా దోషమును కల్లుద్రావిన పాపమునుకూడ బోగొట్టి పవిత్రులను చేయగలవు. మాఘ మాసమున మకరరాశి యందు సూర్యుడుండగా వేడినీటితో స్నానమును యింటివద్ద జేసినను ఆరుసంవత్సరములు వ్రతనియమముతో చేసిన స్నానఫలము గలుగును. కాలువ, చెఱువుమొదలగు వానియందు స్నానముచేసిన పండ్రెండు సంవత్సరముల ఫలితము

నిచ్చును. నదియొక్క కాలువయందు స్నానమాడినద్వి గుణము, నదియందు సహస్ర గుణము, గంగాయమునా సంగమమైన ప్రయాగయందు స్నానమాడిన, నూరుయెట్లు ఫలము కలుగును. మానవుడు మాఘమాసమున మార్తాండుడు, మకరరాశి స్థితుడైయున్న పుడు సూర్యుడర్థో దితుడగుచుండగా ఎక్కడస్నానము చేసినను; ప్రయాగను, శ్రీహరిని మాత్రము స్మరించు చుండవలెను. స్నానము సంకల్ప పూర్వకముగా జేయవలెను. స్నాన సంకల్పము చూడవలెను. దుఃఖమును దరిద్ర మును నశింప జేయుటకు పాపనాశనకరమై యుండు మాఘమాసపు ప్రాతఃకాలస్నానము విష్ణుప్రీతికై చేయుచున్నాను. గాన ఓ శ్రీహరీ! కృష్ణా ! వాసుదేవా ! గోవిందా ! అచ్యుతా ! మాధవా! నేనును చేయు యీ మాఘస్నాన ములకు తగు ఫలితమునిమ్ము అని విష్ణుమూర్తిని ప్రార్థించి ఆ పిమ్మట స్నానము చేయ వలెను. పిమ్మట బ్రాహ్మణ సంతర్పణ చేయవలెను.

గద్య

ఇది శ్రీకౌశిక గోత్రపవిత్ర జయంతివంశపయః
పారావారరాకాసుధాకర, సుందరాంబ బలరామేశ్వరగర్భ
శుక్తి ముక్తాఫల సాహజపాండిత్య, జగన్నాధశాస్త్రి నామధేయ ప్రణీతంబైన
స్కాందపురాణాంతర్గతమగు మాఘపురాణము సంపూర్ణము

పురాణపఠనానంతరమున చదువదగినది

స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం
న్యాయేనమార్గేణ మహీం మహీశాః
గోబ్రాహ్మణేభ్యః శుభమస్తునిత్యం
లోకాస్సమస్తా స్సుఖినోభవంతు
కాలేవర్షతుపర్జన్యః పృథివీసస్యశాలినీ
దేశోయం క్షోభరహితో బ్రాహ్మణాః సంతునిర్భయాః
సకాలేభవితావృష్టిర్దేశోస్తు నిరుపద్రవః
సమృద్ధా బ్రాహ్మణాస్సంతు రాజాభవతుధార్మికః
సర్వేచసుఖినస్సంతు సర్వేసంతు నిరామయాః
సర్వేభద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిత్పాతమాప్నుయాత్
అపుత్రాః పుత్రిణస్సంతు పుత్రిణస్సంతు పౌత్రిణః
అధనాస్సంతు జీవంతుశరదాంశతమ్

-)0(-

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. వ్రతకథలు - పూజలు

గ్రంథము	వెల రూ.
శ్రీ వినాయక వ్రతం	వెల రూ.5
శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజా-పుణ్యాహవాచనం	20
శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజ (కాణిపాకక్షేత్రమాహాత్మ్యంతో)	9
లక్ష్మీగణపతి పూజాకల్పం	...
వరలక్ష్మీ వ్రతం	5
కేదారేశ్వర వ్రతం	5
త్రినాధ వ్రతం(కలర్)	5
త్రినాధవ్రతం(సాదా)	3
క్షీరాబ్ధి వ్రతం	5
మంగళ గౌరీవ్రతం	9
వైభవలక్ష్మీ వ్రతం ఫోటో యంత్రంతో	15
శ్రీలక్ష్మీ కుబేర వ్రతం (ఫోటో యంత్రంతో)	15
కనకమహాలక్ష్మీ వ్రతం (కామేశ్వరీపాటతో)	15
సంతోషీమాతా వ్రతం	15
ఏడు శనివారాల వ్రతం	15
సత్యనారాయణవ్రతం	15
శ్రీ సువర్చలాహనుమద్దీక్ష	15
శివదీక్ష	9
మార్గశిర లక్ష్మీవారాలవ్రతం	...
శ్రీ వేంకటేశ్వర (దీక్ష) గోవిందమాల	...
కాత్యాయనీ వ్రతం	15
సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం	15
తిరుప్పావై (ధనుర్మాసవ్రతం)	30
స్త్రీల వ్రతకథలు	25
స్త్రీలవ్రతకథలుస్థూలాక్షరి(నేదునూరిగంగాధరరావుగారి)	45
స్త్రీలపాటలు (కామేశ్వరీపాటతో)	27
సర్వదేవతా పూజావిధానం	15
ఆరువ్రతాలు	25
ధన్వంతరీ వ్రతకల్పం	9
రాహుకాలంలోదుర్గాదేవీపూజా	9
పార్వతీ నిత్యపూజ	9
తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	9
శ్రీ చక్రపూజ	9
శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	30
శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	30
లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	9
శ్రీలలితా నిత్యపూజ(లలితాసహస్రనామస్తోత్రంతో)	9
శ్రీ గాయత్రీ నిత్యపూజ	9
అన్నపూర్ణ నిత్యపూజ	9
శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ నిత్యపూజ	9
శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	9
మహిషాసుర మర్దనీపూజ	9
రాజరాజేశ్వరీ నిత్యపూజ	9
శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	9
కాలభైరవ నిత్యపూజ	9
శివపూజ	9
వీరభద్ర పూజ	9
ఆంజనేయ నిత్యపూజ	9
నాగేంద్ర స్వామి పూజ	9
సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	9
రామదేవుని కథ	9
శివదేవుని కథ	9
విష్ణుపూజ (విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రసహితం)	9
శ్రీకృష్ణ పూజ, గోపూజ	9
లక్ష్మీనరసింహపూజ	9
రాఘవేంద్రపూజ	9
విశ్వకర్మపూజ	9
శనైశ్చరపూజ	9
వేంకటేశ్వరపూజ	9
బ్రహ్మంగారి నిత్యపూజ	9
సూర్య నిత్యపూజ	9
నవగ్రహ నిత్యపూజ	9
సకలదేవతా అష్టోత్తర శతనామావళీపూజ	9
పంచాయతన పూజ	45
రుక్మిణీ కల్యాణం	15
అష్టనాగపూజ	30
ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	30
ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి?	30
ఏదేవునికి ఏవిధముగాదీపారాధనచెయ్యాలి?	30
ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	30
సంకష్టహరచతుర్థి శ్రీమహాగణపతి వ్రతం	20
పంచముఖ ఆంజనేయనిత్యపూజ	15
హనుమద్ వ్రతం	30
28 వ్రతములు	99
పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	30
కలశపూజలు (9ఒకేసారి)	150
కలశపూజలు (విడివిడిగా)	150
ఉమామహేశ్వర వ్రతం	30

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

గ్రంథము	వెల రూ.
శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	31
సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	99
సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళిః (63)	20
విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	20
లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్(క్రౌన్)	30
లలితా సహస్రనామములు	18
లక్ష్మీ సహస్రనామములు	18
దుర్గా సహస్రనామములు	18
ఆంజనేయ సహస్రనామములు	18
శివ సహస్రనామములు	18
విష్ణు సహస్రనామములు	18
గణపతి సహస్రనామములు	18
సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	18
గాయత్రి సహస్రనామములు	18
లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	18
శ్రీరామా సహస్రనామములు	18
లక్ష్మీనృసింహసహస్రనామములు	18
సరస్వతి సహస్రనామములు	18

ఈ ధరలు నికరముకాదు, ఎప్పటికప్పుడు మారుచుండవచ్చును.

పుస్తకం	వెల
లక్ష్మీగణపతి సహస్రనామములు	18
సూర్యసహస్రనామములు&ఆదిత్యహృదయం	18
శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	18
మణిద్వీపవర్ణన (పెద్దది)	18
సంధ్యావందనం	18
మంత్రపుష్పమ్	18
హనుమాన్ చాలీసా	7
(పాకెట్) మణిద్వీపవర్ణన	7
ఆరు చాలీసాలు	9
శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	7
వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	7
ఆరుదండకాలు	5
వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5
అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	7
దేవీఖడ్గ మాలాస్తోత్రమ్(మహిషాసురమర్దనీ స్తోత్రంతో)	7
నమశ్శివాయ గేయామృతం	5
బాలాత్రిపుర సుందరీ స్తోత్రకదంబం	81
సుందరకాండ (పాకెట్)	9
భగవద్గీత మూలం	18
రామరక్షాస్తోత్రమ్	18
స్తోత్ర రత్నావళి	30
పురాణపండలలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్ (మినీ)	8
పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్ (మినీ)	8
పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	8
పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	8
మంత్రపుష్పం (మినీ)	8
శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	30
కుజదోషం	9
కాలసర్ప దోషం	9
మీ అప్పులు తీరాలా?	9
దృష్టిదోషాలు నివారణ	9
సర్వదేవతా ధ్యానశ్లోకములు	9
పంచసూక్తములు	9
సంధ్యావందనం	9
శ్రీరామదూతంశిరసానమామి(తాత్పర్యంతో)	9
రుద్రనమకమ్-చమకమ్	9
మన్యుసూక్త-మంత్రపారాయణం	9
గాయత్రీమంత్రాలు	9
పంచరత్న స్తోత్రాలు	9
కరావలంబ స్తోత్రాలు	9
దశావతార స్తోత్రాలు	9
అష్టోత్తర శతనామస్తోత్రాలు	9
భుజంగ స్తోత్రాలు	9
ప్రాతఃస్మరణాలు	9
జపమంత్రాలు	9
సర్వదేవతా సుప్రభాతములు	9
ద్వాదశ నామస్తోత్రాలు	9
కుమారస్వామి స్తోత్రమాల	9
సుదర్శన స్తోత్రమాల	9
హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	9
దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	9
పంచముఖఆంజనేయస్తోత్రమ్	9
దండక రత్నాలు	9
ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు-పంచారామాలతో	9
శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	9
పంచ అధర్వణ శీర్షములు	9
ప్రార్థనా శ్లోకములు	9
గణపతి స్తోత్రమాల	9
శ్రీ గురుగీత	9
సర్వదేవతా కవచములు	9
సర్వదేవతా అష్టకములు	9
హిందూ సంస్కృతిసంప్రదాయాలు	9
విష్ణు స్తోత్రమాల	9
దేవీ స్తోత్రమాల	9
శివస్తోత్రమాల	9
విష్ణు స్తోత్రములు	9
భర్తృహరి సుభాషితాలు	9
నవవిధ భక్తిమార్గాలు	9
నవదుర్గలు	9
దశమహావిద్యలు	9
తిరుపతి వెళదాం	9
నవగ్రహస్తోత్రమాల	30
మహాన్యాసమ్	30
సుందరకాండ గానామృతం	30
సంధ్యా వందనం (పెద్దది)	30
పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	
లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	36
లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	36
స్థూలాక్షరిలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	81
మూకపంచశతీ	81
పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి (శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	108
గోమాతపూజావిధానము	7
ఆనందసిద్ధి - శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

పుస్తకం	వెల
శ్రీ సాయిబాబా సచ్చరిత్ర	99
సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	99
బొమ్మల గురుచరిత్ర	...
బొమ్మల సాయిచరిత్ర	...
బాలలబాబా శ్రీ సాయిచరితం	9
శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డీవైభవం	99
శ్రీసాయిసన్నిధిద్వారకామాయిలీలలు	....
శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రౌన్)	50
శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రౌన్)	50
దాసగణకృత శ్రీసాయి చరిత్ర	30
నవనాథ చరిత్ర	90
శ్రీ సాయిచరిత్ర(బైండు)ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	50
శ్రీ గురుచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	50

ఈ ధరలు నికరముకాదు, ఎప్పటికప్పుడు మారుచుండవచ్చును.

సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయ పూజాకల్పం,సహస్రంతో	15
అనఘాదేవీ వ్రతం	15
శ్రీ సాయిసచ్చరిత్ర గానామృతం	15
శ్రీ గురుచరిత్ర గానామృతం	45
భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	25
మనసులోనిప్రశ్నకుశ్రీసాయిబాబాజవాబులు	25
అక్షరక్రమములో శ్రీసాయిసూక్తులు	25
శ్రీసాయి అష్టోత్తరశతనామావళీమాహాత్మ్యం	25
శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	15
శ్రీ సాయిభజనమాల	15
శ్రీ సాయి భజన్స్	15
శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	15
శిరిడిహారతులు (భావంతో)	15
ప్రతిగురువారంసాయినిత్యపూజ	8
"శ్రీసాయి"కోటి	15
"శ్రీసాయిరామ్"కోటి	12
ద్వారకామాయి భక్తిగీతాలు	9
శ్రీ సాయిబాబా భక్తిమాల	9
శ్రీలక్ష్మీ సాయిభక్తిమాల	9
శ్రీ ద్వారకామాయిభక్తిమాల	9
శ్రీ శిర్డీభక్తిమాల	9
శ్రీ సాయిబాబా భక్తిమాల	9
శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	9
శ్రీ సాయివేయినామాలు	4
శ్రీ సాయి సహస్ర నామావళి	9
శ్రీ సాయి చాలీసా-సుప్రభాతం	9
శ్రీ సాయినాధ చాలీసా	9
శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	9
శ్రీ సాయి నిత్యపూజ (పాకెట్)	9
శ్రీ దత్తాత్రేయ నిత్యపూజ F	9
శ్రీ సాయి సూక్తులు	9
శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	9
శ్రీసాయి నక్షత్రమాలిక	9
హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	10
భక్తుల సందేహాలకుబాబా సమాధానాలు	45
శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	45
శ్రీ షిర్డీసాయి లీలామృతం (VG)	25
ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	10
షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	90
సాయిపూజావిధి	30
సాయిమహిమ	....
సాయిసత్యవ్రతం	15
సాయి అనుగ్రహమ్	116
నవగురువారాల వ్రతకల్పము	12
శ్రీదత్తలీలామృతము	72
హృదయంలో సాయి	12
శ్రీషిరిడీసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్చరిత్ర)	81

4. జ్యోతిషాలు

'శుభసమయ' గంటల పంచాంగం	30
సనాతన వైదిక బ్రాహ్మణ పంచాంగం (వంగిపురపువారి పత్రికసైజ్‌పంచాంగం)	69
'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గేయ)	50
చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తాపంచాంగము	50
గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గేయ)	116
శ్రీచక్ర పంచాంగము(రాష్ట్రతొలిమహిళపంచాంగకర్త)	30
వేంకట్రామా&కో సిద్ధాంతుల రేలంగితంగిరాలవారి గంటలపంచాంగము	30
తంగిరాల పెద్దపంచాంగం	39
కాలచక్రం జ్యోతిష క్యాలండర్	20
గ్రహబలం క్యాలండర్(శ్రీనివాసగార్గేయ-భక్తిటివి)	20
శుభలగ్నం (తంగిరాల) క్యాలండర్	20
శుభమస్తు (పిడపర్తి) క్యాలండర్	20
సాదా క్యాలండర్	5
పాకెట్ క్యాలండర్	10
తాజకనీలకంఠీయమ్	100
40 రోజుల్లో జ్యోతిషంనేర్చుకొనండి	207
40 రోజుల్లో సాముద్రికంనేర్చుకొనండి	150
కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	150
జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	150
మానసాగరి జాతకపద్ధతి	150
వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	150
వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	81
సింపుల్ రెమిడీస్	....
హోరాసార	.....
శంభు హోరప్రకాశిక	.....
పూర్వ పరాశరి	100
పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200
1940-60వరకు పాతపంచాంగములు	225
ప్రశ్న సింధు	90
నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	36
సర్వార్థ ఫలచంద్రిక	90
సూర్యసిద్ధాంత పంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	150
దృక్సిద్ధాంత పంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	150
ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	36
పంచప్రాచీన జ్యోతిషాలు	36
జాతక గణిత ప్రవేశిక	30
భృగు సూత్రాలు	36
జ్యోతిషమర్మబోధిని	45
జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	45
ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	45
జాతక మకరందం	30
జ్యోతిష సరస్వతి	30
మీజననకాల విశేషాలు	30
ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	30
జ్యోతిష స్వయంబోధిని	30
శుభముహూర్త శిరోమణి	30

ఈ ధరలు నికరముకాదు, ఎప్పటికప్పుడు మారుచుండవచ్చును.

గ్రంథము	వెల
నక్షత్ర ఫలమంజరి	30
పంచాంగం చూసే విధానం	30
సర్వార్థ జ్యోతిషం	30
ప్రాథమిక జ్యోతిషం	30
నవరత్నములు శుభయోగములు	30
జ్యోతిషభావఫలచంద్రిక-1	...
శుభశకునాలు	20
హస్తరేఖాఫలితాలు	30
సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	30
ముహూర్త దీపిక	81
పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	20
కలలు ఫలితాలు	20
నిత్యజీవితంలో అదృష్ట సంఖ్యలు	9
నిత్యజీవితంలో నక్షత్రాలు	9
జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	30
మానసాగరి(ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250
జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	90
గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం(1940-2050)	900
ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	45
జాతకాలంకారం	36
జ్యోతిష వైద్య రత్నావళి	36
ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250
జాతకచక్రం మీరే వేసుకోవచ్చు	30
జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (నూరుయోగాలఫలితాలు)	90
అంగసాముద్రికం	30
హస్త సాముద్రికం	40
వధూవర గుణ సమ్మేళనం	....
లాల్ కితాబ్	81
జాతకరాజము	36
శకునశాస్త్రం	36
ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	100
పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	150
అష్టకవర్గు	45
బృహత్జాతకం(ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	200
లగ్నరత్నాకరం	36
షట్పంచాశిక	120
40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	150
40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	207
కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	45
ముహూర్తచింతామణి	81
సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	45
ప్రసిద్ధవ్యక్తుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	150
అదృష్టరెమెడీస్	99
ములుగువారిరాశిఫలితాలు(12రాశులువారికి)	36
ములుగువారిరాశిఫలితాలు విడివిడిగాఒక్కొక్కటి	10
గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	36
జ్యోతిష రెమిడీస్	300

గ్రంథము	వెల
జాతక రహస్యాలు	250
జాతకమార్తాండం (కొండపల్లి)	250
జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక (కొండపల్లి)	250
గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడీ	90
శనిగ్రహరెమిడీస్	90
జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	90
నాడీజ్యోతిషం	45
వివాహజ్యోతిషమంజరి	45
గార్గేయం మీ గ్రహబలం రెమిడీస్	....
మీ పుట్టినతేదీనిబట్టి మీ జీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్‌గైడ్)	81
నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	45
లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	45
గౌతమసంహిత	45
హోరరత్నమాల	45
బి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు	
జ్యోతిష విద్యారంభం	50
గ్రహభావ బలములు	50
కాలచక్రదశ	50
అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50
జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50
పురోగామి జాతకం	50
భావార్థరత్నాకరం	75
భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75
అష్టకవర్గ పద్ధతిః	75
జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75
ప్రశ్నతంత్ర	75
ముహూర్తం	75
విశిష్ట జాతకములు	125
భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125
300 ముఖ్యమైన యోగములు	125
జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	250
రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు	
బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	రూ.200
బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200
బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200
బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200
భావార్థరత్నాకరము	75
ముహూర్త చింతామణి	150
స్వప్న శాస్త్రము	30
శతయోగమంజరి	75
వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250
వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	150
వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	150
వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	150
వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	150
అనుభవసులభవాస్తు - 1	75
అనుభవసులభవాస్తు - 2	125

ఈ ధరలు నికరముకాదు, ఎప్పటికప్పుడు మారుచుండవచ్చును.

5. వాస్తులు

40 రోజుల్లో "వాస్తువిద్య" నేర్చుకొనండి	180
వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు (బైండు)	108
వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	30
మీరూ మీ వాస్తు	30
గృహవాస్తు చిట్కాలు	30
వాస్తు పూజ	30
వాస్తు సూత్రములు	30
వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	30
వాస్తు సూక్తులు	10
గృహవాస్తు వర్గులు	90
డోలనవిద్య ఉపయోగాలు (డౌజింగ్)	36
విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	45
విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇండ్ల ఆయములు	81
విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాల)	....
ప్రాచీన వాస్తుశాస్త్రములు	36
ఆధునిక గృహవాస్తు	81
శుభవాస్తు	207
శుభవాస్తు సలహాలు	36
వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	90
వాస్తుశాస్త్రం	45
హౌస్ ప్లాన్లు	30
గృహవాస్తుసారం	30
గృహవాస్తు చంద్రిక	30
గృహవాస్తు దర్పణం	30
జ్యోతిష - గృహవాస్తు చంద్రిక	....
వాస్తురత్నాకరం (కొండపల్లి)	...
వాస్తు శిరోమణి ,,	...
శ్రీకృష్ణవాస్తు ,,	....
పంచవాస్తు పారిజాతం ,,	90
వాస్తుడిండిమమ్ ,,	45
వాస్తుదుందిభి ,,	90
విశ్వకర్మవాస్తుశాస్త్రము ,,	...
కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	45
శల్యవాస్తు,జలవాస్తు(దంతూరిపండరీనాథ్)	81
మయవాస్తు (గోరసవీరభద్రాచార్య)	120

6. మంత్రశాస్త్రాలు

శ్రీ లక్ష్మీ తంత్రమ్	360
శ్రీ గురు తంత్రం	108
సర్ప (నాగ)తంత్రం	250
మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఃకల్పమ్)	360
మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఃకల్పమ్)	360
శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200
మంత్రసిద్ధి	90
మంత్రసాధన	45
తంత్రజాలం	45
యక్షిణీ తంత్రం	45
పాశుపత తంత్రం	90
మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	45
సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	45
మంత్రాక్షరాలరహస్యం(బీజాక్షరనిఘంటువు)	45
సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	45
దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	45
సదాచార దీపిక	45
గాయత్రీ తంత్రమ్	108
గుప్త సాధన తంత్రం	45
యంత్రసిద్ధి	333
మంత్రశక్తి	45
దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	45
మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	250
తాంత్రిక పంచాంగం	45
హవన తంత్రం	250
పంచదశ మహాఖడ్గ తంత్రం	90
మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150
ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360
షోడశనిత్యతంత్రం	250
శాక్తేయతంత్రం	250
యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	45
రుద్రయామళతంత్రం	250
ప్రపంచసారతంత్రం	45
బదనిక తంత్రమ్	45
ఉచ్ఛిష్ట గణపతి తంత్రమ్	45
రుద్రాష్టాధ్యాయః	90
పరశురామతంత్రమ్	108
లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250
గంధర్వ తంత్రమ్	45
హిరణ్యాశూలినీ తంత్రమ్	250
మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250
శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250
కామధేనువు తంత్రం	360
శూలినీదుర్గాతంత్రం	360
సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	45
మహామంత్రశాస్త్రసంగ్రహః	150
యంత్ర మంత్ర తంత్ర	45
శూలినీదుర్గాతంత్రం (చిన్నది)	100

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	45
గణేశ ఆరాధన 1	90
గణేశోపాసన 2	90
నవగ్రహారాధన	144
నవగ్రహవైభవం	90
నవగ్రహ రెమెడీస్	90
నవగ్రహ వేదం	90
శనిగ్రహారాధన	90
ఆదిత్యారాధన	90
సుబ్రహ్మణ్యారాధన	90
శ్రీ శివ ఆరాధన	90
లక్ష్మీ ఆరాధన	90

ఈ ధరలు నికరముకాదు, ఎప్పటికప్పుడు మారుచుండవచ్చును.

హనుమదారాధన	90
లలితారాధన	90
శ్రీ చక్రారాధన	...
గాయత్రీ ఆరాధన	90
వీరభద్రారాధన	90
కాలసర్ప యోగం	90
నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	90
నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	90
సుందరకాండ వచనం	90
వేదసూక్తములు	90
అష్టాదశపురాణములు	...
వేమన పద్యసారామృతం	90
పండగలు పర్వదినాలు	90
కుజగ్రహారాధన	90
భైరవారాధన	90
సూక్తిరత్నాలు	90
మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...)	144
పురాణపండ రామాయణం	90
పురాణపండ భారతం	90
పురాణపండ భాగవతం	90
శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	90
సర్వదేవతా స్వరూపుడు వేంకటేశ్వరుడు	90
హనుమచ్ఛరిత్ర	90
పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	45
శ్రీ దేవీ సప్తశతి	90
మానవధర్మాలు	.....
గరుడపురాణం	36
మాఘపురాణం	30
శివపురాణం	30
వైశాఖపురాణం	30
స్థూలాక్షరి మాఘపురాణం	45
స్థూలాక్షరి శివపురాణం	45
స్థూలాక్షరి వైశాఖపురాణం	45
కార్తీక పురాణం	25
సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	45
మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	150
పెద్దబాలశిక్ష	36
గాయత్రీ మహిమ	30
మత్స్య యంత్ర మహిమ	45
పురాణనామ చంద్రిక	......
వేదమంత్ర సంహిత	108
వృక్షదేవతలు	36
హనుమద్విజయం	30
హనుమద్వైభవమ్	30
యాజుష స్మార్త సంస్కార చంద్రిక	150
సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150
నవగ్రహ దర్శనమ్	90
నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	90
సాలగ్రామములు	90

చతుర్వేదములు	108
సహస్రలింగార్చన	120
బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము	200
బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము	200
బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము	200
కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు	36
పంచమవేదం మహాభారతం	81
దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	81
తాళపత్ర సమాహార గోపురం	144
శ్రీ హయగ్రీవ ఆరాధన	90
శ్రీలక్ష్మీనరసింహ ఆరాధన	90
దైవారాధన	90
(సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	90
గణపతిభాష్యం	90
దక్షిణావృత శంఖములు	45
108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని	30
ధర్మసింధువు(కేస్‌బైండింగ్)	240
గీతారాధన	90
యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	90
శ్రీ శివగీత	108
భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని	100
చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర	30
నవయోగులు	90
ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	90
సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళి(పెద్దది) -(108 అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	90
భగవత్‌స్తుతి	90
సూర్యోపాసన	30

8. వైద్య గ్రంథాలు

ఆహారం ఆరోగ్యం	30
మూలికావైద్య చిట్కాలు	30
ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	20
ఆయుర్వేద వైద్యం	30
గృహవైద్య రహస్యాలు	30
ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి - సెట్	...
గృహవైద్యసారం	30
హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	45
ప్రకృతివైద్యం	30
ఆహారం-వైద్యం	81
సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	81
ఆయుర్వేదమ్	30
అనుపానతరంగిణి	....
ఆయుర్వేద మూలికావైద్యదీపిక	90
దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు	
వాకడం - ఉపయోగాలు	90
ఆకుకూరలు	...
వనమూలికావైద్యం	300
ఏకమూలికావైద్యం	90
అష్టాంగ హృదయం(4భాగాలు)	1200

ఈ ధరలు నికరముకాదు, ఎప్పటికప్పుడు మారుచుండవచ్చును.

పుస్తకం	వెల
రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారస్	90
ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	90
ఒబెసిటి	90
హెల్త్‌గైడ్	90
ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	90
ఫుడ్‌థెరపి	90
న్యాచురల్‌థెరపి	90
సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	90
కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	90
యోగామంత్ర	90
యోగా సండే టు మండే	90
హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్‌టుడే	90
హెల్త్‌ఫైల్	108

9. అయ్యప్ప - భవానీ రకాలు

పుస్తకం	వెల
శ్రీ అయ్యప్ప లీలామృతం	25
శ్రీ అయ్యప్ప ఆరాధన	45
శ్రీ అయ్యప్ప యాత్రా విశిష్టత	45
శ్రీ అయ్యప్ప భజనపాటలు	45
శ్రీ అయ్యప్ప పూజాకల్పం	15
శ్రీ అయ్యప్ప భక్తి గీతాలు	15
శ్రీ అయ్యప్ప దీక్ష F	9
శ్రీ అయ్యప్ప భజనమాల F	9
శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యపూజ P	9
శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	6
శ్రీ భవానీ లీలామృతం(దుర్గాభవానీదీక్ష)	25
దేవీలీలామృతం	81
శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	15
దేవీ భక్తిగీతాలు	15
జై భవానీదీక్ష F	9
భవానీదీక్ష P	6
దేవీ భక్తిమాల	9
శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	99
అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	15

10. భజనలు - కీర్తనలు

పుస్తకం	వెల
అన్నమయ్య కీర్తనలు (బిగ్)	15
అన్నమయ్య కీర్తనలు (చిన్నవి)	9
శ్రీరామదాసు కీర్తనలు (బిగ్)	15
శ్రీరామదాసు కీర్తనలు(చిన్నవి)	9
త్యాగయ్య కీర్తనలు	9
సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20
వసుంధర మంగళ హారతులు	20
సర్వదేవతా భజనలు	30
జానపదగీతాలు	20
చిట్టి పొట్టి పాటలు	9
జాతీయ గీతాలు	9
శివభక్తి మాల	9
విష్ణు భక్తిమాల	9
దేశభక్తి గీతాలు	30
సౌభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	30
పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	30
గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	30
గానవిద్యాబోధిని	90
అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	90
పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	30
భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినీస్టైల్)	30
సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	30
బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు(జానపదగీతాలు)	30

11. హిట్స్ సాంగ్స్

పుస్తకం	వెల
ఘంటసాల భగవద్గీత	15
ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	90
పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	90
ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	90
ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	90
వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	90
సిరివెన్నెల సీతారామశాస్త్రి హిట్స్	....
సినీభక్తిగీతాలు	90

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

పుస్తకం	వెల
శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	45
శాకాహార వంటలు	20
మాంసాహారవంటలు	20
చిట్టిచిట్కాలు	20
అందానికి చిట్కాలు	20
పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	20
పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	9
లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శారీబోర్డర్స్	30
లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	30
చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	20
పసందైన ఫాస్ట్‌ఫుడ్ వంటలు	20
పలావ్‌లు, ఫ్రైడ్ రైస్‌లు, వెరైటీరైస్‌లు	20
వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	20
శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్‌వెజ్)	45
ఇంగ్లీషులోఆడపిల్లలపేర్లు	36
ఇంగ్లీషులో మగపిల్లలపేర్లు	36
బ్రేక్‌ఫాస్ట్ వంటలు	20
పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	20
మైక్రోవోవెన్ వంటలు	81
సర్వదేవతాభక్తిమాల	30
పిల్లలపేర్లు (బాబు)	30
పిల్లలపేర్లు (పాప)	30
మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	30

వివిధ రకాలు

పుస్తకం	వెల
ఎందరోమహానుభావులు	150
యోగాసనాలు	30
సూర్యనమస్కారములు	30
పొడుపుకథలు (పెద్దది)	20
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	5
కాలజ్ఞాన తత్త్వాలు	20
హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	15

ఈ ధరలు నికరముకాదు, ఎప్పటికప్పుడు మారుచుండవచ్చును.

పుస్తకం	ధర
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	15
జనరల్ నాలెడ్జ్	15
నూరు ఎక్కాలు	7
1-100 టేబుల్ బుక్	7
శ్రీరామకోటి	25
శ్రీశివకోటి	25
మేజిక్	20
అంకెలతో గారడీ	20
ప్రేమకథలు	20
యువతరంగాలు (యువతరంకోసం)	20
ప్రేమా నీకు జోహార్లు (లవ్‌డిక్షనరీ)	20
హృదయస్పందన (కవితలు)	20
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	30
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	30
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	25
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	25
విజయం మీదే	30
కలిసి జీవిద్దాం	30
నాదబ్రహ్మోపాసన (ధ్యానం+సంగీతంమేలు కలయిక)	90
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	90
క్రియాయోగం	30
ఆనందంగా జీవిద్దాం	81
హరిశ్చంద్ర నాటకం	45
మ్యాజిక్‌గైడ్-ట్రిక్కులు,తమాషాలు-కపటిప్రపంచం	90
చదరంగం	90
వాత్సాయనకామసూత్రాలు	90
పంచసాయకం	90
రతిరహస్యాలు	90
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	90
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	90
మార్షల్‌ఆర్ట్స్ (కరాటే,కుంగ్‌పూనేర్చుకోండి)	90
మంత్రశాస్త్రమహోదధి	90
అసతోమయ సద్గమయ	36
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	90
చింతామణి (నాటకం)	50
పాండవ ఉద్యోగం (నాటకం)	45
బాలనాగమ్మ (నాటకం)	50
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	30
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	45
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	25
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	90
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్మాలు (బైండు)	45
కాళహస్తి శివపురాణం	90
కాళహస్తి దేవీభాగవతం	90
కులార్ణవ తంత్రమ్	150
ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం(ఒరిజనల్)	250
యోగాసనాలు (VG/TNL)	30
రామరాయ వాస్తుశాస్త్రం (ముద్రగడ రామారావు)	90
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్‌చాలీసా	9
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	70
అష్టముఖ గండభేరుండతంత్రం	75
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	75
తరిగొండవెంగమాంబవిరిచిత-శ్రీవేంకటాచలమాహాత్మ్యం	150
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	36
గీతాంజలి (రవీంద్రనాథ్‌ఠాగూర్)	45
కాశీరామేశ్వర మజిలీ కథలు	75
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	500
శ్రీదేవీభాగవతం బైండు	261
శ్రీశివపురాణం బైండు	260
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము -ఫలితజాతక సూత్రములు	595
విశ్వకర్మ ప్రకాశము	106
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన	250
గుప్తవాస్తు వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి	150
నారద సంహిత	150
రాహుకేతువులు సమస్త ప్రభావములు	100
అంగారకుడు (కుజుడు)	45
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)	150
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు ,,	225
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక	,,100
మహాదశా పారిజాతం	,,100
25సం॥ పంచాంగం (2000-2025)	,,250
Latitude - Longitude (English)	,, 50
జాతక నారాయణీయం(వాద్రేవువారివి)	రూ.150
వాస్తు నారాయణీయం ,,	120
యోగావళీఖండం ,,	120
ముహూర్త సింధువు ,,	150
జయభారతి (పురాణపండశ్రీనివాస్)	21
జయహే...జయహే... ,,	27
జయతు...జయతు... ,,	27
సాయి... ,,	45
శ్రీమాలిక ,,	20
ఆరతిసాయిబాబా ,,	25
అంగారకుడు	45
శుక్రుడు	45
రాహుకేతువుల సమస్త ప్రభావాలు	100

తమకు ఏ బుక్స్ కావలసిన, మనియార్డర్‌ని, డి.డి.గాని క్రింది అడ్రస్‌కు పంపగలరు.

ఫోన్ : 2462565 (0883)

మోహన్ పబ్లికేషన్స్,

సహస్రాధిక తెలుగు ఫ్రీ ఇ-గ్రంథములకై వీక్షించండి.... అజంతా హోటల్ ఎదుట,

WWW.MOHANPUBLICATIONS.COM కోటగుమ్మం, రాజమండ్రి.

ఈ ధరలు నికరముకాదు, ఎప్పటికప్పుడు మారుచుండవచ్చును.